

การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โดย

นางสาวรลักษ์ณี เรืองจันทร์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF VIDEO LESSON ON “DANCE TERMINOLOGY” FOR
PARTHOMSUKSA 4 STUDENTS

By
MISS Waraluk RUANGJAN

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

Department of Educational Technology
Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2018

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดย	วรลักษณ์ เรืองจันทร์
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. วรุฒิ มั่นสุขผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

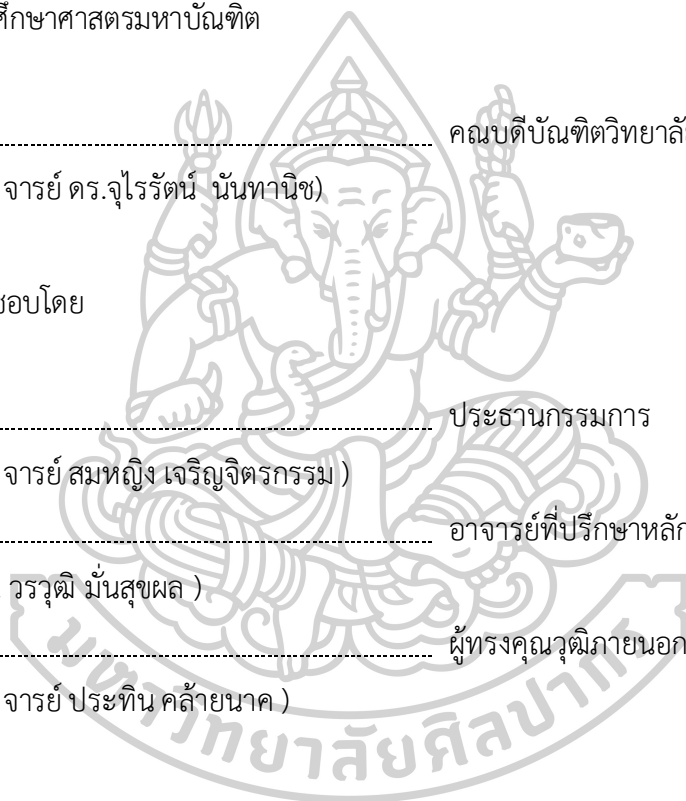
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมหญิง เจริญจิตรกรรม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. วรุฒิ มั่นสุขผล)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ประทีป คล้ายนาค)

57257312 : เทคโนโลยีการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : บทเรียนวีดิทัศน์, การรำนานาฏยศัพท์

นางสาว วราลักษณ์ เรื่องจันทร์: การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. วรวิมล มั่นสุขผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) ศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าข้าม (ประสานมงคลราษฎร์) ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับท่านผู้เชี่ยวชาญโดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2 ด้าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนวีดิทัศน์และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2) แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ 4) แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ 6) แบบประเมินผลทักษะความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ 7) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยากง่าย ค่าความเชื่อมั่น ค่าร้อยละ และ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.42/82.89 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความแตกต่างกันโดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 16.13 และค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.87 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.49 อยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

57257312 : Major (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

Keyword : VIDEO LESSON, DANCE TERMINOLOGY

MISS WARALUK RUANGJAN : THE DEVELOPMENT OF VIDEO LESSON ON
“DANCE TERMINOLOGY”FOR PARTHOMSUKSA 4 STUDENTS THESIS ADVISOR :
WORAWUT MANSUKPOL, Ph.D.

The objective of this research were 1) to the development of video lesson on dance terminology for parthomsuksa 4 students. 2) To compare the learning achievement of parthomsuksa 4 students before and after learning with video lesson on dance terminology. 3) To study practice skills after using of video lesson on dance terminology for parthomsuksa 4 students. 4) To seek for the satisfaction of the students towards video lesson on dance terminology for parthomsuksa 4 students. The research Samples used in this study were parthomsuksa 4 Elementary students at Wattakam School studying in the academic year 2018. The Samples were 30 students for one classroom using a Simple Random sampling.

The research instruments consisted of: 1) the structure interview by interview two experts; video lesson expert and subject thai dance expert. 2) The lesson plan of video lesson on dance terminology for parthomsuksa 4 students. 3) Video lesson on dance terminology for parthomsuksa 4 students. 4) Assessment form of video lesson on dance terminology. 5) The learning achievement test of video lesson on dance terminology. 6) Assessment form the ability to dance terminology test. 7) A questionnaires on satisfaction of the student's toward video lesson on dance terminology. The statistics used in this study were average scores, standard deviation, reliability scores, validity scores, the easy difficulty, percentage and t-test dependent.

The research of this research were as follows: 1) Results of the development of video lesson on dance terminology had efficiency of the process and results as 81.42/82.89 equal to standard at 80/80. 2) Students learning achievement results before the test were statistically at the 16.13 and students learning achievement results after the test were statistically significant at the 24.87 and the satisfaction scores of Students after the test were at a high level. The statistically significant at .01 level. 3) The results of practice skills after using of video lesson on dance terminology with a mean of 21.49 at the very good level equal to standard. 4) satisfaction of parthomsuksa 4 students to were learning video lesson on dance terminology that it was the average scores at 4.71, the standard deviation at the 0.46, the overview they were most level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.วรวิทย์ มั่นสุขผล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์สมหญิง เจริญจิตรกรรม ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ประทีน คล้ายนาค ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้มอบความรู้แนวทางการดำเนินงาน ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ จึงกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนวีดิทัศน์ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจความ สอดคล้องและตรวจสอบเครื่องมือวิจัยรวมถึงการให้สัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาศิลปศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจความ สอดคล้องและตรวจสอบเครื่องมือวิจัยรวมถึงการให้สัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆด้านเนื้อหาเรื่อง นาฏยศัพท์ รายวิชาศิลปศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาค้นคว้าอิสระให้ มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณครูผู้สอนรายวิชาศิลปศึกษาทั้ง 3 ท่านที่ให้ความอนุเคราะห์มาทำการสอบ ปฏิบัติความสามารถในการรำนาฏยศัพท์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและขอขอบพระคุณอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ให้ความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาการศึกษา ค้นคว้าอิสระให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า ท่านผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนวัดท่าข้าม นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณครอบครัวที่คอยให้การสนับสนุน เพื่อนๆที่เฝ้ากำลังใจให้การช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เป็น แหล่งรวมวิชาบ่มเพาะความรู้และถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย สุดทำยนี้ประโยชน์และ คุณค่าจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ขอบใจไว้แต่ผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความรู้อันทรงคุณค่า ตลอดจนประสบการณ์ที่ติงามผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

วาราลักษณ์ เรื่องจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	10
1) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	11
2) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	14
4) ขอบข่ายเนื้อหา เรื่อง นาฏศิลป์ไทย.....	17
5) ขอบข่ายเนื้อหา เรื่อง นาฏยศัพท์.....	30
2. วิจัยที่ค้นพบเพื่อการศึกษา.....	36

1) แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา.....	36
2) ความหมายของวีดิทัศน์.....	37
3) คุณลักษณะของสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์.....	38
4) ประเภทและขอบเขตของรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา.....	38
5) รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา.....	39
6) กระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์.....	40
3. การสอนการฝึกทักษะ.....	45
1) ความหมายทักษะ.....	45
2) กระบวนการเกิดทักษะ.....	46
3) ประเภทของทักษะปฏิบัติ.....	46
4) การสอนทักษะปฏิบัติ.....	47
5) รูปแบบการสอนการฝึกทักษะ.....	47
6) ทักษะทางการด้านกรรณาศิลป์.....	51
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	51
2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ.....	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	58
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	59
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย.....	60
5.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	60
5.2 แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การกรรณาศิลป์.....	65

5.3 การสร้างและการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์	69
5.4 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์	75
5.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์	78
5.6 แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์	81
5.7 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน	99
6. วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
6.1 ขั้นก่อนการทดลอง	102
6.2 ขั้นการทดลอง.....	102
6.3 ขั้นหลังการทดลอง.....	103
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์.....	110
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	111
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะ	112
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน	113
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	116
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผล.....	120
ข้อเสนอแนะ	125
รายการอ้างอิง.....	126
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	132
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	135
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	186

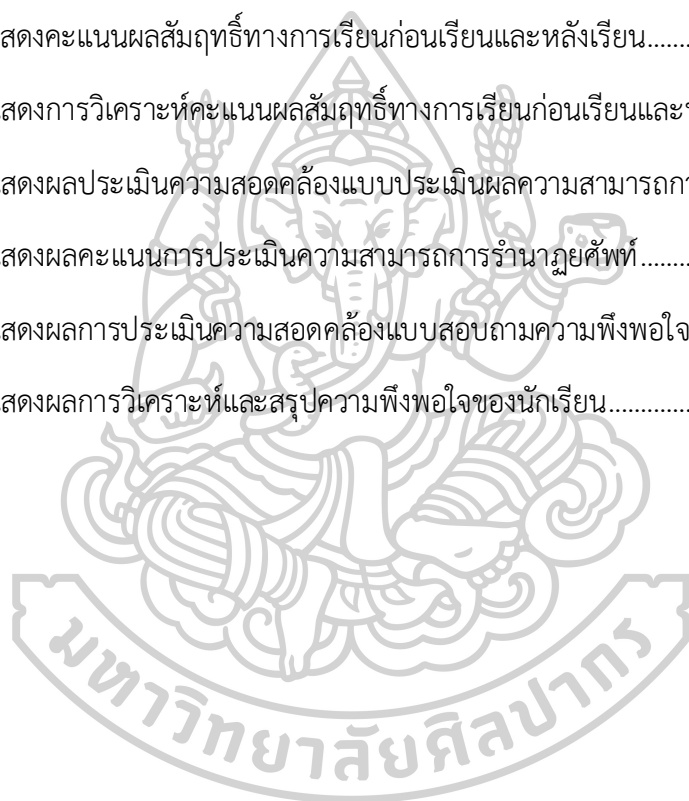
ภาคผนวก ง ตัวอย่างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท.....	222
ภาคผนวก จ ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอน.....	236
ประวัติผู้เขียน.....	243

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.1.....	13
ตารางที่ 2 ตารางแสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.2.....	14
ตารางที่ 3 แบบแผนที่ใช้ในการวิจัยแบบ One group pretest-posttest design.....	59
ตารางที่ 4 รายละเอียดการกำหนดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนวีดิทัศน์.....	67
ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการอ่านกลยุทธ์ 83	83
ตารางที่ 6 แสดงขั้นตอนดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านกลยุทธ์.....	103
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การอ่านกลยุทธ์.....	110
ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	111
ตารางที่ 9 แสดงผลคะแนนการประเมินความสามารถการอ่านกลยุทธ์ของกลุ่มตัวอย่าง	112
ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์.....	113
ตารางที่ 11 กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทวีดิทัศน์ เรื่อง การอ่านกลยุทธ์.....	168
ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	187
ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	189
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	191
ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์.....	194
ตารางที่ 16 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์.....	195
ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์.....	196
ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์.....	197
ตารางที่ 19 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การอ่านกลยุทธ์	198
ตารางที่ 20 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองแบบรายบุคคล	199
ตารางที่ 21 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การอ่านกลยุทธ์	200

ตารางที่ 22 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย.....	201
ตารางที่ 23 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์	202
ตารางที่ 24 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองกลุ่มตัวอย่าง	204
ตารางที่ 25 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	205
ตารางที่ 26 แสดงผลหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r).....	207
ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนและการหาค่าความเชื่อมั่น.....	209
ตารางที่ 28 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน.....	211
ตารางที่ 29 แสดงการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน	213
ตารางที่ 30 แสดงผลประเมินความสอดคล้องแบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์	214
ตารางที่ 31 แสดงผลคะแนนการประเมินความสามารถการรำนานาฏยศัพท์.....	216
ตารางที่ 32 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน.....	218
ตารางที่ 33 แสดงผลการวิเคราะห์และสรุปความพึงพอใจของนักเรียน.....	220

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยผลการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุญศัพท์	8
ภาพที่ 2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	64
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการออกแบบและการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์.....	68
ภาพที่ 4 ขั้นตอนการออกแบบและการหาคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุญศัพท์	74
ภาพที่ 5 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง การรำนากุญศัพท์	77
ภาพที่ 6 ขั้นตอนการออกแบบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การรำนากุญศัพท์	80
ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินผลความสามารถการรำนากุญศัพท์.....	98
ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์	101
ภาพที่ 9 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล	104
ภาพที่ 10 โลโก้ นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากุญศัพท์	223
ภาพที่ 11 นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากุญศัพท์	223
ภาพที่ 12 นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากุญศัพท์	224
ภาพที่ 13 วิทยากรบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากุญศัพท์	224
ภาพที่ 14 วิทยากรกล่าววัตถุประสงค์บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากุญศัพท์	225
ภาพที่ 15 วิทยากรกล่าวรายละเอียดวัตถุประสงค์บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากุญศัพท์	225
ภาพที่ 16 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนากุญศัพท์”	226
ภาพที่ 17 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนากุญศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว”	226
ภาพที่ 18 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนากุญศัพท์ส่วนมือ”	227
ภาพที่ 19 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนากุญศัพท์ส่วนขาและเท้า”	227
ภาพที่ 20 การอธิบาย “ความหมายของนากุญศัพท์”	228
ภาพที่ 21 การอธิบาย “ประเภทของนากุญศัพท์”	228

ภาพที่ 22	การอธิบาย “ที่มาของนาฏยศัพท์”	229
ภาพที่ 23	อธิบาย “ประเภทของนาฏยศัพท์”	229
ภาพที่ 24	อธิบาย “ลักษณะของนาฏยศัพท์”	230
ภาพที่ 25	อธิบาย “ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์”	230
ภาพที่ 26	นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว.....	231
ภาพที่ 27	อธิบายตัวพระ ตัวนาง ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว.....	231
ภาพที่ 28	อธิบายลักษณะของท่านาฏยศัพท์ “ลักคอง”	232
ภาพที่ 29	นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ	232
ภาพที่ 30	อธิบายลักษณะของท่านาฏยศัพท์ “จับหาง”	233
ภาพที่ 31	อธิบายลักษณะของท่านาฏยศัพท์ “วงกลาง”	233
ภาพที่ 32	นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า	234
ภาพที่ 33	อธิบายลักษณะของท่านาฏยศัพท์ “กระดกเท้า”	234
ภาพที่ 34	บรรยายสรุปบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์	235
ภาพที่ 35	เครดิตจบบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์	235
ภาพที่ 36	นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	237
ภาพที่ 37	นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	237
ภาพที่ 38	นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียน	238
ภาพที่ 39	กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์.....	238
ภาพที่ 40	กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์.....	239
ภาพที่ 41	กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์.....	239
ภาพที่ 42	กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์.....	240
ภาพที่ 43	กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์.....	240
ภาพที่ 44	กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์.....	241
ภาพที่ 45	กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์.....	241

ภาพที่ 46 การประเมินผลความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์ของนักเรียน.....242

ภาพที่ 47 การประเมินผลความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์ของนักเรียน.....242

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: คำนำ) โดยให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นคนดี เป็นผู้มีความรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกรอบแนวคิดแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 78) และยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ที่กล่าวเกี่ยวกับ (1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ (2) การผลิตและการพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา (5) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 93) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งการเรียนรู้ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 นั้นการศึกษาที่ดีสำหรับยุคใหม่ต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพมีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนและปรับบทบาทของครูต้องเปลี่ยนจุดสนใจหรือจุดเน้นจากการสอนไปเน้นที่การเรียนรู้ ต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้จาก “ครูผู้สอน” ไปเป็น “ครูฝึก” หรือผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (inspire) ให้นักเรียนได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) เปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียนจากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ ให้ไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ เพราะการเรียนรู้ยุคใหม่ต้องเรียนให้เกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งลักษณะของนักเรียนยุคใหม่มีอยู่ด้วยกัน 8 ประการดังนี้ (1) มีอิสระที่จะเลือกสิ่งที่ตนพอใจ

แสดงความเห็นและลักษณะเฉพาะของตน (2) ต้องการดัดแปลงสิ่งต่างๆ ให้ตรงตามความพอใจและความต้องการของตน (3) ตรวจสอบหาความจริงเบื้องหลัง (4) เป็นตัวของตัวเองและสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อรวมตัวกันเป็นองค์กร เช่น ธุรกิจ รัฐบาล และสถาบันการศึกษา (5) ความสนุกสนานและการเล่นเป็นส่วนหนึ่งของงาน การเรียนรู้และชีวิตทางสังคม (6) การร่วมมือ และความสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของทุกกิจกรรม (7) ต้องการความเร็วในการสื่อสาร การหาข้อมูล และตอบคำถาม (8) สร้างนวัตกรรมต่อทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต (วิจารณ์ พาณิช, 2555: 3-4) จะเห็นได้ว่านักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนในเรื่องที่ตนเองสนใจและมีความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองหากสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวย เช่น แหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยตอบสนองความต้องการของนักเรียน เป็นต้น เพราะสื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อที่มาจากธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ การเลือกใช้สื่อควรเลือกใช้สื่อที่ดีที่มีความเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการของนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดหาสื่อแหล่งการเรียนรู้ นักเรียนและครูสามารถช่วยกันทำสื่อและพัฒนาขึ้นมาให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 27) ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ถือว่าเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้กับทุกวงการโดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการศึกษาก็เป็นที่จะต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยเป็นสื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้โรงเรียนต่างๆ ทำการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโดยสถานศึกษาคควรจัดให้ได้อย่างพอเพียง

การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์เป็นรายวิชาที่มีความสำคัญอีกวิชาหนึ่งที่ต้องใช้สื่อที่ทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งนี้รายวิชาส่วนใหญ่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นรายวิชาที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนจากการลงมือทำปฏิบัติการศึกษา ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติประกอบกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญจากการลงมือฝึกหัด และได้ผลงานที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงามอย่างมีคุณค่า มีสุนทรียภาพ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ยังจะช่วยพัฒนาให้นักเรียนทั้งด้านทักษะร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใส่ใจรายละเอียด และนำสื่อการเรียนรู้เข้ามาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน แต่การจะนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ก็จำเป็นต้องเลือกสื่อให้สอดคล้องกับบทเรียน เนื้อหา วัตถุประสงค์ และเหมาะสมกับวัยของนักเรียนอีกด้วย ซึ่งสื่อการเรียน

การสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยเฉพาะวิชานาฏศิลป์ไทยที่เป็น ศิลปวัฒนธรรมไทยแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ จนเป็นที่ชื่นชอบของนานาประเทศที่ได้ พบเห็นความงดงามเหล่านั้น จะต้องเป็นการฝึกทักษะปฏิบัติให้มีความชำนาญ เพื่อให้นักเรียนได้มีการ สืบทอด อนุรักษ์ นาฏศิลป์ไทยต่อไปก็ต้องอาศัยสื่อการเรียนรู้อื่นๆที่พร้อมตอบสนองกับความ ต้องการของครูและนักเรียนในรายวิชานี้

สื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษา นอกกระบบโดยนักเรียนสามารถรับประสบการณ์ต่างๆ ได้จากการมองเห็นและการรับฟังไปพร้อมๆกัน ทั้งยังเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ จึงได้มีผู้ผลิตวีดิทัศน์ออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนของนักเรียนรวมถึงใช้ในกิจกรรมต่างๆของหน่วยงานทั้งนี้เพื่อ เป็นการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา การใช้สื่อ วีดิทัศน์เข้ามาประกอบการสอนนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนเพราะวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ สามารถถ่ายทอดสาระความรู้ต่างๆโดยแสดงการเคลื่อนไหวทั้งภาพและเสียงที่สมจริง สามารถจูงใจ โน้มน้าวความคิด ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี มีความรวดเร็วสามารถ นำเสนอเหตุการณ์ได้ทันที ยังใช้สอนผู้เรียนได้ทั้งรายบุคคล กลุ่มขนาดเล็ก และกลุ่มเรียนขนาดใหญ่ เป็นสื่อที่ใช้แทนครูในกรณีที่มีครูไม่เพียงพอ นักเรียนมากเกินไป หรือใช้แก้ปัญหาสำหรับครูที่สอนไม่ ตรงกับสาขาวิชาของตน (วิยะดา ลาสอน, 2552: 48) วีดิทัศน์ที่มีคุณภาพนั้นต้องสื่อความหมายหรือ ถ่ายทอดความรู้ต่างๆได้ตามวัตถุประสงค์ซึ่งเหมาะสมที่จะนำมาเป็นสื่อประกอบการสอนสำหรับ ครูที่ จะต้องมีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปพร้อมๆกับการอธิบายรายละเอียดต่างๆให้นักเรียน เรียนรู้ฝึกปฏิบัติตามหรือการเรียนการสอนที่จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนซ้ำๆบ่อยๆเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ทักษะความชำนาญ ทั้งนี้การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับการสอนระดับพัฒนาการและ ทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียนเพื่อให้สื่อเหล่านั้นเกิดประโยชน์และประสิทธิภาพผลที่ดี

สอดคล้องกับลักษณะของรายวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อแสดงออก ทางนาฏศิลป์ ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทฤษฎี พร้อมทั้งทักษะการ ปฏิบัติแต่จะทำอย่างไรให้การเรียนเนื้อหากับการปฏิบัติรวมเข้าด้วยกันแล้วไม่น่าเบื่อหน่าย ซึ่งวิธีการ ที่นำสื่อวีดิทัศน์เข้ามาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนการนำเสนอเนื้อหาผ่านทางสื่อ วีดิทัศน์แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามวิธีสอนจากวีดิทัศน์ก็เป็นการจัดกิจกรรมการสอนที่เร้ากระตุ้นความ สนใจของนักเรียนเป็นสื่อที่เรียกความสนใจนักเรียนได้โดยเปลี่ยนบทบาทของครูให้เป็นผู้ควบคุมคอย ช่วยเหลือดูแลเพราะการเรียนการสอนในวิชานาฏศิลป์ต้องเรียนทั้งเนื้อหาควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ ถือเป็นกระบวนการอัตโนมัติของร่างกายแต่ละทักษะจะเกิดขึ้นได้จาก การฝึกฝนที่ประกอบด้วยความรู้ในการปฏิบัติงานด้วยสมอง และส่วนต่างๆของร่างกายตามขั้นตอน บ่อยๆจนปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ ในการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์นั้นนักเรียนทุกคนจำเป็นที่

จะต้องเริ่มเรียนนาฏยศัพท์และภาษาท่าร่าก่อนเป็นอันดับแรกเพราะเป็นพื้นฐานของวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการเรียนเนื้อหาของวิชาต่อไปได้ซึ่งสามารถเรียนได้จากตำรา หนังสือเรียนแต่ การเรียนแบบการอ่านและการฝึกปฏิบัติพร้อมกันอาจเป็นเรื่องที่อยากลำบากของนักเรียนทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย เรียนไม่เข้าใจกับการเปิดหนังสือเรียนและ ฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆกัน ทักษะการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์จึงเป็นพื้นฐานในการเรียนอย่างแรกของการฝึกหัดนาฏศิลป์จะเห็นได้ชัดจากเวลาที่มีการซ้อมกิจกรรมนาฏศิลป์หรือฝึกปฏิบัติตามหน่วยการเรียนรู้ในห้องเรียนเมื่อครูพูดศัพท์ทางนาฏศิลป์เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามเพื่อที่จะได้เข้ากับจังหวะเพลงและเรียนได้อย่างรวดเร็ว นักเรียนจะเกิดความไม่เข้าใจปฏิบัติออกมาได้ไม่ถูกต้องและในบางครั้งไม่สามารถปฏิบัติได้เลยเหมือนกับการเรียนในห้องเรียนเมื่อให้เรียนจากหนังสือเรียนโดยเปิดตำราดูและให้ลองปฏิบัติตามเองนักเรียนก็เกิดความไม่เข้าใจและปฏิบัติได้อย่างไม่ถูกต้องเช่นเดียวกันจึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายบางครั้งไม่ อยากที่จะเรียนวิชานาฏศิลป์เพราะคิดว่าตัวนักเรียนเองไม่สามารถปฏิบัติออกมาได้หรือเงินอายุเพราะ เพื่อนหัวเราะที่ปฏิบัติออกมาได้ไม่ดีไม่สวยงามทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากหลายปัจจัย เช่น วิทยของนักเรียนแตกต่างกัน ครูบางท่านไม่ได้จบทางด้านนาฏศิลป์มาโดยตรงแต่ต้องมารับหน้าที่สอนทำให้ไม่ เข้าใจธรรมชาติของวิชาที่ว่าด้วยเรื่องการฝึกปฏิบัติ อีกทั้งครุณาฏศิลป์มีจำนวนไม่เพียงพอและสื่อที่ ส่วนใหญ่ใช้ก็จะมีแต่หนังสือตำราเล่มหนาใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ยกตัวอย่างให้ดู ซึ่งในกระบวนการเรียนนาฏศิลป์จะเน้นการฝึกปฏิบัติโดยให้นักเรียนได้ลงมือทำจากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมจริง จึงจะทำให้การเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์นั้นดำเนินไปด้วยความสำเร็จต้องอาศัยครูผู้สอนและเครื่องมือ ประกอบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (สุปัน แพงบุปผา, 2556: 4)

จากสภาพปัญหาของนักเรียนรายวิชานาฏศิลป์ และสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึง มีความประสงค์เป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ร่วมกับวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์ ที่เป็นพื้นฐานการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย โดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพราะ สื่อวีดิทัศน์นี้ช่วยก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่นักเรียนได้อย่างดี เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากรู้ และร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความตั้งใจ เพื่อให้เป็นไปตามสมรรถนะ ของนักเรียน เป้าประสงค์ นโยบาย และนักเรียนในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสามารถนำไปเผยแพร่ ได้อย่างสะดวกใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอบทเรียนไปใช้ประกอบการสอนของครูหรือเป็นสิ่งที่เสริมการ เรียนรู้ของนักเรียนได้ ภายในบทเรียนวีดิทัศน์นี้มีการนำเสนอด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงดนตรี เสียงบรรยายประกอบ ช่วยลดเวลาการสอนของครูแล้วยังช่วยตอบสนองในเรื่องความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถใช้ในการ ทบทวนบทเรียนนอกเวลาเรียนได้ อีกทั้งยังสามารถฝึกปฏิบัติตามการสาธิตในบทเรียนวีดิทัศน์ เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะของตนเองให้เกิดความคล่องแคล่ว ชำนาญ และเพื่อเป็นแนวทางในการ ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดกับตัวนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานการวิจัย

1. บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. คะแนนความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดี
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ วิชานาฏศิลป์ ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งผู้วิจัยได้ ดำเนินการศึกษาโดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ที่กำลัง ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 10 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งหมด 237 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าข้าม (ประสาน มงคลราษฎร์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ได้จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชานาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เมื่อได้เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
- 2) ความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. ระยะเวลาการทดลอง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดระยะเวลาดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนานั้นผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้คือ เรื่อง นาฏยศัพท์ ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย รหัสวิชา ศ14101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตของเนื้อหาและทำการแบ่งเนื้อหาออกเป็นทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์
- ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว
- ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ
- ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยาม ความหมายและขอบเขตของคำศัพท์เฉพาะเพื่อใช้เป็น แนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. บทเรียนวีดิทัศน์ หมายถึง บทเรียนที่สร้างขึ้นโดยนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ โดยนำเสนอในรูปแบบวีดิทัศน์ด้วยการบันทึกภาพ เคลื่อนไหว เสียงบรรยาย และเสียงดนตรีผสมผสานเข้าด้วยกันเป็นเรื่องราวโดยบันทึกและเผยแพร่ใน ช่องทางออนไลน์ต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นเนื้อหาจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์
- ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว
- ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ
- ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

2. ประสิทธิภาพของบทเรียน หมายถึง ระดับคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นอัตราส่วนระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ด้วยเกณฑ์ 80/80

เกณฑ์ 80 ลำดับแรก (E1) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบความรู้ย่อยระหว่างเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ มาคำนวณค่าร้อยละโดยคิดเป็นค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 80ขึ้นไป)

เกณฑ์ 80 ลำดับหลัง (E2) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post - test) จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ มาคำนวณค่าร้อยละโดยคิดเป็นค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 80 ขึ้นไป)

3. การรำนานาฏยศัพท์ หมายถึง ลักษณะท่ารำในการฝึกหัดนาฏศิลป์เบื้องต้น เพื่อให้เกิดความอ่อนช้อยความสวยงาม ใช้เกี่ยวกับการเรียกท่ารำเป็นคำศัพท์เฉพาะ กิริยาที่แสดงนั้นมีส่วนศีรษะ ไบหน้าและไหล่ ส่วนแขนและมือ ส่วนของลำตัว ส่วนขาและเท้า ที่เป็นแบบแผนและเป็นลักษณะเฉพาะตามแบบนาฏศิลป์ไทยเพื่อถ่ายทอดและสื่อความหมายให้เข้าใจแทนคำพูด

4. ทักษะการรำนานาฏยศัพท์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้และการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญหลังจากที่เรียนด้วยตามบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ซึ่งนักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ แสดงออกมาได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว สวยงาม โดยใช้แบบประเมินความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใช้ทำการแบบประเมิน

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือความรู้สึกพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์

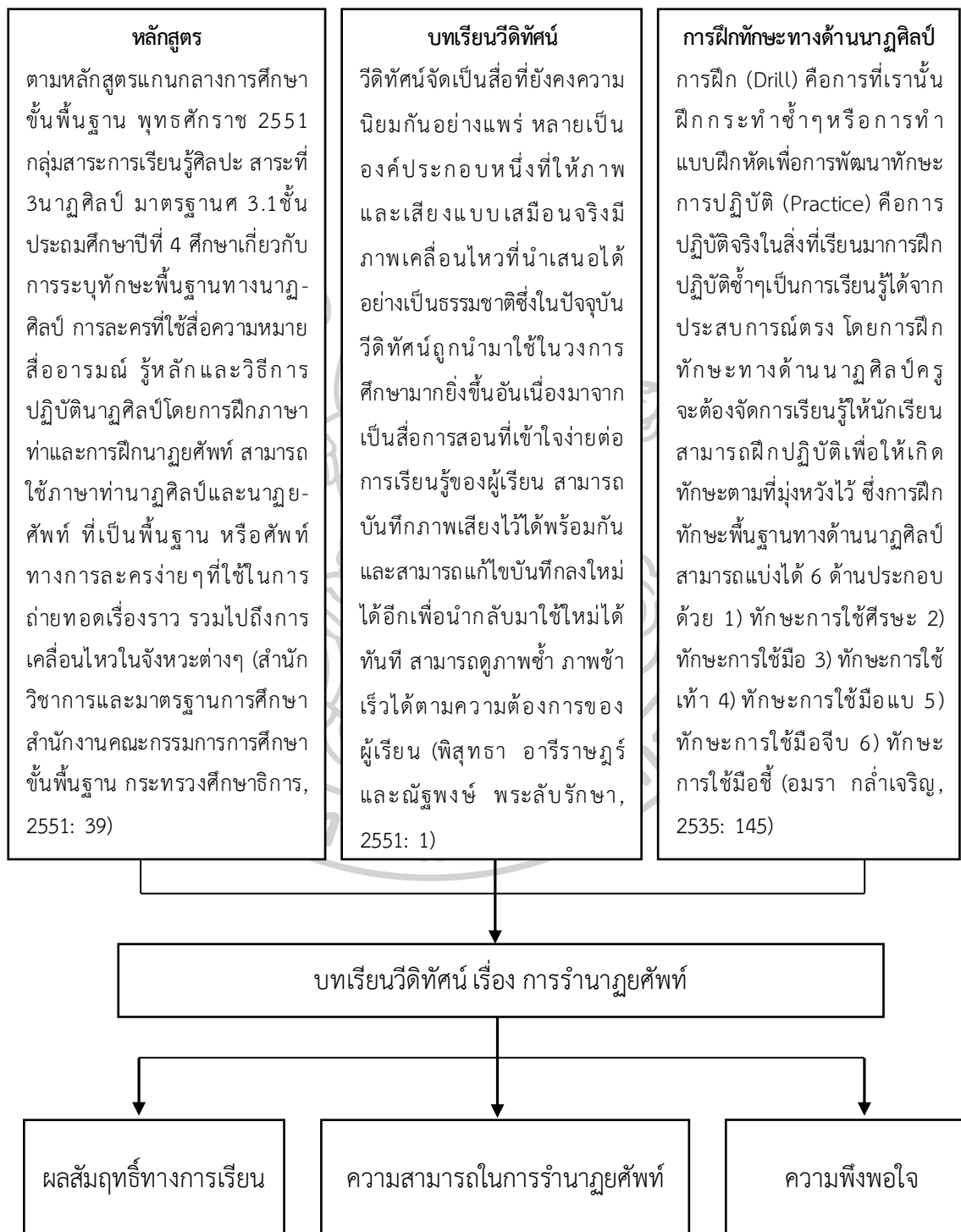
7. นักเรียน หมายถึง บุคคล หรือผู้ที่กำลังศึกษา ผู้เรียน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าข้าม (ประสานมงคลราษฎร์) อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2561 รายวิชานาฏศิลป์ไทย รหัสวิชา ศ 14101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับรายวิชานาฏศิลป์ไทย
2. ได้แนวทางการสอนเพื่อฝึกทักษะการรำนานาฏยศัพท์สำหรับครูรายวิชานาฏศิลป์ไทย
3. ได้สื่อวีดิทัศน์เพื่อใช้ร่วมกับการสอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยผลการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและพัฒนาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเพื่อนำข้อมูลความรู้มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์
 - 1) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 2) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 3) คุณภาพผู้เรียนระดับประถมศึกษา
 - 4) ขอบข่ายเนื้อหา เรื่อง นาฏศิลป์ไทย
 - 5) ขอบข่ายเนื้อหา เรื่อง นาฏยศัพท์
2. วีดิทัศน์เพื่อการศึกษา
 - 1) แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา
 - 2) ความหมายของวีดิทัศน์
 - 3) คุณลักษณะของสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์
 - 4) ประเภทและขอบเขตของรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา
 - 5) รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา
 - 6) กระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์
3. การสอนการฝึกทักษะ
 - 1) ความหมายทักษะ
 - 2) กระบวนการเกิดทักษะ
 - 3) ประเภทของทักษะปฏิบัติ
 - 4) การสอนทักษะปฏิบัติ
 - 5) รูปแบบการสอนการฝึกทักษะ
 - 6) ทักษะทางด้านการรำนานาฏศิลป์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
 - 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ด้วยข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นมาและให้เริ่มใช้ในโรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนในเครือข่ายที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศรายชื่อตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 เป็นต้นไป

โรงเรียนวัดท่าข้ามมีความจำเป็นจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งต้องจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โรงเรียนวัดท่าข้ามได้ประสานกับผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมระดมความคิดจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์จนประสบความสำเร็จอย่างน่าพึงพอใจในระดับหนึ่งแต่การใช้หลักสูตรสถานศึกษาจะสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ของผู้บริหาร การศึกษาทุกระดับ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และทุกคนในชุมชนเป็นสำคัญ

วิสัยทัศน์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 4) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนวัดท่าข้ามได้จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในอนาคตให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพนอกจากนี้หลักสูตรของโรงเรียนวัดท่าข้ามยังมุ่งเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม พระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งามต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อโรงเรียนและชุมชนทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้อนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อีกทั้งเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามหลักพระพุทธศาสนาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นเด็กดีตามแนววิถีพุทธ ตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนต่อไป

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 6) ได้กล่าวเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์นอกจากจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนในหลายๆ ด้านแล้วยังมุ่งเน้นพัฒนาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ครบทั้ง 8 ประการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองและพลโลกดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน
7. มีความรักความเป็นไทย
8. ความเป็นจิตสาธารณะ

1) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 8) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ

เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอะไรและประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ (ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 10) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ มีองค์ความรู้ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระบุเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้กลุ่มศิลปะไว้ว่า มีความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์ งานศิลปะ สุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาศิลปะแบ่งออกเป็น 3 สาระ 6 มาตรฐาน

สาระที่ 1 ทักษะศิลปะ

มาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 และ มาตรฐาน ศ 2.2

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 และ มาตรฐาน ศ 3.2

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน เป็นเกณฑ์ไว้วัดประเมินผลคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละชั้นตั้งแต่ระดับการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ศ	→	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
3.1	→	สาระที่ 3 มาตรฐานข้อที่ 1
ป. 4/1	→	ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ข้อที่ 1

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชูลีกร บัญเสริมสุขเจริญ (2557: 14) มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.1
สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 4	1. ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ - การฝึกภาษาท่า - การฝึกนาฏยศัพท์
	2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่ายๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ประกอบเพลงปลุกใจและเพลงพระราชนิพนธ์ ● การใช้ศัพท์ทางการละครในการถ่ายทอดเรื่องราว
ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	3. แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่างๆ ตามความคิดของตน	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าทางหรือท่ารำประกอบจังหวะพื้นเมือง
	4. แสดงนาฏศิลป์เป็นคู่และเป็นหมู่	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์ประเภทคู่และหมู่ - รำวงมาตรฐาน - ระบำ
	5. เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดงโดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● การเล่าเรื่อง - จุดสำคัญ - ลักษณะเด่นของตัวละคร

ชูลีกร บุษยเสริมสุขเจริญ (2557: 15) มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง นาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตารางที่ 2 ตารางแสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.2

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 4	1. อธิบายประวัติความเป็นมาของ นาฏศิลป์หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของนาฏศิลป์ ● ที่มาของชุดการแสดง
	2. เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น	<ul style="list-style-type: none"> ● การชมการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์ - การแสดงของท้องถิ่น
	3. อธิบายความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าทางหรือท่ารำ ประกอบจังหวะพื้นเมือง
	4. ระบุเหตุผลที่ควรรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - คุณค่า

2) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

โครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาพื้นฐาน

ศ 11101 ศิลปะ	จำนวน 80 ชั่วโมง	2.0 หน่วย
ศ 12101 ศิลปะ	จำนวน 80 ชั่วโมง	2.0 หน่วย
ศ 13101 ศิลปะ	จำนวน 80 ชั่วโมง	2.0 หน่วย
ศ 14101 ศิลปะ	จำนวน 80 ชั่วโมง	2.0 หน่วย
ศ 15101 ศิลปะ	จำนวน 80 ชั่วโมง	2.0 หน่วย
ศ 16101 ศิลปะ	จำนวน 80 ชั่วโมง	2.0 หน่วย

วิสัยทัศน์

ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

จุดมุ่งหมาย

ชุลีกร บุญเสริมสุขเจริญ (2557: 9) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ อันประกอบด้วยทั้ง 3 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์

อธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

คำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศ14101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 80 ชั่วโมง ศึกษาลักษณะของรูปแบบรูปทรงในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมงานทัศนศิลป์อิทธิพลของสีวรรณะอุ่น วรรณะเย็นที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์ ศึกษาเพลง ประโยคเพลงอย่างง่าย เครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟัง ทิศทางการเคลื่อนที่ขึ้น-ลงง่ายๆ ของทำนอง รูปแบบจังหวะและความเร็วของจังหวะเพลงที่ฟังศึกษาโน้ตดนตรีไทยและสากล ทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์ ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่ายๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราวการเคลื่อนไหวในจังหวัดต่างๆ ตามความคิดของตน นาฏศิลป์เป็นคู่และหมู่ ชื่นชอบในการแสดงโดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละครประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ การแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น ความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์ เหตุผลที่ควรรักษาและสืบทอดการแสดงโดยเปรียบเทียบรูปแบบลักษณะของรูปร่างรูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของสีวรรณะอุ่นและวรรณะเย็นที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์บอกประโยชน์ของเพลงอย่างง่าย จำแนกประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟัง ระบุทิศทางการเคลื่อนที่ขึ้น-ลงต่างๆ ของทำนอง รูปแบบจังหวะและความเร็วของจังหวะในเพลงที่ได้ฟัง อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากล ร้องเพลงโดยใช้ช่องเสียงที่เหมาะสมกับตนเองการสร้างสรรค์แสดงเปรียบเทียบร่วมกิจกรรม บอก เล่า ระบุและอธิบายเพื่อให้เข้าใจเห็นคุณค่าของความงามของธรรมชาติศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากลเกิดความรู้สึกชื่นชมในความงามของธรรมชาติ และภาคภูมิใจในความงาม ความประณีตศิลปะของไทยศิลปะท้องถิ่น มองความแตกต่างของศิลปะไทยศิลปะสากล ชื่นชมภูมิใจรักษาศิลปะไทยไว้และยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ความสำคัญและคุณค่าของเพลงไทยเพลงสากล เข้าใจในอารมณ์เพลงสามารถแสดงความรู้สึกจากการรับรู้ความไพเราะของเพลงกิจกรรมการฟังเพลงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ด้วยความเพลิดเพลิน เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ไทยเกิดความชื่นชมนาฏศิลป์ไทยสามารถนำกิจกรรมของนาฏศิลป์ไปใช้แสดงในโอกาสต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลินแก่ตนเองและผู้อื่น

3) คุณภาพผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา

คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเมื่อจบระดับชั้นประถมศึกษา

ชูลีกร บัญเสริมสุขเจริญ (2557: 10) รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ถ่ายทอดความคิดอารมณ์ความรู้สึกสามารถใช้หลักการ จัดขนาดสัดส่วนความสมดุลน้ำหนักแสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างผลงาน ทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติเช่นงานสื่อผสมงานวาดภาพระบายสีงานปั้นงานพิมพ์ภาพรวมทั้งสามารถสร้าง แผนภาพแผนผังและภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ ต่างๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และ วิธีการที่แตกต่างกันเข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์หลักการลดและเพิ่มในงานปั้นการสื่อ ความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนรู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นตลอดจนรู้และเข้าใจคุณค่าของงาน ทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคมอิทธิพลของความเชื่อความ ศรัทธาในศาสนาและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

ชูลีกร บัญเสริมสุขเจริญ (2557: 10) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรีเสียงร้องเครื่องดนตรี และบทบาทหน้าที่รู้ถึงการเคลื่อนที่ขึ้นลงของทำนองเพลงองค์ประกอบของดนตรีศัพท์สังคีตในบท เพลงประโยคและอารมณ์ของบทเพลงที่ฟังแล้วร้องและบรรเลงเครื่องดนตรี ด้นสดอย่างง่ายใช้และ เก็บรักษาเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธีอ่านเขียนโน้ตไทยและสากลในรูปแบบต่างๆ รู้ลักษณะของผู้ที่จะเล่น ดนตรีได้ดีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรีถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงที่ฟังสามารถใช้ดนตรีประกอบกิจกรรมทางนาฏศิลป์และการเล่าเรื่อง

รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรม ต่างๆ เครื่องดนตรีในประวัติศาสตร์มีอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรีรู้คุณค่าดนตรีที่มาจากวัฒนธรรม ต่างกันเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์

ชูลีกร บัญเสริมสุขเจริญ (2557: 11) และ อรรถยุท ผันทอง (2555: 12) รู้เข้าใจองค์ ประกอบนาฏศิลป์สามารถแสดงภาษาท่านาฏยศัพทพื้นฐานสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดง นาฏศิลป์และการละครง่ายๆ ถ่ายทอดกีฬาหรืออารมณ์และสามารถออกแบบเครื่องแต่งกายหรือ อุปกรณ์ประกอบการแสดงง่ายๆ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบใน ชีวิตประจำวันแสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงและบรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่องาน นาฏศิลป์

รู้และเข้าใจความสำคัญและประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละครสามารถเปรียบเทียบการ แสดงประเภทต่างๆ ของไทยในแต่ละท้องถิ่นและสิ่งที่การแสดงสะท้อนวัฒนธรรมประเพณีเห็นคุณค่า การรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์ไทย

4) ขอบข่ายเนื้อหา เรื่อง นาฏศิลป์ไทย

ความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

สุดใจ ทศพรและคณะ (2544: 124) กล่าวถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ไทยไว้ว่า ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่เป็นเอกราชมายาวนาน มีศิลปะ วัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศที่ได้พบเห็นในความงดงามของนาฏศิลป์ไทย และความเป็นวัฒนธรรมไทยในแขนงนี้เป็นอย่างยิ่งแม้ว่าในปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกจะมีอิทธิพลเข้ามา มากมายก็ตามแต่สิ่งหนึ่งที่คนไทยได้อนุรักษ์และสืบทอดไว้ได้นั้นคือ นาฏศิลป์ไทย และถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่คนไทยควรจะต้องปลูกฝังให้ลูกหลานไว้ร่วมทำนุบำรุงและเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ให้มากขึ้นพร้อมทั้งช่วยการอนุรักษ์และสนับสนุนให้ศิลปะแขนงนี้คงอยู่คู่กับคนไทยต่อไป

นอกจากนี้ นาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะสาขาจิตรศิลป์อันประกอบไปด้วยจิตรกรรม สถาปัตยกรรม วรรณคดี ดนตรี และนาฏศิลป์ การศึกษานาฏศิลป์จึงเป็นการศึกษาวัฒนธรรมแขนงหนึ่งซึ่งนอกจากจะแสดงถึงความเป็นอารยะประเทศแล้วนาฏศิลป์ยังเป็นแหล่งรวมศิลปะและการแสดงหลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกันโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง การศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยทักษะพื้นฐานในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยในชุดต่างๆ ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลผู้นั้นเป็นเยาวชนที่ดีมีอนาคต สามารถที่จะสร้างสรรค์ อนุรักษ์และถ่ายทอดให้แก่อนุชนรุ่นหลังสืบต่อไป

ความหมายของนาฏศิลป์ไทย

ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 431) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไทยว่า น. ศิลปะแห่งการละคร หรือการฟ้อนรำ เป็นลีลาที่ผู้ประดิษฐ์ปรุงแต่งขึ้นจากการเลียนแบบกิริยาท่าทางของมนุษย์

อาภรณ์ มนตรีศาสตร์และจาดุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2525: 64) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยว่า นาฏศิลป์เป็นศิลปะแขนงหนึ่งของชาติซึ่งคำว่านาฏศิลป์นั้นมีความหมายถึงศิลปะการแสดงด้วยการร้องรำทำเพลงเป็นการให้ความบันเทิงอันร่วมด้วยความโน้มเอียงของอารมณ์และความรู้สึก ส่วนสำคัญส่วนใหญ่ของนาฏศิลป์อยู่ที่การละคร ศิลปะประเภทนี้ต้องใช้การดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในทางศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรือแนวคิดต่างต่างกัน ฉะนั้นคำว่า นาฏศิลป์ นอกจากจะหมายถึงการละครโดยตรงแล้วยังต้องถือเอาความหมายของการร้องรำและการบรรเลงดนตรีเข้าด้วยกัน

ถวัลย์ มาศจรัส (2547: 36) ให้คำนิยามว่า เป็นการฟ้อนรำรวมทั้งการระบำ การรำเต้น การร้อง การบรรเลง และการละครเข้าด้วยกัน

เรืองวิไล ทาขามป้อม (2552: 16) ได้สรุปเกี่ยวกับความหมายของนาฏศิลป์ไทยว่าเป็นศิลปะแห่งการรำที่มีจังหวะและท่วงท่าที่สวยงามอ่อนช้อย สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งประกอบไปด้วยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้ามารวมด้วยกัน

นवलรวิ กระจ่างทอง (ม.ป.ป.: 2) ได้กล่าวเกี่ยวกับนาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการเคลื่อนไหวของร่างกายที่อ่อนช้อย แสดงให้เห็นในรูปแบบลีลา การพ้อน รำ ระเบียบ และหมายรวมถึงศิลปะทางการแสดงของไทยที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นจากธรรมชาติ ด้วยความประณีตอย่างมีระเบียบแบบแผน จนก่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไทย ศิลปะประเภทนี้จำต้องอาศัยการบรรเลงดนตรี และการขับร้องด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าทางศิลปะ

ประทีป นักปีและศศิธร นักปี (2558: 44) ได้กล่าวเกี่ยวกับนาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือพ้อนรำของไทย เป็นสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความงดงามอย่างมีแบบแผน บอกถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การแต่งกาย และคติความเชื่อของคนไทยในอดีตถึงปัจจุบัน

ธิดารัตน์ ภักดีรักษ์ (2557: 9) กล่าวถึงการแสดงนาฏศิลป์ไทยในรูปแบบต่างๆ จะต้องมีความหลากหลายจนเข้ามามีส่วนในการสร้างผลงาน ได้แก่ การขับร้อง ดนตรี การพ้อนรำ วรรณกรรม และจิตรกรรม

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่านาฏศิลป์ไทยจึงหมายถึง ศิลปะแห่งการละครพ้อนรำที่ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงามโดยมาจากการเลียนแบบกิริยาอาการท่วงท่าของมนุษย์และต่อมาได้ปรับปรุงให้เกิดความอ่อนช้อยสวยงาม แสดงให้เห็นในรูปแบบลีลา การพ้อน รำ ระเบียบ สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งประกอบไปด้วยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าด้วยกัน นาฏศิลป์แสดงถึงความเป็นอารยะของประเทศเป็นแหล่งรวมศิลปะ เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไทย และการแสดงหลายรูปแบบเข้าด้วยกันเป็นสิ่งที่ช่วยโน้มน้าวอารมณ์มีความสามารถกลมกลืนจิตใจ นาฏศิลป์ไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่และปลูกฝังให้ลูกหลานได้ร่วมทำนุบำรุง มองเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ในการเรียนนาฏศิลป์ไทย

สุดใจ ทศพรและคณะ (2544: 11) กล่าวถึงการเรียนนาฏศิลป์มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อนำคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์มาปรุงแต่งในชีวิตให้สมบูรณ์ขึ้น
2. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาพัฒนาการและเนื้อหาสาระของบทเรียน
3. เพื่อเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์
4. เพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียน
5. เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบต่อไป
6. เพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับคนหมู่มาก
7. เพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก
8. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษา

ต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

ประโยชน์ของการเรียนนาฏศิลป์ไทย

อาภรณ์ มนตรีศาสตร์และจตุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2525: 67) กล่าวถึงการเรียนนาฏศิลป์มีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ทำให้เป็นคนที่ร่าเริงแจ่มใส
2. ทำให้เกิดความสามัคคี
3. สามารถยึดเป็นอาชีพได้
4. ทำให้รู้จักดนตรีและเพลงต่างๆ มากขึ้น
5. ทำให้เกิดความจำและปฏิภาณที่ดี
6. ช่วยให้เป็นคนที่มีท่าทางการเคลื่อนไหวและบุคลิกที่สง่า
7. ช่วยในการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี

คุณสมบัติของผู้เริ่มเรียนนาฏศิลป์

สุมิตร เทพวงษ์ (2548: 4) กล่าวถึงการเรียนนาฏศิลป์ผู้ที่เริ่มเรียนควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ต้องมีความสนใจและตั้งใจจริง
2. ต้องทำใจให้รักและนิยมในศิลปะแขนงนี้
3. ต้องมีสมาธิแน่วแน่ขณะลงมือปฏิบัติ
4. ต้องเป็นผู้ที่ช่างสังเกต
5. ต้องพยายามเลียนแบบครูให้มากที่สุด
6. ต้องเป็นผู้ที่ไม่ทอดทิ้งต่อความยากของบทเรียน หรือความเมื่อยล้าที่เกิดขึ้น
7. ต้องเป็นผู้ที่ขยันในการทบทวนฝึกซ้อมท่ารำอยู่เสมอ

รากฐานที่มาของนาฏศิลป์ไทย

เรณู โกศินานนท์ (2535: 2-4) กล่าวถึงรากฐานที่มาของนาฏศิลป์ไทยว่านาฏศิลป์เป็นศิลปะแห่งการร่ายรำสันนิษฐานว่ามีมูลเหตุที่เกิดสำคัญ 2 ประการคือ

เกิดจากธรรมชาติ มนุษย์ได้เลียนแบบมาจากธรรมชาตินาฏศิลป์ในโลกไม่ว่าชาติใดภาษาใดหรือละครชนิดใดก็ตามมีส่วนเหมือนกับชีวิตจริงอันเกิดจากธรรมชาติด้วยกันทั้งสิ้น นับจากการขับร้อง ฟ้อนรำ ดนตรี ย่อมเริ่มต้นด้วยธรรมชาติเป็นพื้นฐานและมีวิวัฒนาการสืบต่อกันมาตามลำดับมนุษย์ทุกชาติทุกภาษามีศิลปะการร่ายรำทำเพลงประจำเชื้อชาติของตนมาแต่เดิมจะสังเกตได้จากการเต้น การร้องของคนป่าเหล่านี้ก็สืบเนื่องมาจากธรรมชาติดังเช่นการขับ แต่เดิมก่อนที่จะดัดแปลงให้เกิดความไพเราะมีหลักเกณฑ์อย่างทุกวันนี้ก็เป็นแต่เพียงเสียงที่เปล่งออกมาตามเรื่องราวสูงบ้าง 3 บ้าง เพียงให้ผัดเพี้ยนไปจากเสียงพูดตามธรรมชาติเท่านั้น

เกิดจากการบวงสรวงบูชาเทพเจ้า การเช่นสรวงบูชาเทพเจ้านั้นมีอยู่ในทุกชาติทุกภาษาเช่นเดียวกันเพราะมนุษย์ต้องอาศัยศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงมี

การอ้อนวอนเพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นได้ช่วยให้ปลอดภัยด้วยการทำวิธีต่างๆ เช่น การบวงสรวงถวายอาหาร สวดสรรเสริญอ้อนวอนขอพรและสุดท้ายก็มีการพ้อนรำถวายเพื่อให้เป็นสิ่งที่พอใจแก่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองนับถือ

หลักฐานการพ้อนรำอันเกิดจากการเซ่นสรวงบูชาพระเจ้าในศาสนาพราหมณ์เรียกว่า จตุรเวทย์ แบ่งออกได้เป็นดังนี้

- ฤคเวทย์ ได้แก่การกล่าวสดุดีสรรเสริญเทวดา
- ยชุรเวทย์ บวงสรวงอ้อนวอนขอพรเพื่อสมความปรารถนาในการนี้เริ่มถวายการรำรำ
- สามเวทย์ พิธีถวายน้ำโสม
- อาถรรพ์เวทย์ อันเกิดจากอารมณ์กลัวเกี่ยวกับคาถาอาคมเพื่อป้องกันตัวขับไล่ภูตผี
- นาฏเวทย์ เลียนแบบการรำรำมาจากยชุรเวทย์มีการปรับปรุงให้การสวดอ้อนวอน

กลายเป็นการขับร้องประกอบทำรำให้งดงามขึ้น เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่านาฏศิลป์ไทยนอกจากจะดัดแปลงแก้ไขมาจากธรรมชาติเลียนแบบมาจากธรรมชาติแล้ว ยังมีหลักฐานที่แสดงว่าได้รับแบบอารยธรรมมาจากอินเดียและจากการพ้อนรำอันเกิดจากการบวงสรวงบูชาเทพเจ้า การเซ่นสรวงบูชาเทพเจ้า เพราะมนุษย์ต้องอาศัยศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงมีการอ้อนวอนเพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นได้ช่วยด้วยการทำวิธีต่างๆ หากแต่ได้นำมาดัดแปลงทำรำให้แตกต่างกันไปเดิมตรงที่มีลีลาที่ทำรำอ่อนช้อยสวยงาม นุ่มนวล ปรับปรุงให้เหมาะสมตามแบบฉบับวัฒนธรรมไทยและประเพณีของคนไทย

องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 293) กล่าวเกี่ยวกับนาฏศิลป์มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ดนตรี เป็นเสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลงและเป็นเครื่องบรรเลงทำให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศกเศร้าและรื่นเริง เป็นต้น ซึ่งในทางนาฏศิลป์ดนตรีเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่ง ดนตรีมีองค์ประกอบ 2 ชนิดคือ

ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 221) จังหวะ หมายถึง ระยะเวลาที่กำหนดไว้เป็นตอนๆ เช่น เพลงจังหวะช้าและเพลงจังหวะเร็วถ้าเป็นเพลงไทยโดยทั่วไปจะแบ่งจังหวะสามัญออกเป็น 3 จังหวะคือ จังหวะช้า จังหวะปานกลาง และจังหวะเร็ว ซึ่งทำทางภาษาดนตรีไทยจะเรียกว่า จังหวะสามชั้น จังหวะสองชั้น และจังหวะชั้นเดียว

ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 398) ทำนอง หมายถึง ระเบียบเสียงสูง ต่ำ ซึ่งมีจังหวะสั้นยาว ทำนองดนตรี ถือว่ามีอิทธิพลต่อความรู้สึกในการดำเนินเรื่องตลอดจนมีส่วนช่วยในการถ่ายทอดอารมณ์เพลงไปสู่ผู้ฟัง ผู้ชมได้เช่นเดียวกัน

2. ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 459) กล่าวเกี่ยวกับ บทเพลง หมายถึง คำประพันธ์สำหรับการขับร้อง

3. การขับร้องหมายถึง การเปลี่ยนเสียงให้ออกมาอย่างไพเราะในบทเพลงที่ได้ประพันธ์ขึ้น
4. ลีลาท่ารำเป็นการประดิษฐ์กิริยาท่าทางของมนุษย์ให้สวยงามเป็นสิ่งอีกอย่างหนึ่งระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม
5. เครื่องแต่งกายเป็นตัวกำหนดรูปแบบลักษณะของการแสดงซึ่งจะประกอบไปด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับที่เหมาะสม
6. อุปกรณ์การแสดงเป็นสิ่งที่อาจจะเพิ่มเข้ามาหรือเป็นการเสริมเติมแต่งเพื่อให้ตัวละครและการแสดงดูสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น
7. ฉากเป็นส่วนสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์โดยเฉพาะการแสดงที่ดำเนินเป็นเรื่องราวเพราะทำให้ดูสมจริง

สรุปองค์ประกอบของนาฏศิลป์จะประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญที่เป็นส่วนหนึ่งทำให้นาฏศิลป์สมบูรณ์ ได้แก่ ดนตรี บทเพลง การขับร้อง ลีลาท่าทาง เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การแสดง และฉาก เป็นต้น

วิธีสอนนาฏศิลป์

เรณู โกศินานนท์ (2535: 15-17) กล่าวถึงวิธีการสอนนาฏศิลป์ว่า การสอนนาฏศิลป์เป็นวิชาทักษะที่ต้องมีการฝึกฝนที่ถูกต้องตามแบบแผน ผู้สอนจะต้องฝึกผู้เรียนให้รู้จักฝึกตนเองและรู้จักแก้ไขเมื่อฝึกผิดวิธี ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำชี้แนะผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. สอนจากง่ายไปหายาก
 - การฝึกอวัยวะทุกส่วนให้ครบกระบวนลีลาท่ารำทีละอย่างเช่น ใช้มือจับ ตั้งวง ทรงตัวกอดไหล่ ยกเท้า ก้าวเท้า ให้ถูกต้องส่วนซึ่งเป็นลีลาเบื้องต้น
 - เลือกบทเรียนที่ง่ายสอนเสียวก่อนเช่น รำสีนวล รำวง รำแม่บท ฯลฯ
2. สอนตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคลคือการสอนตามวัยและการสอนตามความสามารถของสมอง
3. การสอนโดยใช้วิธีเปลี่ยนแปลงท่ารำที่ยากให้ง่ายต่อการเข้าใจแต่ควรพยายามรักษาความเป็นแบบแผนเดิมไว้
4. การสอนแต่ละท่ารำครูต้องอธิบายให้ละเอียดชัดเจนอธิบายทีละน้อยให้แม่นยำจำได้แล้วจึงต่อท่ารำให้
5. ระหว่างท่ารำครูต้องคอยสังเกตผู้เรียนและคอยเตือนอยู่เสมอให้ผู้เรียนนั้นรำรักษาลีลาท่ารำทำให้เป็นไปตามแบบแผน
6. ครูต้องคอยสังเกตจับท่ารำให้ผู้เรียนอยู่เสมอไม่ใช่รำนำอยู่ข้างหน้าผู้เรียนเพียงอย่างเดียว

7. การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ในบางครั้งอาจเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เข้าใจง่ายโดยใช้ศัพท์ธรรมชาติ แทนเพื่อสะดวกในการจำ ส่วนคำศัพท์ที่ถูกต้องตามหลักกิริยาให้ผู้สอนบอกชี้แนะควบคู่กันไป เช่น สอนเด็กเล็กจิบคว่ำ อาจใช้คำว่าจิ้ม

8. หัดให้ผู้เรียนร้องเพลงประกอบท่าในการรำด้วยเพื่อประโยชน์ในการฝึกซ้อมท่ารำด้วยตนเองและเพื่อเป็นการผ่อนคลายผู้สอนเพราะผู้สอนต้องคอยอธิบายไปด้วยร้องเพลงไปด้วย

9. เปรียบเทียบท่ารำที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือตรงข้ามกันเพื่อไม่ให้ผู้เรียนจำสับสน เช่น ม้วนมือ คลายมือ สลัดมือ ฯลฯ

10. วิธีรำนำทำให้นักเรียน

- รำนำหน้า กระทบเมื่อแรกต่อท่าผู้สอนหันทิศเดียวกับผู้เรียน
- รำต่อหน้าหรือประจันหน้าผู้สอนหันหน้าเข้าหาผู้เรียน ผู้สอนต้องมีความชำนาญสามารถรำกับข้างได้คือ ซ้ายเป็นขวา ขวาเป็นซ้าย เช่น ท่าตั้งวงซ้าย จีบขวา เมื่อหันหน้าเข้าหาเด็กผู้สอนต้องตั้งวงขวา จีบซ้าย ถ้าเลี้ยวซ้าย ผู้สอนต้องเอียงขวา เพื่อให้แลดูไปในทางเดียวกันการรำประจันหน้าผู้สอนต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าอย่าไปคำนึงถึงซ้ายขวาเพียงแต่เรียนแบบผู้สอนเห็นผู้สอนเรียงทิศทางไหนก็เรียงทิศทางนั้นและให้จิบและตั้งวงอยู่ในทิศทางเดียวกัน

11. เข้มงวดเรื่องแถวและท่วงท่าของผู้เรียนให้ระวังอยู่เสมอ

12. สอนโดยแยกท่ารำให้ทำทีละอย่าง เช่น หัดท่ามือได้แล้วจึงทำเข้าแล้วค่อยทำพร้อมกัน

13. การใช้เพลง

14. การสอนนาฏศิลป์ให้เป็นลำดับขั้น

- ขั้นที่ 1 ผู้สอนยังไม่ใช้เพลงในตอนเริ่มต้น ผู้สอนเพียงบอกเนื้อเพลงให้รำเป็นจังหวะแล้วค่อยใส่ทำนองลงไปร้องเอง ผู้สอนต่อท่ารำทีละน้อยตามความหมายของวรรคเพลง

- ขั้นที่ 2 เริ่มใช้เครื่องบันทึกเสียงเมื่อต่อท่ารำได้มากพอประมาณ เช่นรำแม่บทได้ถึง 2 คำกลอนแล้วก็สามารถใช้เครื่องบันทึกเสียงให้ผู้เรียนร้องและรำไปพร้อมกับเครื่องบันทึกเสียงแต่ถ้ามีการทบทวนซ้ำๆ ระยะเวลาท่ารำสั้นๆ ก็ควรร้องเอง

- ขั้นที่ 3 ใช้เครื่องบันทึกเสียงได้โดยตลอดเมื่อต่อท่ารำจบเพลงแล้วก็เปิดเครื่องบันทึกเสียงเรื่อยไปแต่ถ้ามีท่ารำใดไม่ถูกต้องก็ให้หยุดย้อนเพลงให้รำซ้ำ เมื่อเห็นท่าผิดอย่าผ่านเลยไปต้องย้ำจนกว่าจะได้ท่ารำที่ถูกต้อง

15. บอกท่ารำล่วงหน้าขณะรำต้องคอยบอกท่ารำที่จะถึงเช่น เอียงซ้าย เอียงขวา ก้าวเท้าแตะเท้า วิ่ง เพื่อช่วยเตือนให้ผู้เรียนรำทำต่อไปได้อย่างถูกต้อง

16. การให้สัญญาณก่อนเปลี่ยนท่ารำจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการรำหมู่เพื่อให้ผู้รำเปลี่ยนท่ารำพร้อมกัน บางครั้งอาจจะใช้วิธีการนับจังหวะ หรือผู้สอนอาจให้สัญญาณเช่น ก้นตบมือ วิธีการให้สัญญาณยึดหลักดังนี้

- ตบมือให้ต่างออกไปจากการนับจังหวะ การตบมือให้จังหวะธรรมดาเช่น ถ้าเปลี่ยนท่ารำผู้สอน ให้จังหวะโดยการตบมือ สอนกัน 2-3 ครั้ง จังหวะในการตบมือให้ผิดไปจากจังหวะเดิมที่เคยตบอยู่

- การให้สัญญาณเปลี่ยนท่าต้องทำล่วงหน้าอย่างน้อย 1 จังหวะหรือ 1 ช่วงท่ารำ ผู้สอนต้องแนะนำเป็นการเตือนล่วงหน้าว่าเมื่อจบท่ารำนี้แล้วจะเปลี่ยนท่ารำหรือขึ้นท่ารำอื่นต่อไป โดยที่ไม่ทำให้ผู้เรียนเสียจังหวะหรือไม่พอดีกับท่ารำ

การสอนนาฏศิลป์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติเป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยงดงาม การสอนนาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องมีหลักการสอนนาฏศิลป์ที่มีลักษณะโดยเฉพาะ

วิวัฒน์ เพชรศรี (2552) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. ฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนาฏศิลป์ให้คล่อง
2. ฝึกลักษณะการรำรำเบื้องต้นทีละท่า พร้อมทั้งนำไปประกอบเพลงง่ายๆ
3. ฝึกการใช้ภาษาทำนาฏศิลป์ แสดงความหมาย ความรู้สึกและบุคลิกภาพ
4. ฝึกการรำประกอบเพลงง่ายๆ สั้นๆ ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
5. ฝึกการรำหรือการแสดงที่เป็นชุดการแสดงง่ายๆ สั้นๆ เช่น รำวง รำเพลงปลุกใจหรือการแสดงละครแบบต่างๆ

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (ม.ป.ป.: ออนไลน์) กล่าวเกี่ยวกับการสอนนาฏศิลป์เป็นการสอนด้านทักษะการรำที่จำเป็นต้องใช้การสอนแบบต่างๆร่วมด้วยเพื่อประสิทธิภาพในการสอนเพราะการแสดงจะสวยงามน่าดูนั้นผู้แสดงต้องมีทักษะในการรำอย่างคล่องแคล่ว มีลีลาท่ารำที่อ่อนช้อยงดงามตามแบบนาฏศิลป์ไทยโดยการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ได้แก่ แขน ขา มือ ลำตัว ศีรษะและไหล่ให้เคลื่อนไหวไปพร้อมกันโดยการสังเกตและเลียนแบบจากครูผู้สอนหรือสื่อการสอนที่กำหนดไว้ให้ดีที่สุด

นอกจากนี้ยังมีวิธีสอนนาฏศิลป์ที่หลากหลายและเกี่ยวข้องสอดคล้องเหมาะสมสามารถนำมาปรับใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ได้ดังนี้

1. การสอนแบบสาธิต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้อธิบายวิธีการสอนแบบสาธิตว่าเป็นการสอนที่ผู้แสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อมๆ กับการอธิบายเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต ขั้นตอนการสอนวิธีสอนแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นขั้นตอนการปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้เรียนได้สังเกตการณ์สาธิตของครูแล้วปฏิบัติตามการสาธิตช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีปฏิบัติได้ดี เพราะเป็นประสบการณ์ตรงสามารถมองเห็นจากครูอย่างชัดเจน

2. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ ทิศนา ขัมมณี (2545) ได้อธิบายถึงวิธีสอนโดยการใช้ปฏิบัติ

กล่าวว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา ดนตรี ขับร้อง นาฏศิลป์ และด้านศิลปะ เป็นต้นโดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำๆ จนกระทั่งนักเรียนเกิดทักษะที่ต้องการถึงขั้นที่กำหนดไว้ การฝึกปฏิบัตินี้อาจทำการฝึกในลักษณะเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มพร้อมๆ กันแล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งครูจะทำหน้าที่อธิบายและสาธิตทักษะที่ต้องการฝึกฝนให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างแล้วจึงให้นักเรียนทำการฝึกโดยมีครูคอยดูแลการฝึกให้คำแนะนำช่วยแก้ไขจุดบกพร่อง จนกระทั่งนักเรียนมีทักษะที่ต้องการพัฒนาถึงระดับที่กำหนดไว้ การสอนแบบฝึกปฏิบัตินี้นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา เพราะเป็นการกระทำซึ่งนักเรียนทุกคนต้องฝึกปฏิบัติและขณะฝึกอาจมีการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำๆ จนกระทั่งผู้เรียนเกิดทักษะการฝึกปฏิบัติอาจฝึกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำ การสอนแบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา ขณะฝึกอาจใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติ เช่น รูปภาพ แลบบันทึกเสียง วีดิทัศน์ เป็นต้น

ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบฝึกปฏิบัติ คือ ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะที่ต้องการเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และการฝึกฝนด้วยตนเองให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยการกระทำ

สำหรับข้อจำกัดของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ คือ ถ้าครูใช้วิธีฝึกปฏิบัตินี้มากเกินไปทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และขณะที่นักเรียนทำการฝึกปฏิบัติครูควรแนะนำช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง

3. การสอนแบบให้ปฏิบัติจริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547) ได้อธิบายและชี้แจงเกี่ยวกับการสอนแบบให้ปฏิบัติจริงว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์จริงโดยฝึกปฏิบัติจริง ฝึกคิด ลงมือทำแสวงหาความรู้ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4. การสอนแบบบรรยาย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบบรรยายไว้ดังนี้ การสอนแบบบรรยายเป็นการสอนที่ครูสามารถสอนเนื้อหาความรู้แก่นักเรียนได้มากในคาบเวลาหนึ่ง โดยยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับฟังและจดบันทึกความรู้วิธีสอนแบบนี้จะได้เนื้อหามากกว่าวิธีสอนแบบอื่นๆ ครูต้องเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี ควรใช้สื่อประกอบการอธิบายด้วย สามารถสอนผู้เรียนได้จำนวนมากตั้งแต่ 20 - 200 คน เป็นการสอนที่มีข้อดีคือ สอนได้ง่าย ใช้อุปกรณ์การสอนน้อย แต่ใช้ความสามารถของผู้สอนเป็นหลัก วิธีสอนแบบนี้ใช้เมื่อครูต้องการเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียน เสนอเนื้อหาของบทเรียน ต้องการขึ้นบทเรียนใหม่ อธิบายทำร้าย และผู้เรียนต้องรับฟังข้อมูลก่อนการปฏิบัติกิจกรรม การสรุปสิ่งที่เรียน นับได้ว่าการสอนแบบบรรยายมีประโยชน์ต่อผู้เรียนและเป็นวิธีการสอนที่ใช้กันแพร่หลายมากในปัจจุบัน

5. การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ อัจฉิมา เกิดผล (2545: 7-9) การจัดการเรียนการสอนตามหลักการทฤษฎีและกระบวนการกลุ่มจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้เรียน ส่งเสริมบรรยากาศแบบประชาธิปไตยผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์โดยวิธีการที่เหมาะสมช่วยให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความหมายและใกล้เคียงความเป็นจริง การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นการเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งกลุ่มที่ดีจะทำให้เกิดกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้นำ สมาชิกกลุ่ม กระบวนการทำงาน เป็นต้น หลักการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีอยู่หลายวิธี เช่น เกม บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง ละคร กลุ่มย่อย เป็นต้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546) ได้กล่าวขั้นตอนการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

- (1) ขึ้นวางแผน ผู้สอนควรวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา
- (2) ขึ้นลงมือปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมทุกคน
- (3) ขึ้นประจักษ์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมจนประจักษ์ว่าตนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
- (4) ขึ้นวิเคราะห์ นำสิ่งที่เรียนไปวิเคราะห์เองหรือร่วมกับเพื่อน
- (5) ขึ้นประเมิน นำความรู้ที่วิเคราะห์แล้วมาประเมินผลร่วมกันกับกลุ่มเพื่อรวบรวมความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่
- (6) ขึ้นนำไปใช้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์

6. การสอนซ่อมเสริม กาญจนา เกียรติประวัติ (2524) การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนสำหรับผู้เรียนยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับกรมวิชาการได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติในการประเมินผลนักเรียนไว้ว่า นักเรียนคนใดไม่ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้ถือเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องสอนซ้ำเพื่อให้ผู้เรียนผ่านได้ในเวลาไล่เลี่ยกับเพื่อนร่วมชั้นด้วยในประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรียกการปรับปรุงแก้ไขนี้ว่า “การสอนซ่อมเสริม”

มจรุส วงศ์อำไพ (2553: 18) ได้สรุปเกี่ยวกับหลักและวิธีการสอนนาฏศิลป์ว่า การสอนนาฏศิลป์ ครูผู้สอนสอนตามหลักการต่างๆแล้วจะต้องมีความสามารถดัดแปลงท่าทางที่ยากให้ง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียนโดยพยายามรักษาแบบแผนเดิมไว้ วิธีการสอนส่วนใหญ่จะต้องอาศัยการสอนแบบสาธิตให้ผู้เรียนสังเกตและฝึกปฏิบัติตาม

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการสอนนาฏศิลป์เป็นการสอนด้านทักษะการรำจะต้องใช้การเคลื่อนไหวร่างกายมาเป็นส่วนประกอบเพื่อการปฏิบัติหรือแสดงได้ออกมาอย่างถูกต้องจึงจำเป็นต้องอาศัยการสอนรูปแบบต่างๆนำมาปรับใช้เข้าร่วมด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา ไพโรจน์ คะเซนทร์ (ม.ป.ป.: ออนไลน์)
กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

1. การเตรียมตัวครู

1.1 ศึกษาหลักสูตรในระดับชั้นที่สอน

1.2 ศึกษาแนวการสอน

1.1.2 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์

1.1.2 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ควรใช้เอกสารต่างๆ เช่นคู่มือการสอน

นาฏศิลป์ เป็นต้น

1.2.3 ดนตรีและนาฏศิลป์ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่ม คือการเน้นจังหวะ การร้องเพลง การฟัง และนาฏศิลป์ กิจกรรมทั้ง 4 ควรจะสอนไปพร้อมๆ กันแต่จะเน้นกิจกรรมใดให้พิจารณาจากแผนการสอนนั้นๆ

1.2.4 การสอนควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อนในขณะที่เดียวกันผู้สอนอาจใช้วิธีสอนแบบอื่นๆ เข้าผสมผสานในบางครั้ง

1.2.5 มีลำดับขั้นตอนในการสอนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติ

1.2.6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรหาสื่อการเรียนมาใช้ประกอบการสอน

1.3 จัดแบ่งเนื้อหาของกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติซ้ำๆ กันในแต่ละหัวข้อให้เด่นชัด และจัดสรรเวลาของแต่ละแผนให้ได้ครบตามกำหนด

1.4 ศึกษาสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ เพราะสื่อการเรียนการสอนมีความจำเป็นสำหรับการสร้างประสบการณ์ ได้แก่ สื่อที่เป็นเอกสาร สื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์

1.5 ศึกษาหลักของการวัดผลและการประเมินผลเพื่อทราบว่านักเรียนได้รับความรู้และมีประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เครื่องมือในการวัดผล คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานจากการปฏิบัติจริง และการทดสอบโดยข้อเขียนเครื่องมือวัดผลแต่ละประเภทให้ข้อมูลการติดตามผลการเรียนการสอนต่างกัน

2. การเตรียมบันทึกการสอนและใช้แผนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน ควรศึกษาแผนการสอนและคู่มือครูอย่างละเอียด

3. วิธีการสอนในชั้นกิจกรรมการสอนรำ

3.1 ชั้นกำหนดบทเรียน

3.1.1 ชั้นกำหนดบทเรียน

- 3.1.2 ชื่อของบทเรียน
- 3.1.3 ทำนองเพลง
- 3.1.4 ชนิดของเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบรำ
- 3.1.5 ความเป็นมาของการรำที่จะสอน
- 3.1.6 นักเรียนต้องเข้าใจลักษณะของเนื้อเพลงและความหมาย
- 3.2 ชั้นศึกษาบทเพลงก่อนที่นักเรียนจะรำ ครูควรจะต้องสอนให้รู้จักบทเพลงก่อน
 - 3.2.1 ฟังทำนองเพลงและจังหวะของเพลง
 - 3.2.2 นักเรียนร้องตามพร้อมเคาะจังหวะตาม
 - 3.2.3 นักเรียนร้องเองเคาะจังหวะเอง
- 3.3 ชั้นสอนปฏิบัติรำ
 - 3.3.1 เตรียมปฏิบัติรำถ้ามีอุปกรณ์การแสดงควรแนะนำวิธีใช้
 - 3.3.2 วิธีปฏิบัติรำ

เทคนิควิธีสอนนาฏศิลป์

กรมวิชาการ (2545) กล่าวถึงเทคนิควิธีสอนนาฏศิลป์สำหรับครูผู้สอนที่ควรมีหลักในการสอนดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนควรสอนให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกตามความเข้าใจและจินตนาการโดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษาเพื่อเป็นการฝึกฝนผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์
2. การสอนนาฏศิลป์นั้นผู้สอนต้องมีความรื่นเริงแจ่มใสหน้าตายิ้มแย้มและมีความร่วมมือกับผู้เรียนตลอดเวลาไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายซึ่งจะทำให้ผู้เรียนไม่ชอบวิชานาฏศิลป์เพราะผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของนาฏศิลป์
3. การสอนนาฏศิลป์ผู้สอนต้องคอยระมัดระวังอย่าให้มีช่องว่างระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องและควรส่งเสริมกำลังใจหรือสนับสนุนผู้เรียนให้กล้าแสดงออก
4. ผู้สอนไม่มีตรูปแบบการสอนแบบเดิมที่ผู้สอนจะเป็นผู้จัดการให้ผู้เรียนฝ่ายเดียวแต่ผู้สอนต้องเป็นคนให้คำชี้แนะคำปรึกษาในบางโอกาสเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
5. บุคลากรวิชานาฏศิลป์เข้ากับวิชาอื่นๆ ผู้สอนควรนำวิชานาฏศิลป์ไปสัมพันธ์กับวิชาเรียนอื่นๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. ผู้สอนชี้แนะให้ผู้เรียนไปค้นคว้าความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะจากแหล่งต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน หรือแนะนำให้ไปชมการแสดงตามสถานที่ต่างๆ โดยผู้สอนต้องมีประสบการณ์ใน

การชมการแสดงและนาฏศิลป์มาก่อนเพื่อเป็นข้อมูลในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดทบทวนถึงประสบการณ์ที่ผู้เรียนเคยพบเห็นมาในการชมการแสดงเพื่อนำไปปรับใช้กับตนเอง

7. ปลุกฝังให้ผู้เรียนเห็นถึงความดี ความงาม ความไพเราะ ความมีคุณค่าเกิดความซาบซึ้งด้วยตนเองโดยไม่มีการบังคับการสอนในลักษณะนี้เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนที่เป็นแบบแผน กระบวนการให้อิสระกับผู้เรียนโดยผู้สอนเป็นผู้คอยควบคุมชี้แนะและให้กำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออกกล้าคิดและกล้าทำ

สรุปว่าการสอนนาฏศิลป์นั้นครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถทางนาฏศิลป์เพื่อเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนสังเกต เลียนแบบท่าทางต่างๆ ผู้สอนจะต้องดัดแปลงท่าทางให้ง่ายขึ้นให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกตามความเข้าใจและสามารถบูรณาการวิชานาฏศิลป์เข้ากับวิชาอื่นๆ

การวัดและการประเมินผลในการเรียนการสอนนาฏศิลป์

กรมวิชาการ (2545) และไฟโรจน์ คะเชนทร์, ม.ป.ป.: ออนไลน์ ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นการวัดและการประเมินตามสภาพจริง หรือการประเมินการปฏิบัติ ล้วนเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งประเทศไทยพุทธศักราช 2542 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่าได้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อีกทั้งจะต้องทำการจัดกิจกรรมการประเมินให้ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยถูกต้อง ประเมินได้ครอบคลุมครบถ้วนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งสามด้าน และกำหนดสิ่งต้องประเมินดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย การประเมินความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจะใช้แบบทดสอบเป็นการให้ผู้เรียนได้นำความรู้จินตนาการความรู้สึกของผู้เรียนนำเสนอออกมาในรูปของการกระทำหรือส่งผ่านสู่สภาพแวดล้อม การร้องเพลงหรือการเต้นรำ เป็นต้น เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและสามารถประเมินได้จากผลผลิตหรือการกระทำที่ผู้เรียนได้แสดงออกและได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นวิธีการประเมินนอกจากจะใช้แบบทดสอบแล้วการสัมภาษณ์และการประเมินจากผลผลิตที่เห็นจริงย่อมจะรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเพียงใด เทคนิคของการประเมินที่ใช้อาจจะเป็นการใช้แบบทดสอบการนำเสนอผลงานการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินตนเอง ฯลฯ

2. ด้านทักษะพิสัย การประเมินการปฏิบัติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นการประเมินที่ครูผู้สอนจะเห็นถึงความต่อเนื่องของทักษะกระบวนการวางแผนในการทำงาน ความคล่องแคล่ว

ดังนั้นวิธีการที่จะได้มาด้วยผลของการประเมิน เทคนิคของการประเมินก็คือกระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติงานฝึก การฝึกปฏิบัติงานจริง

3. ด้านจิตพิสัย เป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนทั้งหมดสี่หน้าท่าทางความรู้สึกพึงพอใจ บุคลิกท่าทาง การทำงานร่วมกัน เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถประเมินด้วยวิธีการสังเกตได้อย่างเด่นชัด และทำการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมครูผู้สอนจะให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจากการที่ผู้เรียนได้แสดงออกเพื่อให้เห็นเป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้มีการปรับปรุง และมีการนำผลงานไปจัดแสดง เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

4. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและเครื่องมือการประเมิน สิ่งที่จะต้องประเมินอาจจะอยู่ในรูปของพฤติกรรมการทำงานหรือการปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงาน ทักษะในการทำงานของผู้เรียน ผลผลิตที่เป็นชิ้นงาน อาจมีผลงานบางชิ้นที่เป็นผลผลิตหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องต้องทำเป็นรายงานเพื่อเป็นหลักฐานในการ

5. กำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้เรียน และครูผู้สอนจะพิจารณาจากสิ่งที่จะประเมินอาจเป็นผลงาน ชิ้นงาน การนำเสนอผลงาน รายงาน แฟ้มผลงาน ตลอดจนร่วมกันว่าจะประเมินอะไรบ้าง และจะประเมินอย่างไร เพราะนักเรียนจะได้ใช้ศักยภาพความสามารถร่วมกับความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

6. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและระดับคุณภาพของการประเมิน ในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน หรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจนตั้งนั้น การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนระดับคุณภาพของการประเมินจะเป็นการระบุคุณภาพงานทั้งชิ้น เมื่อรวมแล้วคุณภาพของกระบวนการทำงาน หรือผลผลิตอยู่ในระดับใดแล้วแต่จะพิจารณาร่วมกัน ส่วนมากจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ทราบว่าผลงานของตนอยู่ระดับใด ถ้าต้องการให้ผลงานมีระดับที่ดีขึ้นก็สามารถที่จะปรับปรุง แก้ไขผลงานของตนเองได้จนถึง ระดับที่ตนพอใจ

สรุปการวัดและการประเมินในการเรียนการสอนนี้จะทำการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณา พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น รวมไปถึงการกำหนดขั้นตอนกำหนดสิ่งที่จะต้องประเมินในด้านต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้ศักยภาพในตนเอง ความสามารถร่วมกับความตั้งใจพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ตามเป้าหมายการประเมินของครูผู้สอน

5) ขอบข่ายเนื้อหา เรื่อง นาฏยศัพท์

การศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทยประเภทต่างๆ กิริยาท่าทางที่ผู้แสดงสื่อออกมานั้นจะมีความหมายเฉพาะ ซึ่งสิ่งที่เข้ามาประกอบเป็นกิริยานาฏศิลป์ไทยนั้นคือ เรื่อง นาฏยศัพท์ ที่มีความสำคัญทางด้านนาฏศิลป์ไทย

ที่มาและพัฒนาการของนาฏยศัพท์

นาฏศิลป์ในที่นี้จำเป็นต้องได้รับการฝึกหัดถ่ายทอดวิชาจากผู้มีประสบการณ์ความรู้ความชำนาญอย่างดีเลิศมาแล้วในการถ่ายทอดความรู้ผู้สอนจะใช้คำศัพท์เฉพาะที่บ่งบอกกิริยาอาการเคลื่อนไหวของลีลาท่ารำและวิธีการเชื่อมท่ารำตลอดจนชื่อเรียกท่ารำต่างๆ ต่อมาเมื่อมีการประดิษฐ์ท่ารำของรูปแบบการแสดงต่างๆ ขึ้นมาใหม่มากขึ้น คำเรียกที่บ่งบอกกิริยาอาการเคลื่อนไหวการเชื่อมท่ารำก็ได้เพิ่มขึ้นมากมายจึงได้มีการกำหนดชื่อเรียกวิธีการปฏิบัติและบัญญัติรูปแบบของคำศัพท์นั้น คำเรียกดังกล่าวนี้มีมานานแล้ว ครั้นต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ก็ได้กำหนดเรียกชื่อคำศัพท์เฉพาะนี้ว่า นาฏยศัพท์ สันนิษฐานว่ามีมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นายอาคม สายาคม ข้าราชการศิลปผู้ชำนาญการแสดงโขน (ต่อมาเป็นผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์โขน) ได้รวบรวมเขียนอธิบายนาฏยศัพท์เบื้องต้นเมื่อปีพ.ศ. 2497 ตามคำสั่งของนายธนิต อยู่โพธิ์ หัวหน้ากองการสังคีต นาฏยศัพท์ที่นายอาคม สายาคม เรียบเรียงตามหมวดตัวอักษรนั้นเป็นนาฏยศัพท์เบื้องต้นอาทิเช่น กล่อมไหล่ กระดกเท้า กระทุ้ง ขยั้น จรดเท้า จีบวงหน้า ฯลฯ เป็นต้นซึ่งมีประมาณ 50 กว่า คำนำไปใช้สอนผู้เรียนโรงเรียนนาฏศิลป์ จากการที่นายอาคม สายาคม ได้รวบรวมนาฏยศัพท์นี้ขึ้นมาจึงได้มีนักศึกษานำไปเป็นแนวทางเพื่อประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ศิลปทำให้การเรียนรู้นาฏยศัพท์ขยายวงกว้างออกไปอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดความขัดแย้งในด้านหลักการบางอย่าง ซึ่งสาเหตุมาจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเมื่อปีพ.ศ. 2519 นายอาคม สายาคมได้เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชานาฏยศัพท์ให้แก่ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขานาฏดุริยางค์ คีตศิลป์ศึกษาจึงได้รวบรวมนาฏยศัพท์ขึ้นที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์โขนและละครซึ่งมีลักษณะรูปแบบการแสดงที่ต่างกัน และเผยแพร่เป็นเอกสารประกอบการสอน

ความหมายของนาฏยศัพท์ทั่วไป

ราชบัณฑิตยสถาน (2502) ให้ความหมายคำว่านาฏยศัพท์ทั่วไปไว้ว่า เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า นาฏย+ศัพท์ ดังนี้

นาฏย (นาตะยะ) น. การพ้อนรำ การแสดงละคร

ศัพท์ น. เสียง คำ คำยากที่ต้องแปล

เพราะฉะนั้น นาฏยศัพท์ จึงหมายถึง คำที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้ทำความเข้าใจและรับรู้ตรงกันในกลุ่มของผู้ที่ศึกษาวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน - ละคร) อนึ่ง นาฏยศัพท์บางคำของแต่ละสาขานี้มีชื่อเรียกที่ตรงกันแต่ในทางปฏิบัติอาจแตกต่างกันได้

การจำแนกประเภทชนิดของนาฏยศัพท์ เรื่องของนาฏยศัพท์ที่ได้ศึกษากันมาแล้วนั้น
ปรมาจารย์แต่ละท่านจะมีวิธีการแบ่งประเภทแตกต่างกันไปแต่อย่างไรก็ตามลักษณะส่วนใหญ่จะ
เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

การจำแนกประเภทของนาฏยศัพท์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะตามโอกาสที่ใช้คือ
นาฏยศัพท์ที่ใช้ในการเรียนการสอน นาฏยศัพท์ประเภทนี้มีลักษณะคล้ายคำบอกซึ่งทางผู้เรียนและ
ผู้สอนจะต้องวางเกณฑ์ให้รับรู้ตรงกันเพื่อประหยัดเวลาในการอธิบายทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนรู้ข้อบกพร่อง
สามารถแก้ไขให้ดีขึ้นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในกลุ่มนี้ได้แก่ กัด กั้น เก้ง เก็บ กราย กระทบ กระทบ กลอก
ขยี้บ ขยี้บ ฯลฯ เป็นต้น

นาฏยศัพท์ที่ใช้ในการแสดง หมายถึง นาฏยศัพท์ที่ใช้ทำความเข้าใจกันในการทำ
การแสดงหรือเมื่อกล่าวถึงนาฏยศัพท์คำนี้ขึ้นมาผู้แสดงทุกคนจะรับรู้และเข้าใจความหมายตรงกันตัวอย่าง
นาฏยศัพท์ที่ใช้ได้แก่ เดี่ยว เดี่ยว เท้าฉาก ลอย ล้ม ออกฉาก ลงเสี้ยว ฯลฯ เป็นต้น ข้อสังเกตความ
แตกต่างของนาฏยศัพท์อยู่ที่ลักษณะเทคนิคการปฏิบัติของแต่ละสาขา

ความหมายของนาฏยศัพท์

การศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทยประเภทต่างๆจะมีความหมายเฉพาะที่มีความสำคัญในการ
แสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทย

ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 431) ให้ความหมายนาฏยศัพท์ไว้ว่า มาจากคำว่า นาฏย กับคำว่า
ศัพท์

ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 756) ให้ความหมายนาฏยศัพท์ไว้ว่านาฏย คือ เรื่องเกี่ยวกับการ
พื่อนรำเกี่ยวกับการแสดงละคร ศัพท์ คือ เสียงคำ คำยากที่ต้องไปเรื่อง

เมื่อนำทั้งสองคำมารวมกันมีผู้ให้ความหมายต่างๆ กันดังนี้

เต็มศิริ บุณยสิงห์และเจือ สตะเวทิน (2522: 131) นาฏยศัพท์ คือ ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับการ
เรียกท่ารำ

อรรวรรณ ขมวัฒนา (2530: 61) นาฏยศัพท์ คือ ศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการ
ฝึกหัดเพื่อใช้ในการแสดงโขน

อาภรณ์ มนตรีศาสตร์และจาตุรงค์ มนตรีศาสตร์ (ม.ป.ป.: 180) นาฏยศัพท์ คือ คำที่ใช้ใน
วงการนาฏศิลป์ไทยสามารถสื่อความหมายกันได้ทุกฝ่ายในการแสดงต่างๆ

ประทีป นกปีและศศิธร นกปี (2557: 47) นาฏยศัพท์ หมายถึง การรำรำเป็นการดัดแปลง
ท่าทางการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆที่อยู่ในธรรมชาติให้สัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของเพลง เพื่อให้
เกิดความสวยงาม ท่ารำไทยก็เป็นท่าที่ดัดแปลงมาจากสิ่งต่างๆในธรรมชาติเช่นเดียวกันแล้วค่อยๆ
ปรับปรุงให้ดีขึ้นจนเป็นรูปแบบที่กำหนดเป็นแบบแผนและมีลักษณะเฉพาะตามแบบนาฏศิลป์ไทย
ท่าทางที่ปฏิบัติในทางนาฏศิลป์ไทยมีศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียก คือ นาฏยศัพท์

เรณู โกศินานนท์ (2535: 7-10) นาฏยศัพท์ หมายถึง เป็นคำศัพท์เฉพาะใช้ในการฟ้อนรำ แสดงลักษณะและการเคลื่อนไหวของร่างกายที่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง สามารถสื่อความหมายกันได้ ทุกฝ่ายในการแสดงต่างๆ นาฏยศัพท์แบ่งตามลักษณะการใช้เป็น 3 หมวด คือ หมวดนามศัพท์ หมวด กิริยาศัพท์ หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ดดังนี้

1. หมวดนามศัพท์ เช่น

- จีบ ได้แก่ จีบหงาย จีบคว่ำ จีบปรกข้าง จีบปรกหน้า จีบส่งหลัง
- ตั้งวง ได้แก่ วงบน วงกลาง วงล่าง วงหน้า
- ท่าเท้า ได้แก่ ประเท้า ตบเท้า รวมเท้า กระทุ้ง กระดก กระเทาะ ยกเท้า ก้าว ก้าวหน้า ก้าวข้าง ก้าวไขว้ ตะเตะเท้า ซอยเท้า ขยับเท้า ฉายเท้า ลูดเท้า
- กระทบ ได้แก่ นั่งกระทบ ยืนกระทบ
- การใช้มือ ได้แก่ สลัดมือ ม้วนมือ คลายมือ กรายมือ ฉายมือ ปาดมือ รวมมือ

2. หมวดกิริยาศัพท์ แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

- ศัพท์เสริม หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกเพื่อปรับปรุงท่าทางให้ถูกต้องสวยงาม ได้แก่ ก้นวง ลดวง ส่งมือ ตั้งมือ หักข้อ เปิดคาง กัดคาง ทรงตัว ตั้งไหล่ หลบเข้า แข็งเข้า กั้นเข้า เปิดสัน ชักสัน ฯลฯ เป็นต้น
- ศัพท์ที่ใช้เรียกเฉพาะขณะที่ใช้ท่า
- ส่วนศีรษะ คอ ไหล่ เช่น เอียง ลักคอ กล่อมไหล่ เอียงไหล่
- ส่วนมือ แขน เช่น สบัดมือ ม้วนมือ คลายมือ กรายมือรวมมือ
- ส่วนลำตัว ไข้ว (ตัวพระใช้เกลียวข้าง ตัวนางใช้เกลียวหน้า)
- ส่วนขา เท้า เช่น ยืด ยุบ กระทบ (เข้าและกั้น) ตบเท้า ตะเตะเท้า วางหลัง กระทุ้ง วางสัน ฉายเท้า ซอยเท้า ขยับเท้าและถัดเท้า

- ศัพท์เสื่อม หมายถึง ศัพท์ที่เรียกท่ารำที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ วงล้ำ วงคว่ำ วงเหยียด วงหัก วงล้ม คอตี้ม ฟาดคอ เกร็งคอ ตัวทรุด คางไก่ รำแอ้ รำลน รำเลื้อย ฯลฯ

3. หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด เป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้เรียกโดยทั่วไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ชัดเจนจัดเป็นภาษาของการแสดงส่วนหนึ่ง เช่น เหลื่อม เดินมือ จีบยาว แม่ท่า ขึ้นท่า นายโรงหรือ พระเอก ยืนเครื่อง ยืนเข้า นางตลาด นางกษัตริย์ เป็นต้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า นาฏยศัพท์ เป็นศัพท์เฉพาะทางด้านนาฏศิลป์ไทยที่ใช้เรียกเกี่ยวกับลักษณะ อากักรท่ารำ เป็นสัญลักษณ์ของการแสดงนาฏศิลป์ไทยใช้ประกอบการแสดงแต่ละประเภทต่างๆ

ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์ สุมิตร เทพวงษ์ (2548: 184) กล่าวถึงการเรียนนาฏยศัพท์เป็นสิ่งที่สำคัญมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อนำไปประกอบในการใช้ท่ารำของการแสดงนาฏศิลป์ไทย
2. เพื่อใช้เรียกกริยาท่าทางให้ถูกต้อง กะทัดรัด แต่สื่อความหมายตรงกัน
3. เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประดิษฐ์ท่ารำในแต่ละชุดการแสดงต่างๆ
4. เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้การรำตีบทได้ถูกต้องสวยงามในการประกอบการแสดง

ประเภทของนาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์กับการแสดงนาฏศิลป์ไทยแต่ละประเภทนับได้ว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างมากเพราะเป็นส่วนที่จะทำให้ท่ารำที่ปรากฏออกมานั้นเด่นชัดขึ้น เรื่องของนาฏยศัพท์ที่นำมาใช้ประกอบนั้นมีมากมายและเพื่อให้สะดวกต่อการศึกษาเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ซึ่งนิยมใช้อยู่โดยทั่วไปจึงได้จัดแบ่งไว้เป็นหมวดหมู่ไว้ดังนี้

1. หมวดนามศัพท์
2. หมวดกริยาศัพท์
3. หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด เป็นต้น

สุมิตร เทพวงษ์ (2548: 184-190) กล่าวเกี่ยวกับประเภทของนาฏยศัพท์ดังนี้

1. นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกายยังแบ่งออกเป็น 3 ส่วนแต่แต่ละส่วนจะมีการเรียนนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกริยาท่าทางดังนี้

1.1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนของศีรษะและลำตัวประกอบด้วย

- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาทั่วไป เช่น เอียงหน้า โย้ตัว ยักตัว ตีไหล่ ลักคอ ฯลฯ
- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาท่าทางไม่ถูกต้อง เช่น คอตัม เกร็งคอ คางไก่ หอบไหล่
- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาท่าทางให้ปฏิบัติดีขึ้น เช่น กดคาง เปิดคาง ตีไหล่ กดไหล่ กดเกลียวข้าง ทับหน้า คืบตัว

1.2 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนของมือและลำแขน

- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาทั่วไป เช่น จีบหลัง จีบปรกหน้า จีบปรกข้าง จีบหงาย จีบคว่ำ คลายมือ กรายมือ ฉายมือ ตั้งวง วงบน วงล่าง วงหน้า ฯลฯ
- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาท่าทางไม่ถูกต้อง เช่น วงล้ำ วงเหยียด วงหัก วงล้น
- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาท่าทางให้ปฏิบัติดีขึ้น เช่น ก้นวง ลดวง ส่งมือ ตั้งมือ หักข้อ หลบศอก

1.3 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนของขาและเท้า

- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาทั่วไป เช่น ยืนกระแทบ กระดกหลัง กระดกเสี้ยว ยกหน้า ยกข้าง ก้าวหน้า ก้าวข้าง ก้าวไขว้ ประเท้า กระทุ้ง จรดเท้า ตะเท้า สะดุดเท้า กระแทบสัน ขยั้นเท้า ฉายเท้า ซอยเท้า ฯลฯ
- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาท่าทางไม่ถูกต้อง เช่น เหลี่ยมล้ำ
- นาฏยศัพท์ที่เรียกกริยาท่าทางให้ปฏิบัติขึ้น เช่น เปิดสัน หักข้อเท้า ส่งเข้า

2. นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด เป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้เรียกโดยทั่วไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจน จัดเป็นภาษาของการแสดงส่วนหนึ่ง เช่น แม่ท่า ท่าที่ ขึ้นท่า นายโรง พระใหญ่ พระน้อย นางกษัตริย์ นางตลาด ผู้เมีย ยืนเครื่อง เป็นต้น

สรุปได้ว่า นาฏยศัพท์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ที่ยื่นนาฏศิลป์ไทยเป็นส่วนที่สำคัญที่จะขาดไม่ได้ในการแสดง ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์เพื่อนำไปใช้ในเรื่องการแสดงนาฏศิลป์ไทย แต่ละประเภทตลอดจนการเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเหมือนกับการเรียกคำศัพท์เฉพาะ

ประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์

1. สื่อความหมายในการรับรู้ได้ตรงกัน
2. เป็นพื้นฐานความรู้ในการฝึกหัด
3. เป็นการเสริมสร้างท่ารำให้มีลีลาที่งดงาม
4. เสริมสร้างสมรรถภาพในการเรียนการสอนย่นย่อเวลา

จำแนกวิธีการนำนาฏยศัพท์ไปใช้

1. การสอน เพื่อสอนในบทเรียน
2. การแสดง ได้แก่ โขน ละคร ระบำ

เทคนิคการปฏิบัตินาฏยศัพท์ในการสอน

นาฏยศัพท์ที่ใช้ในการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นาฏยศัพท์ที่ใช้ปฏิบัติในขั้นพื้นฐานมีลักษณะเป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ในการปฏิบัติการนำนาฏยศัพท์ดังกล่าวมาประกอบเป็นท่ารำเบื้องต้น

ขั้นที่ 2 นาฏยศัพท์ที่ใช้สื่อความหมายมีลักษณะเป็นคำบอกที่ใช้เป็นหลักการปฏิบัติท่ารำเพื่อแก้ไขและจัดแต่งท่ารำตามส่วนต่างๆ ของร่างกายให้สวยงาม

ขั้นที่ 3 นาฏยศัพท์ที่ใช้ปฏิบัติในขั้นสูงมีลักษณะเป็นท่วงทีลีลาที่นำไปประกอบท่ารำต่างๆ เพื่อให้เกิดความงดงามตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทยซึ่งจะศึกษาในระดับสูงเพื่อให้กระบวนรำมีลีลาที่ประณีตงดงามในชุดการแสดงต่างๆ

สรุปเทคนิคด้านการสอนนาฏยศัพท์เป็นลักษณะการนำนาฏยศัพท์เบื้องต้นมาใช้เป็นพื้นฐานปฏิบัติท่ารำในลีลาต่างๆกัน

นาฏยศัพท์ที่ใช้ในการแสดงมี 2 ลักษณะดังนี้

นาฏยศัพท์ที่เป็นกระบวนการท่ารำต่อเนื่องกัน ลักษณะของท่ารำ คือ การนำนาฏยศัพท์หลายคำมารวมเป็นกระบวนการท่าต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความสวยงามและเหมาะสมในการแสดง

นาฏยศัพท์ที่สื่อความหมายในเรื่องการแสดงที่รับรู้และเข้าใจความหมายตรงกันระหว่างผู้ควบคุมการแสดงกับผู้แสดง คือ เป็นคำที่ใช้บอกหรือเรียกเพื่อเป็นสื่อในการรับรู้และเข้าใจความหมายตรงกันความหมายของคำไม่ได้เป็นกระบวนการท่าแต่เป็นคำที่ผู้แสดงเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง

สรุปเทคนิคด้านการแสดงนาฏยศัพท์เป็นการนำนาฏยศัพท์พื้นฐานในลักษณะต่างๆ มารวบรวมเป็นกระบวนการท่าต่อเนื่องและสื่อความหมายในด้านสุนทรียรสของการแสดง

ตัวอย่างการอธิบายทำนาฏยศัพท์เบื้องต้นและการฝึกปฏิบัติท่ารำนาฏยศัพท์

การฝึกปฏิบัติท่ารำนาฏยศัพท์ทางการเรียนการสอนนาฏศิลป์จะแบ่งผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวพระ และตัวนาง โดยมีท่ารำนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

นาฏยศัพท์การใช้มือ (ตัวอย่างลักษณะการอธิบายท่ารำนาฏยศัพท์ส่วนการใช้มือ)

1. จีบ เป็นการใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้มาจรดกันโดยให้ปลายนิ้วหัวแม่มือมาจรดกับข้อแรกของปลายนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือทั้งสามนิ้วเหยียดตรง แล้วกรีดออกไปให้สวยงามคล้ายพัด การจีบมีหลายลักษณะ เช่น จีบหงาย จีบคว่ำ จีบปรกข้าง จีบปรกหน้า จีบส่งหลัง และจีบล่อแก้ว เป็นต้น

1.1 จีบหงาย คือการจีบโดยหงายข้อมือเข้าหาลำแขนแล้วปฏิบัติท่าจีบให้ปลายนิ้วที่จีบชี้ขึ้นข้างบน

1.2 จีบคว่ำ คือการจีบโดยคว่ำลำแขนหักข้อมือลงแล้วทำท่าจีบให้ปลายนิ้วที่จีบชี้ลงข้างล่าง

1.3 จีบปรกข้าง คือการจีบแล้วหักข้อมือเข้าหาแกงศิระษะ

1.4 จีบปรกหน้า คือการจีบแล้วหักข้อมือปลายนิ้วที่จีบชี้เข้าหาด้านหน้า

1.5 จีบส่งหลัง คือการจีบส่งแขนไปด้านหลัง คว่ำท้องแขนและพลิกข้อมือให้ปลายนิ้วที่จีบหงายขึ้นข้างบน

1.6 จีบล่อแก้วใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วกลางให้เป็นวงกลมส่วนนิ้วที่เหลือกรีดให้ตั้ง

2. ตั้งวง เป็นการตั้งลำแขนเป็นวง คล้ายครึ่งวงกลมแขนงอ มือตั้งขึ้นและหันฝ่ามือออกนอกลำตัว การตั้งวงมีหลายลักษณะ เช่น ตั้งวงบน ตั้งวงกลาง ตั้งวงล่าง

2.1 ตั้งวงบนให้ยกแขนออกไปข้างลำตัวแล้วงอแขนให้ได้ส่วนโค้ง ตั้งมือขึ้นแล้วแบมือทั้งสี่นิ้ว โดยให้ปลายนิ้วทั้งสี่นิ้วหันเข้าหาศิระษะ นิ้วหัวแม่มือองอเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อยพร้อมทั้งหักข้อมือเข้าหาลำแขน

2.2 ตั้งวงกลางปลายนิ้วทั้งสี่จะอยู่ตรงกับระดับไหล่ (ตัวพระและตัวนาง ปลายนิ้วจะอยู่ระดับเดียวกัน)

2.3 ตั้งวงล่างให้ปลายนิ้วทั้งสี่อยู่ระดับขายพกหรือหัวเข่า นิ้วหัวแม่มือองอเข้าหา

ฝ่ามือเล็กน้อยพร้อมทั้งหักข้อมือเข้าหาลำแขน ให้ส่วนโค้งของลำแขนห่างจากตัวเล็กน้อย

นาฏยศัพท์การใช้เท้า (ตัวอย่างลักษณะการอธิบายทำนาฏยศัพท์ส่วนการใช้เท้า)

1. จรดเป็นอาการของเท้าข้างใดข้างหนึ่งที่วางอยู่ข้างหน้า การจรดเท้าน้ำหนัก จะอยู่ที่เท้าหลัง เท้าหน้าจะใช้เพียงปลายจุมกเท้า (บริเวณเนื้อโคนนิ้วเท้า) ตะเบาๆ ไว้กับพื้น

2. ประเท้าเป็นอาการของเท้าข้างใดข้างหนึ่งที่วางอยู่ข้างหน้า น้ำหนักจะอยู่ที่เท้าหลังเท้าหน้าจะใช้เพียงปลายจุมกเท้า (บริเวณเนื้อโคนนิ้วเท้า) ตะเบาๆ กับพื้นเพื่อจะยกเท้า

3. ยกเท้า เป็นอาการสืบเนื่องจากการประเท้าแล้วยกเท้าข้างใดข้างหนึ่งขึ้นตัวพระกันเข้าออกไปด้านข้าง ความสูงของเท้าให้สั้นเท้าที่ยกสูงตรงกับเข่าที่ยืน ตัวนางไม่ต้องกันเข้า ปลายเท้าชี้ไปข้างหน้ายกเข็ดขึ้น ความสูงของเท้าต่ำกว่าเท้าตัวพระเล็กน้อย

4. กระทุ้งเท้า เป็นอาการของเท้าที่วางอยู่ข้างหลังด้วยจุมกเท้าแล้วกระทุ้งเพื่อจะยกเท้าขึ้น แต่เป็นการยกข้างหลัง

5. กระดกเท้า เป็นอาการสืบเนื่องมาจากการกระทุ้งเท้าแล้วยกเท้าขึ้นข้างหลังวิธีกระดกต้องยืนย่อเข้าข้างหนึ่งแล้วถีบเข่าที่ยกไปข้างหลังมากๆ อย่าปล่อยให้เข่าที่ยกขึ้นห้อยอยู่ใกล้เข่าข้างที่ยืน กระดกถ้าขาส่วนล่างขึ้นให้นองเข้าชิดท้องขาส่วนบน หักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงล่างตัวพระให้กันเข่าออกข้างให้มาก ส่วนตัวนางเพียง แต่ดันเข่าไปข้างหลัง กระดกวิธีนี้เรียกว่า “กระดกหลัง”

2. วิดีทัศน์เพื่อการศึกษา

1) แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

อนิรุทธ์ สติมัน, วรวิมล มั่นสุขผลและเสาวลักษณ์ เรืองขำกลั่น (2554: 18) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาไว้ว่า วิดีทัศน์ เดิมรู้จักแพร่หลายทั่วไปกับคำ เทปโทรทัศน์ แถบบันทึกภาพ ภาพทัศน์ หรือที่เรามักเรียกทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศว่า วีดิโอ (Video) และนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมาโดยตลอดในปีพ.ศ. 2530 คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิทยาศาสตร์ แห่งราชบัณฑิตยสถาน เห็นว่าคำในภาษาต่างประเทศ “Video” เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทเดียวกับ “Television” ซึ่งมีศัพท์บัญญัติว่า “โทรทัศน์” แล้วจึงสมควรบัญญัติคำว่า Video ขึ้นใช้เป็นชื่อทางการในภาษาไทยด้วยศัพท์ที่จะบัญญัติก็ควรมีคำว่า “ทัศน์” ประกอบอยู่ด้วยเพื่อให้เข้าชุดกัน คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิทยาศาสตร์สรุปได้ว่าเป็น “วีดิทัศน์”

ด้วยวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ประโยชน์ในการเรียนการสอนทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โดยผู้เรียนสามารถรับประสบการณ์ต่างๆ ได้จากการมองเห็นและการฟังไปพร้อมๆ กันทั้งยังเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ จึงได้มีผู้ผลิตวีดิทัศน์ออกมาในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาวิชานั้นๆ ของผู้เรียนรวมถึงใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ

และเอกชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา
สำหรับความหมายของวีดิทัศน์ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

2) ความหมายของวีดิทัศน์

ประทีน คล้ายนาค (2545: 36) กล่าวว่า “วีดิทัศน์” (Video) ตามความหมายทางเทคนิคจะ
หมายถึงการส่งผ่านสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ของภาพและเสียง จากกล้องหรือจากเครื่องบันทึกเทป
วีดิทัศน์ที่เราเรียกว่า เครื่อง VTR ไปยังจอโทรทัศน์ หรือมอนิเตอร์ การใช้กล้องอิเล็กทรอนิกส์
ถ่ายภาพเคลื่อนไหว พร้อมกับเสียงแล้วส่งเป็นสัญญาณไฟฟ้าไปออกที่จอโทรทัศน์นั่นเองแต่เดิมคำว่า
“Video” เป็นศัพท์เทคนิคอันหมายถึงสัญญาณภาพที่ได้จากกล้องโทรทัศน์ ซึ่งเปลี่ยนพลังงานแสงให้
เป็นสัญญาณไฟฟ้าแล้วนำไปขยายเพื่อให้ได้สัญญาณแรงพอ จากนั้นจึงนำไปผสมกับคลื่นพาห์และ
ส่งออกอากาศ ปัจจุบันวีดิทัศน์มีความหมายกว้างมากจะรวมไปถึงเครื่องมือและอุปกรณ์โทรทัศน์ที่ใช้
กันตามบ้านตามสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ทั้งยังรวมไปถึงอุปกรณ์ตามสถานีวิทยุโทรทัศน์อีกด้วย
เช่น เทปวีดิทัศน์ (Video Tape) เครื่องบันทึกเทปวีดิทัศน์ กล้องโทรทัศน์ และเครื่องตัดต่อ เป็นต้น

กิดานันท์ มะลิทอง (2543: 198)กล่าวถึง ราชบัณฑิตยสถานจะเรียกวีดิทัศน์ โดยแบ่ง วัสดุ
คือ แถบวีดิทัศน์ และ อุปกรณ์เครื่องเล่นวีดิทัศน์ แถบวีดิทัศน์เป็นวัสดุที่ใช้บันทึกภาพและเสียง
พร้อมกันได้ในรูปแบบเทป สามารถลบแล้วบันทึกใหม่ได้

ยงยุทธ ขุนแสง (2556: 11) กล่าวว่า วีดิทัศน์เป็นการบันทึกภาพและเสียงที่สามารถ
ย้อนกลับมาดูได้ใหม่หลายครั้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรับรู้ได้ดีเมื่อได้เห็นทั้งภาพและได้ยินทั้ง
เสียงพร้อมกันเหมือนกับว่าอยู่ในเหตุการณ์จริงนั้น ทำให้สื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อการเรียนการสอนที่นิยมใช้
ในวงการศึกษา

พิมพ์ปัสสร วรานุสาสน์ (2553: 43) กล่าวว่า วีดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ทำให้การบันทึกหรือ
เก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปเส้นแม่เหล็กที่มีความสวยงามเหมือนธรรมชาติ ทำให้ผู้ดู
เกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้

สมัคร อยู่ลอง (2556: 10) กล่าวว่า วีดิทัศน์คือข้อมูลที่เป็นภาพและเสียงอยู่ในรูปแบบแถบ
แม่เหล็กหรือในรูปแบบอื่นๆ ที่นำไปกับเครื่องเล่นหรืออุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วเกิดภาพและ
เสียงขึ้นตามที่เราได้เก็บและบันทึกไว้และนำไปใช้ได้ทุกที่ทุกโอกาส

บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ (2543: 43) กล่าวว่า วัสดุบันทึกและเก็บสัญญาณภาพ หรือแหล่งข้อมูล
แรงแม่เหล็ก มีลักษณะคล้ายบันทึกเสียงนั่นเอง

บริพัตร ทาสี (2555: 3) กล่าวว่า ภาพและเสียงที่ถูกบันทึกลงในสารสังเคราะห์เคลือบด้วย
แม่เหล็กในรูปแบบที่เป็นม้วน หรือตลับ (Cassette) ด้วยระบบ Analog หรือ Digital สามารถ
ถ่ายทอดและเสียงที่บันทึกนั้น ออกมาทางเครื่องรับโทรทัศน์ได้ด้วยเครื่องเล่นวีดิทัศน์

อนิรุทธ์ สติมัน, วรวิมล มั่นสุขผลและเสาวลักษณ์ เรืองขำกลิ่น (2554: 19) กล่าวว่า วิดีทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปเส้นแรงแม่เหล็กที่ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏบนจอเครื่องรับได้เป็นภาพเคลื่อนไหวที่มีความสวยงามเหมือนธรรมชาติ ทำให้ผู้ดูเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้

ณพล อิศรานนท์ (2549: 19) วิดีทัศน์เป็นการบันทึกภาพและเสียง ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหว มีสีสวยงามเหมือนธรรมชาติ สามารถที่จะนำมาเปิดชมได้ทันทีหรือย้อนกลับมาดูใหม่ได้หลายครั้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการรับรู้ได้ดี เมื่อได้เห็นภาพและเสียงพร้อมกันเหมือนกับว่าอยู่ในเหตุการณ์จริง วิดีทัศน์เป็นสื่อที่เหมาะสมนำไปใช้ในการเรียนการสอน

Hill P.J. (1982: 280) กล่าวว่า วิดีทัศน์เป็นการบันทึกภาพจากโทรทัศน์ โดยใช้เทป บันทึกภาพแบบม้วนเปิดสามารถบันทึกรายการโทรทัศน์ที่กำลังออกอากาศอยู่และบันทึกขณะถ่ายทำ จากการเชื่อมต่อกล้องโทรทัศน์

จากแนวคิดดังกล่าว ความหมายของวิดีโอทัศน์จะเห็นได้ว่า วิดีทัศน์เป็นสื่อการสอนที่ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงนำไปใช้กับเครื่องเล่นหรืออุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำเสนอผ่านจอโทรทัศน์หรือเครื่องฉายทำให้ผู้ดูสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ได้จากการมองเห็นและการฟังไปพร้อมๆ กัน เรื่องราวในวิดีโอทัศน์สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ทันที ดูภาพซ้ำ ภาพซ้ำเร็วได้ตามความต้องการ

3) คุณลักษณะของสื่อโทรทัศน์และวิดีโอทัศน์

วิภา อุดมฉันท (2538: 4-5) กล่าวถึงคุณลักษณะของสื่อโทรทัศน์และวิดีโอทัศน์ดังนี้

1. โทรทัศน์และวิดีโอทัศน์ย่อมเป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง
2. การนำเสนอด้วยโสตทัศนูปกรณ์แบบเก่า ล้วนสามารถนำมาเสนอได้ด้วยโทรทัศน์และวิดีโอทัศน์ กล่าวคือการนำเสนอด้วยภาพและเสียงได้พัฒนาถึงจุดสูงสุดในรูปแบบของสื่อโทรทัศน์และวิดีโอทัศน์
3. โทรทัศน์และวิดีโอทัศน์เปิดใช้ง่าย
4. โทรทัศน์และวิทยุกระจายให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกใกล้ชิดเสมือนหนึ่งเป็นส่วนส่วนตัว

4) ประเภทและขอบเขตของรายการวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา

สุเมธา ปานพริ้ง (2556: 32) อ้างถึงใน วิภา อุดมฉันท (2538: 5) กล่าวถึงประเภทของรายการวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา ดังนี้ วิดีทัศน์นำมาช่วยสอนเสริมเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างกว้างขวางทั้งประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อม โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านด้วยกันดังนี้

1. ประสบการณ์ในมิติแห่งความสำเร็จ (Reality)
2. ประสบการณ์ในมิติแห่งกาลเวลา (Time)

3. ประสบการณ์ในมิติของสถานที่ (Space)

สุเมธา ปานพริ้ง (2556: 32-33) อ้างถึงใน วสันต์ อดิษฐ์ (2533: 14-15) กล่าวถึงขอบเขตของรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา ดังนี้ รายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทตามแต่ละลักษณะของรายการได้แก่

1. รายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา (Education Television : ETV) รายการประเภทนี้มุ่งส่งเสริมให้ความรู้ทั่วไปในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้ชมเพื่อศึกษาหาความรู้

2. รายการวิทยุทัศน์เพื่อการสอน (Instructional Television : ITV) รายการประเภทนี้เน้นในเรื่องของการเรียนการสอนเนื้อหาทั้งหมดเป็นหลักและการสอนเสริม นอกจากนี้การแบ่งรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา ยังแบ่งในลักษณะอื่นๆ ได้อีก 3 ประเภทคือ

1. รายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาปกติ (Formal Education Programme) เป็นรายการที่ให้การเรียนการสอนในระบบเป็นหลักซึ่งใช้ได้หลายลักษณะ

1) ใช้สอนแทนครูทำหน้าที่สอนแทนครูอย่างสมบูรณ์โดยผู้เรียนอาจจะศึกษาด้วยตนเองเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล

2) ใช้เป็นแหล่งสอนเนื้อหาหลัก ใช้สอนบางส่วนที่มีความสำคัญ โดยผู้สอนต้องคอยให้คำแนะนำ หรืออธิบาย

3) ใช้เป็นสื่อสอนเสริม เพิ่มให้เนื้อหาที่เรียนมีความสมบูรณ์ เป็นสื่อนำความรู้ใหม่หรือใช้สรุปเนื้อหาเป็นเรื่องเป็นราว

2. รายการวิทยุทัศน์เพื่อศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal Education Programme) เป็นรายการเพื่อให้ความรู้สาระประโยชน์แก่ประชาชนผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนได้โดยตรง

3. รายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป (Informal Education Programme) เป็นรายการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป

5) รูปแบบรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา

อนิรุทธิ์ สติมัน, วรวิฑูฒิ มั่นสุขผลและเสาวลักษณ์ เรืองขำกลิ่น (2554: 25-26) กล่าวถึงรูปแบบรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาไว้ว่า วิธีดำเนินการนำเสนอรายการวิทยุทัศน์มีหลายรูปแบบแล้วแต่จุดประสงค์ของการทำรายการ การเลือกรูปแบบรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาจะช่วยเสริมรายการให้น่าสนใจมากขึ้น รูปแบบใดการวิทยุทัศน์มีการนำเสนอหลากหลายซึ่งการเสนอเนื้อหาสาระและสิ่งที่อยู่ในรายการวิทยุทัศน์จำแนกรูปแบบได้หลายวิธีตามประเภทของรายการวิทยุทัศน์ ดังนี้

1. รูปแบบพูดคนเดียว (Monologue) เป็นรายการที่มีผู้ปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมและคนดูเพียงคนเดียว

2. รูปแบบสนทนา (Dialogue) เป็นรายการที่มีคนพูดคุยกันสองคน มีผู้ถามและคู่สนทนา แสดงความคิดเห็น
3. รูปแบบอภิปราย (Discussion) มีคนป้อนประเด็นคำถามให้ผู้อภิปรายแสดง คนป้อนประเด็นคำถามให้ผู้อภิปรายแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่างๆ
4. รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ วิทยากรมา สนทนากันโดยผู้ดำเนินการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าให้ฟัง
5. รูปแบบเกมหรือการตอบปัญหา (Quiz Programmed) เป็นรายการที่จัดให้การแข่งขัน ระหว่างคนหรือกลุ่มร่วมเล่นเกมหรือตอบปัญหา
6. รูปแบบสารคดี (Documentary Programmed) เป็นรายการที่นำเสนอเนื้อหาด้วยภาพ ไม่มีการบรรยายประกอบ
7. สารคดีเต็มรูป เป็นการดำเนินเรื่องด้วยภาพรายการกึ่งสารคดีถึงพูดเดียว เป็นผู้ดำเนิน รายการทำหน้าที่เดินเรื่องพูดคุยกับผู้ชมและให้เสียงบรรยายตลอดรายการ
8. รูปแบบละคร (Dramatically style) เป็นการเสนอเรื่องราวต่างๆ ด้วยการจำลอง สถานการณ์เป็นรอง มีผู้แสดง การจัดหา การแต่งตัว และแต่งหน้าให้สมจริง ใช้เทคนิคการละครเพื่อ เสนอเรื่องราวให้ให้เหมือนจริงมากที่สุดในการศึกษา
9. รูปแบบสารละคร (Docu – Drama) เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับ รูปแบบละครหรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอเพื่อเป็นการศึกษาความรู้และแนวคิด
10. รูปแบบสาธิตและการทดลอง (Demonstration) เป็นรายการที่เสนอวิธีการทำการสาธิต และการทดลองเพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางไปใช้จริง
11. รูปแบบเพลงและดนตรี (Song and Music) มี 3 ลักษณะคือ มีดนตรีนำนักร้องแสดงสด ให้นักเรียนมาร้องควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่บันทึกและให้ผู้เรียนมาร้องและนักดนตรีมาแสดงแต่ใช้เสียง ที่บันทึกมาแล้ว
12. รูปแบบการถ่ายทอดสด (Live Programmed) เป็นรายการที่ถ่ายทอดสดเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นจริง
13. รูปแบบนิตยสาร (Magazine Programmed) เป็นรายการที่เสนอหลักหลายประเด็น หลายรสในรายการเดียว

6) กระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์

พิสุทธา อารีราษฎร์และณัฐพงษ์ พระลับรักษา (2551: 3-4) กล่าวถึงกระบวนการผลิตสื่อ วีดิทัศน์ไว้ว่าการผลิตสื่อวีดิทัศน์ให้มีคุณภาพนั้น มีขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบดังนี้

1. ขั้นเตรียมการผลิต (Per-Production) เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนการ ผลิตรายการ ได้แก่ บุคลากร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ งานศิลปกรรม โดยมีการประชุมปรึกษาหารือใน

ทีมงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาต่างๆ ก่อนการลงมือปฏิบัติงาน ตามตารางเวลาที่กำหนดไว้

1.1 ด้านบุคลากร ในการผลิตรายการวีดิทัศน์เป็นการทำงานที่เป็นทีมผู้ร่วมงานมาจากหลากหลายอาชีพที่มีพื้นฐานที่ต่างกัน ซึ่งการทำงานร่วมกันจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับทีมงานที่ดี มีความเข้าใจกัน พูดภาษาเดียวกัน รู้จักหน้าที่และให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน

1.2 ด้านสถานที่ในการผลิตรายการ แบ่งออกเป็น 2 แห่ง คือภายในห้องผลิตรายการและภายนอกห้องผลิตรายการ สำหรับการผลิตรายการในห้องผลิตรายการ (Studio) นั้น ผู้ผลิตจะต้องเตรียมการจองห้องผลิตและตัดต่อรายการล่วงหน้า กำหนดวันเวลาที่ชัดเจน กำหนดฉากและวัสดุอุปกรณ์ประกอบฉากให้เรียบร้อย ส่วนการเตรียมสถานที่นอกห้องผลิตรายการ ผู้ผลิตจะต้องดูแลในเรื่องของการควบคุมแสงสว่าง ควบคุมเสียงรบกวนโดยจะต้องมีการสำรวจสถานที่จริงก่อนการถ่ายทำ เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นและเตรียมแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้เพื่อจะได้ประหยัดเวลาในการถ่ายทำ

1.3 ด้านอุปกรณ์ในการผลิตรายการ โดยผู้กำกับฝ่ายเทคนิคจะเป็นผู้สั่งการเรื่องการเตรียมอุปกรณ์ในการผลิต เช่น กล้องวีดิทัศน์ ระบบเสียง ระบบแสง เครื่องเครื่องบันทึกภาพ นอกจากนั้นยังจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์สำรองบางอย่างให้พร้อมด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที

1.4 ด้านผู้ดำเนินรายการ และผู้ร่วมรายการ การเตรียมผู้ร่วมรายการที่จะปรากฏตัวบนจอโทรทัศน์เป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณา โดยเริ่มจากการคัดเลือก ติดต่อ ชักซ้อมบทเป็นการล่วงหน้าโดยให้ผู้ดำเนินรายการและผู้ร่วมรายการได้ศึกษาและทำความเข้าใจในบทของตนเองที่จะต้องแสดงเพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในการถ่ายทำ

2. ขั้นตอนการผลิตรายการ (Production) เป็นขั้นตอนที่จะบันทึกวีดิทัศน์ตามแผนการทำงานซึ่งก่อนที่จะดำเนินการต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ให้ทราบ วัน เวลา ในการบันทึกรายการ ตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ให้เรียบร้อยพร้อมใช้งาน มีการชักซ้อมผู้แสดง ควรมีการชักซ้อมกล้องก่อนการถ่ายทำจริง ในขณะที่บันทึกวีดิทัศน์จะต้องคอยตรวจสอบด้านเทคนิค ถ้ามีพบข้อบกพร่องต้องดำเนินการแก้ไขและบันทึกใหม่ทันทีเมื่อทำการบันทึกรายการเสร็จแล้วควรตรวจสอบ ความถูกต้องอีกครั้งเพื่อหาจุดบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นได้

3. ขั้นหลังการผลิต (Post- Production) เป็นขั้นตอนหลังจากการที่ได้ทำการบันทึกรายการวีดิทัศน์แล้วจะต้องนำภาพแต่ละช็อต (Shot) แต่ละซีน (Scenc) มาจัดลำดับให้ต่อเนื่องตามบทวีดิทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การลำดับภาพหรือการตัดต่อ (Editing) เป็นการนำภาพมาตัดต่อให้เป็นเรื่องราวตามบทวีดิทัศน์ โดยใช้เครื่องตัดต่อหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการตัดต่อนี้มี 2 ลักษณะคือ

(1) Linear Editing เป็นการตัดต่อระหว่างเครื่องเล่น/บันทึกวีดิทัศน์ 2 เครื่องโดยให้เครื่องหนึ่งเป็นเครื่องต้นฉบับ (Master) และอีกเครื่องหนึ่งเป็นเครื่องบันทึก (Record) ในปัจจุบันไม่นิยมใช้แล้วเนื่องจากการตัดต่อลักษณะนี้ต้องใช้ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านและใช้เวลานานมาก

(2) Non-Linear Editing เป็นการตัดต่อโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เฉพาะซึ่งเป็นการตัดต่อที่รวดเร็วและมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

3.2 การบันทึกเสียง (Sound Recording) จะกระทำหลังจากได้ดำเนินการตัดต่อภาพตามบทวีดิทัศน์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการบันทึกเสียงดนตรี เสียงบรรยาย และเสียงประกอบลงไป

3.3 การฉายเพื่อตรวจสอบ (Preview) หลังจากการตัดต่อภาพและบันทึกเสียงเรียบร้อยแล้วจะต้องนำมาฉายเพื่อตรวจสอบก่อนว่ามีอะไรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่

3.4 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินรายการหลังการผลิต ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

(1) ประเมินผลกระบวนการผลิตโดยจะเป็นการประเมินด้านความถูกต้องของเนื้อหาคุณภาพและเทคนิคการนำเสนอ ความสมบูรณ์ของเทคนิคการผลิต โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ทีมงานการผลิต

(2) การประเมินผลการผลิตซึ่งจะเป็นการประเมินโดยกลุ่มเป้าหมายเป็นหลักโดยจะประเมินในด้านของที่น่าสนใจ ความเข้าใจในเนื้อหา และสาระที่นำเสนอ

การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์

ณัฐวุฒิ ปล้ำปลิว (2556: 18-19) อ้างถึงใน วสันต์ อดิศักดิ์ (2533: 120-121) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเขียนบทเรียนวีดิทัศน์ที่ดีถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บทเรียนวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นมามีคุณภาพการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์มาทำให้เป็นรูปธรรมเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไรโดยแสดงให้เห็นถึงลักษณะภาพที่ปรากฏคำบรรยายหรือบทสนทนาซึ่งผู้เขียนบทจะต้องจินตนาการออกมาว่าจะนำเสนออย่างไรดังนี้

1. การเขียนเค้าโครงบท (Treatment) ซึ่งเป็นบทหรือเค้าโครงย่อว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไร รายการจะนำดูหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการวางเค้าโครงเรื่อง

2. การออกแบบเวที (Floor Plan) ผู้เขียนบทบางคนอาจข้ามตอนนี้แต่หากว่าผู้เขียนบทและผู้กำกับรายการเป็นคนๆ เดียวกัน ก็ควรจะมีการออกแบบเวทีไว้ก่อนเพื่อว่าจะได้สะดวกในการจินตนาการออกมาเป็นภาพ อีกทั้งจะช่วยให้ระบุลำดับภาพ (Shot) มุมกล้องได้โดยที่เดียวในบท อีกทั้งยังทำให้เราคิดออกว่าจะให้ตัวผู้แสดงเคลื่อนไหวไปทางไหนอย่างไรได้ด้วย ผู้เขียนบทที่ดีควรจะจัดทำสิ่งนี้ด้วย

3. การเขียนลำดับเรื่อง (Story Board) ในขั้นนี้สำหรับผู้เขียนบทที่มีความละเอียดอาจจะวาดภาพคร่าวๆ ของแต่ละภาพว่าจะเป็นอย่างใด ช่วยให้ตนเองและคนอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนบทต้องการได้ดีขึ้น

4. การเขียนบท (Script Writing) เป็นการนำเอาเค้าโครงบทที่วางไว้มาขยายให้เป็นบทโดยสมบูรณ์ ตั้งแต่ลำดับภาพ กล้องและลักษณะภาพ คำบรรยาย/บทสนทนา ตลอดจนเสียงประกอบอื่นๆ ในบางกรณีผู้เขียนบทอาจจะยังไม่ระบุลักษณะภาพและกล้องที่ใช้เอาไว้ โดยจะมาระบุในตอนซ่อมกับกล้องโทรทัศน์จริงๆ และเลือกลักษณะภาพตอนนั้นเลย แต่อย่างไรก็ตามหากมีการออกแบบเวทีไว้ก่อนขั้นนี้ ควรจะระบุลักษณะภาพและกล้องไปเลยเพราะสะดวกในการซ่อม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว การแก้ไขอาจมีเพียงเล็กน้อย

5. เขียนร่างบท (Draft Script) เป็นการเขียนร่างออกมาตามประเภทของบท

6. การเขียนเอกสารประกอบบท (Paperwork) เช่น รายชื่อผู้ปฏิบัติงานสิ่งที่ต้องการทางเทคนิค เช่น แสง เสียง ฉาก และอุปกรณ์ประกอบฉาก ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน

7. ทดสอบต้นร่างและปรับปรุงบท (Tryout and Revision) นำบทมาอ่านออกเสียงเพื่อดูลีลาและช่วงเวลาอาจให้ผู้ร่วมงานอ่านและวิพากษ์ วิเคราะห์ แล้วนำข้อคิดมาปรับปรุงให้ดีขึ้น จากนั้นจึงนำบทโทรทัศน์ไปให้คณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์สิ่งที่สำคัญและขาดไม่ได้คือการเขียนบทวีดิทัศน์ เพื่อให้การถ่ายทำวีดิทัศน์นั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพผู้เขียนบทจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงขั้นตอนการเขียนบทเรียนวีดิทัศน์ที่ดีเพื่อที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการถ่ายทำและสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ความสำคัญของเสียงในการผลิตรายการวีดิทัศน์

เสียงในรายการวีดิทัศน์นอกจากจะช่วยเร่งเร้าความสนใจของผู้ชมแล้ว เสียงยังมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้ชมสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันได้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ผลิตรายการวีดิทัศน์ต้องการ ในการสื่อความหมายต่อผู้ชมหรือผู้เรียน (Target Audience) ด้วยภาพอาจไม่สามารถทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจถึงเนื้อหาที่เราต้องการสื่อความหมายอย่างลึกซึ้ง นอกจากยังอาจทำให้การแปลความหมายหรือตีความหมายไม่ตรงกันหรือแตกต่างกัน ผู้ชมหรือผู้เรียนจะมีความสามารถในการเข้าถึงเนื้อหาและตีความหมายตามประสบการณ์พื้นฐานของแต่ละบุคคล เสียงจึงเป็นองค์ประกอบที่ช่วยในการสื่อสารความหมายของภาพได้ชัดเจนขยายความในเนื้อหาของเรื่องราว สร้างความสมจริง สร้างอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมหรือผู้เรียนในการผลิตรายการวีดิทัศน์ เสียงจัดเป็นองค์ประกอบหลักในการให้ข่าวสารข้อมูลวีดิทัศน์ ดังนั้นในการผลิตรายการวีดิทัศน์ควรมีองค์ประกอบของเสียงต่างๆ ดังนี้

1. เสียงบรรยาย (Narration) การบรรยายเป็นวิธีการใช้เสียงในการให้ข่าวสารข้อมูลเพิ่มเติมในการบอกเล่าเรื่องราวด้วยภาพ ผู้ใช้เสียงบรรยายจะอธิบายเหตุการณ์หรือเชื่อมต่อช่องว่างหรือช่วงของเหตุการณ์ที่นำเสนอจนจบให้มีความต่อเนื่อง

2. คำสนทนา (Dialogue) การพูดกันหรือสนทนากันระหว่างคน 2 คน หรือมากกว่านั้น หรือการที่คนๆ หนึ่งพูดในขณะที่คนอื่นๆ กำลังฟัง หรือแม้แต่การที่คนๆ หนึ่งพูดกับตัวเอง ซึ่งการคิดดังๆ นั้นถือเป็นการสนทนากับตัวเอง ซึ่งก็ยิ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบของการสนทนาแต่จะเรียกว่า “การสนทนาภายใน” การสนทนาเน้นความหมายหลักของการบอกเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดด้วย (ใจความ) การลำดับเรื่องราว (เค้าโครงเรื่อง) การบอกกล่าวถึงลักษณะเฉพาะของบุคคลภายในเรื่อง (การแสดงลักษณะนิสัยของตัวละคร) และการอธิบายถึงเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไหร่ หรือภายใต้สถานการณ์ใด (บริบท)

3. เสียงดนตรีประกอบ (Background Music) เป็นเสียงดนตรี การเล่นดนตรีที่แต่งขึ้นเพื่อประกอบการผลิตรายการวีดิทัศน์โดยเฉพาะในการเลือกดนตรีประกอบจะต้องเลือกดนตรีที่เหมาะสมและเข้ากับบรรยากาศของภาพที่ใช้ในการบรรยายประกอบภาพนั้น เพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย ควรมีเสียงดนตรีประกอบ คลอไปด้วย โดยเริ่มใช้เสียงดนตรีจากค้อยที่สุดมาจนถึงดังตามลำดับ เสียงปกติเรียกว่า Fade In เมื่อเริ่มบรรยายก็ค่อยๆ ลดระดับเสียงดนตรีให้เบาลงเรื่อยๆ เรียกว่า Fade Outจนเสียงดนตรีเงียบหายไปหรือคลอเบาๆ ไปพร้อมกับคำบรรยาย เรียกว่า Fade Under

4. เสียงประกอบ (Sound Effect) เสียงที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติไม่ได้เป็นเสียงดนตรี เช่น เสียงเครื่องยนต์ เสียงน้ำไหล และเสียงกริ่ง ฯลฯ ซึ่งเมื่อนำประกอบกับภาพจะช่วยเร่งเร้าความสนใจแก่ผู้ชมและช่วยทำให้ภาพที่นำเสนอมีชีวิตชีวาสมจริงสมจัง

หลักการใช้เสียงบรรยายในรายการวีดิทัศน์

คำบรรยายเป็นสื่อเชื่อมโยงภาพที่นำมาฉายเข้าด้วยกัน จึงสมควรที่จะเน้นคำพูดในที่บางแห่งให้หนักแน่นและเล่าเรื่องให้กระชับ คำบรรยายที่ตื้นนั้นควรเป็นถ้อยคำง่ายๆ สั้นๆ และพุ่งตรงเข้าสู่เป้าหมายไม่ชักช้า ส่วนในด้านภาษาที่ใช้ในการบรรยายควรใช้ภาษาที่ง่าย ไม่จำเป็นต้องสละสลวยและข้อความกระชับ ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการเขียนไว้ดังนี้

1. คำบรรยายเป็นแต่เพียงคำเสริมภาพเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้มากขึ้นไม่ใช่เป็นคำบรรยายที่แข่งกับภาพนั้นๆ เช่น การอธิบายรายละเอียดต่างๆ และการอ้างอิงไปถึงสิ่งที่ไม่ปรากฏในรูปภาพ

2. ให้อธิบายภาพโดยเฉพาะภาพที่แปลกตามากๆ ทันทีทันใดด้วยคำอธิบายที่ตรงไปสู่เป้าหมายมากที่สุด

3. พยายามใช้คำพูดให้ถูกต้องตามหลักภาษาอย่างเคร่งครัดและผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายนั้นควรพยายามฝึกการอ่านให้เหมือนการพูดตามปกติ

4. ควรจัดให้มีจังหวะของการพูดอย่างเหมาะสม มีการเว้นช่วงการพูดหรือเน้นคำพูดเมื่อเห็นสมควร

5. สำนวนกับคำบรรยายควรให้เหมาะสมกับภูมิหลังของผู้ชม

6. ควรเป็นสำนวนการเขียนแบบสนทนาที่สุภาพ

7. ควรตรวจทานต้นฉบับคำบรรยายให้เรียบร้อย ต้นฉบับควรสะอาดชัดเจนอ่านง่าย

8. เมื่อเขียนคำบรรยายเสร็จแล้วควรลองอ่านประกอบการฉาย เพื่อตรวจดูว่าข้อความการบรรยายตรงกับภาพที่ปรากฏบนจอหรือไม่

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้เสียงบรรยายในรายการวีดิทัศน์ที่ต้นฉบับควรเป็นถ้อยคำง่ายๆ สั้นๆ และตรงตามเป้าหมาย มีจังหวะ การเว้น การเน้นในการพูดให้เหมาะสม มีสำนวนภาษาสุภาพถูกต้องตามหลักภาษา

คำศัพท์ในการเขียนบทโทรทัศน์

ประทีน คล้ายนาค (2550: 96) ได้กล่าวถึงคำศัพท์และเทคนิคที่นิยมใช้ในการเขียนบทโทรทัศน์ มีอยู่ 4 ชนิดด้วยกันคือ

1) คำศัพท์ที่ใช้ในการเปลี่ยนมุมกล้อง:

2) คำศัพท์ที่ใช้ในการบอกระยะของการถ่ายภาพ

3) คำศัพท์สำหรับการเปลี่ยนภาพ

4) คำศัพท์สำหรับการสร้างภาพหรือเทคนิคพิเศษ เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนบทจะต้องทำการศึกษาทำความเข้าใจว่าควรใช้ในสถานการณ์ บรรยายภาคใด

3. การสอนการฝึกทักษะ

1) ความหมายทักษะ

ราชบัณฑิตยสถาน (2538: 392) ทักษะ (skill) หมายถึงความชำนาญ จากความหมายนี้ ทักษะจึงมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนอยู่เป็นประจำจึงเกิดความชำนาญในการเรียน

สุชันษา รักยินดี (2555: 38) อ้างถึงใน วาสนา ประมวลพจนานุกรม (2537: 5) ทักษะ คือความชำนาญเชี่ยวชาญวิชาทักษะหรือเนื้อหาที่เป็นทักษะ หมายถึงวิชาที่จะต้องสอนให้เกิดความชำนาญสามารถนำไปใช้ได้คล่องแคล่ว ว่องไว ไม่ผิดพลาด วิชาเหล่านี้เปรียบเสมือนเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ จึงจะสามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความชำนาญจะเกิดขึ้นได้ต้องฝึกปฏิบัติบ่อย และทำมากๆ จะเกิดความชำนาญเกิดทักษะขึ้น ทำนองเดียวกันวิชาทักษะ หรือเนื้อหาที่มีจุดประสงค์จะให้เกิดทักษะก็ต้องใช้วิธีสอนโดยฝึกให้ผู้เรียนทำมากๆ จนเกิดความชำนาญขึ้น

ชลิต ลิมพะคุณ (2555: 45) กล่าวถึงทักษะว่าเป็นความสามารถของบุคคลในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความชำนาญมีความคล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้องและปลอดภัย ทักษะของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ต้องใช้เวลาฝึกปฏิบัติบ่อยๆ และทำต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเกิดความเคยชิน

สรุปได้ว่าทักษะ เป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคลให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติกิจกรรมใดๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว ไม่ผิดพลาด ซึ่งจะต้องใช้เวลาปฏิบัติที่ต่อเนื่องกันทักษะของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ต้องฝึกฝนมีการทำซ้ำอยู่เป็นประจำและทำอย่างต่อเนื่องผู้สอนต้องใช้วิธีสอนโดยฝึกให้ผู้เรียนทำมากๆ บ่อยๆ จนเกิดความชำนาญในที่สุด

2) กระบวนการเกิดทักษะ

มาลินี จุฑะรพ (2537: 128) กล่าวถึงกระบวนการเกิดทักษะดังนี้

1. ขั้นความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive phase) ทักษะในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนทักษะทำความเข้าใจ หรือเรียนรู้ธรรมชาติของทักษะ ปกติทักษะขั้นนี้เกิดขึ้นโดยไม่ต้องใช้เวลาฝึกฝน ความเร็ว ความเข้าใจนั้นอาจเกิดจากความสังเกต จากการสอนหรือการอธิบายจากคนอื่นการเรียนรู้ทักษะในขั้นนี้ ผู้เรียนจะต้องสนใจเป็นพิเศษแต่จะมีความผิดพลาดได้ อาจจะทำได้ช้า ถ้าการประสานสัมพันธ์ทางไกลไม่ดีหรือถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อม

2. ขั้นตอนการจัดระเบียบกลไกกล้ามเนื้อ (Organizing Phase) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีทักษะระดับกลางในขั้นนี้ผู้เรียนจะรับสัมผัสอวัยวะแสดงผลออกและการตรวจสอบความถูกต้องจากกรกระทำนั้นจะมีการประสานกันอย่างเป็นระเบียบ ซึ่งสามารถประกอบกิจกรรมได้ดีจนเกือบจะเป็นอัตโนมัติ เป็นขั้นที่ใช้กลไกกล้ามเนื้อมากกว่าการใช้ความรู้ความเข้าใจ การเกิดทักษะในขั้นนี้จะทำได้ดีแม้จะมีความตั้งใจน้อย สามารถตรวจสอบความถูกต้อง หรือรู้ผลในสิ่งที่ทำรวดเร็ว และการตอบสนองที่สม่ำเสมอ

3. ขั้นที่มีทักษะอย่างสมบูรณ์ (Perfecting Phase) ขั้นนี้ต้องใช้เวลาเรียนรู้ยาวนาน ซึ่งจะต้องมาจากการเรียนรู้ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 มาก่อนเป็นทักษะ ระดับที่สามารถปฏิบัติได้รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นไปอัตโนมัติโอกาสผิดพลาดน้อยมาก

3) ประเภทของทักษะปฏิบัติ

จิมพัทธ์ ประเสริฐยิ่ง (2548: 9-10) กล่าวถึงประเภทของทักษะปฏิบัติไว้ว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งทักษะเป็นประเภทต่างๆ แบ่งประเภทของทักษะตามองค์ประกอบทางกลไกกล้ามเนื้อ ดังนี้

1. ทักษะที่ใช้กลไกกล้ามเนื้อมาก แต่ใช้การรับรู้่น้อย เช่น การเดิน วิ่งว่ายน้ำ ฯลฯ
2. ทักษะที่ต้องการใช้การรับรู้และกลไกทางกล้ามเนื้อทั้งคู่ กิจกรรมประเภทนี้ จะต้องอาศัยการรับรู้ทางตา หูเพื่อจะเป็นแนวทางไปสู่การตอบสนองทางกล้ามเนื้อทั้งคู่ เช่น การแสดง การเล่นดนตรี การพิมพ์ดีด ฯลฯ

3. ทักษะที่ต้องอาศัยการรับรู้มากแต่ใช้กลไกกลล้ามเนื้อมนอย เช่น การอ่านหนังสือ ฯลฯ การเรียนรู้ด้านวิชาชีพหลายสาขา เช่น การเขียนแบบ การซ่อมสร้างอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนการเล่นดนตรี การขับร้อง ล้วนต้องอาศัยความสามารถทางทักษะและการฝึกซ้อมจนเกิดความชำนาญ การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนทางทักษะ จึงเป็นลำดับขั้นของการเรียนรู้ จากการสังเกตเด็กเล็กที่เพิ่งเลิกเรียนเราจะเห็นได้ว่าเด็กหัดนับเลขได้ก่อนจะบวกเลขแล้วจึงเรียนคูณและหารได้

4) การสอนทักษะปฏิบัติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534: 88-89) กล่าวถึงการสอนทักษะปฏิบัติดังนี้

1. วิเคราะห์ที่ทักษะพิจารณารายละเอียดของทักษะนั้นๆ
2. ตรวจสอบทักษะความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียนว่าเกี่ยวกับอะไรและให้ทดลองการปฏิบัติเบื้องต้นต่างๆ ตามลำดับขั้นตอนก่อน-หลัง
3. จัดการฝึกหน่วยย่อยและฝึกหนักเพื่อเติมเต็มทักษะหน่วยที่ขาดไปและฝึกในสิ่งที่เขาพอจะเป็นอยู่แล้วให้เกิดความชำนาญอย่างเต็มที่และควรให้ความสนใจในสิ่งที่เขายังไม่ชำนาญ
4. ชื่นอธิบายและสาธิตทักษะให้ผู้เรียน เป็นการแสดงทักษะทั้งหมดโดยการอธิบายการแสดงให้เห็นตัวอย่างหรือผู้ให้เรียนชมภาพยนตร์หรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญแสดงให้ดู ในขั้นต้นไม่จำเป็นต้องอธิบายมาก ให้ผู้เรียนดูตัวอย่างและสังเกตเอง
5. ขึ้นจัดภาวะเพื่อการเรียนประเภท 3
6. จัดลำดับขั้นสิ่งเร้าและการตอบสนองให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามลำดับก่อนหลัง สิ่งใดที่เกี่ยวข้องกันต้องจัดให้ติดต่อกัน
7. การปฏิบัติ ต้องจำกัดเวลาของการปฏิบัติให้ดี จะใช้ปฏิบัติแบบแข่งขันหรือฝึกแบบรวดเร็วขึ้นอยู่กับแต่ละขั้นตอนต่างๆของการเรียนทักษะ แต่สำหรับในขั้นตอนสุดท้ายอาจใช้ระยะเวลาในการฝึกฝนนานได้

8. การให้ทราบผลของการปฏิบัติ การทราบผลนี้มี 2 อย่างคือ ทราบจากการบอกเล่าของครูผู้สอนและทราบผลด้วยตนเอง ในขั้นแรกๆ ควรบอกให้ทราบว่าเขามีข้อบกพร่องอย่างไร แบบนี้เป็นการสร้างผลจากภายนอกเป็นการบอกให้ทราบว่า เขามีข้อบกพร่องอย่างไร และจะต้องแก้ไขอย่างไร พอผู้เรียนก้าวหน้าไปถึงขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 คือ มีความชำนาญมากขึ้นเขาจะสังเกตตัวเองเป็นการทราบผลจากตัวเองโดยพิจารณาจากผลของการเคลื่อนไหวของตนเอง

5) รูปแบบการสอนการฝึกทักษะ

ชาญชัย อินทรประวัตติและพวงเพ็ญ อินทรประวัตติ (2534: 125-129) กล่าวถึงรูปแบบการสอนการฝึกทักษะไว้ว่า การสอนด้านทักษะพิสัยนับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าด้านพุทธิพิสัย เพราะว่าเป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำเป็น นอกจากสามารถคิดเป็นอันเป็นผลมาจากการสอนทางด้านพุทธิพิสัยซึ่งจะทำให้เป็นปัจเจกบุคคลที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเนื่องจากใน

กระบวนการพัฒนามนุษย์โดยใช้การศึกษานั้นเรามีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้มนุษย์สามารถคิดเป็นและทำเป็น การสอนการฝึกทักษะตามรูปแบบการสอนนี้เป็นการสอนที่แบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็น ส่วนๆ โดยเริ่มจากสิ่งที่ย่อยๆ ไม่สลับซับซ้อนก่อน ส่วนในการดำเนินการสอนนั้นบทเรียนแรกเป็น ทฤษฎีต่อไปก็เป็นการสาธิต การลงมือปฏิบัติก็เป็นการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและรับข้อมูลย้อนกลับ การฝึกนี้จะฝึกไปที่ทักษะเมื่อทำแต่ละทักษะได้คล่องแคล่วดีแล้วก็จะเริ่มทักษะใหม่ต่อไปโดยใช้ ทักษะเดิมที่เรียนมาเป็นพื้นฐาน

สรุปขั้นตอนในการฝึกทักษะในลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้มีดังนี้

1. การวิเคราะห์งาน (Task analysis)
2. การสังเกต (Observation)
3. การฝึกปฏิบัติ (Practice)
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

แนวทฤษฎีของรูปแบบการสอนการฝึกทักษะ

แนวทฤษฎีของรูปแบบการสอนการฝึกทักษะนี้มีมาจากหลายแหล่งด้วยกันคือ จิตวิทยา การฝึก (Training psychology) ที่เชื่อว่าคนเราเรียนรู้ได้จากการสังเกตและการฝึกปฏิบัติและในการ ฝึกปฏิบัติที่ให้ผลดีต้องอาศัยหลักจิตวิทยาที่เรียกว่าจิตวิทยาการฝึก ในการสอนทักษะใดๆ โดยอาศัย หลักการนี้ครูจะต้องทำการวิเคราะห์งานที่ต้องการให้นักเรียนฝึกออกเป็นส่วนส่วนนั้นคือการแบ่ง ทักษะที่ซับซ้อนออกมาเป็นทักษะที่ง่ายๆ หลายๆ ทักษะและเรียงลำดับความยากง่ายลดหลั่นกันลงมา เมื่อจำแนกทักษะออกอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้วครูจึงให้ผู้เรียนฝึกทักษะย่อยๆ เหล่านี้ทีละทักษะ จนมีความแม่นยำและความคล่องแคล่วเพื่อที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะที่ยากและสลับซับซ้อน มากขึ้นต่อไป ด้วยเหตุนี้ครูจะต้องแน่ใจว่าผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติในแต่ละขั้นได้เป็นอย่างดีแล้ว จึง จะให้ฝึกในขั้นที่ยากกว่าต่อไป และต้องให้เป็นไปตามลำดับความยากง่ายด้วยสรุปก็คือในการฝึก ทักษะนี้จึงต้องมีสิ่งที่ต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดดังต่อไปนี้คือ

1. ต้องมีลำดับขั้นในการฝึก
2. ต้องฝึกทักษะพื้นฐานให้ได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำก่อนที่จะดำเนินการฝึกทักษะที่ เหนือกว่าหรือยากกว่าได้
3. ครูต้องให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนรู้ข้อบกพร่องและข้อเด่นของตนและให้แรงกระตุ้น เพื่อก่อให้เกิดกำลังใจในการฝึก

แนวทฤษฎีอีกแนวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการสอนแบบฝึกทักษะนี้คือแนวทฤษฎีของ นักจิตวิทยาสาขาไซเบอร์เนติก (Cybernetic psychologists) ซึ่งมีความเชื่อว่าร่างกายของมนุษย์นั้น เปรียบเสมือนเครื่องยนต์ที่มีเส้นประสาทเป็นสื่อรับสัญญาณและควบคุมการทำงานของร่างกาย เมื่อร่างกายแสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา พฤติกรรมก็เป็นสิ่งบ่งชี้ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนได้ใน

กรณีที่ผู้เรียนไม่ยอมแสดงประพจน์ให้ปรากฏออกมาหรือแสดงออกมาไม่เพียงพอที่จะวินิจฉัยได้ นักจิตวิทยากลุ่มนี้นิยมใช้เครื่องมือต่างๆ ที่ช่วยกระตุ้นพฤติกรรม เพื่อจะพิจารณาได้ว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด แล้วก็จะได้ให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมต่อไปทั้งนี้เพราะเขาเชื่อว่าคนเรานั้นมีความต้องการที่จะแสวงหาวิธีการต่างๆ ในการแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ด้วยเหตุนี้เองในการฝึกผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับที่ระบุบอกผู้เรียนว่ามีความสามารถอยู่ในระดับขั้นใดเพราะบ่อยครั้งที่ผู้เรียนไม่สามารถปรับปรุงตนเองได้เนื่องจากไม่ตระหนักในความบกพร่องของตน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูซึ่งต้องคอยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและต้องบอกข้อบกพร่องหรือให้ข้อเสนอแนะว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นได้อย่างไร ซึ่งการที่จะทำเช่นนั้นได้ครูจะต้องวินิจฉัยพฤติกรรมของนักเรียนอย่างถูกต้องแม่นยำไม่เช่นนั้นแล้ว ก็ไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ซึ่งจะทำให้การสอนไร้ประสิทธิภาพไปทันที การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นสิ่งจำเป็นในการฝึกทักษะมากและต้องกระทำทันทีที่ผู้เรียนกำลังรู้สึกถึงข้อบกพร่องนั้นอยู่และรู้ว่าจะต้องปรับปรุงตนเองอย่างไรในขณะนั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับยังช่วยครูผู้สอนด้วยในแง่ที่ว่า เป็นการตรวจสอบว่าตัวครูกำลังดำเนินการสอนไปในแนวทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

แนวทฤษฎีการพัฒนาระบบ (system development) เป็นแนวคิดอีกแนวคิดหนึ่งที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอนแนวทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญขององค์ประกอบทุกส่วนที่ร่วมกันอยู่อย่างมีระบบ ในการพัฒนาองค์ประกอบอันใดอันหนึ่งจำเป็นต้องพิจารณาแก้ไของค์ประกอบอื่นๆ พร้อมๆกันไปด้วย ตัวอย่างเช่น ในการฝึกให้เด็กขี่จักรยานเด็กจะเกิดทักษะในการขี่จักรยานได้ดีและรวดเร็วเพียงใดมิใช่จะขึ้นอยู่กับตัวเขาเพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เป็นต้นว่า รถจักรยานที่ใช้ฝึกหัด สภาพถนน หรือสนามลักษณะอากาศ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อนำทฤษฎีนี้มาประยุกต์กับการสอนการฝึกทักษะครูก็ต้องพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทักษะที่จะฝึกทั้งระบบด้วยโดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อแรกเป็นการวิเคราะห์ระบบโครงสร้างโดยการจำแนกส่วนทักษะที่จะฝึก
2. เป็นการกำหนดเนื้อหาของทักษะที่จะฝึกและหน้าที่ของผู้เรียนออกมาให้เด่นชัด
3. เป็นการกำหนดหน้าที่ของงานที่ทำแต่ละอย่างโดยละเอียดและพิจารณาความสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ ด้วย

แนวทฤษฎีอีกแนวหนึ่งที่นำมาเป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอนนี้คือ แนวทฤษฎีของกลุ่มนักพฤติกรรมนิยม (Behaviorists) ซึ่งเน้นการสาธิตและการฝึกตามแบบตัวอย่างในการฝึกครูจะต้องสาธิตผู้เรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตการปฏิบัติที่ถูกต้องในระหว่างการสาธิตรู้จะอธิบายประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการฝึกและเทคนิควิธีในการฝึกที่ถูกต้องหลังจากที่ผู้เรียนเข้าใจดีแล้วครูอาจให้ทดลองทำ เพื่อเป็นการชักจูงความเข้าใจก่อนที่จะลงมือฝึกปฏิบัติต่อไป ในการฝึกนั้นครูต้องหมั่นคอยสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนเกิดความกลัว เกิดความไม่

มั่นใจ หรือมีความกังวลแล้วไม่กล้าลงมือปฏิบัติ ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้หากไม่ได้รับการแก้ไขที่ถูกต้องก็อาจส่งผลต่อเรื่องที่รุนแรง เช่น ผู้เรียนแยกตัวเองออกไปจากกลุ่มหรือเกิดความไม่มั่นใจในการที่จะทำกิจกรรมใดๆ หากครูผู้สอนสามารถสังเกตเห็นในทันทีที่ต้องใช้กลวิธีที่ให้แรงเสริมและการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเป็นส่วนย่อยๆ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนสามารถทำได้อย่างถูกต้องไปที่ละขั้นที่ละตอนเพื่อสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นต่อไปจึงค่อยๆ ให้นักเรียนลงมือฝึกเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดความชำนาญเป็นไปตามลำดับขั้นขึ้นเรื่อยๆ

รูปแบบการสอนการฝึกทักษะนี้แม้ว่าจะมีแนวคิดต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นหลักแนวด้วยกันแต่แกนสำคัญของแนวความคิดทั้งหลายเหล่านี้อยู่ที่ว่าจะต้องให้เรียนโดยการฝึกปฏิบัติ ดังนั้นขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการฝึกนี้แบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ระบุจุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายต้องชัดเจนผู้เรียนทุกคนเข้าใจดีว่าครูต้องการให้เขาทำอะไร ตัวอย่างเช่น การฝึกตีเทนนิสผู้เรียนต้องจับตามองลูกเทนนิสตลอดเวลาเป็นต้น

2. การอธิบายแนวทฤษฎี เมื่อบอกว่าต้องการให้ผู้เรียนทำอะไรแล้วครูก็อธิบายให้เหตุผลตามทฤษฎีว่าทำไมจึงต้องทำให้ได้ตามจุดมุ่งหมายนั้นการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจแนวทฤษฎีช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายของการฝึกทักษะนั้นๆ ได้กระจ่างแจ้งขึ้นและเข้าใจเหตุผลในการฝึกทักษะนั้นๆ ด้วย

3. สาธิตการกระทำที่ถูกต้อง ครูอาจจะให้ผู้เรียนดูการสาธิตของครูผู้สอนให้ดูแบบตัวอย่างจากภาพยนตร์ขั้นนี้เป็นขั้นที่บอกให้นักเรียนรู้ว่าการกระทำที่ถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร

4. ฝึกหัดเลียนแบบและการรับข้อมูลย้อนกลับ เมื่อผู้เรียนรู้ว่าจะต้องทำอะไรและทำอย่างไรครูก็ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติโดยเริ่มให้เลียนแบบจากครูให้เหมือนตามแบบให้มากที่สุดเมื่อผู้เรียนทำตามแบบที่ครูทำให้ดูหากยังทำได้ไม่ถูกต้องครูก็ต้องอธิบายหรือทำให้ดูใหม่จนกระทั่งผู้เรียนสามารถทำตามแบบอย่างถูกต้อง จึงให้ผู้เรียนฝึกหัดตามแบบอย่างที่ต้องการเมื่อสามารถฝึกทำได้อย่างรวดเร็วคล่องแคล่วครูก็ให้ข้อมูลย้อนกลับไปโดยครูกล่าวชมเชยการแสดงที่ทำได้ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าการปฏิบัติที่ถูกต้องนั้นสมควรเป็นอย่างไรและเมื่อครูให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติบางเรื่องแล้วก่อนที่ครูจะเริ่มฝึกในเรื่องต่อไปนั้นครูจะต้องทำการทดสอบก่อนว่าผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะในเรื่องที่ผ่านมานั้นได้อย่างถูกต้องแล้วหรือยังเพราะถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็จะไม่สามารถฝึกเรื่องอื่นๆ ให้ดีได้เนื่องจากการฝึกในขั้นแรกๆ นั้นจะต้องใช้เป็นพื้นฐานในการฝึกเรื่องอื่นๆ ต่อไป

5. การถ่ายโอนความรู้และทักษะในการเรียน ครูอาจจะให้ผู้เรียนทดลองฝึกในห้องเรียนหลังจากที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้ถูกต้องแล้วครูก็นำผู้เรียนออกไปฝึกซ้อมในสนามต่อไปก็จัดให้มีการแข่งขันกันแล้วให้ผู้เรียนรู้ว่าการฝึกนั้นยังบกพร่องหรือไม่อย่างไร โดยให้ผู้เรียนดูการกระทำของเพื่อนๆ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่เพื่อนด้วยเพื่อที่จะให้เพื่อนๆ ได้กระทำได้อย่างถูกต้อง ครูอาจจะให้ผู้เรียนคนหนึ่งลองฝึกปฏิบัติแล้วครูก็เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับนักเรียนคนอื่นๆ ก็เป็นผู้สังเกตการณ์ฟังข้อมูลย้อนกลับที่ครูให้ด้วย หลังจากนั้นนักเรียนก็วิเคราะห์การกระทำของตนเองและตรวจสอบว่า

ตัวเองทำถูกต้องหรือไม่อย่างไรจนสามารถลงทำการแข่งขันได้จริง แพลตฟอร์มผู้สอนก็ยังคงให้ข้อมูลย้อนกลับอีกเรื่อยๆ แม้กระทั่งในขณะที่ทำการแข่งขัน

6) ทักษะทางการรำนานาฏศิลป์

อมรา กล่ำเจริญ (2535: 145) กล่าวถึงทักษะทางการรำนานาฏศิลป์ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะทางการรำนานาฏศิลป์ตามที่มุ่งหวังไว้ซึ่งการฝึกทักษะพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ สามารถแบ่งได้ 6 ด้านด้วยกันดังนี้

- ทักษะการใช้ศีรษะ
- ทักษะการใช้มือ
- ทักษะการใช้เท้า
- ทักษะการใช้มือแบ
- ทักษะการใช้มือจับ
- ทักษะการใช้มือชี้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งผลที่ได้จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์มีดังนี้

สมเกียรติ วรรณเฉลิม (2542: 39) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้รายการวีดิทัศน์เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์ขั้นเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประสิทธิภาพของรายการวีดิทัศน์การสอนมีค่า 91/96 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 90/90 นักเรียนที่เรียนด้วยรายการวีดิทัศน์ เรื่อง นาฏศิลป์ขั้นเบื้องต้นมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ขั้นสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การเรียนด้วยรายการวีดิทัศน์ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนตามปกติที่ครูเป็นผู้สอน

ณครินทร์ รอดพุดม (2550: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน: กรณีศึกษาเหมเป้ อาหารจากถั่วเหลือง คุณค่า และวิธีการผลิต ผลการวิจัยพบว่า วีดิทัศน์สามารถทำให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ สามารถผลิตเหมเป้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจและให้ความรู้เกี่ยวกับเหมเป้อาหารจากถั่วเหลือง คุณค่า และวิธีการผลิต ทำให้สามารถสรุปได้ว่าวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นเป็นไปตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนแรกวีดิทัศน์เป็นสิ่งที่มีความมีประสิทธิภาพสูงในการสื่อสารสามารถใช้ประกอบการเรียนได้ สามารถรวมความสนใจได้ดีและมีเทคนิคต่างๆ ในการถ่ายทำเพื่อลดระยะเวลาในการเรียนรู้ลง การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นที่น่าพอใจและสามารถเป็นแนวทางในการผลิตวีดิทัศน์ในรูปแบบอื่นหรือสื่อการสอนเหมเป้ในแนวทางอื่นต่อไปในอนาคต

มัลลิการ์ วงศ์ศรีนวรรตน์ (2550: 71) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เรื่องภาษานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในวีดิทัศน์ เรื่อง ภาษานาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก (4.01)

ทุกด้าน โดยความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรกคือ ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน การผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อ การสอนเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจ อันดับรองลงมา คือ เสียงบรรยายเสียงประกอบมีความเหมาะสม หลังจากชมวีดิทัศน์ นักเรียนได้รับความรู้ เรื่อง ภาษาทำนาฏศิลป์ ภาพน่าสนใจ ชัดเจน และสามารถ ปฏิบัติตามได้ เนื้อหาความรู้ของสื่อวีดิทัศน์มีความน่าศึกษา ควรมีการนำสื่อวีดิทัศน์กลับมาใช้ในการ สอนอีก ส่วนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คุณากร อิ่มเนย,จันทรรอน ช่างน้อยและมนัสพร ปวนอัย (2551: บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่องการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์: ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการเป่าแคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ : ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการเป่าแคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($X = 4.30$) ส่วนผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการเป่าแคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 81.33 /82.93 ซึ่งสอดคล้องกับ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลัง เรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการศึกษาความพึงพอใจ ในการเรียนบทเรียนวีดิทัศน์ : ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการเป่าแคน สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามีความพอใจอยู่ในระดับมาก ($X = 4.22$)

อัญชลี พยัคฆะโส (2552: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การผลิตรายการวีดิทัศน์ประกอบการ สอน เรื่อง พลังงานกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมา วาส ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) รายการวีดิทัศน์ประกอบการสอน เรื่อง พลังงานกับสิ่งแวดล้อม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้โดยคะแนนเฉลี่ยของ นักเรียนทั้งหมดได้ 74.38 และร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อผ่านเกณฑ์ 70 ทุกข้อ 2) คะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยรายการวีดิทัศน์ประกอบการสอน เรื่อง พลังงานกับสิ่งแวดล้อม สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิยะดา ลาสอน (2552: 93-94) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.98 /84.67 ซึ่ง เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) สื่อวีดิทัศน์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.56 /86.67 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ มีความสามารถในการปฏิบัติภาษาท่าและนาฏยศัพท์โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

ปิยะวัฒน์ มงคลพงษ์ (2552: 51) ทำการวิจัยเรื่อง การผลิตวีดิทัศน์ เรื่องการปฏิบัติขลุ่ยสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอมตยกุล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า วีดิทัศน์ เรื่องการปฏิบัติขลุ่ยสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอมตยกุล มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดได้ร้อยละ 91.67 และร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นรายข้อผ่านเกณฑ์ 80 ทุกข้อ คะแนนทักษะหลังเรียนจากวีดิทัศน์ เรื่องการปฏิบัติขลุ่ยสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอมตยกุล สูงกว่าคะแนนทักษะก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมพ์ภัทสร วรานุสาสน์ (2553: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการอินทกอนฟ้อนแกนของชาวไทยดำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การอินทกอนฟ้อนแกนของชาวไทยดำที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80.11 /80.89 ทำให้ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์นี้โดยรวมอยู่ในระดับมากและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยคะแนนวัดผลหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การอินทกอนฟ้อนแกนของชาวไทยดำสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ชวกิจ ทองนุ้ยพราหมณ์ (2554: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่อง การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ด้วยดินน้ำมัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 5) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ 96.16 /93.53 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ชลิต ลี้มพระคุณ (2555: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การซ่อมแซมเสื้อผ้าเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ประถมวัยและประถมศึกษา) ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการซ่อมแซมเสื้อผ้าเบื้องต้น เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ศึกษาทักษะการปฏิบัติงานหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ประถมวัยและประถมศึกษา) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 36 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์มีค่าเท่ากับ 77.76 /77.97 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การปฏิบัติงานหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การซ่อมแซมเสื้อผ้าเบื้องต้น

มีคะแนนร้อยละ 71.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18

สุชนษา รักยินดี (2555: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการ เล่นคีย์บอร์ดเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนาราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การเล่นคีย์บอร์ดเบื้องต้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.00 /75.06 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 75/75 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การเล่นคีย์บอร์ดเบื้องต้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการปฏิบัติการเล่นคีย์บอร์ดของนักเรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การเล่นคีย์บอร์ดเบื้องต้นได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.50 อยู่ในระดับดีมากนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วย บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การเล่นคีย์บอร์ดเบื้องต้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าความถี่สูงสุด คือ 11 คิดเป็นร้อยละ 73.30

มันจนา อั้นเงิน (2555: 124) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาวีดิทัศน์ประกอบการสอน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานีด้านทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ไทยจากการเรียนด้วยวีดิทัศน์ ประกอบการสอน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 จากผลการวิจัยพบว่าครั้งที่ 1 ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = .92) ครั้งที่ 2 ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = .89) ครั้งที่ 3 ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = .78) และจากการที่ผู้วิจัยทำการประเมินพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการ ทดสอบทั้ง 3 ครั้ง สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ประกอบการสอน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

ณัฐวุฒิ ปล้ำปลิว (2556: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การ ใช้กล้องโทรทัศน์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัย พบว่า 1) บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การใช้กล้องโทรทัศน์มีประสิทธิภาพ 86.78 /87.00 ซึ่งเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเรียนรู้ของนักศึกษามีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเป็นไปตาม เกณฑ์ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การใช้กล้องโทรทัศน์ เห็นว่ามีความ เหมาะสมในระดับเห็นด้วยมากที่สุดมาก

ยงยุทธ ขุนแสง (2556: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้บทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตที่ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการยืมคืนหนังสือ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย รามคำแหง (ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน จากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิต เรื่อง มุมหนังสือ และการยืมคืนหนังสือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

(ฝ่ายประถม) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 82.42 /84.22 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มุมหนังสือและการยืมคืนหนังสือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิต พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะปฏิบัติการยืมคืนหนังสือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิต เรื่อง มุมหนังสือและการยืมคืนหนังสือ พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุดม พรหมจรรย์ (2556: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการแสดงโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การแสดงเทิดถึงกลองยาวที่สระกระโจม จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การแสดงเทิดถึงกลองยาวที่สระกระโจม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.13 /82.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การแสดงเทิดถึงกลองยาวที่สระกระโจม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะการแสดงเทิดถึงกลองยาวที่สระกระโจม อยู่ในระดับดี 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การแสดงเทิดถึงกลองยาวที่สระกระโจม อยู่ในระดับมาก

ประภัสสรา ไปแดน (2558: 5) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์แบบสารคดีที่มีต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อวีดิทัศน์แบบสารคดี เรื่อง การทอผ้าขาวม้า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 80.33/84.00 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การทอผ้าขาวม้า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีเจตคติต่อสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การทอผ้าขาวม้า อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.70

เมตตา ทองอ่อน (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตผ่านเว็บที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า 1. บทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตผ่านเว็บ เรื่องการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตผ่านเว็บส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.18) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.00/81.31 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตผ่านเว็บที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตผ่านเว็บ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แบบ สาสิตผ่านเว็บมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Abrams (1985: 167-168) ได้ศึกษาผลอินเตอร์แอคทีฟวีดิทัศน์ที่มีต่อการสอนทักษะการ ถ่ายภาพเบื้องต้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์อินเตอร์แอคทีฟวีดิทัศน์ในกระบวนการเรียน การสอนด้วยการเปรียบเทียบกับวีดิทัศน์ในการสอนทักษะการถ่ายภาพเบื้องต้นกับสถานการณ์เรียน แบบรายบุคคลของระดับวิทยาลัย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มที่เรียน ด้วยวีดิทัศน์อินเตอร์แอคทีฟวีดิทัศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวีดิทัศน์ปกติธรรมดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Lebon Racher.L. (1986: 3350-A) ได้ศึกษาเทปโทรทัศน์เพื่อการสาธิตเทคนิคการออก เสียงการขับร้อง โดยนักเรียนที่มีชื่อเสียง การสาธิตวิธีการสุดลมหายใจเข้าออกและการออกเสียง การร้องเพลง การปรับระดับของเสียง และการออกเสียงอย่างชัดเจนของกลุ่มทดลองโดยเทปโทรทัศน์ การสาธิตในการสอนกับกลุ่มควบคุมที่ไม่ใช่เทปโทรทัศน์ โดยใช้วิธีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองโดยเทปโทรทัศน์การสาธิตในการสอนได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ ใช้เทปโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่า การสอนเทคนิคโดยเทปโทรทัศน์การสาธิต คุณภาพของเสียงขณะร้องเพลงใช้ได้ผล

Gale L. E. (1989) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ Interactive Video ในการเรียนภาษาสเปนและ พบว่าการใช้ Interactive Video ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน ยืนยันว่าการใช้สื่อ Interactive ที่ สามารถให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ได้ จะช่วยสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าการใช้สื่อแบบธรรมดา

McCaffrey Mary Catherine. (2001: 643-A) ได้ศึกษาความแตกต่างของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากวิธีการเรียนด้วยวีดิทัศน์กับการเรียนด้วยวิธีสอนจริง มีตัวแปรที่ศึกษา 5 ตัว คือ ความสามารถ เฉพาะตัวต่ำกำเนิดวิธีดูแลจากผู้ปกครอง ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีส่วนส่งเสริมให้ ประสบผลสำเร็จในการเรียนทักษะคิดและพฤติกรรมของนักเรียนที่มีส่วนส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จใน การเรียน ความพึงพอใจของนักเรียนและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการ ผลการศึกษา พบว่า ทั้ง 2 วิธีมีผลกระทบต่อตัวแปร 4 ตัวเท่านั้น และวิธีสอนจริงให้การตอบสนองในทางบวก มากกว่าวิธีสอนโดย วีดิทัศน์ นับว่าทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ปกครองมีส่วนส่งเสริมให้ประสบ ผลสำเร็จในการเรียน ทั้งสองวิธีให้ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจโครงการนี้ในระดับสูง

สุชนษา รักยินดี (2555: 64) อ้างถึงใน Schakow Denee Signorelli (2002: 1427) ได้ ศึกษาผลของการใช้วีดิทัศน์ในการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตัวเอง และการส่งเสริมสร้างวินัยในการ บริโภคอาหารในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า ผลจากการใช้ชุดวีดิทัศน์มีผล เป็นทางบวกเป็นอย่างมากต่อนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

ปานรัชณี เทพจิตร (2556: 50-51) อ้างถึงใน Oven E.W. (2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ วิดีทัศน์เป็นสื่อวิธีการสอนทางไกลที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนักศึกษาปริญญาโทที่ Naval Postgraduate School (NPS) โดยศึกษาจากทัศนคติของอาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ ศึกษาโดย กำหนดกรณีศึกษาม1 กรณีเปรียบเทียบกับวิธีการสอน 2 ข้อมูลทัศนคติได้มาจากแบบแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา (SOF) ส่วนข้อมูลทัศนคติของอาจารย์ เจ้าหน้าที่มาจากการสำรวจแสดงความคิดเห็นผ่านอินเทอร์เน็ต ติดตามผลโดยสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว เน้นศึกษาโปรแกรมการเรียนระดับปริญญาโทแบบทางไกล 3 โปรแกรมซึ่งสอนโดยใช้วีดิทัศน์ ทัศนคติของอาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ ที่วัดด้วยการเปรียบเทียบระหว่างการสอนแบบทางไกลใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อ และการเรียนในห้องเรียน ตามมาตรฐานเดิมผลของการศึกษาคณณนี้ เป็นประโยชน์อย่างมากต่อ Naval Postgraduate School (NPS) และสถาบันการศึกษาอื่นๆ ในการสร้าง ปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาแบบทางไกล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพบว่าวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ประโยชน์อย่างหลากหลายต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนถ้านำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับการสอนแบบปกติในชั้นเรียน เพราะวีดิทัศน์มีทั้งภาพเคลื่อนไหวแสดงการสาธิต ภาพนิ่ง เสียงบรรยาย เสียงประกอบ มีความเหมาะสมในการเรียนทั้งเรียนแบบรายบุคคลและเรียนแบบรายกลุ่ม ใช้กับนักเรียนได้ทุกระดับชั้น เป็นสื่อใช้เรียนแบบทางไกล หรือเรียนด้วยตนเองได้ หลังจากชมวีดิทัศน์ นักเรียนได้รับความรู้และสามารถปฏิบัติตามการสาธิตจากบทเรียนวีดิทัศน์เรื่องนั้นๆ ได้ สามารถนำกลับมาเรียนซ้ำได้ตามความต้องการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. ระเบียบวิธีวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย
6. วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 10 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งหมด 237 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าข้าม (ประสานมงคลราษฎร์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน ได้นักเรียน จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชานาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เมื่อได้เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

2) ความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดแบบแผนที่ใช้ในการวิจัยแบบ One group pretest-posttest design ซึ่งเป็นการออกแบบการให้ความรู้โดยมีการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นให้นักเรียนได้ศึกษาบทเรียน วิดีทัศน์แล้วจึงมีการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ตามแบบแผน ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2538: 249)

ตารางที่ 3 แบบแผนที่ใช้ในการวิจัยแบบ One group pretest-posttest design

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E	T1	X	T2

E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
T1	หมายถึง	ทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
X	หมายถึง	การเรียนรู้ด้วยบทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนากูยศัพท์
T2	หมายถึง	ทดสอบหลังเรียน (Posttest)

1) ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เรื่อง การรำนากูยศัพท์

2) การจัดกระทำ (Treatment) ผู้วิจัยให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเรียนด้วยบทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนากูยศัพท์ ที่ได้สร้างขึ้นและหลังเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียนและฝึกทักษะปฏิบัติการรำนากูยศัพท์

3) ผู้วิจัยทำการประเมินผลความสามารถการรำนากูยศัพท์รายบุคคล จากนั้นทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การรำนากูยศัพท์ และประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

- 4.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- 4.2 แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนากูยศัพท์
- 4.3 บทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนากูยศัพท์
- 4.4 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนากูยศัพท์
- 4.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนากูยศัพท์
- 4.6 แบบประเมินผลความสามารถการรำนากูยศัพท์
- 4.7 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนากูยศัพท์

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ (Structure Interview) การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการสอบถามความคิดเห็นจากท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน ประกอบด้วยด้านเนื้อหาของรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 3 ท่าน และด้านบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 3 ท่าน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวางแผนไว้ดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์ไทย และหลักการบทเรียนวีดิทัศน์

2) ศึกษาจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์สอบถามท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านเนื้อหาการสอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง การรำนากฎศัพท์ (2) ด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์

3) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างทั้ง 2 ด้าน เพื่อใช้สัมภาษณ์ท่านผู้เชี่ยวชาญ

4) นำประเด็นของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมเพื่อนำขอคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

5) แก้ไขแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน จำนวนด้านละ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องหรือไม่ตามวัตถุประสงค์และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้ท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากท่านผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของข้อคำถามโดยท่านผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยให้ลงความเห็นว่ายอมรับได้ 1 คะแนน ไม่เห็นด้วยกับข้อความได้ - 1 คะแนน เมื่อประเมินความสอดคล้องแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องในทุกข้อมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงนำไปใช้เป็นแบบสอบถามได้ต่อไป

7) ได้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่นำไปสัมภาษณ์ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่านและท่านผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนวีดิทัศน์จำนวน 3 ท่าน โดยผลการตรวจสอบค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1.00

โดยผลจากการสัมภาษณ์ท่านผู้เชี่ยวชาญแบ่งเป็นด้านเนื้อหาและด้านบทเรียนวีดิทัศน์มีรายละเอียดดังนี้

7.1 ด้านเนื้อหา

- การนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหา เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ควรมีลักษณะที่เป็นการบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนนาฏยศัพท์เพราะเป็นการเรียนแบบสาธิตปฏิบัติ อาจจะมีการเกริ่นนำถึงความเป็นมาของนาฏยศัพท์ต่างๆเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนที่สำคัญทุกครั้งการสอนถึงแม้ว่าจะเป็นการเรียนเฉพาะทฤษฎีก็ตามครูผู้สอนก็ต้องมุ่งใจกระบวนตามแบบแผนการสอนนาฏศิลป์ไทยด้วยเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน

- เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนทั้ง 4 ตอนควรให้ตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อจะได้เป็นแบบแผนมาตรฐานที่สอดคล้องกัน ในส่วนท่านาฏยศัพท์บางท่าที่จะเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตรสามารถเสริมเข้าไปได้ เพื่อเป็นเกร็ดความรู้ให้กับผู้เรียนในการใช้สรีระให้ถูกต้องตามกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างท่ารำที่เป็นกิริยาในการกระทำได้ ส่วนในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์เบื้องต้นอาจจะอธิบายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความหมาย ประเภท ลักษณะ ประโยชน์ ฯลฯ ที่เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับผู้เรียนควรรู้จักก่อนจะเริ่มการฝึกทักษะปฏิบัติในขั้นต่อไป ด้านการฝึกทักษะควรแบ่งตามลักษณะต่างๆ ตามการเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย เช่น นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว ส่วนมือและแขน ส่วนขาและเท้า ซึ่งผู้วิจัยควรจะไปศึกษาเพิ่มเติมในท่านาฏยศัพท์ที่ตรงตามหลักสูตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะได้นำเสนอได้อย่างถูกต้องและที่สำคัญท่านาฏยศัพท์จะต้องไม่เยิ่นเย้อไปคัดเลือกให้เหมาะสมจึงจะดีที่สุด

- การวัดผลและประเมินผลด้านความรู้ควรเป็นการวัดด้านทฤษฎี ความรู้ความเข้าใจ จากสิ่งที่คุณเรียนได้เรียนรู้ไปจากบทเรียนวีดิทัศน์ ส่วนการวัดผลและประเมินผลด้านทักษะควรเป็นการฝึกทักษะปฏิบัติจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ว่าหลังจากที่เรียนแล้วผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่านาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง สวยงาม สามารถปฏิบัติได้โดยเข้าใจ แสดงท่าทางออกมาได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน

- ข้อเสนอแนะอื่นๆทางท่านผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำในส่วนของการนำเสนอว่าให้ใช้ผู้แสดงจริงทั้งตัวพระและตัวนางเป็นผู้สาธิตท่ารำเพื่อความชัดเจนและสมจริง

7.2 ด้านบทเรียนวีดิทัศน์

- รูปแบบของบทเรียนวีดิทัศน์นั้นอันดับแรกต้องเขียน Scripts วางลำดับขั้นตอนต่างๆเพื่อความง่ายต่อการถ่ายทำวีดิทัศน์

- การนำเสนอควรนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนวีดิทัศน์ เนื้อหาถูกต้องและไม่มากจนเกินไปเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย ควรแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนจะได้เกิดความไม่น่าเบื่อ ในการทำให้ใช้ตัวละครจริงเป็นผู้แสดงถ่ายทอดทำรำ ถ่ายทำทีละท่ารำเพื่อให้เกิดความชัดเจนเข้าใจง่ายแก่ผู้ปฏิบัติ เน้นไปที่การดูแล้วสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ใช้เป็นสื่อการสอนแทนครู อาจจะใช้แอนิเมชันภาพกราฟิกเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวิชานาฏศิลป์ไทยหรือใช้ผู้สอนเองนำเสนอดำเนินรายการให้เป็นเรื่องราวเพื่อดึงดูดความสนใจผู้เรียนให้ตื่นตัว น่าติดตาม เน้นที่ความเป็นไทย ฉากในการถ่ายทำควรให้เห็นผู้แสดงอย่างชัดเจน

- เสียงดนตรีที่ใช้ประกอบควรเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียนอาจจะใช้เพลงบรรเลงดนตรีไทยคลอไปในขณะที่เรียนเพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนคล้อยตามมี Sound Effect เพิ่มความน่าสนใจ

- เสียงบรรยายควรใช้เสียงให้เหมาะสมกับช่วงวัยผู้เรียน พูดให้เสียงดังฟังชัด ไพเราะนุ่มนวลฟังเข้าใจง่าย

- ภาพประกอบควรมีทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวในการถ่ายทำเน้นความคมชัดระดับ HD จัดแสงในการถ่ายเพื่อไม่ให้เกิดความมืด เพราะการมองเห็นของผู้เรียนในวัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ระยะในการมองเห็น ความสว่าง สีและแสงที่ใช้ต้องเหมาะสมสบายตา

- ตัวอักษรชัดเจน สีของตัวอักษรเลือกใช้ให้เหมาะสมไม่ฉูดฉาด ไม่เกินไปกับฉากพื้นหลัง เน้นให้อ่านง่าย ขนาดของตัวอักษรไม่เล็กเกินไป เลือกให้พอดีกับหน้าจอ ประโยคข้อความต้องโดดเด่นจัดเรียงข้อความไม่แน่นจนเกินไป

- ระยะเวลาในการนำเสนอไม่ควรเกินตอนละ 15 – 20 นาทีแต่ละตอนกระชับได้ใจความสำคัญเพื่อที่ระยะเวลาให้อยู่ในความสนใจของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่ยืดเยื้อขณะเรียนอยู่สามารถหยุดวีดิทัศน์เพื่อให้ปฏิบัติตามได้

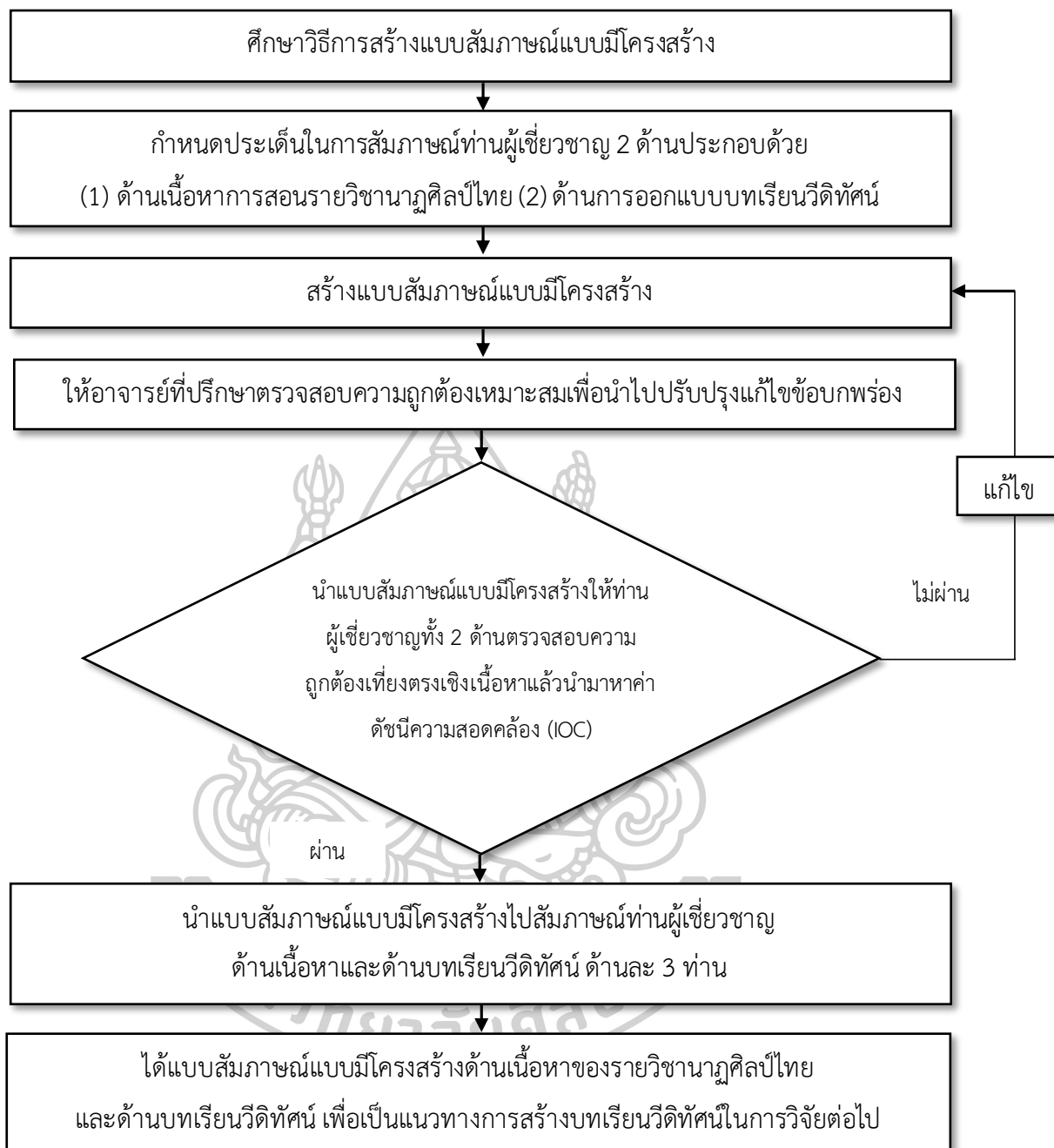
- การประเมินทักษะหลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ควรวัดผลจากการปฏิบัติตามสภาพจริงให้คะแนนเป็น Rating Scale กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนต้องสอดคล้องกับผู้เรียนอาจมีการวัดผลภาคทฤษฎีเป็นแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียนด้วย

- ข้อเสนอแนะอื่นๆ ทางท่านผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำในส่วนของการถ่ายทำและตัดต่อให้เกิดความลื่นไหลทั้งภาพ เสียง ข้อความ อักษร ให้เกิดความ Smooth ลงตัวมากที่สุด มีข้อความ

กำกับทั้งTitle และ Credit ส่วนการสรุปบทเรียนทางท่านผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ครูผู้สอนเป็นผู้เสริมได้ และสำหรับการเผยแพร่บทเรียนวีดิทัศน์ควรเป็นช่องทางการเข้าถึงได้ง่าย สามารถดูย้อนหลังได้ หรือดูที่ไหนก็ได้ ทบทวนได้ ปฏิบัติได้จริง โดยอาจนำบทเรียนวีดิทัศน์ไปไว้ในช่องทาง YouTube หรือ Google site เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจต้องการศึกษา

8) นำผลการสัมภาษณ์จากท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่านและท่านผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนวีดิทัศน์จำนวน 3 ท่าน มาเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฤยศัพทต่อไป

ภาพที่ 2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสัณภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เรียน

5.2 แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้แต่เดิมนั้นเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติในห้องเรียนที่ใช้เรียนโดยทั่วไปฉบับเดิมไม่มีบทเรียนวีดิทัศน์ปรากฏร่วมอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับเดิมให้มีสื่อการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยีโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ร่วมอยู่ด้วยและให้มีการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เอกสาร ตำรา รายวิชานาฏศิลป์ไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักวิธีการสอนนาฏศิลป์

3) นำผลการสัมภาษณ์จากท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการสอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย และด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์มาเป็นแนวทางการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ระยะเวลาจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป การวัดและประเมินผล) รวมไปถึงแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน การประเมินผลความสามารถรำนานาฏศิลป์ เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้นจะแบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 ตอน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์

- ประกอบด้วย
- ความหมายของนาฏศิลป์
 - ที่มาของนาฏศิลป์
 - ประเภทของนาฏศิลป์
 - ลักษณะของนาฏศิลป์
 - ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏศิลป์
 - ประโยชน์และคุณค่าของนาฏศิลป์

กิจกรรมการเรียนรู้ : ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน แล้วเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ หลังจากนั้นทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนศีรษะและลำตัว

- ประกอบด้วย
- การเอียงศีรษะ

- การลักค่อ
- การกดไหล่
- การกล่อมไหล่
- การกระทบ

กิจกรรมการเรียนรู้: เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน และฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ

ประกอบด้วย - จีบหงาย

- จีบคว่ำ
- วงบน
- วงกลาง
- วงล่าง

กิจกรรมการเรียนรู้: เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน และฝึกปฏิบัติทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

ประกอบด้วย - การประเท้า-ยกเท้า

- การจรดเท้า
- การก้าวหน้า
- การก้าวข้าง
- การกระหุ่งเท้า-กระดกเท้า

กิจกรรมการเรียนรู้: เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน และฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า ทำการประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วให้ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่านตรวจสอบรายละเอียดความสอดคล้องครอบคลุมด้านเนื้อหาขององค์ประกอบต่างๆในแผนการจัดการเรียนรู้ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(Content Validity) ความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

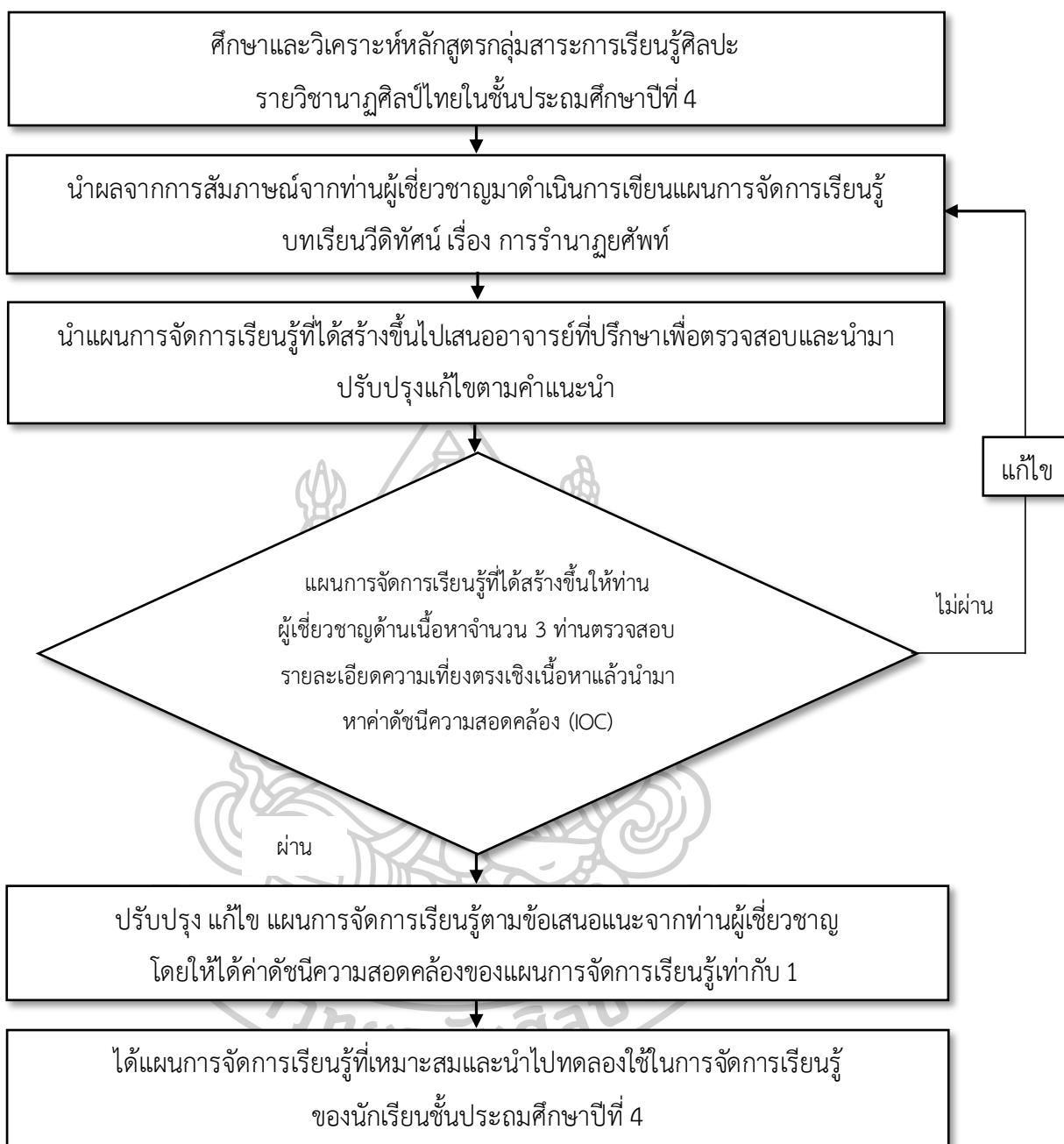
6) นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความสอดคล้องของท่านผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเท่ากับ 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ใส่ขั้นตอนของแผนให้มีความละเอียดชัดเจนมากขึ้นในแต่ละขั้นตอน

7) ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วและเหมาะสมนำไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 4 รายละเอียดการกำหนดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนวิถีทัศน์

เรื่อง การรำนานาถยศัพพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ลำดับที่	คาบเรียน ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้	ระยะเวลา
1	1	ปฐมนิเทศนักเรียน ซึ่งแจ้งรายละเอียดวัตถุประสงค์ แนะนำการเรียนด้วยบทเรียนวิถีทัศน์ เรื่อง การรำนานาถยศัพพ และทดสอบก่อนเรียน (pretest)	50 นาที
	2	บทเรียนวิถีทัศน์ ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาถยศัพพ ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/1)	50 นาที
2	3	บทเรียนวิถีทัศน์ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาถยศัพพส่วนศีรษะและลำตัว ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/2)	50 นาที
	4	บทเรียนวิถีทัศน์ตอนที่ 2 ฝึกปฏิบัตินาถยศัพพส่วนศีรษะและลำตัว	50 นาที
3	5	บทเรียนวิถีทัศน์ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาถยศัพพส่วนมือ ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/3)	50 นาที
	6	บทเรียนวิถีทัศน์ตอนที่ 3 ฝึกปฏิบัตินาถยศัพพส่วนมือ	50 นาที
4	7	บทเรียนวิถีทัศน์ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาถยศัพพส่วนขาและเท้า ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/4)	50 นาที
	8	บทเรียนวิถีทัศน์ ตอนที่ 4 ฝึกปฏิบัตินาถยศัพพส่วนขาและเท้า ประเมินผลความสามารถการรำนานาถยศัพพ และทดสอบหลังเรียน (posttest)	50 นาที

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการออกแบบและการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์

5.3 การสร้างและการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการรำนานาฏยศัพท์โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแนวคิดทฤษฎีวิธีการและขั้นตอนการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์

2) นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้านประกอบด้วย (1) ด้านเนื้อหา รายวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ (2) ด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์มาใช้ประกอบการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน นาฏยศัพท์จำนวน 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์

ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ

ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า เป็นต้น หลังจากนั้นครูผู้สอนทำการวัดผลประเมินผล

3) ดำเนินการเขียนบทวีดิทัศน์ (Script) และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำบทวีดิทัศน์ (Script) ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ ด้านละ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของบทเรียนวีดิทัศน์และปรับปรุงแก้ไขบทเรียนวีดิทัศน์ตามคำแนะนำของท่านผู้เชี่ยวชาญ

5) ดำเนินการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ โดยเริ่มจากถ่ายทำตามบทวีดิทัศน์ (Script) ที่ได้เขียนไว้ในแต่ละขั้นตอนแบ่งการถ่ายทำบันทึกไว้เป็นฉากเป็นตอนเพื่อนำมาตัดต่อและเรียบเรียงตามบทให้สมบูรณ์ บันทึกเสียงดนตรี เสียงประกอบ การพากย์บรรยายให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลังจากนั้นบันทึกลงในแผ่น DVD

6) นำบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการรำนานาฏยศัพท์ที่สร้างขึ้นนำไปให้ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่านและด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของเนื้อหาและทำการประเมินคุณภาพ (Quality Evaluation) ของบทเรียนวีดิทัศน์โดยใช้แบบประเมินคุณภาพที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ระดับมาก

3 คะแนน	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายตามแนวคิดของเบสท์ Best John W (1986: 195) โดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายช่วงและรายชื่อไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระดับ 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระดับ 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ยระดับ 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระดับ 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ยระดับ 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลจากการประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุดจึงจะสามารถนำบทเรียนไปใช้ได้ดี สำหรับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, $S.D = 0.30$) (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 196)

ผลจากการประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, $S.D = 0.30$) (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 197) ซึ่งมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากท่านผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

ด้านเนื้อหาวิชา

- ตรวจสอบรายละเอียดให้สอดคล้องกับหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- ปรับปรุงเนื้อหาบางส่วนที่มีความยากเกินไปสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และวิเคราะห์จากบทเรียนนาฏศิลป์ เพื่อนำมาหียบยมนาฏยศัพท์และใช้ในบทเรียนวีดิทัศน์
- ปรับภาพให้ตรงกับคำบรรยาย การยกตัวอย่างท่านาฏยศัพท์ควรให้เป็นสัดส่วนท่านาฏยศัพท์ที่เท่ากัน

ด้านบทเรียนวีดิทัศน์

- ควรทำภาพกราฟิกเคลื่อนไหวในส่วนการขึ้นไตเติ้ลและในส่วนหัวข้อต่างๆเพื่อให้ภาพมีความแตกต่างกับส่วนเนื้อหาที่ใช้วิดีโอผู้สาธิต
- ดนตรีประกอบควรใช้มากกว่า 1 เพลง ใน 1 ตอน เพื่อให้ดนตรีทำหน้าที่แยกส่วนนำเนื้อหา สรุป ไม่ใช่การใช้ดนตรีประกอบเพลงเดียวทั้งตอน
- ตรวจสอบดูตัวอักษรให้ชัดเจน ตำแหน่งการจัดวางของตัวอักษร

7) นำบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ที่ผ่านการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพ มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มท่าจันทน์

8) การหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) การทดลองรายบุคคล (One to one tryout) โดยครั้งนี้ได้นำบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มโรงเรียนท่าจันทน์ หน้าที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในรายวิชานาญศิลป์ไทยและยังไม่เคยเรียนจำนวน 3 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย คัดเลือกนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเก่ง กลาง อ่อน อย่างละ 1 คนโดยการคัดเลือกนักเรียนดูจาก คะแนนผลการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาในรายวิชานาญศิลป์ไทยมาทดลองในขั้นนี้ เพื่อตรวจสอบหา ประสิทธิภาพข้อบกพร่องของสื่อในด้านต่างๆได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของการ นำเสนอเนื้อหา การใช้ภาษาที่เหมาะสมและความชัดเจนของตัวอักษรรวมไปถึงระยะเวลาของ บทเรียน ตลอดจนสิ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาในขณะที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ สิ่งที่ทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ สังเกตความสนใจของนักเรียน ซึ่งผลการทดลองคือ ใช้บทเรียนวีดิทัศน์ทดลองตาม ขั้นตอนแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นก็เข้าสู่บทเรียน วีดิทัศน์ซึ่งมีเนื้อหาทั้งหมด 4 ตอน โดยให้เรียนทีละตอนตามลำดับ และเมื่อเรียนจบในแต่ละตอนแล้ว ให้ทำแบบทดสอบระหว่างเรียน จากนั้นจึงทำการประเมินทักษะความสามารถในการรำนานาญศัพท์ จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ และเมื่อเรียบครบทุกตอนทำแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำ การสัมภาษณ์ความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สำหรับผลจากการคำนวณหา ประสิทธิภาพ (E1/E2) จากการทดลองรายบุคคล (One to one tryout) จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาจาก คะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ พบว่า มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ 80.83 /81.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและ ผ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 199) ซึ่งมีส่วนที่ต้อง ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- ทำรำนานาญศัพท์บางท่าในตอนที่ 4 เป็นการสาธิตนาญศัพท์ส่วนขาและเท้าซึ่งได้ สาธิตรวดเร็วเกินไป นักเรียนดูไม่ทันและปฏิบัติตามไม่ทัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงแก้ไขโดยการ เพิ่มเวลาให้ช้าลงกว่าเดิม ถ่ายทำบันทึกการสาธิตใหม่ในบางท่ารำที่ไม่ชัดเจนและที่รวดเร็วเกินไป

- เสียงบรรยายบางช่วงดัง – เบา ไม่เท่ากัน อีกทั้งเสียงบรรยายท่ารำพูดยานพูดช้าเกินไปดูไม่เป็นธรรมชาติและไม่กระชับ ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงแก้ไขโดยการอัดเสียงบรรยายใหม่ และเพิ่มเสียงให้มีระดับที่ดังเท่ากันในทุกๆตอน

- สีตัวอักษรมองเห็นไม่ค่อยชัดเจน ขนาดไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุง แก้ไขตัวหนังสือให้เป็นฟอนต์เดียวกัน และปรับสี ขนาด ให้ชัดเจน สวยงามยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะต่างๆของนักเรียนทั้ง 3 คนไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มต่อไปได้

(2) การทดลองกลุ่มย่อย (Small group tryout) โดยในขั้นนี้เป็นการทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์โดยครั้งนี้นำบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากขั้นการทดลองรายบุคคล (One to one tryout) ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวน้ำที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในรายวิชานาฏศิลป์ไทยและยังไม่เคยเรียน จำนวน 9 คนโดยการสุ่มอย่างง่ายคัดเลือกนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนกึ่งกลาง อ่อน กลุ่มละ 3 คนโดยการคัดเลือกนักเรียนดูจากคะแนนผลการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งผลการทดลองคือ ใช้บทเรียนวีดิทัศน์ทดลองตามขั้นตอนแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นก็เข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ซึ่งมีเนื้อหาทั้งหมด 4 ตอน โดยให้เรียนทีละตอนตามลำดับ และเมื่อเรียนจบในแต่ละตอนแล้วให้ทำแบบทดสอบระหว่างเรียน จากนั้นจึงทำการประเมินทักษะความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ และเมื่อเรียบครบทุกตอนทำแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สำหรับผลจากการคำนวณหาประสิทธิภาพ (E1/E2) จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ พบว่า มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ 81.11 /81.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและผ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 201) ซึ่งพบส่วนที่ต้องปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- ทำรำนานาฏยศัพท์บางท่าในตอนที่ 3 เป็นการสาธิตนาฏยศัพท์ส่วนมือซึ่งได้สาธิตรวดเร็วเกินไป เช่น ทำจีบหงายและจีบคว่ำ นักเรียนดูไม่ทันและปฏิบัติตามไม่ทัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงแก้ไขโดยการเพิ่มเวลาให้ช้าลงกว่าเดิม ถ่ายทำบันทึกการสาธิตใหม่ปฏิบัติอย่างช้าๆและ zoom เข้าไปในช่วงเฉพาะมือจีบเพื่อความชัดเจนและนักเรียนปฏิบัติตามได้ทันทุกขั้นตอน

- ให้เพิ่มแทรกคลิปวิดีโอการแสดงนาฏศิลป์ไทยหรือการแสดงโขน ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงแก้ไขโดย insert คลิปวิดีโอภาพเคลื่อนไหวการแสดงนาฏศิลป์ไทยหรือการแสดงโขนเพิ่มเข้าไปในการบรรยายบางช่วงบางตอนเพื่อดึงดูดความสนใจนักเรียนและเพิ่มอรรถรสในการชม

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะต่างๆของนักเรียนทั้ง 9 คนไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้นำไปใช้ทดลอง

(3) ได้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพพบที่เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ซึ่งได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน

วัดท่าข้าม (ประธานมงคลราษฎร์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ผลการทดลองคือ ใ้ใช้บทเรียนวีดิทัศน์ทดลองตามขั้นตอนแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน ทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นก็เข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ซึ่งมีเนื้อหาทั้งหมด 4 ตอน โดยให้เรียนที่ ละตอนตามลำดับและเมื่อเรียนจบในแต่ละตอนแล้วให้ทำแบบทดสอบระหว่างเรียน จากนั้นจึงทำการ ประเมินทักษะความสามารถในการรำนานาญศัพท์จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ และเมื่อเรียนครบ ทุกตอนทำแบบทดสอบหลังเรียน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ สำหรับผลจากการคำนวณหาประสิทธิภาพ (E1/E2) พบว่า มีประสิทธิภาพ ของกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ $81.42 / 82.89$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและผ่านตามเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 204)

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการออกแบบและการหาคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานุยศัพท์

5.4 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

การสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์ไทย และหลักการบทเรียนวีดิทัศน์

2) ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นำมาสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์

3) ดำเนินการกำหนดรูปแบบของแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ คือ แบบลักษณะการตอบแบบมาตราส่วนประเมิน (Rating scale) 5 ระดับเพื่อใช้ประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนแบบประเมินคุณภาพสื่อชนิดมาตราส่วนประมาณค่ากำหนดระดับคะแนนไว้ 5 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับความพึงพอใจแต่ละช่วงคะแนนและความหมายเป็นดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์แนวคิดของเบสท์ (Best 1986:195)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมน้อยที่สุด

4) นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

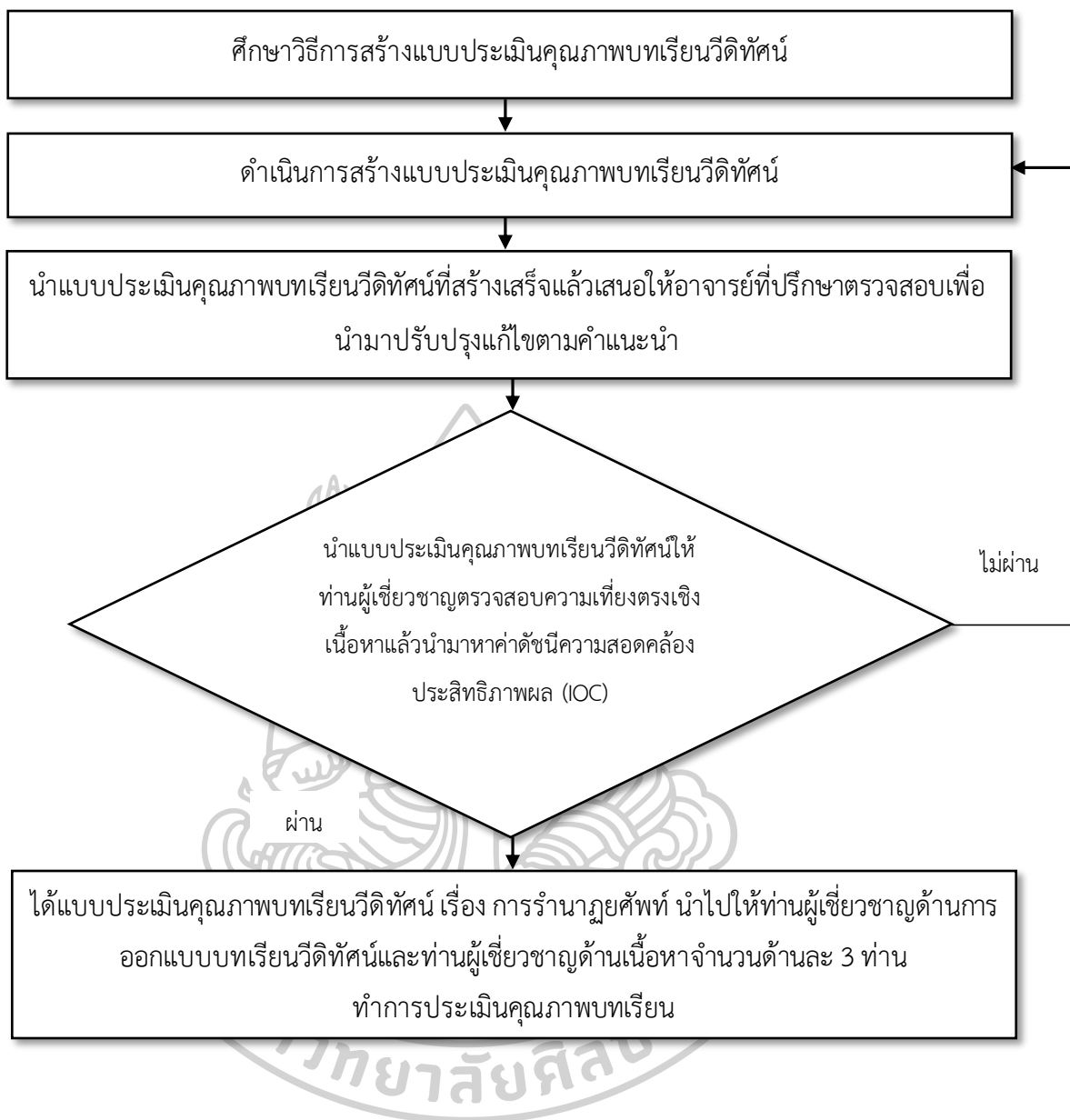
5) นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปให้ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์และท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวนด้านละ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องโดยตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รูปแบบภาษาของแบบประเมิน และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องประสิทธิภาพผล (IOC) แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้ท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

เมื่อประเมินความสอดคล้องแล้วเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแสดงว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้อง และผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีค่า IOC มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ผู้วิจัยจึงนำไปใช้ต่อไป

6) ได้แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์และนำไปให้ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 3 ท่าน ทำการประเมินคุณภาพ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D = 0.30) (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 196) และท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่านทำการประเมินคุณภาพพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D = 0.30) (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 197)

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง การรำนานาฎยศัพท์

5.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อใช้ในการทดสอบเรื่อง การรำนานาฏยศัพท์รายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวัดประเมินผล และศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เอกสาร ตำรา รายวิชานาฏศิลป์ไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับการเรียนการสอนตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (ปรนัย 4 ตัวเลือก) ทั้งหมดจำนวน 50 ข้อให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน จากนั้นนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้นให้ท่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

4) นำผลที่ได้จากท่านผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) โดยท่านผู้เชี่ยวชาญ พบว่าค่า (IOC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยเรียนมาแล้ว (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 206)

5) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ทำการทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยเรียนมาแล้วจำนวน 30 คน เพื่อทำการวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ แล้วทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีความเหมาะสม และข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ ต้องมีค่า p ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่า r ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.47- 0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.20 – 0.67 หลังจากนั้นได้ทำการคัดเลือกข้อสอบแต่ละข้อที่ผ่านเกณฑ์ไว้ จำนวน 30 ข้อ (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 207-208)

6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนและการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนกระดาษคำตอบ 30 ฉบับ มีค่าความแปรปรวนเท่ากับ

20.86 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 ซึ่งเกณฑ์การแปลผลอยู่ในช่วงระดับ 0.71 – 1.00 คือ ความเชื่อมั่นสูง (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 209-210)

7) ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 15.91 มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการออกแบบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การรำนาฏยศัพท์

5.6 แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกณฑ์การประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์รายวิชานาฏศิลป์ไทย รหัสวิชา ศ14101 เรื่องการรำนานาฏยศัพท์ ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและหนังสือคู่มือเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์

3) สร้างแบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์และเกณฑ์การให้คะแนนโดยกำหนดประเด็นการประเมินจากการศึกษา เอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการสัมภาษณ์จากท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีความเชี่ยวชาญในรายวิชานาฏศิลป์ไทยจำนวน 3 ท่าน ทั้งนี้แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบิก (Scoring Rubric) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำไปประเมินความสามารถในการปฏิบัติทำรำนานาฏยศัพท์ของนักเรียนรายบุคคลที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ การประเมินความสามารถการรำนานาฏยศัพท์จะเป็นการประเมินเฉพาะตอนที่เป็นการฝึกปฏิบัติเท่านั้นซึ่งจากบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ทั้งหมด 4 ตอนมีตอนที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ

ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

และผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบและทำรำนานาฏยศัพท์ของการประเมินไว้ 3 ด้าน ได้แก่

(1) ปฏิบัติทำรำนานาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง

(2) ปฏิบัติทำรำนานาฏยศัพท์ได้คล่องแคล่ว

(3) ปฏิบัติทำรำนานาฏยศัพท์ได้สวยงาม

สำหรับเกณฑ์การแปลผลจากการให้คะแนนรูบิก (Scoring Rubric) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของระดับค่าเฉลี่ยโดยคำนวณจาก จำนวนชั้น = 3

พิสัย = ค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุด

$$= 27 - 0 = 27$$

อันตรภาคชั้น = $\frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}}$

$$= \frac{27}{3} = 9$$

โดยระดับคะแนนมีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 19.01 – 27.00	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 11.01 – 19.00	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 11.01	คะแนน	หมายถึง	พอใช้

ซึ่งคะแนนมากกว่า 11.01 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนการให้คะแนนรายข้อในการปฏิบัติ
ทำร้านาฏยศัพท์นั้นมาจากการให้คะแนนของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 3 ท่านโดย
ทำการประเมินผลความสามารถการร้านาฏยศัพท์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินประสิทธิผลความสามารถการรำนานฎยศัพพท์

คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
นายนฎยศัพพท์ส่วนศีรชะและล้าตัว			
รายการประเมิน	ได้ถูกต้อง	ดี (3)	พอใช้ (2)
<p>นายนฎยศัพพท์</p> <p>ได้ถูกต้อง</p>	<p>- การเอียงศีรชะ นักเรียนสามารถเอียงศีรชะได้กลมกลืนกับไหล่โดยทำล้าตัวให้เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้าย เอียงขวา ได้ถูกต้องตามทิศทางที่กำหนด มีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p> <p>- การลัดคอ นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยการเอียงศีรชะคนละข้างกับไหล่ที่กอดได้ถูกต้องตามทิศทางที่กำหนด ถ้าเอียงซ้ายให้กอดไหล่ขวา ถ้าเอียงขวาให้กอดไหล่ซ้ายปฏิบัติได้สัมพันธ์กันมีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p> <p>- การกอดไหล่ นักเรียนสามารถโน้มไหล่พร้อมกับการเอียงศีรชะไปข้างใดข้างหนึ่งได้ถูกต้อง กดลงเฉพาะไหล่ให้ล้าตัวเป็นเส้นโค้งไม่ยกไหล่เอียงไปด้วย มีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนสามารถกอดไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กอดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไปมาให้กลมกลืนกัน มีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p>	<p>- การเอียงศีรชะ นักเรียนสามารถเอียงศีรชะได้กลมกลืนกับไหล่โดยทำล้าตัวให้เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้าย เอียงขวา ได้ถูกต้องตามทิศทาง</p> <p>- การลัดคอ นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยการเอียงศีรชะคนละข้างกับไหล่ที่กอดปฏิบัติได้สัมพันธ์กันและถูกต้องตามทิศทาง</p> <p>- การกอดไหล่ นักเรียนสามารถโน้มไหล่พร้อมกับการเอียงศีรชะไปข้างใดข้างหนึ่งได้ถูกต้อง กดลงเฉพาะไหล่ได้เพียงเล็กน้อย แต่ยกไหล่เอียงตามล้าตัวไปด้วย</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนสามารถกอดไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กอดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไปมาได้เพียงเล็กน้อย</p> <p>- การกระทบ นักเรียนสามารถนั่งกระแทกตัวลงไปกับสันเท้าที่เป็นจังหวะ เกร็งหน้าขา ยกขึ้นสูง สะดุ้งตัวแล้วกระแทกตัวลงแรงๆ</p>	<p>การปรับปรุง (1)</p> <p>- การเอียงศีรชะ นักเรียนไม่สามารถเอียงศีรชะได้กลมกลืนกับไหล่ล้าตัวไม่เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้าย เอียงขวา ไม่ถูกต้องตามทิศทาง</p> <p>- การลัดคอ นักเรียนไม่สามารถเอียงศีรชะคนละข้างกับไหล่ที่กอดได้ มีความสัมพันธ์กัน ปฏิบัติได้ไม่สัมพันธ์กัน ไม่ถูกต้องตามทิศทาง</p> <p>- การกอดไหล่ ปฏิบัติโดยโน้มตัวไปข้างใดข้างหนึ่งทำไม่พร้อมกับการเอียงศีรชะ ไม่กดลงเฉพาะไหล่ ยกไหล่เอียงตามล้าตัวไปด้วย</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนไม่กอดไหล่ ไม่บิดไหล่ข้างที่กอดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไม่ถูกต้องตามทิศทาง</p> <p>- การกระทบ นักเรียนนั่งกระแทกตัวลงไปกับสันเท้าไม่เป็นจังหวะ ไม่เกร็งหน้าขา ไม่พองตัว ยกขึ้นสูง สะดุ้งตัวแล้วกระแทกตัวลงแรงๆ</p>

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการอ่านัญศัพท์ (ต่อ)

คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน				
นัญศัพท์ส่วนมือ				
รายการประเมิน	ได้ถูกต้อง	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
<p>ปฏิบัติการนัญศัพท์</p> <p>ได้ถูกต้อง</p>	<p>- การจับพยางค์ นักเรียนสามารถพยางค์มือขึ้น หักข้อมือเข้าหาลำคำแขนแล้วปฏิบัติทำจนนิ้วหัวแม่มือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง นิ้วที่เหลือก็กรีดออกเหยียดตั้งคล้ายรูปพัด</p> <p>- การจับคำ นักเรียนสามารถว่าลำแขนลง ให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง หักข้อมือ ปฏิบัติทำจนนิ้วหัวแม่มือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง นิ้วที่เหลือก็กรีดออกเหยียดตั้งคล้ายรูปพัด มีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p> <p>- การตั้งวงบน นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้นระดับศีรษะหรือหางคิ้วแล้วเอียงให้ได้ส่วนโค้ง โดยให้ปลายนิ้วชี้เหยียดตั้งหันเข้าหาศีรษะ นิ้วหัวแม่มือไม่เอียงเข้าหาฝ่ามือ นิ้วหัวแม่มือไม่หงอเข้าหาฝ่ามือ พร้อมทั้งหักข้อมือเข้าหาลำคำแขนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p> <p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้น ยกลำแขนขึ้นเป็นลักษณะโค้ง อยู่ระดับกลางลำตัว หักข้อมือขึ้น โดยให้ปลายนิ้วชี้เหยียดตั้งและสูงเท่ากับระดับไหล่ ให้ความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้น ให้ปลายนิ้วชี้เหยียดตั้งอยู่ระดับขาพหรือหัวเข็มขัด นิ้วหัวแม่มือเอียงเข้าหาฝ่ามือ พร้อมทั้งหักข้อมือเข้าหาลำคำแขนให้ได้ส่วนโค้ง ถ้าแขนห่างจากตัวเล็กน้อย มีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p>	<p>- การจับพยางค์ นักเรียนสามารถพยางค์มือขึ้นแต่ไม่หักข้อมือเข้าหาลำคำแขน ปฏิบัติทำจนนิ้วหัวแม่มือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ นิ้วที่เหลือก็กรีดออกแต่ไม่เหยียดตั้งให้คล้ายรูปพัด</p> <p>- การจับคำ นักเรียนสามารถว่าลำแขนลง ให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง แต่ไม่หักข้อมือลง ปฏิบัติทำจนนิ้วหัวแม่มือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ นิ้วที่เหลือก็กรีดออก แต่ไม่เหยียดตั้งให้คล้ายรูปพัด</p> <p>- การตั้งวงบน นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้นแต่สูงหรือต่ำกว่าระดับศีรษะหรือหางคิ้วแล้วเอียงไม่ได้ส่วนโค้ง ปลายนิ้วชี้เหยียดตั้งหันเข้าหาศีรษะ นิ้วหัวแม่มือเอียงเข้าหาฝ่ามือ ไม่หักข้อมือเข้าหาลำคำแขน</p> <p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้นโดยยกลำแขนเป็นลักษณะโค้งอยู่ระดับกลางลำตัว ปลายนิ้วชี้สูงนิ้วไม่เหยียดตั้ง ตั้งสูงกว่ากับระดับไหล่ ไม่หักข้อมือ</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้น ให้ปลายนิ้วชี้เหยียดตั้ง ตั้งสูงหรือต่ำกว่าระดับหัวเข็มขัดนิ้วหัวแม่มือเอียงเข้าหาฝ่ามือ แต่หักข้อมือเข้าหาลำคำแขนไม่ได้ส่วนโค้ง ลำแขนห่างจากตัวเล็กน้อย</p>	<p>- การจับพยางค์ นักเรียนสามารถพยางค์มือขึ้น ไม่หักข้อมือเข้าหาลำคำแขน ไม่นิ้วหัวแม่มือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือไม่กรีดออก ไม่เหยียดตั้ง ไม่คล้ายรูปพัด</p> <p>- การจับคำ นักเรียนสามารถว่าลำแขนลง ให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง ไม่หักข้อมือ ไม่นิ้วหัวแม่มือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือไม่กรีดออก ไม่เหยียดตั้งคล้ายรูปพัด</p> <p>- การตั้งวงบน นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้นแต่สูงหรือต่ำกว่าระดับศีรษะหรือหางคิ้วแล้วเอียงไม่ได้ส่วนโค้ง ปลายนิ้วชี้ไม่เหยียดตั้ง ไม่หักข้อมือเข้าหาฝ่ามือ นิ้วหัวแม่มือไม่เอียงเข้าหาฝ่ามือ ไม่หักข้อมือเข้าหาลำคำแขน</p> <p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้นแต่ลำแขนไม่เป็นลักษณะโค้งไม่อยู่ระดับกลางลำตัว ปลายนิ้วชี้สูงนิ้วไม่เหยียดตั้ง ตั้งสูงกว่าระดับไหล่ ไม่หักข้อมือขึ้น</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถตั้งมือขึ้น แต่ปลายนิ้วชี้ไม่เหยียดตั้ง ตั้งสูงหรือต่ำกว่าระดับหัวเข็มขัด นิ้วหัวแม่มือไม่เอียงเข้าหาฝ่ามือ นิ้วหัวแม่มือไม่เอียงเข้าหาลำคำแขน ไม่ได้ส่วนโค้ง ลำแขนห่างจากตัวเล็กน้อย</p>	

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการอ่านกลยุทธ์ (ต่อ)

การอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน	
กลยุทธ์ที่ส่วนขาและเท้า	
รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน
<p>ปฏิบัติทำกลยุทธ์ ได้ถูกต้อง</p>	<p>กลยุทธ์ที่ส่วนขาและเท้า</p>
<p>ได้ (3)</p> <p>- การประยุกเท้า นักเรียนสามารถทำได้โดยวางเท้าข้างที่จะประกบและยกไปข้างหน้ายื่นให้เท้าทั้งสองข้างเหยียดเล็กน้อยส้นเท้ายังชิดติดกับพื้นแต่จะยกปลายเท้าและงอเท้าเขยิบขึ้น จากนั้นย่อเข่าลงแล้วใช้งอเท้าประกบกับพื้นเบาๆ เพื่อประเท้า ประแล้วยกเท้าขึ้นให้ ความสูงของเท้าที่ยกสูงพอดีกับเข่าที่ยืนทรงตัวได้ มี ความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถทำได้โดยวางเท้าข้างใด ข้างหนึ่งที่จะจรดไปข้างหน้า จะใช้เพียงปลายงอเท้า ข้างหน้าแตะเบาๆ ไว้กับพื้น ส่วนเท้าหลังจะยืนรับ น้ำหนักตัวไว้ สามารถทรงตัวได้ดี มีความแม่นยำในการ ปฏิบัติทำ</p> <p>- การก้าวเท้า นักเรียนสามารถก้าวเท้าให้ส้นเท้าวางถึง พื้นก่อนปลายเท้าเสมอ โดยก้าวไขว้ไปข้างหน้า เียง ปลายเท้าออกด้านข้างเล็กน้อย เท้าหลังเปิดส้นเท้าขึ้น ย่อเข่าทั้งสองข้างลง น้ำหนักตัวจะอยู่บนเท้าที่ก้าวมา ข้างหน้า มีความแม่นยำในการปฏิบัติทำ</p>	<p>พอใจ (2)</p> <p>- การประยุกเท้า นักเรียนสามารถทำได้โดยวางเท้าข้างที่จะประกบและยกไปข้างหน้ายื่นให้เท้าทั้งสองข้างเหยียดเล็กน้อยส้นเท้ายังชิดติดกับพื้นแต่ไม่ยก ปลายเท้าและงอเท้าให้เขยิบขึ้น จากนั้นย่อเข่าลงได้ เพียงเล็กน้อยแล้วใช้งอเท้าประกบกับพื้นแรงมาก เพื่อประเท้า ประแล้วยกเท้าขึ้นสูงหรือต่ำกว่าเข่าที่ยืน แต่สามารถทรงตัวได้ดี</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถทำได้โดยวางเท้าข้างใด ข้างหนึ่งที่จะจรดไปข้างหน้า แต่ไม่ถ่างหน้าหนักตัวไป ที่เท้าหลัง แล้วใช้งอเท้าข้างหน้าแตะแรงๆ กับพื้นเพื่อ จรดเท้า</p> <p>- การก้าวเท้า นักเรียนสามารถก้าวเท้าให้ส้นเท้าวาง ถึงพื้นก่อนปลายเท้า ก้าวไขว้ไปข้างหน้า แต่ไม่เียง ปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังเปิดส้นเท้าขึ้น ย่อเข่า ทั้งสองข้างลง แต่น้ำหนักตัวไม่อยู่บนเท้าที่ก้าวมา ข้างหน้าไม่ถ่างหน้าหนักตัวมาข้างหน้า</p>
<p>ควรปรับปรุง (1)</p> <p>- การประยุกเท้า นักเรียนสามารถทำได้โดยวางเท้าข้างที่จะประกบและยกไปข้างหน้าแต่เท้าทั้งสองข้างวางเท้าไม่เหยียดเล็กน้อย ส้นเท้าไม่ชิดติดกับพื้น ไม่ ยกงอเท้าขึ้น ไม่ย่อเข่าลง ใช้งอเท้าประกบกับพื้นแรงมากเพื่อประเท้า ประแล้วยกเท้าขึ้นสูงหรือต่ำกว่าเข่าที่ยืน ไม่สามารถทรงตัวได้</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนไม่นำเท้าข้างใดข้างหนึ่งที่จะจรดเท้าไปวางอยู่ข้างหน้า ไม่ถ่างหน้าหนักตัวไป ที่เท้าหลัง ไม่ทรงตัว ไม่ใช้งอเท้าแตะกับพื้นแต่ใช้ ส่วนอื่นของเท้าแตะกับพื้นแรงๆ แทน</p> <p>- การก้าวเท้า นักเรียนก้าวเท้าไปข้างหน้าก้าวลง เดิมทั้งฝ่าเท้า แต่ไม่ก้าวไขว้ ไม่เียงปลายเท้าออก ด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดส้นเท้าขึ้น ไม่ย่อเข่าทั้ง สองข้างลง ส่วนน้ำหนักตัวไม่อยู่บนเท้าที่ก้าวมา ข้างหน้า ไม่ทรงตัว</p>	

ตารางตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการรำนวญยศัพท์ (ต่อ)

คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน							
มาตรฐานศัพท์ส่วนขาและเท้า							
รายการประเมิน ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ได้ถูกต้อง	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ดี (3)</th> <th>พอใช้ (2)</th> <th>ควรปรับปรุง (1)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กริยาของเท้าที่ก้าวนั้นจะก้าวไปปลายเท้าเฉียงออกทางด้านข้าง ตัวพระกันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม มีความแม่นยำในการปฏิบัติท่า - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยมุมเท้าแล้วกระแทกมุมเท้าเบาๆกับพื้นเพื่อจะกระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้น ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ทักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง มีความแม่นยำในการปฏิบัติท่า </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กริยาของเท้าที่ก้าวนั้นจะก้าวไปด้านข้าง แต่ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสันเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม ตัววางไม่หลบเข่าขาอีกข้างตาม - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยมุมเท้า กระแทกมุมเท้าแรงๆกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้น ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ไม่ทักข้อเท้าลง </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้าได้เล็กน้อย ไม่ก้าวเท้าไปด้านข้าง ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสันเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม ตัววางไม่หลบเข่าขาอีกข้างตาม - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังแต่ไม่ใช้มุมเท้า กระแทกเท้าแรงๆกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้นได้เพียงเล็กน้อย ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ไม่ทักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง </td> </tr> </tbody> </table>	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)	<ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กริยาของเท้าที่ก้าวนั้นจะก้าวไปปลายเท้าเฉียงออกทางด้านข้าง ตัวพระกันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม มีความแม่นยำในการปฏิบัติท่า - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยมุมเท้าแล้วกระแทกมุมเท้าเบาๆกับพื้นเพื่อจะกระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้น ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ทักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง มีความแม่นยำในการปฏิบัติท่า 	<ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กริยาของเท้าที่ก้าวนั้นจะก้าวไปด้านข้าง แต่ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสันเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม ตัววางไม่หลบเข่าขาอีกข้างตาม - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยมุมเท้า กระแทกมุมเท้าแรงๆกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้น ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ไม่ทักข้อเท้าลง 	<ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้าได้เล็กน้อย ไม่ก้าวเท้าไปด้านข้าง ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสันเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม ตัววางไม่หลบเข่าขาอีกข้างตาม - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังแต่ไม่ใช้มุมเท้า กระแทกเท้าแรงๆกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้นได้เพียงเล็กน้อย ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ไม่ทักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง
ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)					
<ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กริยาของเท้าที่ก้าวนั้นจะก้าวไปปลายเท้าเฉียงออกทางด้านข้าง ตัวพระกันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม มีความแม่นยำในการปฏิบัติท่า - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยมุมเท้าแล้วกระแทกมุมเท้าเบาๆกับพื้นเพื่อจะกระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้น ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ทักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง มีความแม่นยำในการปฏิบัติท่า 	<ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กริยาของเท้าที่ก้าวนั้นจะก้าวไปด้านข้าง แต่ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสันเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม ตัววางไม่หลบเข่าขาอีกข้างตาม - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยมุมเท้า กระแทกมุมเท้าแรงๆกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้น ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ไม่ทักข้อเท้าลง 	<ul style="list-style-type: none"> - การก้าวข้าง นักเรียนสามารถก้าวท่าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้าได้เล็กน้อย ไม่ก้าวเท้าไปด้านข้าง ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสันเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สว่างตาม ตัววางไม่หลบเข่าขาอีกข้างตาม - การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังแต่ไม่ใช้มุมเท้า กระแทกเท้าแรงๆกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกลำขาส่วนล่างขึ้นได้เพียงเล็กน้อย ให้อนองเข้าชิดท้องขาส่วนบน ไม่ทักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง 					

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการรียนาญศัพท์ (ต่อ)

คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน				
นฏยศัพท์ส่วนสี่ระะและล้าตัว				
รายการประเมิน	ได้คล่องแคล่ว	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
<p>ปฏิบัติตามนฏยศัพท์</p> <p>ได้คล่องแคล่ว</p>	<p>- การเอียงศีรษะ นักเรียนสามารถเอียงศีรษะได้กลมกลืนกับไหล่โดยทำล้าตัวให้เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้ายเอียงขวาได้ถูกต้องตามทิศทางที่กำหนด ปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การล้าคอ นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยการเอียงศีรษะคนละข้างกับไหล่ที่ถูกต้องตามทิศทางที่กำหนด ถ้าเอียงซ้ายให้กดไหล่ขวาถ้าเอียงขวาให้กดไหล่ซ้ายปฏิบัติได้สัมพันธ์กันปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การกอดไหล่ นักเรียนสามารถโน้มไหล่พร้อมกับการเอียงศีรษะไปข้างใดข้างหนึ่งได้ถูกต้อง กดลงเฉพาะไหล่ให้ล้าตัวเป็นเส้นโค้งไม่ยกไหล่เอียงไปข้างใดข้างหนึ่งได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนสามารถโน้มไหล่พร้อมกับการเอียงศีรษะไปข้างใดข้างหนึ่งได้ถูกต้อง กดลงเฉพาะไหล่ให้ล้าตัวเป็นเส้นโค้งไม่ยกไหล่เอียงไปข้างใดข้างหนึ่งได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนสามารถโน้มไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไปมาให้กลมกลืนกันปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนสามารถโน้มไหล่แล้วบิดไหล่ที่กดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไม่ถูกต้องตามทิศทางปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเอียง</p> <p>- การกระทบ นักเรียนนั่งกระแทกตัวลงไปกับเส้นเท้าที่เป็นจังหวะต่อเนื่อง เกร็งหน้าขา ยกขึ้นสูง สะดุ้งตัวแล้วกระแทกตัวลงแรงๆ</p>	<p>- การเอียงศีรษะ นักเรียนสามารถเอียงศีรษะได้กลมกลืนกับไหล่โดยทำล้าตัวให้เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้ายเอียงขวา ได้ถูกต้องตามทิศทาง</p> <p>- การล้าคอ นักเรียนสามารถเอียงคนละข้างกับไหล่ที่กด ได้ต่อเนื่องเป็นไปตามทิศทางที่กำหนด</p> <p>- การกอดไหล่ นักเรียนสามารถโน้มตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง ทำพร้อมกับการเอียงศีรษะอย่างต่อเนื่อง กดลงเฉพาะไหล่ได้เพียงเล็กน้อย แต่ยกไหล่เอียงไปด้วย</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนสามารถโน้มแล้วบิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไปมาอย่างต่อเนื่องเพียงเล็กน้อย</p> <p>- การกระทบ นักเรียนสามารถนั่งกระแทกตัวลงไปกับเส้นเท้าเป็นจังหวะต่อเนื่อง เกร็งหน้าขา ยกขึ้นสูง สะดุ้งตัวแล้วกระแทกตัวลงแรงๆ</p>	<p>- การเอียงศีรษะ นักเรียนไม่สามารถเอียงศีรษะได้กลมกลืนกับไหล่ล้าตัวไม่เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้ายเอียงขวา ไม่ถูกต้องตามทิศทาง ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเอียง</p> <p>- การล้าคอ นักเรียนไม่สามารถเอียงศีรษะคนละข้างกับไหล่ที่กดได้ มีความสับสน ปฏิบัติได้ไม่สัมพันธ์กัน ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเอียง</p> <p>- การกอดไหล่ ปฏิบัติโดยโน้มตัวไปข้างใดข้างหนึ่งทำไม่พร้อมกับการเอียงศีรษะ ไม่กดลงเฉพาะไหล่ยกสะโพกเอียงตามล้าตัวไปด้วย ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเอียง</p> <p>- การกล่อมไหล่ นักเรียนไม่กอดไหล่ ไม่บิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไม่ถูกต้องตามทิศทางปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเอียง</p> <p>- การกระทบ นักเรียนนั่งกระแทกตัวลงไปกับเส้นเท้าไม่เป็นจังหวะ ไม่เกร็งหน้าขา ไม่พรงตัว ยกขึ้นสูง สะดุ้งตัวแล้วกระแทกตัวลงแรงๆ ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเอียง</p>	

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการปฏิบัติงาน (ต่อ)

รายการประเมิน		คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
ปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ได้ตกลงแล้ว		มาตรฐานที่ส่วนมือ		
ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)		
<p>- การจับพยางค์ นักเรียนสามารถพยางค์พร้อมขึ้น ทักพร้อมเข้าพยางค์แล้วปฏิบัติตามจนกว่านิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง จับพยางค์ขึ้นด้านบน นิ้วชี้เหลือกรีดออกเหยียดตั้งคล้ายรูปพัด ปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การจับคำ นักเรียนสามารถจับโดยคว่ำลำแขนลง ให้ปลายนิ้วชี้จับข้างด้านล่าง ทักพร้อมปฏิบัติตามจนกว่านิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง นิ้วชี้เหลือกรีดออกเหยียดตั้งคล้ายรูปพัด ปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การตั้งวงบน นักเรียนสามารถปฏิบัติตามโดยตั้งมือขึ้นระดับข้อมือหรือสูงกว่าแล้วงอแขนให้ได้ส่วนโค้ง โดยให้ปลายนิ้วชี้เหยียดตั้งหันเข้าหาศีรษะ นิ้วหัวแม่มือเอนเข้าหาฝ่ามือ พร้อมทั้งงอข้อมือเข้าหาลำแขนได้ถูกต้อง ปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p>	<p>- การจับพยางค์ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยการจับพยางค์พร้อมขึ้น ไม่ทักพร้อมเข้าพยางค์ ลำแขน ปฏิบัติที่จับบนนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ จับพยางค์ขึ้นด้านบน นิ้วชี้เหลือกรีดออก แต่ไม่เหยียดตั้งให้คล้ายรูปพัด</p> <p>- การจับคำ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง โดยการจับคว่ำลำแขนลง ให้ปลายนิ้วชี้จับข้างด้านล่าง แต่ไม่ทักพร้อมลง ปฏิบัติที่จับบนนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง นิ้วชี้เหลือกรีดออกแต่ไม่เหยียดตั้งให้คล้ายรูปพัด</p> <p>- การตั้งวงบน นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยตั้งมือขึ้นสูงหรือต่ำกว่าระดับข้อมือหรือต่ำกว่าคิ้วแล้วงอแขนให้ได้ส่วนโค้ง ปลายนิ้วชี้เหยียดตั้งหันเข้าหาศีรษะ นิ้วหัวแม่มือเอนเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย ไม่ทักพร้อมเข้าพยางค์</p>	<p>- การจับพยางค์ นักเรียนสามารถจับโดยพยางค์พร้อมขึ้น ไม่ทักพร้อมเข้าพยางค์ ไม่นำนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือไม่กรีดออก ไม่เหยียดตั้ง ไม่คล้ายรูปพัด ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเชิงซ้ำ</p> <p>- การจับคำ นักเรียนสามารถจับโดยคว่ำลำแขนลง ให้ปลายนิ้วชี้จับข้างด้านล่าง ไม่ทักพร้อมลง นำนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือไม่กรีดออก ไม่เหยียดตั้งคล้ายรูปพัด ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเชิงซ้ำ</p> <p>- การตั้งวงบน นักเรียนสามารถปฏิบัติตามโดยตั้งมือขึ้นสูงหรือต่ำกว่าระดับข้อมือหรือสูงกว่าแล้วไม่งอแขนให้ได้ส่วนโค้ง ปลายนิ้วชี้ไม่เหยียดตั้ง ไม่หันเข้าหาศีรษะ นิ้วหัวแม่มือไม่เอนเข้าหาฝ่ามือ ไม่ทักพร้อมเข้าพยางค์</p>		

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการรำนวญยศัพท์ (ต่อ)

รายการประเมิน		คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
ปฏิบัติทำนวญยศัพท์ ได้คล่องแคล่ว		นวญยศัพท์ส่วนมือ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
		<p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ยกเท้าขณะโค้ง อยู่ระดับกลางลำตัว หักข้อมือขึ้นโดยให้ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้งสูงตรงกับไหล่ ปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้งอยู่ระดับข้อศอกเข้าหาฝ่ามือ พร้อมพังกข้อมือเข้าหาฝ่ามือ</p> <p>แขนให้ส่วนโค้งของลำแขนห่างจากตัว ปฏิบัติได้อย่างว่องไวและต่อเนื่อง</p>	<p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยตั้งมือขึ้น ยกเท้าขณะโค้ง อยู่ระดับกลางลำตัว ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้งอยู่ระดับข้อศอกเข้าหาฝ่ามือ ไม่หักข้อมือขึ้น</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยตั้งมือขึ้น ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้งอยู่ระดับข้อศอกเข้าหาฝ่ามือ พร้อมพังกข้อมือเข้าหาฝ่ามือ</p> <p>ข้อมือเข้าหาฝ่ามือให้ส่วนโค้งของลำแขนห่างจากตัวเล็กน้อย</p>	<p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ยกเท้าขณะโค้ง อยู่ระดับกลางลำตัว ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้งอยู่ระดับข้อศอกเข้าหาฝ่ามือ ไม่หักข้อมือขึ้น ปฏิบัติได้ต่อเนื่องและเชิงช้า</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้งอยู่ระดับข้อศอกเข้าหาฝ่ามือ ไม่หักข้อมือเข้าหาฝ่ามือ ไม่หักข้อมือเข้าหาฝ่ามือให้ส่วนโค้งของลำแขนห่างจากตัว ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเชิงช้า</p>

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการรียนาญศัพท์ (ต่อ)

รายการประเมิน		คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน	
ปฏิบัติทำนญศัพท์ ได้คล่องแคล่ว		นาญศัพท์ส่วนขาและเท้า	
ดี (3)		พอใช้ (2)	
<p>- การประกะยกเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยนำเท้าข้างใดข้างหนึ่งวางอยู่ข้างหน้า วางเท้าให้เหลื่อมกันเล็กน้อย สันเท้าติดกับพื้น ยกมุกเท้าขึ้นเล็กน้อย ใช้จุดมุกเท้ากระทบกับพื้นแรงๆ ประะยกเท้าขึ้นโดยความสูงของเท้าปล่อยให้สันเท้าที่ยกสูงหรือต่ำกว่าเข่าที่ยืน ปลายเท้าขึ้นไปข้างหน้าไม่ยกเข็ดขื่น</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยนำเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปวางอยู่ข้างหน้า การจรดเท้าหลัง จะใช้เพียงปลายมุกเท้าข้างหน้าและเท้าข้างอื่นกับพื้น ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วต่อเนื่อง</p> <p>- การก้าวเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยนำเท้าวางถึงพื้นก่อนปลายเท้าเสมอ โดยก้าวไปข้างหน้าเฉียงปลายเท้าออกด้านข้างเล็กน้อย เปิดสันเท้าขึ้น ย่อเข้าทั้งสองข้างลง นำหน้าเท้าจะอยู่บนเท้าที่ก้าวมาข้างหน้า ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วต่อเนื่อง</p>	<p>- การประกะยกเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยนำเท้าข้างใดข้างหนึ่งวางอยู่ข้างหน้า วางเท้าให้เหลื่อมกันเล็กน้อย สันเท้าติดกับพื้น ย่อเข้าลงเล็กน้อย แต่ไม่ยกมุกเท้าขึ้น ใช้จุดมุกเท้ากระทบกับพื้นแรงๆ ประะยกเท้าขึ้นโดยความสูงของเท้าปล่อยให้สันเท้าที่ยกสูงหรือต่ำกว่าเข่าที่ยืน ปลายเท้าขึ้นไปข้างหน้าไม่ยกเข็ดขื่น</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง โดยนำเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปวางอยู่ข้างหน้า การจรดเท้าไม่ถ่วงน้ำหนักตัวไปที่เท้าหลัง แล้วใช้จุดมุกเท้าข้างหน้าและเท้าข้างอื่น</p> <p>- การก้าวเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยนำเท้าวางถึงพื้นก่อนปลายเท้าก้าวใจไปข้างหน้า แต่ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้างเท้าหลังเปิดสันเท้าขึ้น ย่อเข้าทั้งสองข้างลง แต่นำหน้าเท้าไม่อยู่บนเท้าที่ก้าวมาข้างหน้าไม่ถ่วงน้ำหนักตัวข้างหน้า</p>	<p>ควรปรับปรุง (1)</p> <p>- การประกะยกเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยนำเท้าข้างใดข้างหนึ่งวางอยู่ข้างหน้า วางเท้าไม่เหลื่อมกัน สันเท้าไม่ติดกับพื้น ไม่ยกมุกเท้าขึ้น ไม่ย่อเข้าลง ใช้จุดมุกเท้ากระทบกับพื้นแรงๆ ประะยกเท้าแล้วยกเท้าขึ้นโดยความสูงของเท้าปล่อยให้สันเท้าที่ยกสูงหรือต่ำกว่าเข่าที่ยืน ปลายเท้าขึ้นไปข้างหน้า ไม่ยกเข็ดขื่น ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเชื่องช้า</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยไม่นำเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปวางอยู่ข้างหน้า การจรดเท้าไม่ถ่วงน้ำหนักตัวไปที่เท้าหลัง ไม่ใช้จุดมุกเท้าแต่ใช้ส่วนอื่นของเท้าแตะกับพื้น ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเชื่องช้า</p> <p>- การก้าวเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยก้าวเท้าไปข้างหน้าถ่วงน้ำหนักตัวเข้า แต่ไม่ก้าวใจไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสันเท้าขึ้น ไม่ย่อเข้าทั้งสองข้างลง ส่วนน้ำหนักตัวไม่อยู่บนเท้าที่ก้าวมาข้างหน้า ไม่ถ่วงตัว ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่องและเชื่องช้า</p>	

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการรำนานัญศัพท(ต่อ)

คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
นญศัพทส่วนขาและเท้า			
รายการประเมิน	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
<p>ปฏิบัติทำนญศัพท ได้คล่องแคล่ว</p>	<p>- การก้าวข้าง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยก้าวเท้า ลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กิริยาของเท้าที่ก้าวหน้านั้นจะก้าวไปด้านข้าง ปลายเท้าเฉียงออกทางด้านข้าง ตัวพระกันเข้าให้สัมผัสขณะเหยียบกว้าง สว่างาม ตัวนางก้าวข้าง ต้องหลบเข้าขาอีกข้างตาม ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง</p> <p>- การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยจุดเท้าแล้วกระแทกจุดเท้า เบากับพื้นเพื่อจะกระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกเท้า ส่วนล่างขึ้น ให้น่องเข้าชิดท้องขาส่วนบน หักข้อเท้า ลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง</p>	<p>- การก้าวข้าง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยก้าวเท้าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่กิริยาของเท้าที่ก้าวหน้านั้นจะก้าวไปด้านข้าง แต่ไม่เฉียง ปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังเปิดสั้นเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเข้าให้สัมผัสขณะเหยียบกว้าง สว่างาม ตัวนางไม่หลบเข้าขาอีกข้างตาม</p> <p>- การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องโดยกระทุ้งเท้า วางเท้าไปข้างหลังด้วยจุดเท้า กระแทกจุดเท้าแรงกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกเท้าส่วนล่างขึ้น น่องไม่ชิดท้องขาส่วนบน ไม่หักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง</p>	<p>- การก้าวข้าง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยก้าวเท้า ลักษณะคล้ายกับก้าวหน้าได้เล็กน้อย ไม่ก้าวเท้าไปด้านข้าง ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดสั้นเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเข้าให้สัมผัสขณะเหยียบกว้าง สว่างาม ตัวนางไม่หลบเข้าขาอีกข้างตาม ปฏิบัติได้ต่อเนื่องและเชิงซ้ำ</p> <p>- การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้าโดยวางเท้าไปข้างหลังแต่ไม่ใช้จุดเท้า กระแทกเท้าแรงกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกเท้าส่วนล่างขึ้นได้เพียงเล็กน้อย น่องไม่ชิดท้องขาส่วนบน ไม่หักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง ปฏิบัติได้ต่อเนื่องและเชิงซ้ำ</p>

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์ (ต่อ)

คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
รายการประเมิน ปฏิบัติทำนานาญศัพท์ ได้สวยงาม	นานาญศัพท์ส่วนสี่ระยะและลำดับ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
<p>- การเรียงสี่ระยะ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามอ่อนช้อยกลมกลืนกับเพลงโดยทำลำดับให้เป็นเส้นโค้ง ถ้าเอียงซ้ายให้ใบหน้าเบือนทางขวาเล็กน้อย ถ้าเอียงขวาให้ใบหน้าเบือนทางซ้ายเล็กน้อย เอียงได้ถูกต้องตามทิศทางที่กำหนด</p> <p>- การลัดคอ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยลักษณะการเอียงคนละข้างกับเพลงที่กดได้สวยงามอ่อนช้อยถูกต้องตามทิศทางที่กำหนด</p> <p>- การกดไหล่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยไม่นับตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง ทั้งพร้อมกับการเรียงสี่ระยะ กดลงเฉพาะไหล่ได้เพียงเล็กน้อย แต่ยกสะโพกเอียงไปด้วย</p> <p>- การกดไหล่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยการไม่นับตัวไปข้างใดข้างหนึ่งอย่างอ่อนช้อยทำพร้อมกับการเรียงสี่ระยะ กดลงเฉพาะไหล่ ไม่ให้สะโพกเอียงไปด้วย</p> <p>- การกดไหล่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยไม่นับตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง กดลงเฉพาะไหล่แล้วบิดไหล่โดยกดไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า กล่อมไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไม่ถูกต้องตามทิศทาง ตัวแข็งกระด้าง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p>	<p>- การเรียงสี่ระยะ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามกลมกลืนกับเพลงโดยทำลำดับให้เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้ายเอียงขวา เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด</p> <p>- การลัดคอ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามการเอียงคนละข้างกับเพลงที่กดเป็นไปตามทิศทางที่กำหนด</p> <p>- การกดไหล่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามการไม่นับตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง ทั้งพร้อมกับการเรียงสี่ระยะ กดลงเฉพาะไหล่ได้เพียงเล็กน้อย แต่ยกสะโพกเอียงไปด้วย</p> <p>- การกดไหล่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยกดไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า แต่กล่อมไหล่ไปมาได้เพียงเล็กน้อย</p> <p>- การกระพอบ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยนักเรียนกระพอบไปกลับสั้นเท่าที่เป็นจังหวะ เคียงหน้าขยักกันขึ้นสูง สะดุดตัวแล้วกระแทกตัวลงแรงๆ</p>	<p>- การเรียงสี่ระยะ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ไม่กลมกลืนกับเพลงลำดับไม่เป็นเส้นโค้ง เอียงซ้ายเอียงขวา ไม่ถูกต้องตามทิศทาง ตัวแข็งกระด้าง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การลัดคอ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ไม่เอียงคนละข้างกับเพลงที่กด ไม่ถูกต้องตามทิศทาง ตัวแข็งกระด้าง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การกดไหล่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ไม่นับตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง ที่ไม่พร้อมกับการเรียงสี่ระยะ ไม่กดลงเฉพาะไหล่ แต่ยกสะโพกเอียงไปด้วย ตัวแข็งกระด้าง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การกดไหล่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ไม่กดไหล่ ไม่บิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า กล่อมไหล่ไม่ถูกต้องตามทิศทาง ตัวแข็งกระด้าง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การกระพอบ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ไม่กระพอบตัวลงไปกลับสั้นเท่าที่เป็นจังหวะ ไม่เกร็งหน้าขยักกันขึ้นสูง สะดุดตัวแล้วสะบัดตัวแล้วกระแทกตัวลงแรงๆ ตัวแข็งกระด้าง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p>	

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการชำนาญศัพท์ (ต่อ)

รายการประเมิน		คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน	
ปฏิบัติชำนาญศัพท์		นฏยศัพท์ส่วนมือ	
ได้สวยงาม		พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
<p>การจับพยางค์ นักเรียนสามารถจับโดยพยางค์มือขึ้น ทักข้อมือเข้าหาลำแขนงแล้วปฏิบัติทำจับนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง จับพยางค์ขึ้นด้านบน นิ้วที่เหลือยกยื่นติดตั้งคล้ายรูปพี้นปฏิบัติได้สวยงามอ่อนข้อ</p> <p>การจับนิ้วที่จับซึ่งลงด้านล่าง ทักข้อมือ ปฏิบัติทำจับนำนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง นิ้วที่เหลือยกยื่นติดตั้งคล้ายรูปพี้นปฏิบัติได้สวยงามอ่อนข้อ</p> <p>การตั้งวงบน นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือระดับแบะศีรษะหรือหางคิ้วแล้วแขนให้ส่วนโค้งงอเข้าหาฝ่ามือ นิ้วหัวข้อมือให้ปลายนิ้วชี้ถึงส่วนโค้ง ปลายนิ้วที่เหลือยื่นติดตั้งไม่ทันเข้าหาฝ่ามือ นิ้วหัวข้อมือไม่เข้าหาฝ่ามือไม่ทันข้อมือเข้าหาลำแขนง มือแข็งกระด้างหรือไม่มีเร็วแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนข้อ</p>	<p>การจับพยางค์ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยการจับพยางค์มือขึ้น แต่ไม่ทักข้อมือเข้าหาลำแขนงปฏิบัติทำจับนำนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ จับพยางค์ขึ้นด้านบน นิ้วที่เหลือยกยื่นติดตั้งให้คล้ายรูปพี้น</p> <p>การจับนิ้ว นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยการจับนิ้วที่จับซึ่งลงด้านล่าง ให้ปลายนิ้วที่จับซึ่งลงด้านล่าง แต่ไม่ทักข้อมือลง ปฏิบัติทำจับนำนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ได้ถูกต้อง นิ้วที่เหลือยกยื่นติดตั้งให้คล้ายรูปพี้น</p> <p>การตั้งวงบน นักเรียนสามารถปฏิบัติได้โดยตั้งมือขึ้นสูงหรือต่ำกว่าระดับแบะศีรษะหรือหางคิ้วแล้วแขนให้ส่วนโค้งสวยงาม ปลายนิ้วที่เหลือยื่นติดตั้งไม่ทันเข้าหาฝ่ามือ นิ้วหัวข้อมือเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย ไม่ทันข้อมือเข้าหาลำแขนง</p>	<p>การจับพยางค์ นักเรียนสามารถจับโดยพยางค์มือขึ้น ไม่ทักข้อมือเข้าหาลำแขนง ไม่นำนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือไม่ก๊กรีดออก ไม่เหยียดตั้ง ไม่คล้ายรูปพี้น มือแข็งกระด้างหรือไม่มีเร็วแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนข้อ</p> <p>การจับนิ้ว นักเรียนสามารถจับโดยคิ้วลำแขนงลง ให้ปลายนิ้วที่จับซึ่งลงด้านล่าง ไม่ทักข้อมือ ไม่นำนิ้วหัวข้อมือมาจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือไม่ก๊กรีดออก ไม่เหยียดตั้งคล้ายรูปพี้น มือแข็งกระด้างหรือไม่มีเร็วแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนข้อ</p> <p>การตั้งวงบน นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้นสูงหรือต่ำกว่าระดับแบะศีรษะหรือหางคิ้วแล้วไม่ทันสูงหรือต่ำกว่าระดับแบะศีรษะหรือหางคิ้วแล้วไม่ยอมแขนให้ส่วนโค้ง ปลายนิ้วที่เหลือไม่เหยียดตั้ง ไม่ทันเข้าหาฝ่ามือ นิ้วหัวข้อมือไม่เข้าหาฝ่ามือไม่ทันข้อมือเข้าหาลำแขนง มือแข็งกระด้างหรือไม่มีเร็วแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนข้อ</p>	

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการรำนานามัยศัพท์ (ต่อ)

รายการประเมิน		คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน	
น่านามัยศัพท์ส่วนมือ			
ปฏิบัติทำน่านามัยศัพท์ ได้สวยงาม	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
	<p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ยกเท้าแขนขึ้นเป็นลักษณะโค้ง อยู่ระดับกลางลำตัว หรือขึ้นโดยให้ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้งสูงตรงกับระดับไหล่ ปฏิบัติได้สวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ปล่อยให้ส่วนโค้งเหยียดตั้งอยู่ระดับอกหรือระดับอกขึ้น นิ้วหัวแม่มือเอียงเข้าหาเท้าแขนให้ส่วนโค้งของลำแขนห่างจากตัว ปฏิบัติได้สวยงามอ่อนช้อย</p>	<p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงาม โดยตั้งมือขึ้น ยกเท้าแขนขึ้นเป็นลักษณะโค้ง อยู่ระดับกลางลำตัว ปลายนิ้วทั้งสองไม่เหยียดตั้งสูงหรือต่ำกว่าระดับไหล่เกินไป ไม่หักข้อมือขึ้น</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงาม โดยตั้งมือขึ้น ให้ปลายนิ้วทั้งสองเหยียดตั้ง แต่ตั้งวงสูงหรือต่ำกว่าระดับอกหรือหัวเข่าเล็กน้อย พร้อมทั้งหักข้อมือเข้าหาเท้าแขนให้ส่วนโค้งของลำแขนห่างจากตัวเล็กน้อย</p>	<p>- การตั้งวงกลาง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ยกเท้าแขนขึ้นแต่ไม่เป็นลักษณะโค้งไม่อยู่ตรงระดับกลางลำตัว ปลายนิ้วทั้งสองไม่เหยียดตั้งวางสูงหรือต่ำกว่าระดับไหล่เกินไป ไม่หักข้อมือขึ้น มือแข็งกระด้างหรือไม่มีแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การตั้งวงล่าง นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยตั้งมือขึ้น ปลายนิ้วทั้งสองไม่เหยียดตั้ง ตั้งวงสูงหรือต่ำกว่าระดับอกหรือหัวเข่าเล็กน้อย นิ้วหัวแม่มือไม่ยอมเข้าหาเท้าแขน ไม่หักข้อมือเข้าหาเท้าแขนในส่วนโค้งของลำแขนห่างจากตัว มือแข็งกระด้างหรือไม่มีแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p>

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการอ่านกลยุทธ์ศัพท์ (ต่อ)

รายการประเมิน		คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน	
ปฏิบัติทำนากลยุทธ์ศัพท์			
ได้สวยงาม			
ปฏิบัติทำนากลยุทธ์ศัพท์	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
<p>- การประยุกค์หน้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยนำหน้าข้างหนึ่งวางอยู่ข้างหน้า วางเท้าให้หลวมกันเล็กน้อย สันเท้าติดกับพื้น ยกจมูกเท้าขึ้นเล็กน้อย ย่อเข่าลงให้ถูกต้องจากนั้นใช้จมูกเท้ากระแทกกับพื้นเบาๆ ประทับเท้าด้วยความสูงของเท้าให้สั้นแก่เท้าที่ยกสูงตรงกับเข่าที่ยืน ปลายเท้าขึ้นไปข้างหน้ายกเข่าขึ้น สวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยนำหน้าข้างใดข้างหนึ่งไปวางอยู่ข้างหน้า การจรดเท้าหน้าจะอยู่ที่เท้าหลัง จะใช้เพียงปลายจมูกเท้าข้างหน้าแตะเบาๆ ไว้กับพื้น ปฏิบัติได้สวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การก้าวหน้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยก้าวเท้าให้สั้นเท้าวางถึงพื้นก่อนปลายเท้าเสมอ โดยก้าวไว้ไปข้างหน้าเฉียงปลายเท้าเล็กน้อย เท้าหลังเปิดส้นเท้าขึ้น ย่อเข่าทั้งสองข้าง ย่อเข่าทั้งสองข้างลง นำหน้าเท้าจะอยู่บนเท้าที่ก้าวมาเท้าที่ก้าวมาข้างหน้า ปฏิบัติได้สวยงามอ่อนช้อย</p>	<p>- การประยุกค์หน้า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยนำหน้าข้างใดข้างหนึ่งวางอยู่ข้างหน้า วางเท้าให้หลวมกันเล็กน้อย สันเท้าติดกับพื้น ย่อเข่าลงเล็กน้อย แต่ไม่ยกจมูกเท้าขึ้น ใช้จมูกเท้ากระแทกกับพื้นเบาๆ ประทับเท้าเล็กน้อย โดยความสูงของเท้าที่ยกสูงหรือต่ำกว่าเข่าที่ยืน ปลายเท้าขึ้นไปข้างหน้าไม่ยกเข่าขึ้น</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยนำหน้าข้างใดข้างหนึ่งไปวางอยู่ข้างหน้า การจรดเท้าไม่ถนัดนำหน้าเท้าหลัง แต่ใช้จมูกเท้าข้างหน้าแตะแรงๆ กับพื้น</p> <p>- การก้าวหน้า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยก้าวเท้าให้สั้นเท้าวางถึงพื้นก่อนปลายเท้า แต่ก้าวไปข้างหน้า แต่ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังเปิดส้นเท้าขึ้น ย่อเข่าทั้งสองข้างลง แต่หน้าเท้าไม่อยู่บนเท้าที่ก้าวมาข้างหน้าไม่ถนัดนำหน้าด้วยข้างหน้า</p>	<p>- การประยุกค์หน้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยนำหน้าข้างใดข้างหนึ่งวางอยู่ข้างหน้า วางเท้าไม่หลวมกัน สันเท้าติดกับพื้น ไม่ยกจมูกเท้าขึ้น ไม่ย่อเข่าลง ใช้จมูกเท้ากระแทกกับพื้นเบาๆ ประทับเท้าเล็กน้อย โดยความสูงของเท้าที่ยกสูงหรือต่ำกว่าเข่าที่ยืน ปลายเท้าขึ้นไปข้างหน้า ไม่ยกเข่าขึ้น ขาและเท้าแข็งกระด้าง หรือไม่มีริ้วแรง ทรงตัวไม่ได้ ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การจรดเท้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยไม่นำหน้าข้างใดข้างหนึ่งไปวางอยู่ข้างหน้า การจรดเท้าไม่ถนัดนำหน้าเท้าไปเท้าหลัง ไม่ทรงตัว ไม่ใช้จมูกเท้าแต่ใช้ส่วนอื่นของเท้าแตะกับพื้น ขาและเท้าแข็งกระด้าง หรือไม่มีริ้วแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การก้าวหน้า นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยก้าวเท้าไปข้างหน้าก้าวลงเต็มทั้งฝ่าเท้า แต่ไม่ก้าวไว ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดส้นเท้าขึ้น ไม่ย่อเข่าทั้งสองข้างลง ส่วนหน้าเท้าไม่อยู่บนเท้าที่ก้าวมาข้างหน้า ทรงตัวไม่ได้ ขาและเท้าแข็งกระด้างหรือไม่มีริ้วแรง ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p>	

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลความสามารถการปฏิบัติงาน (ต่อ)

คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
น่ายุติศัพท์ส่วนงานและเท่า			
รายการประเมิน	ได้สวยงาม	ดี (3)	พอใช้ (2)
<p>ปฏิบัติทานน่ายุติศัพท์</p> <p>ได้สวยงาม</p>	<p>- การก้าวข้าม นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยก้าวเท้า ลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่ทิศทางของเท้าที่ก้าวหน้านั้นจะก้าวไปด้านข้าง ปลายเท้าเฉียงออกทางด้านข้าง ตัวพระกันเขาให้มีลักษณะเหมือนก้าว กว้าง ส่วนงาน ตัวนางไม่หลบเข้าอีกข้างตาม ต้องหลบเข้าอีกข้างตาม ปฏิบัติได้สวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังด้วยงูมกเท้าแล้วกระแทกงูมกเท้าเบาๆกับพื้นเพื่อจะกระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกฝ่าขาส่วนล่างขึ้น โคนงอเข่าชิดท้องขาส่วนบน หักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง ปฏิบัติได้สวยงามอ่อนช้อย</p>	<p>- การก้าวข้าม นักเรียนสามารถนักเรียนสามารถปฏิบัติได้สวยงามโดยก้าวเท้าลักษณะคล้ายกับก้าวหน้า แต่ทิศทางของเท้าที่ก้าวหน้านั้นจะก้าวไปด้านข้าง แต่ไม่เฉียงปลายเท้าออกทางด้านข้าง เท้าหลังเปิดส่วนเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหมือนก้าว ส่วนงาน ตัวนางไม่หลบเข้าอีกข้างตาม ขาและเท้าแข็งกระด้างหรือไม่มีเรียวยาว ทรงตัวไม่ได้ ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p>	<p>ควรปรับปรุง (1)</p> <p>- การก้าวข้าม นักเรียนสามารถปฏิบัติโดยก้าวเท้า ลักษณะคล้ายกับก้าวหน้าได้เล็กน้อย ไม่ก้าวเท้าไปด้านข้าง ไม่เฉียงปลายเท้าออกด้านข้าง เท้าหลังไม่เปิดส่วนเท้าขึ้น ตัวพระไม่กันเขาให้มีลักษณะเหมือนก้าว ส่วนงาน ตัวนางไม่หลบเข้าอีกข้างตาม ขาและเท้าแข็งกระด้างหรือไม่มีเรียวยาว ทรงตัวไม่ได้ ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p> <p>- การกระทุ้ง-กระดกเท้า นักเรียนสามารถกระทุ้งเท้า โดยวางเท้าไปข้างหลังแต่ไม่ใช้งูมกเท้า กระแทกเท้าแรงๆกับพื้น กระดกเท้าขึ้นไปข้างหลัง กระดกฝ่าขาส่วนล่างขึ้นได้เพียงเล็กน้อย ไม่ใช้ข้อเท้าของขาส่วนบน ไม่หักข้อเท้าลงให้ปลายนิ้วชี้ลงด้านล่าง ขาและเท้าแข็งกระด้างหรือไม่มีเรียวยาว ทรงตัวไม่ได้ ไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย</p>

4) นำแบบประเมินผลและเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถการรำนานาญศัพท์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5) พัฒนาคุณภาพของแบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์โดยนำไปให้ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับประเด็นรายละเอียดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง เหมาะสมของหัวข้อการประเมินความสามารถการรำนานาญศัพท์ แล้วนำมาคำตัดสินความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นเลือกรายการประเมินที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปโดยกำหนดการพิจารณา ดังนี้

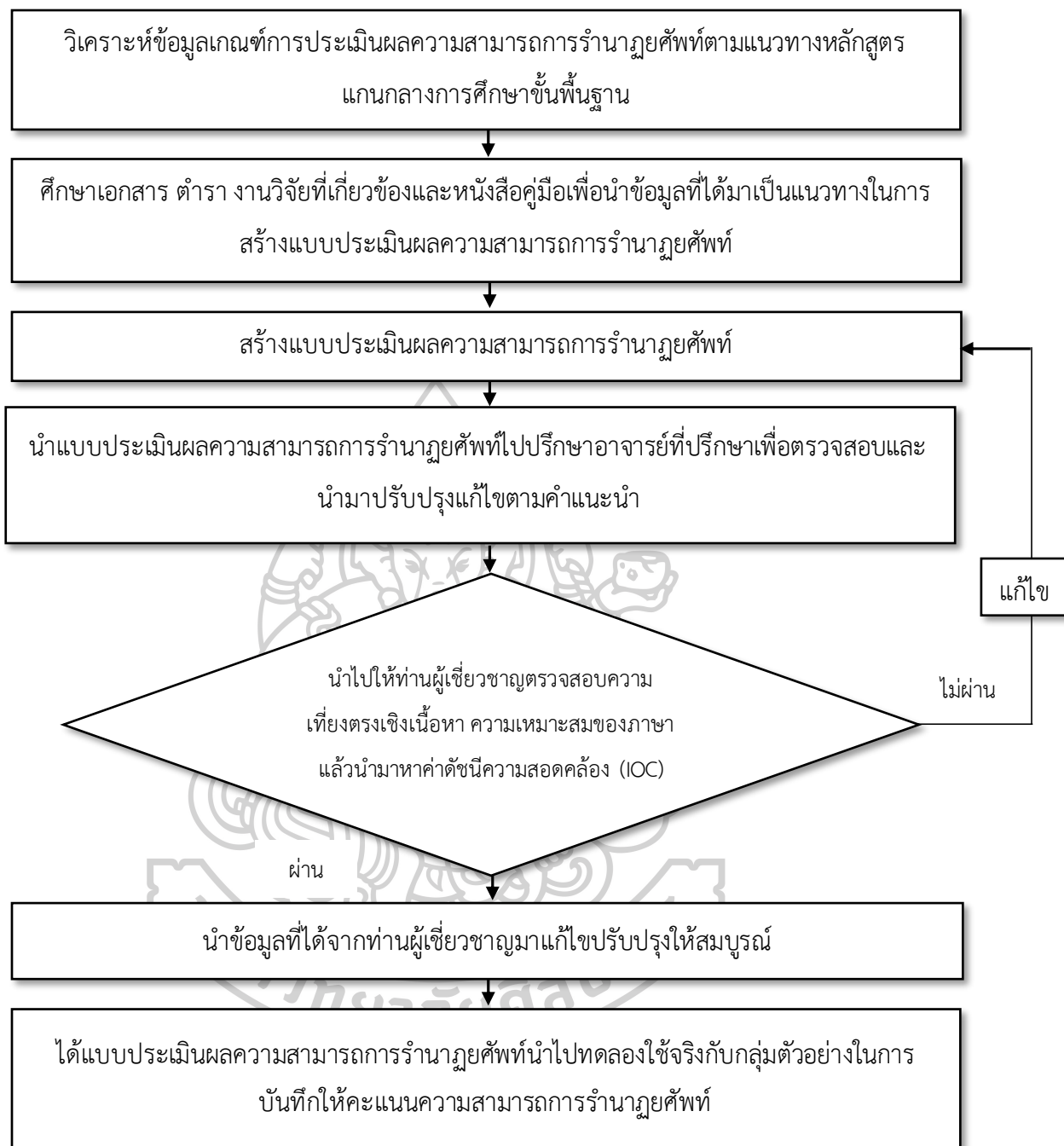
เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

และผลจากการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าค่า IOC มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

6) นำข้อมูลที่ได้จากท่านผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

7) ได้แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์ที่ผ่านเกณฑ์และขั้นตอนทั้งหมดแล้วนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการบันทึกให้คะแนนความสามารถการรำนานาญศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.49 อยู่ในระดับดีมากสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 216-217)

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินผลความสามารถการรํานาญศัพท

5.7 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ วิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบ แบบวัดความพึงพอใจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษา ความรู้สึกและการตัดสินใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถาม แบบปลายปิดมีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับ บทเรียนวีดิทัศน์ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสร้างแบบวัดความพึงพอใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2) กำหนดรายละเอียดของหัวข้อและเนื้อหาที่จะใช้ในแบบวัดความพึงพอใจให้ตรงตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยแบ่งการประเมินความพึงพอใจออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์
- (2) ด้านเนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนวีดิทัศน์
- (3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์
- (4) ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์

3) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ โดยมี เกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมทั้ง 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยการกำหนดค่าระดับของข้อคำถามในแบบสอบถามความพึงพอใจ มีการวิเคราะห์ค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีค่าเท่ากับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีค่าเท่ากับ	มาก
3	หมายถึง	มีค่าเท่ากับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีค่าเท่ากับ	น้อย
1	หมายถึง	มีค่าเท่ากับ	น้อยที่สุด

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 0.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

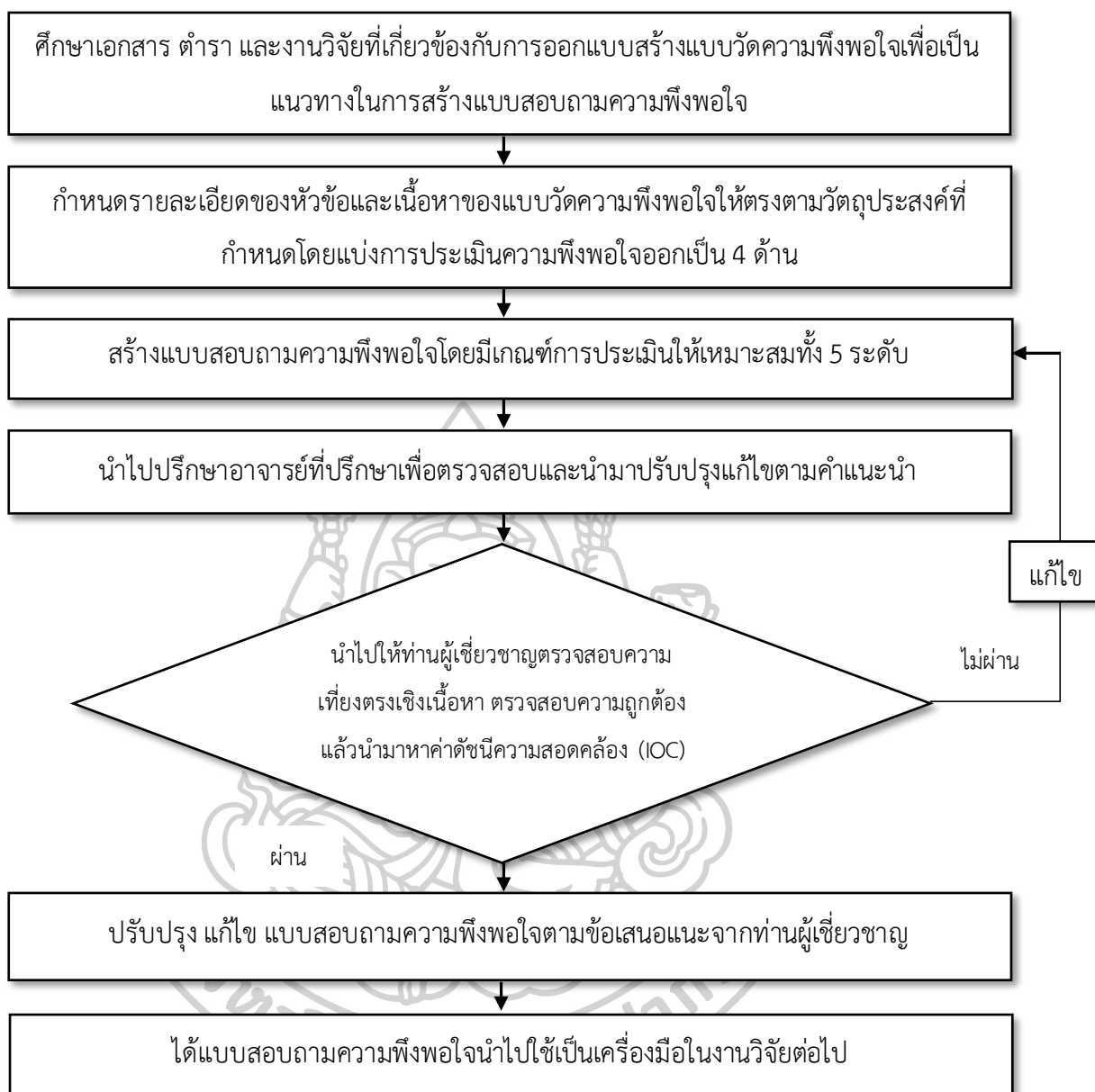
5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง เหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบภาษาที่ใช้ และการประเมินที่ถูกต้อง จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ต้องมีค่า 0.50 ขึ้นไปแสดงว่ามีความสอดคล้อง แต่ถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมชัดเจน โดยให้ท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

6) ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะจากท่านผู้เชี่ยวชาญ และผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ค่า IOC มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

7) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงครบถ้วนสมบูรณ์ตามขั้นตอนทั้งหมดแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในงานวิจัยต่อไป พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, $S.D = 0.46$) (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 220-221)

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์

6. วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทดลองโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ในการสอนการรำนานาฏยศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียนละ 50 นาที โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนดังนี้

6.1 ขั้นตอนการทดลอง

- 1) เตรียมสถานที่ ประสานงานกับทางโรงเรียนและท่านผู้อำนวยการ จัดเตรียมเครื่องมือในการทดลอง จัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้
- 2) เตรียมกลุ่มตัวอย่าง แจกสถานที่ วันและเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กลุ่มตัวอย่างทราบ
- 3) จัดเตรียมห้องเรียน จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการทดลองในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

6.2 ขั้นตอนการทดลอง

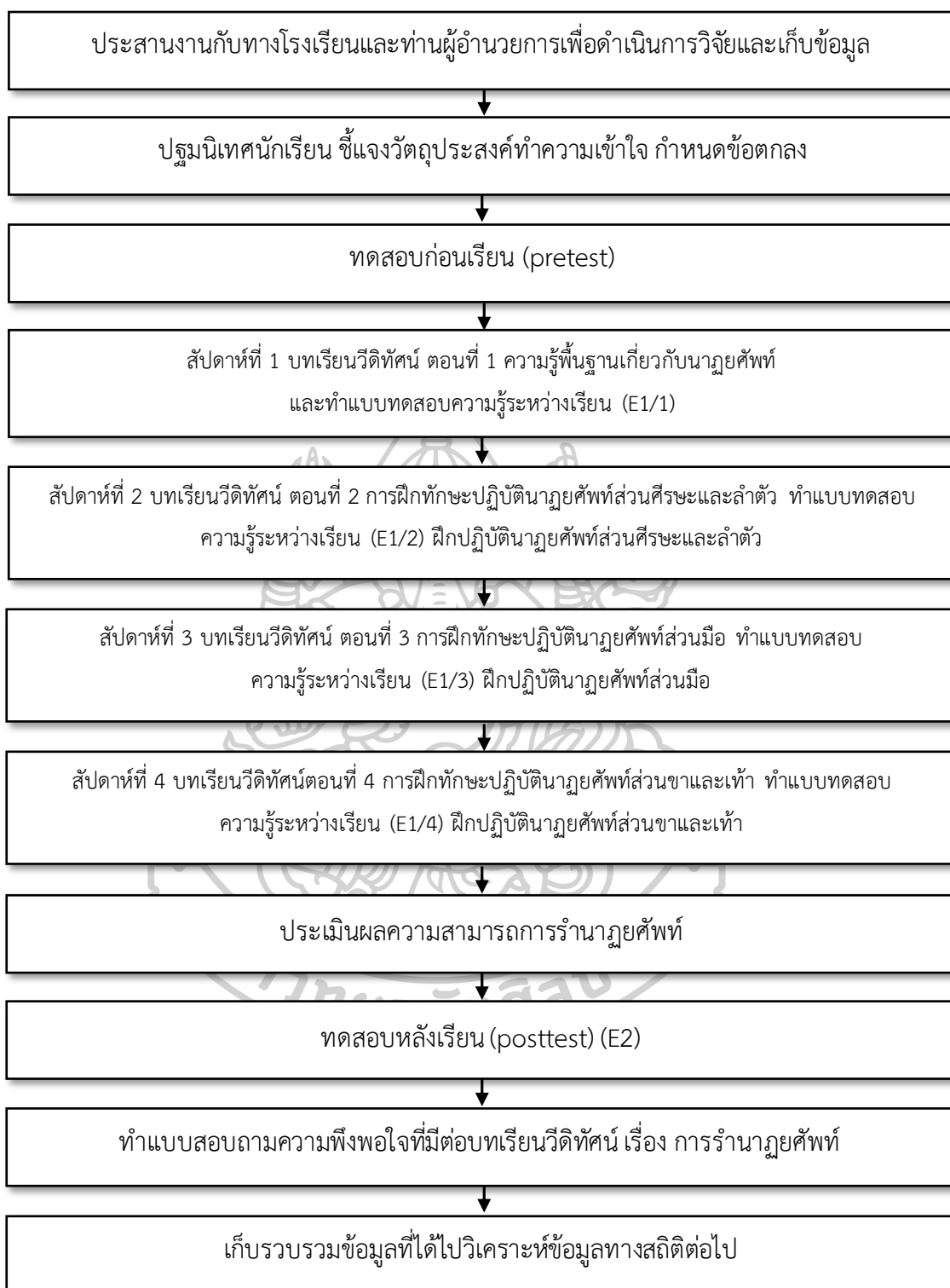
- 1) ปฐมนิเทศนักเรียน ชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์ในการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ให้กลุ่มตัวอย่างทำความเข้าใจและกำหนดข้อตกลง
- 2) ทดสอบก่อนเรียน (pretest) จำนวน 30 ข้อ
- 3) ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน แบ่งเป็นเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ 50 นาที และฝึกปฏิบัติ 50 นาที ดังนี้
 - (1) สัปดาห์ที่ 1 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์และทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/1)
 - (2) สัปดาห์ที่ 2 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 2 การฝึกทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/2) ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว
 - (3) สัปดาห์ที่ 3 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 3 การฝึกทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนมือ ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/3) ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนมือ
 - (4) สัปดาห์ที่ 4 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 4 การฝึกทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/4) ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนส่วนขาและเท้า

ตารางที่ 6 แสดงขั้นตอนดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การรำนานาญศัพท์

สัปดาห์	คาบเรียน	หน่วยการเรียนรู้	เวลา
1	1	ปฐมนิเทศนักเรียน ชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ - ทดสอบก่อนเรียน (pretest)	50 นาที
	2	บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาญศัพท์ - แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/1)	50 นาที
2	3	บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะปฏิบัตินาญศัพท์ ส่วนศีรษะและลำตัว - แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/2)	50 นาที
	4	บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 2 - ฝึกทักษะปฏิบัตินาญศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว	50 นาที
3	5	บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะปฏิบัตินาญศัพท์ ส่วนมือ - แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/3)	50 นาที
	6	บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 3 - ฝึกทักษะปฏิบัตินาญศัพท์ส่วนมือ	50 นาที
4	7	บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะปฏิบัตินาญศัพท์ ส่วนขาและเท้า - แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/4)	50 นาที
	8	บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 4 - ฝึกทักษะปฏิบัตินาญศัพท์ส่วนขาและเท้า - ประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์ - ทดสอบหลังเรียน (posttest)	50 นาที

6.3 ชั้นหลังการทดลอง

- 1) ประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์
- 2) ทดสอบหลังเรียน (posttest) จำนวน 30 ข้อ (E2)
- 3) ทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์
หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ครบทุกตอน
- 4) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ภาพที่ 9 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผลการทดลองของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์มีวิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

7.1 การประเมินความสอดคล้อง โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อคำถามและเนื้อหา

7.2 การประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR – 20

7.3 การคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) การทดสอบสมมติฐาน (t-test dependent) เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

7.4 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นานาญศัพท์ โดยใช้สูตรการคำนวณหาค่า E1 และ E2

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือมีดังต่อไปนี้

1) ซีรคักดี อุ่นอารมณ์เลิศ (2549: 73) กล่าวถึง การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อคำถามและเนื้อหาโดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) ซีรคักดี อุ่นอารมณ์เลิศ (2549: 61-62) กล่าวถึง การคำนวณหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์รายข้อ การหาความยากง่าย และการหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{H+L}{N_H + N_L}$$

$$r = \frac{H-L}{N_H \text{ or } N_L}$$

เมื่อ	P	แทน	ความยากของข้อสอบ
	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเก่งที่ตอบข้อสอบข้อ นั้นถูก
	L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มอ่อนที่ตอบข้อสอบข้อ นั้นถูก
	N _H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มเก่ง
	N _L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มอ่อน

3) ซีรคักดี อุ่นอารมณ์เลิศ (2549: 62) กล่าวถึง การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้

สูตร KR – 20 มีดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r _{tt}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	P	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ
	S _t ²	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
	∑ pq	แทน	ผลรวม

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2540: 73-79) กล่าวถึง การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \frac{\sqrt{N\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าของข้อมูล
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

2) ชูศรี วงศ์รัตนะ (2544: 35) กล่าวถึง การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ หรือ % (Percentage)
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด หรือจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

3) พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531: 176) กล่าวถึง สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test Dependent Group) การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนในภาคทฤษฎีโดยใช้การทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่าง
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	df	แทน	ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ N-1

4) ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) กล่าวถึง การคำนวณหาค่า E1 และ E2 ซึ่งสามารถใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 การคำนวณหาค่า E1 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$E1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ	E1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในบทเรียนวีดิทัศน์
	$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียนทุกชุดรวมกัน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

การคำนวณหาค่า E2 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$E2 = \frac{\sum x}{B} \times 100$$

เมื่อ	E2	แทน	ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยเป็นการพัฒนาการพัฒนามาตรเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของครูและเป็นแนวทางในการเรียนรู้ทางเลือกให้แก่ผู้เรียนที่ ต้องการศึกษาด้วยตนเองผ่านบทเรียนวิดิทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนามาตรเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยจึงขอ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนามาตรเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลัง เรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

**ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์**

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าข้าม (ประสานมงคลราษฎร์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ได้จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน โดยผลการประเมินประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของบทเรียนวีดิทัศน์ดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

**ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

จำนวน นักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน				คะแนนหลังเรียน		ประสิทธิภาพ E1/E2
	แบบทดสอบ ครั้งที่ 1 (10)	แบบทดสอบ ครั้งที่ 2 (10)	แบบทดสอบ ครั้งที่ 3 (10)	แบบทดสอบ ครั้งที่ 4 (10)	คะแนนที่ ได้	คะแนน เต็ม	
30	8.07	8.27	8.03	8.20	24.87	30	81.42 /82.89
	ร้อยละ 81.42				ร้อยละ 82.89		

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ (E1/E2) จากการทดลองการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน พบว่า ประสิทธิภาพกระบวนการเรียนรู้ด้วยการใช้บทเรียนวีดิทัศน์ซึ่งได้จากคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 81.42 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ซึ่งได้จากคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 82.89 แสดงว่าประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ E1/E2 มีค่าเท่ากับ 81.42 /82.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบ
เลือกตอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
และหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ดังตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการทดลองใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t-test	Sig.
ก่อนเรียน per-test	30	16.13	0.24	15.91	.000
หลังเรียน post-test	30	24.87	2.34		

จากตารางที่ 8 พบว่าในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างคือ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 15.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 จากตารางค่าเฉลี่ย ข้างต้นเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่านักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้ 16.13
ซึ่งหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แล้ว นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ ค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 24.87 จึงสรุปได้ว่านักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียน
วีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ เพราะคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนตรง
ตามสมมติฐานงานวิจัยที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ดังตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงผลคะแนนการประเมินความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ จำนวนทั้ง 3 ตอน

จำนวนนักเรียน (30 คน)	รายการประเมิน												รวมคะแนน (27)	ผลการประเมิน
	1. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง				2. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้คล่องแคล่ว				3. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้สวยงาม					
	ศีรษะและลำตัว (3)	มือ (3)	ขาและเท้า (3)	รวม (9)	ศีรษะและลำตัว (3)	มือ (3)	ขาและเท้า (3)	รวม (9)	ศีรษะและลำตัว (3)	มือ (3)	ขาและเท้า (3)	รวม (9)		
รวมเฉลี่ย	2.48	2.48	2.30	7.26	2.45	2.34	2.29	7.08	2.34	2.46	2.36	7.16	21.49	ดีมาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลคะแนนการประเมินทักษะความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ มาจากการประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์โดยในการสอบปฏิบัติจะสอบเป็นรายบุคคลที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์จะเป็นการประเมินเฉพาะตอนที่เป็นการฝึกปฏิบัติเท่านั้นซึ่งจากบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ทั้งหมด 4 ตอน มีตอนที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า การให้คะแนนมาจากครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 3 ท่าน แล้วนำคะแนนที่ได้มาเฉลี่ยโดยกำหนดองค์ประกอบและทำนาฏยศัพท์ของการประเมินไว้ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง 9 คะแนน (2) ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้คล่องแคล่ว 9 คะแนน (3) ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้สวยงาม 9 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 27 คะแนน ซึ่งผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ พบว่าโดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.49 อยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 216-217)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฎยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฎยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 30 คน ดังตารางที่ 10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฎยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์					
1.	การนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าเรียน น่าสนใจ	4.63	0.49	มากที่สุด	6
2.	รูปแบบตัวอักษร ขนาด มีสีเส้นสวยงาม อ่านง่าย ชัดเจน	4.60	0.50	มากที่สุด	7
3.	เสียงบรรยายและเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าสนใจ	4.73	0.45	มากที่สุด	4
4.	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความชัดเจน เหมาะสม น่าสนใจ	4.73	0.45	มากที่สุด	4
ด้านเนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนวีดิทัศน์					
5.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสมน่าเรียน	4.60	0.50	มากที่สุด	7
6.	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	4.43	0.50	มาก	8
7.	เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่าย สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน	4.70	0.47	มากที่สุด	5
8.	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน	4.73	0.45	มากที่สุด	4
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์					
9.	หลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนได้รับความรู้เรื่อง นาฎยศัพท์ เพิ่มมากขึ้น	4.87	0.43	มากที่สุด	1
10.	นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาฎยศัพท์ตามบทเรียนวีดิทัศน์นี้ได้	4.80	0.48	มากที่สุด	3

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
11.	บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์	4.70	0.47	มากที่สุด	5
12.	หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แล้ว นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.70	0.47	มากที่สุด	5
ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์					
13.	นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์	4.73	0.45	มากที่สุด	4
14.	หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ นักเรียนชอบเรียนวิชานาฏยศัพท์มากขึ้น	4.80	0.48	มากที่สุด	3
15.	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์	4.83	0.46	มากที่สุด	2
	รวม	4.71	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์เป็นอันดับแรก เพราะการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ที่เป็นสื่อเสมือนจริงช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ การจดจำทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้รับความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ เพิ่มมากขึ้นหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ ซึ่งแต่ละด้านมีระดับความพึงพอใจโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดดังนี้

1) หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนได้รับความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ เพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

3) นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ตามบทเรียนวีดิทัศน์นี้ได้ และหลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ นักเรียนชอบเรียนวิชานาฏศิลป์มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนลำดับสุดท้ายของระดับความพึงพอใจ คือ ด้านเนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนวีดิทัศน์ ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหา มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมาก

ดังนั้นผลจากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนแสดงให้เห็นว่า บทเรียนวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา เรื่อง การรำนาฏยศัพท์ มีความเหมาะสมที่จะใช้ป็นสื่อประกอบการสอนและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เรียนบทเรียนวีดิทัศน์ยังเป็นสื่อที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความพึงพอใจอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรูปแบบเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 10 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งหมด 237 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าข้าม (ประสานมงคลราษฎร์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ได้จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชานาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เมื่อได้เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

2) ความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. ระยะเวลาการทดลอง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดระยะเวลาดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนานั้นผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้คือ เรื่อง นานาฏยศัพท์ ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย รหัสวิชา ศ14101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและทำการแบ่งเนื้อหาออกเป็นทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนานาฏยศัพท์

ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนานาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนานาฏยศัพท์ส่วนมือ

ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนานาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
2. แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
3. บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
4. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
6. แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์
7. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการรำนานาฏยศัพท์

วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นได้ดำเนินการทดลองโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ในการสอนการรำนานาฏยศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง

- 1) เตรียมสถานที่ ประสานงานกับทางโรงเรียนและท่านผู้อำนวยการ จัดเตรียมเครื่องมือในการทดลอง จัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้
- 2) เตรียมกลุ่มตัวอย่าง แจกสถานที่ วันและเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กลุ่มตัวอย่างทราบ
- 3) จัดเตรียมห้องเรียน จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการทดลองในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

2. ขั้นตอนการทดลอง

- 1) ปฐมนิเทศนักเรียน ชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์ในการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ให้กลุ่มตัวอย่างทำความเข้าใจและกำหนดข้อตกลง
- 2) ทดสอบก่อนเรียน (pertest) จำนวน 30 ข้อ
- 3) ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน แบ่งเป็นเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ 50 นาที และฝึกปฏิบัติ 50 นาที ดังนี้
 - (1) สัปดาห์ที่ 1 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์และทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/1)
 - (2) สัปดาห์ที่ 2 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 2 การฝึกทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/2) ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว
 - (3) สัปดาห์ที่ 3 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 3 การฝึกทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนมือ ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/3) ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนมือ
 - (4) สัปดาห์ที่ 4 บทเรียนวีดิทัศน์ตอนที่ 4 การฝึกทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า ทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/4) ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ส่วนส่วนขาและเท้า

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง

- 1) ประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์
- 2) ทดสอบหลังเรียน (posttest) จำนวน 30 ข้อ (E2)
- 3) ทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ครบทุกตอน
- 4) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยและพัฒนา เรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน โดยผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ (E1/E2) ตามเกณฑ์ที่กำหนดของบทเรียนวีดิทัศน์ พบว่าจากการทดลองการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ 81.42/82.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 15.91 มีระดับนัยสำคัญที่ .01 จะเห็นได้ว่านักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้ 16.13 ซึ่งหลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แล้ว นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ยถึง 24.87 จึงสรุปได้ว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. การฝึกทักษะจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความสามารถในการรำนานาฏยศัพท์เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ การสอบปฏิบัติเป็นรายบุคคลตามเนื้อหาที่ได้เรียนในบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวนทั้ง 3 ตอน โดยมีครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ประเมินให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้แล้วจึงนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาเฉลี่ย สำหรับการประเมินความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ พบว่า ผลการฝึกทักษะจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.49 อยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์และพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D = 0.46) นักเรียนมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์เป็นอันดับแรก เพราะการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ที่เป็นสื่อเสมือนจริงช่วยกระตุ้นการเรียนรู้การจดจำทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้รับความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ เพิ่มมากขึ้น ผลความพึงพอใจจึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและสามารถนำไปอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยแบ่งเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) ผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรายละเอียดตามประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. ผลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์จากการทดลองพบว่า บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ 81.42 /82.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระดับ 80/80 ทั้งนี้ผลเนื่องมาจากการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการรำนานาฏยศัพท์ ได้ผ่านการดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และทำการประเมินครบตามเกณฑ์การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละตอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ โดยเนื้อหาของบทเรียนที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องเหมาะสมตรงตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ของรายวิชา เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ตลอดจนการวัดผลประเมินผลที่เป็นไปตามเกณฑ์ โดยมีแนวทางมาจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญที่จะนำมาเป็นประเด็นประกอบการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ให้สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้เรียน และนอกจากนี้ยังได้แนวทางมาจากผลของการสัมภาษณ์ท่านผู้เชี่ยวชาญทางด้านบทเรียนวีดิทัศน์และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งท่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ที่จะนำมาเป็นหน่วยการเรียนรู้ของบทเรียนวีดิทัศน์ว่า นาฏยศัพท์เป็นพื้นฐานเบื้องต้นสำคัญของการเรียนนาฏศิลป์ เป็นการเรียนที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ซึ่งมีความแตกต่างจากการสอนในรายวิชาอื่นๆ กล่าวคือนาฏศิลป์เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยงดงามเพื่อถ่ายทอดให้ผู้ชมเข้าใจจึงจำเป็นต้องมีสื่อกลางการถ่ายทอดในการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับโปโรจน์ คะเซนทร์ (ออนไลน์) กล่าวเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์โดยการฝึกซ้ำๆจนกระทั่งผู้เรียนเกิดทักษะฝึกปฏิบัติโดยครูเป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา ขณะฝึกอาจใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติ เช่น วีดิทัศน์ ซึ่งได้ตรงตามแนวคิดของผู้วิจัย และเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยตั้งประเด็นไว้เพื่อจะนำมาแก้ไขปัญหาผู้เรียนในรายวิชานาฏศิลป์ไทยโดยการใช้สื่อบทเรียนวีดิทัศน์นำเสนอถ่ายทอดเนื้อหาเพราะดูแล้วเข้าใจง่ายปฏิบัติตามได้ทันที

สำหรับการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนกระบวนการออกแบบผลิตสื่อบทเรียนวีดิทัศน์ที่มีขั้นตอนรูปแบบการนำเสนอเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในระหว่างการเรียนรู้พัฒนาบทเรียนให้มีความน่าสนใจ บทเรียนมีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟิก ข้อความ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ประกอบกับการบรรยายความรู้ที่ชัดเจนผู้เรียนจะได้เรียนและปฏิบัติตามได้ตรงตามความต้องการ เพราะผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องมุ่งเน้นและพัฒนาให้มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดณัฐวุฒิ ปล้ำปลิว (2556: 18-19) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเขียนบทเรียนวีดิทัศน์ที่ดีนั้นถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บทเรียนวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นมามีคุณภาพการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์มาทำให้เป็นรูปธรรมเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไรโดยแสดงให้เห็นถึงลักษณะภาพที่ปรากฏคำบรรยายหรือบทสนทนาซึ่งผู้เขียนบทจะต้องจินตนาการออกมาว่าจะนำเสนออย่างไร และจากการศึกษางานวิจัยของกนกวรรณ จันทร์มา (2557: 61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง การฝึกปฏิบัติการควบคุมการบันทึกเสียง พบว่า บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง การฝึกปฏิบัติการควบคุมการบันทึกเสียง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.64/85.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการผลิตบทเรียนวีดิทัศน์ได้ดำเนินการตามขั้นตอนก็จะได้บทเรียนวีดิทัศน์ที่ดีมีคุณภาพมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ได้จริง และงานวิจัยของมัจฉา อ้นเงิน (2555: 124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาวีดิทัศน์ประกอบการสอน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอุดรวิทยา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประสิทธิภาพของการพัฒนาวีดิทัศน์ประกอบการสอน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.00/84.87 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องจากวีดิทัศน์ประกอบการสอนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทยมีกระบวนการออกแบบบทเรียนที่เป็นระบบตัวบทเรียนประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง เสียงประกอบ มีการนำเสนอเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามและนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ เมื่อนำมาทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 15.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงแสดงให้เห็นว่าการถ่ายทอดความรู้โดยนำบทเรียนวีดิทัศน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างได้ลงมือปฏิบัติ ได้รับการเสริมแรงกระตุ้นให้เกิดความสนใจในบทเรียน ทั้งนี้เพราะบทเรียนวีดิทัศน์มีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพเข้าใจง่าย มีการสาธิตปฏิบัติที่ชัดเจนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามหรือทบทวนการฝึกได้ เป็นสื่อเสมือนจริงที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีกระบวนการเรียนการสอนที่เป็นขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้

คอยให้คำแนะนำในการเรียนร่วมอยู่ด้วย ดังนั้นจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นสูงขึ้นตามลำดับ

โดยขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวัด ประเมินผล และศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เอกสาร ตำรา รายวิชานาฏศิลป์ไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับการเรียนการสอนตามแนวทางหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลจากการสัมภาษณ์ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านการออกแบบบทเรียนวิดีโอทัศน์ และด้านเนื้อหา นำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อให้แบบทดสอบมีประสิทธิภาพพร้อมสำหรับการนำไปใช้ สอดคล้องกับมนชิตา เรื่อง รมย์ (2556: 8) กล่าวเกี่ยวกับ การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าชุดของคำถามที่มุ่งวัดพฤติกรรมทางสมองของนักเรียนนั้นมีการให้มีความรู้ ทักษะและสมรรถภาพทางสมองด้านต่างๆในเรื่องที่ เรียนรู้มาแล้วมากขึ้นเพียงใด ความยากง่ายรายข้อ อำนาจจำแนกรายข้อความเที่ยงตรงที่ตรวจสอบ รวมทั้งความเชื่อมั่นของข้อคำถามทั้งแบบรายข้อและแบบทั้งฉบับเพื่อแบบทดสอบที่สร้างขึ้นสำหรับ วัดและประเมินความสามารถของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับกมลชัย พลายเพชร (2553: 95) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาบทเรียนวิดีโอทัศน์ เรื่อง พื้นฐานการวาดเส้นเพื่อ สร้างสรรค์งานศิลปะ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมี ค่าเฉลี่ย 14.43 คะแนน ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.93 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลังจากเรียน ด้วยบทเรียน วิดีทัศน์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 สอดคล้องกับพิมพ์ภัสสร วรานุสาสน์ (2553: 87) ได้ทำการวิจัยบทเรียนวิดีโอทัศน์ เรื่อง การอังก้อนพ็อนแกนของชาวไทดำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางเลน จังหวัด นครปฐม พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง 24.26 เรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยบทเรียน วิดีทัศน์ 14.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสอดคล้องกับสุขชันษา รักยินดี (2555: 94) ทำการวิจัยการพัฒนาบทเรียนวิดีโอทัศน์ เรื่อง การเล่นเกมคีย์บอร์ดเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตรุณาราชบุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้เนื่องมาจากบทเรียนวิดีโอทัศน์ได้ผ่านกระบวนการหา ประสิทธิภาพจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ทดลอง หลังจากที่ได้ศึกษาจากบทเรียนวิดีโอทัศน์ เรื่อง การเล่นเกมคีย์บอร์ดเบื้องต้นแล้วทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจได้ดีขึ้นเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

3. ผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวิดีโอทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะความสามารถใน การปฏิบัติทำนาฏยศัพท์หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวิดีโอทัศน์ที่มีประสิทธิภาพ โดยการสอบปฏิบัติ

แบบรายบุคคล สำหรับการประเมินความสามารถการอ่านาถุยศัพท์ พบว่า ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 13.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.42 คะแนนรวมเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 39.07 ผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งจากการประเมินความสามารถตามสภาพจริงของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละตอนนั้น นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาถุยศัพท์ได้ถูกต้องตามขั้นตอนโดยสังเกตจากพฤติกรรมการเรียนและการปฏิบัติตอนสอบส่วนใหญ่ักเรียนปฏิบัติออกมาได้ดี แสดงท่าทางออกมาได้อย่างต่อเนื่อง คล่องแคล่ว ทั้งนาถุยศัพท์ส่วนศึรยะและลำตัว มือ ขาและเท้า นักเรียนให้ความร่วมมือจึงมีการพัฒนาที่ดีขึ้นตามลำดับหลังจากได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนทำตามบทเรียนวีดิทัศน์ทุกสัปดาห์ สอดคล้องกับทศนา เขมมณี (2545) ได้กล่าวเกี่ยวกับการสอนโดยการฝึกปฏิบัติว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีฝึกฝนซ้ำๆจนกระทั่งนักเรียนเกิดทักษะที่ต้องพัฒนาถึงระดับที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับพิมพ์ชนก คำชู (2555: 38) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะในรายวิชาดนตรี-นาถุยศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้กล่าวเกี่ยวกับการวัดทักษะปฏิบัติว่า การวัดผลด้านทักษะปฏิบัติเป็นการทดสอบที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้เพื่อพิจารณากระบวนการและผลผลิตที่เกิดขึ้นว่ามีความเหมาะสมกับสิ่งเร้าเพียงใดในรูปของการปฏิบัติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการนำสื่อบทเรียนวีดิทัศน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนาถุยศิลป์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติและเป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายอย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยสวยงามนั้น บทเรียนวีดิทัศน์เป็นสื่อเสมือนจริงที่ดี ที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้งนั้นเมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการรำที่ดีขึ้น

สอดคล้องกับมัลลิการ์ วงศ์ศิริวรรัตน์ (2550: 76) ได้ทำวิจัยการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ วิชา นาถุยศิลป์ เรื่อง ภาษาทำนาถุยศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี พบว่า วีดิทัศน์ เรื่องภาษานาถุยศิลป์เป็นสื่อที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถเป็นสื่อที่ถ่ายทอดความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เป็นการนำเอาเทคโนโลยีมาผสมผสานกับความรู้ที่เป็นเนื้อหาและการสาธิตจากผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำเสนอเป็นสื่อการสอน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับ ยงยุทธ ขุนแสง (2556: 67) การวิจัยผลการใช้บทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการยืมคืนหนังสือ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า บทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตสามารถนำเอาสิ่งที่อยู่ไกลตัวผู้เรียนมาสู่ผู้เรียนได้ แทนการบรรยายด้วยปากเปล่าเพียงอย่างเดียวมีเทคนิคทางภาพที่น่าตื่นตันทันกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน สามารถนำมาเปิดดูย้อนกลับได้ทันทีช่วยให้ครูผู้สอนสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ผู้เรียนสามารถรับรู้เรื่องราวและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว วีดิทัศน์สาธิตเป็นการอธิบายถึงข้อเท็จจริงโดยมีการแสดงประกอบในบางส่วนหรือทั้งหมด ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และรับรู้ได้ดีเมื่อได้เห็นทั้งภาพและได้ยินเสียงพร้อมกันและสอดคล้องกับ

ชนกภัทร หงสกุล (2558: 105) ได้ทำการวิจัย การสร้างสื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนสาธิตแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง การแสดงท่าทางประกอบเพลงปลุกใจ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนสาธิตแบบฝึกปฏิบัติ เป็นสื่อที่ช่วยฝึกทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย ในการทำท่าประกอบเพลง สามารถนำมาฝึกซ้ำ และทบทวนด้วยตนเองได้ทำให้นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติการแสดงที่ดีขึ้น

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากฎศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสมที่จะใช้ประกอบประกอบการสอนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตามความชอบและความพึงพอใจ ซึ่งโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์เป็นอันดับแรก เพราะการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ที่เป็นสื่อเหมือนจริงที่เป็นประโยชน์ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้การจดจำ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้รับความรู้ เรื่อง นากฎศัพท์ เพิ่มมากขึ้นหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ ซึ่งแต่ละด้านมีระดับความพึงพอใจโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุด คือ 1) หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนได้รับความรู้ เรื่อง นากฎศัพท์ เพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากฎศัพท์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 3) นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนากฎศัพท์ ตามบทเรียนวีดิทัศน์นี้ได้ และหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ นักเรียนชอบเรียนวิชานาฏศิลป์มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการนำสื่อบทเรียนวีดิทัศน์เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจมากขึ้น จากสิ่งเร้าเป็นแรงจูงใจต่อการเรียนที่ทำให้การเรียนสนุกสนาน เปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน บทเรียนวีดิทัศน์มีการแบ่งเนื้อหาความรู้ เรื่อง นากฎศัพท์ ออกตอนๆอย่างชัดเจน เพื่อง่ายต่อการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติของผู้เรียนอย่างเต็มที่โดยผู้เรียนสามารถรับประสบการณ์ต่างๆได้จากการมองเห็นและการฟังไปพร้อมๆกัน ดังนั้นบทเรียนวีดิทัศน์เพื่อการศึกษาจึงมีความเหมาะสมที่จะใช้ประกอบประกอบการสอนและเป็นสื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับประภาสินี นิรมลพิศาล (2557: 100) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารายการวีดิทัศน์ ด้วยเทคนิคการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง การใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าผลจากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรายการวีดิทัศน์ ด้วยเทคนิคการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง การใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างมีความพอใจทางด้านรูปแบบการนำเสนอและความพึงพอใจ

ในด้านเนื้อหาการเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับอุดม พรหมจรรย์ (2556: 106) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาทักษะการแสดงโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การแสดงเถิดเทิงกลองยาวที่สระกระโจม จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี โดยนักเรียนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก นักเรียนมีความกระตือรือร้นให้ความสนใจทำกิจกรรม โดยนักเรียนให้ความเห็นในระดับมากที่สุดคือคำแนะนำบทเรียนมีความชัดเจน ทำให้เข้าใจขั้นตอนการเรียน บทเรียนวีดิทัศน์สร้างความสนใจในการเรียนรู้ สนุกสนาน เพลิดเพลิน และบทเรียนวีดิทัศน์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากการวิจัยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ดังนี้

1. ผู้ที่นำบทเรียนวีดิทัศน์ไปใช้ควรมีการชี้แจงและแนะนำกิจกรรมการเรียนกับผู้เรียนทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง
2. การเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรจะมีการจัดสภาพห้องเรียนและสภาพแวดล้อม จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้สมบูรณ์ทั้งภาพและเสียงพร้อมต่อการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ร่วมกับวิธีการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยในเนื้อหาสาระอื่นๆ เช่น ภาษาทำนาฏศิลป์ การรำตีบท หรือการแสดงนาฏศิลป์ เป็นต้น
2. ควรมีการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์กับเนื้อหาอื่น ๆ ที่มีลักษณะของการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามและเพื่อเป็นการส่งเสริมความสามารถในการรำ การแสดงนาฏศิลป์ เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- Abrams, A. H. (1985). *Effectiveness of interactive video in teaching basic photography skills*. (in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy). The School of Education and the Graduate School of Oregon State University,
- Best John W. (1986). *Research in Education*. 5th Ed. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Gale L. E. (1989). *Developing interactive Video for language education*. Lincoln, IL: Nation Textbook Company.
- Hill P.J. (1982). *A Dictionary of Education*. U.S.A: Routledge & Kegan Paul.
- Lebon Racher.L. (1986). *The Effect of pedagogical Approach Incorporating Videotape Demonstration on the development of female vocalists "Belted" vocal Technique*. (Dissertation abstracts international 47(9)).
- McCaffrey Mary Catherine. (2001). *A Comparison of a One- Session Video Versus Two- Session Live Presentation Format of the Compass Parent Education program*. (Dissertation Abstracts International 39,3 (June 2000)).
- Oven E.W. (2003). *A Case Study of Distance Education at the Naval Postgrade School*. (Dissertation). Golden Gate University,
- Schakow Denee Signorelli. (2002). *Prevention of Eating Disorders: A Video Junior high School Teachers*. (Masters Abstracts International 38,6).
- กนกวรรณ จันทร์มา. (2557). การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การฝึกปฏิบัติการควบคุมการบันทึกลงเสียง สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- กมลชัย พลอยเพชร. (2553). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง พื้นฐานการวาดเส้นเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (ปริญญามหาบัณฑิต การค้นคว้าอิสระ). สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

- กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2543). เทคโนโลยีศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คุณากร อิมเนย, จันทร์รอน ช่างน้อยและมนัสพร ปวนเอ้ย. (2551). การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์: ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเป่าแคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การค้นคว้าด้วยตนเอง). มหาวิทยาลัยนเรศวร,
- จิณพัทธ์ ประเสริฐยิ่ง. (2548). กระบวนการเรียนรู้ดนตรีของเด็กวัยประถมศึกษาระหว่างผู้มีความสามารถแตกต่างกัน. (วิทยานิพนธ์). สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
- ชนกภัทร หงสกุล. (2558). การสร้างสื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนสาธิตแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง การแสดงท่าทางประกอบเพลงปลุกใจ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสนสังักัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการ เรียนรู้และสื่อสารมวลชน). คณะครุศาสตรบัณฑิตและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี,
- ชลิต ลี้มพระคุณ. (2555). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการซ่อมแซมเสื้อผ้าเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ประถมวัยและประถมศึกษา). (ปริญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา การค้นคว้าอิสระ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- ชวกิจ ทองนุ้ยพราหมณ์. (2554). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่อง การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ด้วยดินน้ำมัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 5). (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ปริญา นิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- ชาญชัย อินทรประวัติและพวงเพ็ญ อินทรประวัติ. (2534). รูปแบบการสอน. สงขลา: โครงการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ชุลีกร บุญเสริมสุขเจริญ. (2557). การประดิษฐ์ทำร่าพื้นบ้าน ชุดรำอิฐมอญ สารานุกรมศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเมืองเอก. (ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยานิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต,
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการสอน: การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โอ. เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ณครินทร์ รอดพุด. (2550). การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน: กรณีศึกษาเทมเป้อาหารจาก ถั่วเหลือง คุณค่าและวิธีการผลิต. สาขาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
- ณพล อิศรานนท์. (2549). ผลการใช้บทเรียนแผ่นวีดิทัศน์คาราโอเกะเพื่อฝึกทักษะการขับร้องเพลงไทย เดิมลาวเจริญศรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- ณัฐภูมิ ปล้ำปลิว. (2556). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การใช้กล้องโทรทัศน์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา การค้นคว้าอิสระ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- เต็มศิริ บุญยสิงห์และเจือ สตะเวทิน. (2522). วิชาชุดครูประกาศนียบัตรครูมัธยมของคุรุสภา วิชา นาฏศิลป์ (การละครเพื่อการศึกษา). กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2547). คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำนวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทิตนา เขมมณี. (2545). รูปแบบการจัดการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ ภัคศิริภักษ์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน นาฏศิลป์ 4-6. นนทบุรี: เอ็มพันธ์ จำกัด
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. (2549). เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา: การสร้างและพัฒนา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- นวลรวี กระต่ายทอง. (ม.ป.ป.). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในจังหวัดนครราชสีมา. หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บริพัตร ทาสี. (2555). การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการสอน เรื่อง หลักการพื้นฐานของการจัดแสง. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- บุญเที่ยง จ้อยเจริญ. (2543). โทรทัศน์เพื่อการศึกษา หน่วยที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประทีน คล้ายนาค. (2545). การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประทีน คล้ายนาค. (2550). การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประทีป นกปีและศศิธร นกปี. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.

- ประทีป นักปี่และศศิธร นักปี่. (2558). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- ประภัสสรา ไปแดน. (2558). ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์แบบสารคดีที่มีต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- ประภาสสินี นิรมลพิศาล. (2557). การพัฒนารายการวีดิทัศน์ ด้วยเทคนิคการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง การใช้ คอมพิวเตอร์พื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา วิทยานิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2534). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปานรัชณี เทพจิตร. (2556). การพัฒนาวีดิทัศน์ เรื่อง การตระหนักรู้สู่ประชาคมอาเซียน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา) วิทยานิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- ปิยะวัฒน์ มงคลพงษ์. (2552). การผลิตวีดิทัศน์ เรื่องการปฏิบัติขลุ่ยสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอมตยกุล. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เทคโนโลยีการศึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- พิมพ์ชนก คำชู. (2555). การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางการ์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะใน รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยานิพนธ์). สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาาราชหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
- พิมพ์ภัสสร วรานุสาสน์. (2553). บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การอินทก๊อนฟ้อนแกนของชาวไทยดำ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. (ปริญญามหาบัณฑิต สาขา เทคโนโลยีการศึกษา วิทยานิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- พิสุทธา อารีราษฎร์และณัฐพงษ์ พระลับรักษา. (2551). การสร้างสื่อวีดิทัศน์. ศูนย์ทางไกลเพื่อพัฒนา การศึกษาและพัฒนาชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวฯ.
- ไพโรจน์ คะเซนทร์ (Producer). (ม.ป.ป., 15 พฤษภาคม 2559). การสอนนาฏศิลป์. Retrieved from <http://www.wattoongpel.com>
- มธุรส วงศ์อำไพ. (2553). การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โมเดลซิปปากับการจัดการเรียนรู้ ปกติ. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเรียนรู้ วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยราช

- ภักฎพระนครศรีอยุธยา,
 มนชิตา เรืองรัมย์. (2556). การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.
 (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย วิทยานิพนธ์). ภาควิชาหลักสูตร
 และวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2546). การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
 มั่นจนา อ้นเงิน. (2555). การพัฒนาวีดิทัศน์ประกอบการสอน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์
 ไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานี. (ปริญญา
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
 อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์,
 มัลลิการ์ วงศ์ศิริวรรัตน์. (2550). การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เรื่องภาษานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา การค้นคว้าอิสระ). ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
 มาลินี จุฑารพ. (2537). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.
 เมตตา ทองอ่อน. (2560). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตผ่านเว็บที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยี
 การศึกษา) วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
 ยงยุทธ ชุนแสง. (2556). ผลการใช้บทเรียนวีดิทัศน์แบบสาธิตที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
 ทักษะการยืมคืนหนังสือ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. (ปริญญามหาบัณฑิต
 (เทคโนโลยีการศึกษา) วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
 ราชบัณฑิตยสถาน. (2502). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493. กรุงเทพฯ: พระจันทร์.
 ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ อักษรเจริญ
 ทัศน์.
 เรณู โกศินานนท์. (2535). นาฏดุริยางคสังคีตกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
 เรืองวิไล ทาขามป้อม. (2552). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบสื่อวีดิทัศน์ สาระ
 นาฏศิลป์ เรื่องรำบูชาหลวงปู่ชาที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
 ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ลักษณ์ กรุงเทพฯ: สุวีริ
 ยาสาสน์.

- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ลักษณ์ กรุงเทพฯ: สุวีริยา
 สาสน์.
- วสันต์ อดิศักดิ์. (2533). การผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง
 เฮ้าส์.
- วาสนา ประवालพฤษ์. (2537). การวัดผลจากการปฏิบัติจริง. ปีที่6(ฉบับที่47), 36-42.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์
 วงศ์.
- วิภา อุดมฉันท. (2538). การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิยะดา ลาสอน. (2552). การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ศิลปะ สาระนาฏศิลป์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- วิวัฒน์ เพชรศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
 ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2. (การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการ
 สอน คณะศึกษาศาสตร์ ดุษฎีนิพนธ์). มหาวิทยาลัยบูรพา,
- สมเกียรติ วรรณเฉลิม. (2542). ผลการใช้รายการวีดิทัศน์เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น สำหรับ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทาง
 การศึกษา วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมักร อยู่ลอง. (2556). การพัฒนาวีดิเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการเป็นผู้ดำเนินรายการและ
 วิทยากรรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. (ปริญญามหาบัณฑิต สาขา
 เทคโนโลยีการศึกษา สารนิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 ศิลปะ. กรุงเทพฯ: ดับบลิวเจี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579.
 กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร:
 ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สุชันษา รักษ์นดี. (2555). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการเล่นคีย์บอร์ดเบื้องต้น สำหรับนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดรุณาราชบุรี. (ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา
 การค้นคว้าอิสระ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,

- สุดใจ ทศพรและคณะ. (2544). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ-ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์จำกัด.
- สุป็น แพงบุปผา. (2556). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียวิชาขับร้อง เรื่องจังหวะ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างราชบุรี. (ปริญญามหาบัณฑิต วิทยานิพนธ์). สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- สุมิตร เทพวงษ์. (2548). นาฏศิลป์ไทย : นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุเมธา ปานพริ้ง. (2556). การพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่ง เรื่อง การสร้างวิดีโอเพื่อการเรียนการสอน สำหรับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา การค้นคว้าอิสระ). ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- อนิรุทธ์ สติมัน, วรวุฒิ มั่นสุขผลและเสาวลักษณ์ เรืองขำกลิ่น. (2554). การศึกษาความคิดเห็นในการนำเสนอโครงการโทรทัศน์ครู ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เครือข่ายโทรทัศน์ครูภูมิภาค ภาคกลางตอนล่าง.
- อมรา กล้าเจริญ. (2535). วิธีสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อรรถยุท ผันทอง. (2555). การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอน วิทยานิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,
- อรรวรรณ ขมวัฒนา. (2530). รายงานการวิจัยเรื่องรำไทยในศตวรรษที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- อัจฉิมา เกิดผล. (2545). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อัญชลี พยัคฆะโส. (2552). การผลิตรายการวิดีโอทัศน์ประกอบการสอน เรื่อง พลังงานกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส. (ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา การศึกษาอิสระ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- อาภรณ์ มนตรีศาสตร์และจาดุรงค์ มนตรีศาสตร์. (2525). นาฏศิลป์เพื่อการศึกษาระดับต้น. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- อาภรณ์ มนตรีศาสตร์และจาดุรงค์ มนตรีศาสตร์. (ม.ป.ป.). วิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาการ การศึกษาของคุรุสภา วิชานาฏศิลป์.

อุดม พรหมจรรย์. (2556). การพัฒนาทักษะการแสดงโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การแสดงเทิดถึง
กลองยาวที่สระกระโจม จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะ
เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับประเมินเครื่องมือในการวิจัย
การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุศัลย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยด้านบทเรียนวีดิทัศน์

1. ผศ.สหะ พุกศิริวงศ์ชัย ประธานสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. อาจารย์มารุต คล่องแคล่ว อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. อาจารย์สันติพงศ์ เขยกิจวงศ์ ครูชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม

2. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ด้านบทเรียนวีดิทัศน์

1. อาจารย์ ดร.นพดล ผู้มีจรรยา อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. อาจารย์โสพล ทับทิมชัย ครูชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม
3. อาจารย์ศุภวุฒิ บัวเจริญ ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนวัดบางพระ

3. ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยด้านเนื้อหาหลักสูตรไทย

1. ผศ.มานิช บุญทองเล็ก รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
หัวหน้าภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. อาจารย์พิสิษฐ์ บัวงาม อาจารย์ประจำหลักสูตรนาฏศิลป์ไทยศึกษา
ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. อาจารย์ศิริดา พานิชอำนวย อาจารย์ประจำหลักสูตรนาฏศิลป์ไทยศึกษา
ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับประเมินเครื่องมือในการวิจัย (ต่อ)
การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ด้านเนื้อหานาฏศิลป์ไทย

1. อาจารย์ณัฐนันท์ จันนินวงศ์ ประธานหลักสูตรนาฏศิลป์ไทยศึกษา
ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. อาจารย์สมใจ พูลสวัสดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยานาฏศิลป์ไทย
โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมอญ
3. อาจารย์ผิวนวล ชัยพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยานาฏศิลป์ไทย
โรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ)

5. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1. อาจารย์อุไรวรรณ บุรผากา ครูชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนวัดท่าข้าม
2. อาจารย์อุมาภรณ์ สายบุงคล้าย ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ)

6. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์

1. อาจารย์ณิฉันทพิภักดิ์ กำมาทอง ครูชำนาญการ วิทยาดนตรี-นาฏศิลป์
โรงเรียนบ้านดงเกตุ
2. อาจารย์มยุรี บุญคุ้ม ครูชำนาญการ วิทยานาฏศิลป์ไทย
โรงเรียนบ้านกระทู้มล้ม
3. อาจารย์ศุภรัสมิ์ อัครวรรณกุล ครูชำนาญการ วิทยานาฏศิลป์ไทย
โรงเรียนบ้านห้วยกรด

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านสอบทเรียนวิดิทัศน์
บทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท

หัวข้อวิจัย

การพัฒนาบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพทของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพทของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจงในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมและจัดทำข้อมูลสร้างเป็นบทเรียนวิดิทัศน์ในขั้นตอนต่อไป

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนานั้นผู้วิจัยใช้เนื้อหาเรื่อง การรำนานาฏยศัพทของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชานาฏศิลป์ไทย รหัสวิชา ศ14101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยผู้วิจัยได้ทำการแบ่งเนื้อหาออกเป็น ทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- 1) ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท
- 2) ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพทส่วนศีรษะและลำตัว
- 3) ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพทส่วนมือ
- 4) ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพทส่วนขาและเท้า

ผู้วิจัย นางสาววรลักษณ์ เรืองจันทร์ รหัส 57257312 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์สำหรับการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น มิได้เพื่อประโยชน์ทางด้านอื่นๆแต่อย่างใด

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. วุฒิการศึกษา

() ระดับปริญญาตรี () ระดับปริญญาโท

() ระดับปริญญาเอก () อื่นๆ.....

3. อาชีพ.....

4. ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์
.....ปี

5. หน่วยงานที่สังกัด.....

ตอนที่ 2 ด้านบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ (เนื้อหาที่สัมภาษณ์)

1. การนำเสนอเนื้อหาด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. รูปแบบของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ เพื่อฝึกทักษะในการรำนานาฏยศัพท์ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. เสียงบรรยายและเสียงประกอบบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. การใช้ตัวอักษร, ภาพประกอบ, กราฟิกประกอบบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ในแต่ละตอนควรมีระยะเวลาเท่าไรจึงจะเหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. การประเมินทักษะการรำนานาฏยศัพท์จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์

หัวข้อวิจัย

การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจงในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมและจัดทำข้อมูลสร้างเป็นบทเรียนวีดิทัศน์ในขั้นตอนต่อไป

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนานั้นผู้วิจัยใช้เนื้อหาเรื่อง การรำนากุยศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชานากุยศัพท์ไทย รหัสวิชา ศ14101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยผู้วิจัยได้ทำการแบ่งเนื้อหาออกเป็น ทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- 1) ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนากุยศัพท์
- 2) ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนากุยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว
- 3) ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนากุยศัพท์ส่วนมือ
- 4) ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนากุยศัพท์ส่วนขาและเท้า

ผู้วิจัย นางสาววรลักษณ์ เรืองจันทร์ รหัส 57257312 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์สำหรับการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น มิได้เพื่อประโยชน์ทางด้านอื่นๆแต่อย่างใด

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. วุฒิการศึกษา

() ระดับปริญญาตรี () ระดับปริญญาโท

() ระดับปริญญาเอก () อื่นๆ.....

3. อาชีพ.....

4. ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย.....ปี

5. หน่วยงานที่สังกัด.....

ตอนที่ 2 ด้านเนื้อหาวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง การรำนานาฏยศัพท (เนื้อหาที่สัมภาษณ์)

1. การนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหา เรื่อง การรำนานาฏยศัพทควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เนื้อหาจำนวนทั้ง 4 ตอนมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ ควรมีอะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

.....

.....

.....

๔. การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวควรมีนาฏยศัพท์อะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

.....

.....

.....

๕. การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือควรมีนาฏยศัพท์อะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๖. การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้าควรมีนาฏยศัพท์อะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่๕

.....

.....

.....

๗. การจัดลำดับเนื้อหา เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ในแต่ละตอนมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

๘. กิจกรรมการฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อนำเสนอด้วยสื่อวีดิทัศน์ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๙. การวัดผลและประเมินผลด้านความรู้ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๑๐. การวัดผลและประเมินผลด้านทักษะ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

๑๑. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

(ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๑๔๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
 เรื่อง ความรู้พื้นฐานนาฏยศัพท์ เวลาเรียน ๒ คาบ/สัปดาห์ คาบละ ๕๐ นาที
 ผู้สอน นางสาววราลักษณ์ เรืองจันทร์ (สัปดาห์ที่ ๑ คาบเรียนที่ ๑ - ๒)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ ๓.๑ ป.๔/๑ ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นาฏยศัพท์เป็นทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้ในการสื่อความหมายและอารมณ์นาฏยศัพท์ยังเป็นการดัดแปลงท่าทางการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ จากธรรมชาติให้สัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของเพลง เป็นลักษณะเฉพาะตามแบบนาฏศิลป์ไทย ท่าทางที่ปฏิบัติในทางนาฏศิลป์ไทยจึงมีศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกคือ นาฏยศัพท์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอธิบายเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายของนาฏยศัพท์ได้
๒. ผู้เรียนสามารถบอกที่มาของนาฏยศัพท์ได้
๓. ผู้เรียนสามารถบอกประเภทของนาฏยศัพท์ได้
๔. ผู้เรียนสามารถจำแนกลักษณะของนาฏยศัพท์ที่แบ่งตามการเคลื่อนไหวของร่างกายได้
๕. ผู้เรียนสามารถบอกความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์ได้
๖. ผู้เรียนสามารถบอกประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์ได้

สาระการเรียนรู้

- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- รักความเป็นไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ปฐมนิเทศผู้เรียนโดยครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ต่างๆและอธิบายแนวทางการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์เป็นสื่อในการสอน

๒. ครูสนทนาซักถามร่วมกับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์ต่างๆ

๓. ครูนำภาพการแสดงโขน ละคร และการแสดงนาฏศิลป์ไทยมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันทายว่า จากภาพมีท่ารำไหนบ้างที่บ่งบอกถึงนาฏศิลป์

๔. ครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การแสดงโขน ละคร และการแสดงนาฏศิลป์ไทย เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงท่าทางต่างๆ ให้มีลีลาที่สวยงามอ่อนช้อยผู้แสดงจะต้องเรียนรู้นาฏศิลป์ที่เป็นทักษะพื้นฐานและเป็นลักษณะเฉพาะตามแบบนาฏศิลป์ไทย นอกจากนี้นาฏศิลป์ยังเป็นการดัดแปลงท่าทางการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ จากธรรมชาติให้สัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของเพลงอีกด้วย

๕. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัยเลือกตอบจำนวน ๓๐ ข้อ

ขั้นสอน (ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์)

(ภาคทฤษฎี)

๑. หลังจากทำแบบทดสอบแล้วเริ่มเข้าสู่บทเรียนโดยครูเปิดบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้ผู้เรียนดูและศึกษาความรู้ ในการเรียนการสอนครั้งนี้จะใช้บทเรียนวีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอนแทนครู โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนและให้คำแนะนำ

๒. เมื่อนักเรียนศึกษาความรู้จากบทเรียนวีดิทัศน์จนเข้าใจแล้วให้นักเรียนผลัดกันอภิปรายเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์กับเพื่อนเพื่อจะได้มีความเข้าใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

๑. หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์ ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้เรียนจบไปแล้วว่าเป็นอย่างไร มีสาระสำคัญอะไรบ้าง

๒. ครูขออาสาสมัครตัวแทนนักเรียน จำนวน ๖คน ออกมาสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อของตอนที่ ๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ หน้าชั้นเรียน

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ในตอนที่ ๑ ทั้งหมดเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาบทเรียนอีกครั้ง จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/1) โดยแบบทดสอบ(ใบงานที่ ๑) เป็นการตอบคำถามอัตนัย จำนวน ๑๐ ข้อ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑. ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน)	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(ก่อนเรียน)	(ประเมินตามสภาพจริง)
๒. ตรวจสอบแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน	แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน ใบงานที่ ๑	(ประเมินตามสภาพจริง)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.๔
- บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์
- ภาพการแสดงโขน ละคร และการแสดงนาฏศิลป์ไทย
- ใบงานที่ ๑ แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน) เรื่อง นาฏยศัพท์

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องนาฏศิลป์ไทยโรงเรียนวัดท่าข้าม

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน) เรื่อง นาฏยศัพท์
 วิชา นาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง: แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิดปรนัย ๔ ตัวเลือกจำนวน ๓๐ ข้อ

คำสั่ง : ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย x หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว

๑. ศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกท่าทางที่ปฏิบัติในการรำนาฏศิลป์ไทยคือข้อใด
 - ก. นาฏลักษณ์
 - ข. นาฏกรรม
 - ค. นาฏยศัพท์
 - ง. นาฏยศาสตร์
๒. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับนาฏยศัพท์
 - ก. นาฏศิลป์ไทย
 - ข. นาฏศิลป์สากล
 - ค. นาฏศิลป์ท้องถิ่น
 - ง. นาฏศิลป์พื้นบ้าน
๓. ในสมัยรัตนโกสินทร์ได้กำหนดเรียกชื่อนาฏยศัพท์ สันนิษฐานว่ามีมาในรัชสมัยใด
 - ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - ข. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ค. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
๔. ใครเป็นผู้รวบรวมเขียนอธิบายนาฏยศัพท์เบื้องต้นเมื่อปีพ.ศ. 2497
 - ก. ครูจำเรียง พุทธประดับ
 - ข. ครูลมุล ยมะคุปต์
 - ค. ครูอาคม สายาคม
 - ง. ครูเฉลย ศุขะวณิช
๕. ประเภทของนาฏยศัพท์แบ่งตามลักษณะการใช้มีทั้งหมดกี่หมวด
 - ก. ๒ หมวด
 - ข. ๓ หมวด
 - ค. ๔ หมวด
 - ง. ๕ หมวด
๖. ข้อใดหมายถึงศัพท์ที่เรียกชื่อท่ารำหรือชื่อท่าที่บอกอาการกระทำของผู้นั้น
 - ก. กิริยาศัพท์
 - ข. นามศัพท์
 - ค. ศัพท์เสริม
 - ง. นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด

๗. การฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์จะแบ่งผู้เรียนออกเป็น๒กลุ่มคือข้อใด

- ก. ตัวพระ และตัวนาง
- ข. ตัวยักษ์ และตัวพระ
- ค. ตัวลิง และตัวพระ
- ง. ตัวนาง และตัวยักษ์

๘. ข้อใดคือนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนศีรษะและลำตัว

- ก. จีบหางาย
- ข. วงล่าง
- ค. กระทั่ง
- ง. กดไหล่

๙. ข้อใดคือนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนมือ

- ก. เอียง
- ข. วงบน
- ค. กระดก
- ง. ก้าวหน้า

๑๐. ข้อใดคือนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนของขาและเท้า

- ก. กระดก
- ข. เอียง
- ค. จีบคว่ำ
- ง. กดไหล่

๑๑. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับนาฏยศัพท์

- ก. เป็นศัพท์ที่ใช้ในการปฏิบัติท่าทางนาฏศิลป์
- ข. เป็นศัพท์ที่ใช้ในการแสดงอารมณ์และเรื่องราว
- ค. เป็นศัพท์ที่ใช้ในการฝึกหัดนาฏศิลป์เบื้องต้น
- ง. เป็นศัพท์ที่ใช้เรียกในการปฏิบัติบอกอาการกิริยา

๑๒. ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์ตรงกับข้อใด

- ก. เพื่อเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง
- ข. เพื่อสื่อความหมายในการรับรู้ได้ตรงกัน
- ค. เพื่อนำไปประกอบในการใช้ท่ารำของการแสดงนาฏศิลป์ไทย
- ง. เพื่อนำเสนอวัฒนธรรมที่งดงามของประเทศแก่นักท่องเที่ยว

๑๓. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์

- ก. ทำให้รู้จักดนตรีและเพลงรำต่างๆ
- ข. เป็นการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี
- ค. ฝึกให้เป็นผู้มีสมาธิแน่วแน่
- ง. เป็นการเสริมสร้างท่ารำให้มีลีลาที่งดงาม

๑๔. การลักคอง ต่างจาก การเอียงศีรษะอย่างไร

- ก. การลักคองจะเอียงคนละข้างกับไหล่ที่กดลง
- ข. การลักคองจะเอียงข้างเดียวกันกับไหล่ที่กดลง
- ค. การลักคองศีรษะต้องกลมกลืนกับไหล่และลำตัวให้เป็นเส้นโค้ง
- ง. การลักคองจะไม่ก้มหน้าและเปิดปลายคาง

๑๕. ชนิดของการจีบมีกี่ลักษณะ

- ก. ๖ ลักษณะ
- ข. ๔ ลักษณะ
- ค. ๕ ลักษณะ
- ง. ๓ ลักษณะ

๑๖. ลักษณะของการ “จีบ” ที่ถูกต้องควรใช้นิ้วใด

- ก. นิ้วโป้ง กับ นิ้วชี้
- ข. นิ้วโป้ง กับ นิ้วกลาง
- ค. นิ้วโป้ง กับ นิ้วก้อย
- ง. นิ้วโป้ง กับ นิ้วนาง

๑๗. ข้อใดคือการจีบโดยหักข้อมือลงให้ปลายนิ้วที่จีบชี้ลงด้านล่าง

- ก. จีบส่งหลัง
- ข. จีบหาง
- ค. จีบคว่ำ
- ง. จีบปรกหน้า

๑๘. การตั้งวงมีกี่ชนิด

- ก. 2 ชนิด
- ข. 4 ชนิด
- ค. 3 ชนิด
- ง. 6 ชนิด

๑๙. ทัศนคติของคหบดีที่ท่า “ตั้งวง” ต้องปฏิบัติมือและแขนอย่างไร

- ก. ตั้งฉาก
- ข. เหยียดตรง
- ค. โค้ง, ครึ่งวงกลม
- ง. ชูขึ้นเหนือศีรษะ

๒๐. ภาพใดมีความหมายตรงกับ วงกลาง

ก.

ข.

ค.

ง.

๒๑. การตั้งวงโดยทอดส่วนโค้งของลำแขนไปด้านล่าง ปลายนิ้วมืออยู่ระดับหน้าท้องหรือระดับสะเอวหมายถึงนาฏยศัพท์ในข้อใด

ก. วงล่าง

ข. วงบน

ค. วงกลาง

ง. วงบัวบาน

๒๒. ลักษณะวงบนของ“ตัวพระ”จะอยู่ในระดับใด

ก. ระดับหางคิ้ว

ข. ระดับแก้มศีรษะ

ค. ระดับใบหู

ง. ระดับสายตา

๒๓. ลักษณะวงบนของ“ตัวนาง”จะอยู่ในระดับใด

ก. ระดับใบหู

ข. ระดับสายตา

ค. ระดับหางคิ้ว

ง. ระดับแก้มศีรษะ

๒๔. การก้าวเท้าโดยน้ำหนักตัวจะต้องโน้มหนักไปข้างหน้า มักจะทำหลังจากข้อใด

ก. กระดกเท้า

ข. จรดเท้า

ค. กระทุ้งเท้า

ง. ประเท้า

๒๕. ข้อใดคืออาการสืบเนื่องมาจากการกระทุ้งเท้า

- ก. กระจกเท้า
- ข. ประเท้า
- ค. จรดเท้า
- ง. ยกเท้า

๒๖. การจรดเท้าที่ถูกต้องใช้ส่วนใดของเท้าจรดกับพื้น

- ก. นิ้วเท้า
- ข. จมูกเท้า
- ค. สิ้นเท้า
- ง. หลังเท้า

๒๗.

จากภาพเป็นการแสดงนาฏยศัพท์ข้อใด

- ก. กระจกเท้า
- ข. แตะเท้า
- ค. ถัดเท้า
- ง. ก้าวเท้า

๒๘.

จากภาพเป็นการแสดงนาฏยศัพท์ข้อใด

- ก. จรดเท้า
- ข. ประเท้า
- ค. ตบเท้า
- ง. ยกเท้า

๒๙. เพราะเหตุใดผู้แสดงจึงมีลีลาท่าร่าที่อ่อนช้อยสวยงาม

- ก. ความอดทนอดกลั้น
- ข. หมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ
- ค. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย
- ง. ฉากและเวทีประกอบการแสดง

๓๐. ผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกนาฏยศัพท์เบื้องต้นคือข้อใด

- ก. มีชื่อเสียงโด่งดังผู้คนนิยมชมชอบ
- ข. ได้คะแนนเต็มในรายวิชานาฏศิลป์
- ค. ได้เล่นละครเป็นตัวเอก
- ง. ทำให้ร่าได้สวยงามถูกต้องตามแบบแผน

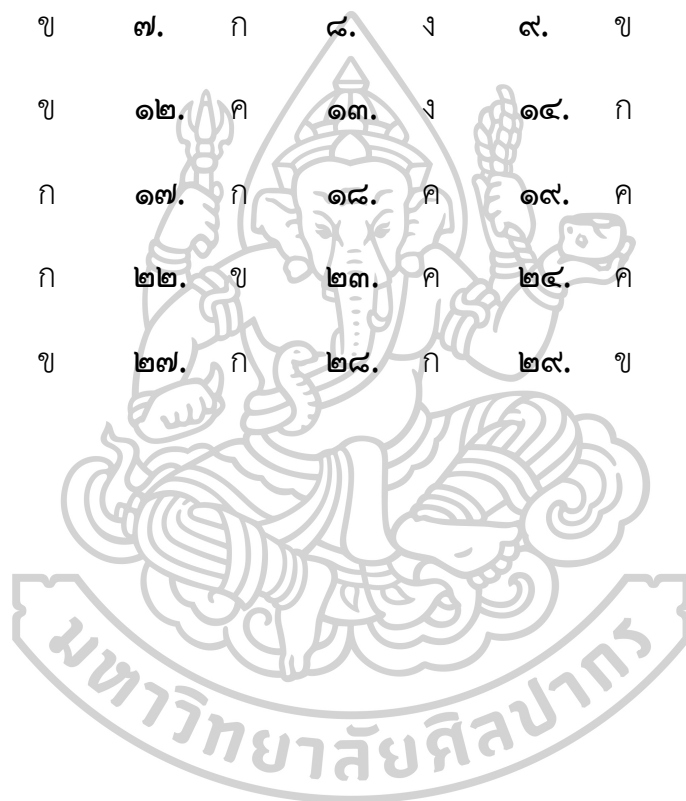

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

เรื่อง นาฏยศัพท์ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

๑.	ค	๒.	ข	๓.	ข	๔.	ค	๕.	ข
๖.	ข	๗.	ก	๘.	ง	๙.	ข	๑๐.	ก
๑๑.	ข	๑๒.	ค	๑๓.	ง	๑๔.	ก	๑๕.	ง
๑๖.	ก	๑๗.	ก	๑๘.	ค	๑๙.	ค	๒๐.	ข
๒๑.	ก	๒๒.	ข	๒๓.	ค	๒๔.	ค	๒๕.	ก
๒๖.	ข	๒๗.	ก	๒๘.	ก	๒๙.	ข	๓๐.	ง

ใบงานที่ ๑ ตอนที่ ๑

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ (๑๐คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๑. นาฏยศัพท์ หมายถึง

.....

.....

.....

๒. ใครเป็นผู้รวบรวมเขียนอธิบายนาฏยศัพท์เบื้องต้นเมื่อปีพ.ศ. 2497

.....

.....

.....

๓. ประเภทของนาฏยศัพท์แบ่งออกเป็น.....ประเภท

ได้แก่

.....

.....

.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวมีอะไรบ้าง

.....

.....

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนาฏยศัพท์ส่วนมือมีอะไรบ้าง

.....

.....

๖. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้ามีอะไรบ้าง

.....

.....

๗. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์มา๑ ข้อ

.....

.....

.....

๘. ประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

๙. นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์จะช่วยให้การรำสวยงามได้หรือไม่

.....

.....

.....

๑๐. นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ไทยอย่างไร

.....

.....

.....

เฉลย

ใบงานที่ ๑ ตอนที่ ๑

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ (๑๐คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๑. นาฏยศัพท์ หมายถึง

คำตอบ พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ

๒. ใครเป็นผู้รวบรวมเขียนอธิบายนาฏยศัพท์เบื้องต้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๙๗

คำตอบ นายอาคม สายาคม

๓. ประเภทของนาฏยศัพท์แบ่งออกเป็น ๓หมวด

ได้แก่ ๑.หมวดนามศัพท์ ๒.หมวดกิริยาศัพท์ ๓.หมวดนาฏศัพท์เบ็ดเตล็ด

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวมีอะไรบ้าง

คำตอบ เอียงศีรษะ ลึกคอ กัดไหล่ เป็นต้น (พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนาฏยศัพท์ส่วนมือมีอะไรบ้าง

คำตอบ จีบ วง เป็นต้น (พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

๖. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้ามีอะไรบ้าง

คำตอบ ประเท้า จรดเท้า ก้าวหน้า เป็นต้น (พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

๗. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์มา ๑ ข้อ

คำตอบ พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ

๘. ประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์มีอะไรบ้าง

คำตอบ พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ

๙. นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์จะช่วยให้การรำสวยงามได้หรือไม่

คำตอบ พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ

๑๐. นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ไทยอย่างไร

คำตอบ พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้
.....
.....
- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
.....
.....
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
.....
.....
- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))
.....
.....
- ปัญหา/อุปสรรค
.....
.....
- แนวทางการแก้ไข
.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

(ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๑๔๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
 เรื่อง การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว เวลาเรียน ๒ คาบ/สัปดาห์ คาบละ ๕๐ นาที
 ผู้สอน นางสาววราลักษณ์ เรืองจันทร์ (สัปดาห์ที่ ๒ คาบเรียนที่ ๓ - ๔)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ ๓.๑ ป.๔/๑ ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวจัดเป็นลักษณะต่างๆของนาฏยศัพท์ที่แบ่งตามการเคลื่อนไหวในส่วนต่างๆของร่างกาย ในการใช้ศีรษะให้ถูกต้องตามกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างท่ารำที่เป็นกิริยาในการกระทำ ซึ่งการฝึกทักษะนาฏยศัพท์เหล่านี้ประกอบเป็นทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้ในการแสดง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวได้อย่างถูกต้องสวยงาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนสามารถอธิบายทำนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวได้
๒. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวได้

สาระการเรียนรู้

หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์

- การฝึกนาฏยศัพท์
 - เอียงศีรษะ
 - ลักคอ
 - กดไหล่
 - กล่อมไหล่
 - กระทบ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- รักความเป็นไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูซักถาม สนทนา และทบทวนความรู้เดิมจากสัปดาห์ที่แล้ว
๒. ครูนำภาพนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว เช่น การเอียงศีรษะ และการกอดไหล่ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า นาฏยศัพท์เป็นการดัดแปลงท่าทางการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ จากธรรมชาติให้สัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของเพลง
๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้างจงยกตัวอย่าง

ขั้นสอน (ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์)

ภาคทฤษฎี (ชั่วโมงที่ ๑)

๑. เริ่มเข้าสู่บทเรียนโดยครูเปิดบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๒ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวที่เป็นการสาธิตให้ผู้เรียนดูและศึกษาความรู้ ในการเรียนการสอนครั้งนี้จะใช้บทเรียนวีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอนแทนครู โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนและให้คำแนะนำ
๒. หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๒ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวแล้วนักเรียนทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/2) โดยแบบทดสอบ (ใบงานที่ ๒) เป็นการตอบคำถามแบบถูก-ผิด จำนวน ๑๐ ข้อ

ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมงที่ ๒)

๑. ครูเปิดบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๒ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวอีกครั้งให้นักเรียนดูเพื่อเป็นการทบทวนก่อนที่นักเรียนจะเริ่มฝึกทักษะปฏิบัติโดยในระหว่างนี้ครูเปิดโอกาสให้

นักเรียนสามารถลองทำท่าทางปฏิบัติตามบทเรียนวิดีโอที่ศันได้โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนและให้คำแนะนำ

๒. หลังจากนั้นนักเรียนแต่ละคนลุกขึ้นฝึกทักษะปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวต่างๆตามบทเรียนวิดีโอที่ศันที่ได้ดูจากการสาธิตในบทเรียนโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ และนักเรียนสามารถจับคู่กับเพื่อนเพื่อฝึกซ้อมทำนาฏยศัพท์จะได้มีความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๓. เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวได้แล้วครูขออาสาสมัครนักเรียน ๔ - ๕ คนออกมาสาธิตทำนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวพร้อมกันให้เพื่อนดูเพื่อเป็นการทบทวนและเป็นตัวอย่างหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

๑. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้เรียนจบไปแล้วว่าเป็นอย่างไร
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ในตอนที ๒ นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑. ตรวจสอบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน	แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน ใบงานที่ ๒	(ประเมินตามสภาพจริง)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.๔
๒. บทเรียนวิดีโอที่ศัน ตอนที่ ๒ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว
๓. ภาพนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว
๔. ใบงานที่ ๒ แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

แหล่งการเรียนรู้

๑. ห้องนาฏศิลป์ไทยโรงเรียนวัดท่าข้าม

ใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๒

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ไว้หน้าข้อที่ถูก ถ้าผิดให้ใส่เครื่องหมาย X (๑๐คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

- ๑. นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะ ได้แก่ การเอียง ลักคอก เปิดคาง
- ๒. การเอียงคนละข้างกับไหล่ที่กด เรียกว่า ลักคอก
- ๓. ถ้านักเรียนทำท่ากล่อมไหล่จะต้องก้มหน้าและทอดสายตรงลง
เท่ากับระดับพื้น
- ๔. กดไหล่ คือ การยกส่วนโค้งของลำแขนให้ปลายนิ้วสูงระดับไหล่
- ๕. นาฏยศัพท์ศัพท์ส่วนลำตัว ได้แก่ จรดเท้า ประเท้า ก้าวหน้า
- ๖. นารีกล่อมไหล่โดยการกดไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า
กล่อมไหล่ไปมาให้กลมกลืนกัน
- ๗. ตัวพระกดไหล่เพื่อทำรำที่สง่างาม
- ๘. กระทบ คือ เป็นอาการที่โน้มตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง ทำพร้อมกับการเอียงศีรษะ
- ๙. ลักคอกและยกตัวจะปฏิบัติท่าทางเหมือนกันในทุกส่วน
- ๑๐. นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวเป็นลักษณะต่างๆของนาฏยศัพท์ที่แบ่งตามการเคลื่อนไหวในส่วนต่างๆของร่างกาย

เฉลย

ใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๒

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ไว้หน้าข้อที่ถูกต้อง ถ้าผิดให้ใส่เครื่องหมาย X (๑๐คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

- ✓๑. นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะ ได้แก่ การเอียง ลักคอก เปิดคาง
- ✓๒. การเอียงคนละข้างกับไหล่ที่กด เรียกว่า ลักคอก
- X๓. ถ้านักเรียนทำท่ากล่อมไหล่จะต้องก้มหน้าและทอดสายตรงลง
เท่ากับระดับพื้น
- X๔. กดไหล่ คือ การยกส่วนโค้งของลำแขนให้ปลายนิ้วสูงระดับไหล่
- X๕. นาฏยศัพท์ศัพท์ส่วนลำตัว ได้แก่ จรดเท้า ประเท้า ก้าวหน้า
- ✓๖. นารีกล่อมไหล่โดยการกดไหล่แล้วบิดไหล่ข้างที่กดมาข้างหน้า
กล่อมไหล่ไปมาให้กลมกลืนกัน
- ✓๗. ตัวพระกดไหล่เพื่อทำรำที่สง่างาม
- X๘. กระทบ คือ เป็นอาการที่โน้มตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง ทำพร้อมกับการเอียงศีรษะ
- X๙. ลักคอกและยกตัวจะปฏิบัติท่าทางเหมือนกันในทุกส่วน
- ✓๑๐. นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัวเป็นลักษณะต่างๆของนาฏยศัพท์ที่แบ่งตามการเคลื่อนไหวในส่วนต่างๆของร่างกาย

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้
.....
.....
- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
.....
.....
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
.....
.....
- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))
.....
.....
- ปัญหา/อุปสรรค
.....
.....
- แนวทางการแก้ไข
.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

(ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๑๔๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
 เรื่อง การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนมือ เวลาเรียน ๒ คาบ/สัปดาห์ คาบละ ๕๐ นาที
 ผู้สอน นางสาววราลักษณ์ เรืองจันทร์ (สัปดาห์ที่ ๓ คาบเรียนที่ ๕- ๖)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ ๓.๑ ป.๔/๑ ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นาฏศิลป์ส่วนมือจัดเป็นลักษณะต่างๆของนาฏศิลป์ที่แบ่งตามการเคลื่อนไหวในส่วนต่างๆของร่างกาย เป็นกิริยาอาการเฉพาะส่วนมือและแขนใช้ประกอบเป็นทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้ในการแสดง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติทำนาฏศิลป์ส่วนมือได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนสามารถอธิบายทำนาฏศิลป์ส่วนมือ
๒. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏศิลป์ส่วนมือ

สาระการเรียนรู้

หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์

- การฝึกนาฏศิลป์
 - จีบหงาย
 - จีบคว่ำ
 - วงบน
 - วงกลาง
 - วงล่าง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- รักความเป็นไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูซักถาม สนทนา และทบทวนความรู้เดิมจากสัปดาห์ที่แล้ว
๒. ครูทำทำนาฏยศัพท์ส่วนมือให้นักเรียนดูหน้าชั้นเรียนเป็นตัวอย่างเช่น จีบ ตั้งวงให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าครูกำลังทำอะไร เกี่ยวข้องกับนาฏยศัพท์ส่วนไหนแล้วเรียกว่าทำนาฏยศัพท์อะไร
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า นาฏยศัพท์เป็นการตัดแปลงท่าทางการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ จากธรรมชาติให้สัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของเพลงโดยครูเปิดการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้นักเรียนดูสั้นๆ เพื่อให้เห็นถึงการนำท่านาฏยศัพท์ส่วนมือไปใช้ในการแสดงต่างๆ
๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดนาฏยศัพท์ส่วนมือที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้างจงยกตัวอย่าง

ขั้นสอน (ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์)

ภาคทฤษฎี (ซึ่งโมงที่ ๑)

๑. เริ่มเข้าสู่บทเรียนโดยครูเปิดบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๓ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือที่เป็นการสาธิตทำนาฏยศัพท์จีบหงาย จีบคว่ำ วงบน วงกลาง วงล่าง ให้ผู้เรียนดูและศึกษาความรู้ในการเรียนการสอนครั้งนี้จะใช้บทเรียนวีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอนแทนครู โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนและให้คำแนะนำ
๒. หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๓ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือแล้วนักเรียนทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/3) โดยแบบทดสอบ (ใบงานที่ ๓) เป็นการตอบคำถามแบบจากภาพ จำนวน ๕ ข้อ

ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมงที่ ๒)

๑. ครูเปิดบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๓ การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนมืออีกครั้งให้นักเรียนดูเพื่อเป็นการทบทวนก่อนที่นักเรียนจะเริ่มฝึกทักษะปฏิบัติโดยในระหว่างนี้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถลองทำท่าทางปฏิบัติตามบทเรียนวีดิทัศน์ได้โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนและให้คำแนะนำ

๒. หลังจากนั้นนักเรียนแต่ละคนลุกขึ้นฝึกทักษะปฏิบัติทำนาฏศิลป์ส่วนมือตามบทเรียนวีดิทัศน์ที่ได้ดูจากการสาธิตในบทเรียนโดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกซ้อมทำนาฏศิลป์ได้อย่างอิสระจะฝึกกับเพื่อนหรือฝึกด้วยตนเองก็ได้จะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ

๓. เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏศิลป์ส่วนมือคล่องแคล่วแล้ว ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนโดยวิธีการจับสลาก 6 คน ออกมาสาธิตทำนาฏศิลป์ส่วนมือให้เพื่อนดูเพื่อเป็นการทบทวนและเป็นตัวอย่างหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

๑. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้เรียนจบไปแล้วว่าเป็นอย่างไร
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ในตอนท้าย ๓ นาฏศิลป์ส่วน

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑. ตรวจสอบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน	แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน ใบงานที่ ๓	(ประเมินตามสภาพจริง)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.๔
๒. บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๒ การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนมือ
๓. คลิปวีดิโอการแสดงนาฏศิลป์ไทย ๑ การแสดง
๔. ใบงานที่ ๓ แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ส่วนมือ

แหล่งการเรียนรู้

๑. ห้องนาฏศิลป์ไทยโรงเรียนวัดท่าข้าม

ใบงานที่ ๓ ตอนที่ ๓

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ส่วนมือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพแล้วตอบคำถามว่าเป็นนาฏยศัพท์ส่วนมือท่าใดพร้อมทั้งอธิบาย
ขั้นตอนในการปฏิบัติ ๕ ข้อ (๑๐คะแนน)

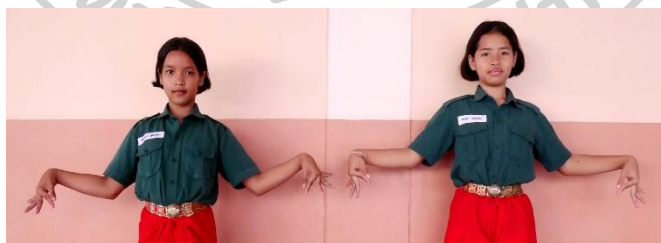
ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๑. ภาพที่ ๑.....

ขั้นตอนในการปฏิบัติ.....

.....

๒. ภาพที่ ๒.....

ขั้นตอนในการปฏิบัติ.....

.....

๓. ภาพที่ ๓.....

ขั้นตอนในการปฏิบัติ.....

.....

.....

๔. ภาพที่ ๔.....

ขั้นตอนในการปฏิบัติ.....

.....

.....

๕. ภาพที่ ๕.....

ขั้นตอนในการปฏิบัติ.....

.....

.....

เฉลย

ใบงานที่ ๓ ตอนที่ ๓

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ส่วนมือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพแล้วตอบคำถามว่าเป็นนาฏยศัพท์ส่วนมือท่าใดพร้อมทั้งอธิบาย
ขั้นตอนในการปฏิบัติ ๕ ข้อ(๑๐คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๑. ภาพที่ ๑ จีบหงาย

ขั้นตอนในการปฏิบัติ จีบโดยหงายข้อมือเข้าหาลำแขนแล้วปฏิบัติท่าจیبให้ปลายนิ้วที่จیبชี้ขึ้น
ด้านบน (พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

๒. ภาพที่ ๒ จีบคว่ำ

ขั้นตอนในการปฏิบัติ จีบโดยคว่ำลำแขน หักข้อมือลง แล้วทำท่าจیبให้ปลายนิ้วที่จیبชี้ลงด้านล่าง
(พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

๓. ภาพที่ ๓ วงบน

ขั้นตอนในการปฏิบัติ วงบนให้ยกแขนออกไปข้างลำตัวแล้วงอแขนให้ได้ส่วนโค้ง ตั้งมือขึ้น โดยให้ปลายนิ้วทั้งสองนิ้วหันเข้าหาศีรษะ ตัวพระวงบนจะอยู่ระดับแก้มศีรษะ ตัวนางจะอยู่ระดับหางคิ้ว (พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

๔. ภาพที่ ๔ วงกลาง

ขั้นตอนในการปฏิบัติ วงกลางยกส่วนโค้งของลำแขนขึ้นให้ปลายนิ้วสูงตรงกับระดับไหล่ตัวพระ ลำแขนจะผายออกทางด้านข้าง ตัวนาง ลำแขนจะหุบเข้ามาทางด้านหน้าเล็กน้อย ส่วนปลายนิ้วจะอยู่ระดับเดียวกัน (พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

๕. ภาพที่ ๕ วงล่าง

ขั้นตอนในการปฏิบัติ วงล่างปลายนิ้วทั้งสองอยู่ระดับชายพกหรือหัวเข็มขัด ตัวพระกันศอก ตัวนางไม่ต้องกันศอก ปลายนิ้วอยู่ระดับหัวเข็มขัด (พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้ตรวจ)

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้
.....
.....
- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
.....
.....
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
.....
.....
- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))
.....
.....
- ปัญหา/อุปสรรค
.....
.....
- แนวทางการแก้ไข
.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

(ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๑๔๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนขาและเท้า เวลาเรียน ๒ คาบ/สัปดาห์ คาบละ ๕๐ นาที

ผู้สอน นางสาววราลักษณ์ เรืองจันทร์

(สัปดาห์ที่ ๔ คาบเรียนที่ ๗ - ๘)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ ๓.๑ ป.๔/๑ ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นาฏศิลป์ส่วนขาและเท้าจัดเป็นลักษณะต่างๆของนาฏศิลป์ที่แบ่งตามการเคลื่อนไหวในส่วนต่างๆของร่างกาย เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวเฉพาะส่วนขาและเท้าโดยทำนาฏศิลป์ดัดแปลงมาจากท่าทางธรรมชาติของมนุษย์และนำมาปรับใช้เพื่อประกอบเป็นทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้ในการแสดง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติทำนาฏศิลป์ส่วนขาและเท้าได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนสามารถอธิบายท่านาฏศิลป์ส่วนขาและเท้า
๒. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏศิลป์ส่วนขาและเท้า

สาระการเรียนรู้

หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์

- การฝึกนาฏศิลป์ส่วนขาและเท้า
 - ประเท้า-ยกเท้า
 - จรดเท้า
 - ก้าวหน้า
 - ก้าวข้าง
 - กระทุ้งเท้า-กระดกเท้า

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- รักความเป็นไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูซักถาม สนทนา และทบทวนความรู้เดิมจากสัปดาห์ที่แล้ว
๒. ครูสนทนาร่วมกับนักเรียนเกี่ยวกับการฝึกนาฏยศัพท์ที่ใช้ขาและเท้าโดยมีภาพประกอบ ซึ่งเป็นทำนาฏยศัพท์พื้นฐานสำคัญเพราะในการแสดงนาฏศิลป์หรือการเรียนนาฏศิลป์จะต้องใช้ขาและเท้าในการเคลื่อนไหวประกอบกับมือและเข้ากับสระเพื่อให้เกิดเป็นท่ารำที่สวยงาม
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า นาฏยศัพท์เป็นการดัดแปลงท่าทางการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆจากธรรมชาติให้สัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของเพลงพร้อมทั้งเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๔
๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้าที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง จงยกตัวอย่าง

ขั้นสอน (ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์)

ภาคทฤษฎี (ชั่วโมงที่ ๑)

๑. เริ่มเข้าสู่บทเรียนโดยครูเปิดบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๔ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้าที่เป็นการสาธิตให้ผู้เรียนดูและศึกษาความรู้ในการเรียนการสอนครั้งนี้จะใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เป็นสื่อประกอบการสอนแทนครู โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนและให้คำแนะนำ
๒. หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๔ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้าแล้ว นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/4) โดยแบบทดสอบ (ใบงานที่ ๔) เป็นการตอบคำถามแบบเติมคำ จำนวน ๑๐ ข้อ
๓. ครูเปิดบทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๔ การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้าอีกครั้งให้นักเรียนดูเพื่อเป็นการทบทวนก่อนที่นักเรียนจะเริ่มฝึกทักษะปฏิบัติโดยในระหว่างนี้ครูเปิดโอกาสให้

นักเรียนสามารถลองทำท่าทางปฏิบัติตามบทเรียนวิดีโอที่ตนได้โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนและให้คำแนะนำ

ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมงที่ ๒)

๒. หลังจากนั้นนักเรียนแต่ละคนลุกขึ้นฝึกทักษะปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้าตามบทเรียนวิดีโอที่ตนได้ดูจากการสาธิตในบทเรียนโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ และนักเรียนสามารถจับคู่กับเพื่อนเพื่อฝึกซ้อมทำนาฏยศัพท์จะฝึกซ้อมเป็นคู่หรือฝึกซ้อมเป็นกลุ่มก็ได้ โดยครูเปิดโอกาสให้อิสระในการฝึกซ้อมจะได้มีความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๓. เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ครบทุกตอนในแต่ละสัปดาห์แล้วครูสนทนาถึงทำนาฏยศัพท์ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นการทบทวนและเน้นย้ำความจำความเข้าใจถึงท่ารำที่จะต้องสอบปฏิบัติตั้งแต่ทำนาฏยศัพท์ในตอนที่ 2 นาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว (เอียงศีรษะ, ลักคอก, กดไหล่, กล่อมไหล่, กระทบ) ตอนที่ 3 นาฏยศัพท์ส่วนมือ (จีบหงาย, จีบคว่ำ, วงบน, วงกลาง, วงล่าง) และตอนที่ 4 นาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า (ประเท้า-ยกเท้า, จรดเท้า, ก้าวหน้า, ก้าวข้าง, กระทุ้งเท้า-กระดกเท้า)

ขั้นสรุป

๑. สอบประเมินผลความสามารถการรำนาฏยศัพท์แบบรายบุคคล โดยมีครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ให้คะแนนในการสอบปฏิบัติในครั้งนี้

๒. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัยเลือกตอบ จำนวน ๓๐ ข้อ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑. ตรวจสอบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน	แบบทดสอบความรู้ระหว่าง ใบงานที่ ๔	(ประเมินตามสภาพจริง)
๒. สอบประเมินผลทักษะความสามารถการรำนาฏยศัพท์แบบรายบุคคล	แบบประเมินผลทักษะ ความสามารถการรำนาฏยศัพท์	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพดี, พอใช้, ควรปรับปรุง
๓. ตรวจสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน)	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน) เรื่อง นาฏยศัพท์	(ประเมินตามสภาพจริง)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.๔
๒. บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ ๔ การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนขาและเท้า
๓. ภาพนาฏศิลป์ส่วนขาและเท้า
๔. ใบงานที่ ๔ แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่องนาฏศิลป์ส่วนขาและเท้า
๕. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน) เรื่อง นาฏศิลป์

แหล่งการเรียนรู้

๑. ห้องนาฏศิลป์ไทยโรงเรียนวัดท่าข้าม

ใบงานที่ ๔ ตอนที่ ๔

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่นำไปเติมให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์พร้อมทั้งวาดภาพประกอบให้สวยงาม ๕ ข้อ (๑๐คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประเท้า-ยกเท้า

กระทุ้งเท้า-กระดกเท้า

จรดเท้า

ก้าวหน้า

ก้าวข้าง

๑.

เป็นอาการของเท้าที่วางอยู่ข้างหลังด้วยขึ้นจุมกเท้า.....เพื่อจะยกเท้าแล้ว.....ขึ้นไปข้างหลัง

๒.

.....โดยใช้จุมกเท้ากระทบกับพื้นเบาๆย่อเข่าลงพร้อมทั้งแตะจุมกเท้าลงกับพื้นเพื่อจะ.....ขึ้น

๓.

.....น้ำหนักตัวจะต้องโน้มหนักไปข้างหน้า เท้าหลังเปิดส้นเท้าขึ้น ย่อเข่าทั้งสองข้างลงน้ำหนักตัวอยู่บนเท้าที่ก้าวมาข้างหน้า

๔.

..... จะใช้เพียงปลายจุมกเท้าแตะเบาๆไว้กับพื้น

๕.

ตัวพระกันเข้าให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สง่างาม ส่วนตัวนาง.....ต้องหลบเข้า

เฉลย

ใบงานที่ ๔ ตอนที่ ๔

แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องไปนี้นำไปเติมให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์พร้อมทั้งวาด

ภาพประกอบให้สวยงาม ๕ข้อ(๑๐คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประเท้า-ยกเท้า

กระทุ้งเท้า-กระดกเท้า

จรดเท้า

ก้าวหน้า

ก้าวข้าง

๑. วาดรูป
กระทุ้งเท้า-กระดกเท้า → เป็นอาการของเท้าที่วางอยู่ข้างหลังด้วยขึ้นจมูกเท้า **กระทุ้งเท้า** เพื่อจะยกเท้าแล้ว **กระดกเท้า** ขึ้นไปข้างหลัง
๒. วาดรูป
ประเท้า-ยกเท้า → **ประเท้า** โดยใช้จมูกเท้ากระทบกับพื้นเบาๆย่อเข่าลง พร้อมทั้งแตะจมูกเท้าลงกับพื้นเพื่อจะ **ยกเท้า** ขึ้น
๓. วาดรูป
ก้าวเท้าหน้า → **ก้าวหน้า** น้ำหนักตัวจะต้องโน้มหนักไปข้างหน้า เท้าหลัง เปิดส้นเท้าขึ้น ย่อเข่าทั้งสองข้างลง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าที่ก้าวมาข้างหน้า
๔. วาดรูป
จรดเท้า → **จรดเท้า** จะใช้เพียงปลายจมูกเท้าแตะเบาๆ ไว้กับพื้น
๕. วาดรูป
ก้าวข้าง → ตัวพระกันเข่าให้มีลักษณะเหลี่ยมกว้าง สง่างาม ส่วนตัวนาง **ก้าวข้าง** ต้องหลบเข่า

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้
.....
.....
- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
.....
.....
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
.....
.....
- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))
.....
.....
- ปัญหา/อุปสรรค
.....
.....
- แนวทางการแก้ไข
.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

ตารางที่ 11 กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุญศัพท

สัปดาห์	คาบเรียน/ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา
สัปดาห์ที่ 1 ตอนที่ 1	คาบที่ 1 / ชั่วโมงที่ 1	1. ปฐมนิเทศนักเรียน ชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนด้วย บทเรียนวีดิทัศน์ 2. ทดสอบก่อนเรียน (pertest)	20 นาที 30 นาที
	คาบที่ 2 / ชั่วโมงที่ 2	1. บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 1 ความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับนากุญศัพท - ความหมายของนากุญศัพท - ที่มาของนากุญศัพท - ประเภทของนากุญศัพท - ลักษณะของนากุญศัพท - ความมุ่งหมายของการเรียนนากุญศัพท - ประโยชน์และคุณค่าของนากุญศัพท 2. แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/1) ตอนที่ 1	30 นาที 20 นาที
	คาบที่ 3 / ชั่วโมงที่ 3	1. บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะ นากุญศัพทส่วนศีรชะและลำตัว - เกริ่นนำก่อนเข้าสู่บทเรียน - อธิบายนากุญศัพท ทำเอียงศีรชะ - อธิบายนากุญศัพท ทำลักคอ - อธิบายนากุญศัพท ทำกอดไหล่ - อธิบายนากุญศัพท ทำกล่อมไหล่ - อธิบายนากุญศัพท ทำกระทบ 2. แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/2) ตอนที่ 2	30 นาที 20 นาที
คาบที่ 4 / ชั่วโมงที่ 4	1. บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะ นากุญศัพทส่วนศีรชะและลำตัว - นักเรียนฝึกปฏิบัตินากุญศัพทส่วนศีรชะ และลำตัว	50 นาที	

ตารางที่ 11 กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากฎศัพท (ต่อ)

สัปดาห์	คาบเรียน/ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา
		<ul style="list-style-type: none"> - เอียงศีรษะ - ลักคอ - กัดไหล่ - กล่อมไหล่ - กระทบ ทบทวนทำนากฎศัพท	
สัปดาห์ที่ 3 ตอนที่ 3	คาบที่ 5 / ชั่วโมงที่ 5	1. บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะ นากฎศัพทส่วนมือ <ul style="list-style-type: none"> - เกริ่นนำก่อนเข้าสู่บทเรียน - อธิบายนากฎศัพท ทำจีบหงาย - อธิบายนากฎศัพท ทำจีบคว่ำ - อธิบายนากฎศัพท ทำวงบน - อธิบายนากฎศัพท ทำวงกลาง - อธิบายนากฎศัพท ทำวงล่าง 2. แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียน (E1/3) ตอนที่ 3	30 นาที 20 นาที
	คาบที่ 6 / ชั่วโมงที่ 6	1. บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะ นากฎศัพทส่วนมือ <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนฝึกปฏิบัติ นากฎศัพทส่วนมือ - จีบหงาย - จีบคว่ำ - วงบน - วงกลาง - วงล่าง ทบทวนทำนากฎศัพท	50 นาที

แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์

ประเภทสื่อ : บทเรียนวีดิทัศน์

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนความคิดเห็นที่ท่านพิจารณาแล้วและเห็นด้วยว่าเป็นตัวเลือกที่มีความเหมาะสม

ระดับการประเมิน : การประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์การรำนานาญศัพท์ ได้กำหนดระดับคุณภาพการประเมินแบบลักษณะการตอบแบบมาตราส่วนประเมิน (Rating scale) 5 ระดับดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละตอนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอ					
๒. การจัดลำดับเนื้อหา มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน					
๓. การนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์มีความต่อเนื่องเหมาะสม น่าเรียน น่าสนใจ และช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน					
๔. กราฟิกและเทคนิคการนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์					
๕. รูปแบบตัวอักษร ขนาด มีสี สั้นสวยงาม อ่านง่าย ชัดเจน					
๖. ภาพสื่อความหมายได้เข้าใจและมีความชัดเจนคมชัด มองง่าย					
๗. ภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความชัดเจน คมชัด น่าสนใจ					

แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๘. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
๙. ความสัมพันธ์ของภาพและเสียงบรรยาย					
๑๐. เสียงดนตรีที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความ คุณภาพ เหมาะสม น่าสนใจ เข้ากับบรรยากาศ บทเรียน					
๑๑. ระยะเวลาที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม					
๑๒. ภาพโดยรวมของบทเรียนวีดิทัศน์					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

**แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา**

ประเภทสื่อ : บทเรียนวีดิทัศน์

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนความคิดเห็นที่ท่านพิจารณาแล้วและเห็นด้วยว่าเป็นตัวเลือกที่มีความเหมาะสม

ระดับการประเมิน : การประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์การรำนานาฏยศัพท์ ได้กำหนดระดับคุณภาพการประเมินแบบลักษณะการตอบแบบมาตราส่วนประเมิน (Rating scale) 5 ระดับดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ตรงกับวัตถุประสงค์และมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน					
๒. เนื้อหา มีความถูกต้องตามหลักสูตร					
๓. การจัดลำดับเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์มีความถูกต้องเหมาะสมกับการเรียนการสอน					
๔. เนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละตอนมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน					
๕. เนื้อหา มีประโยชน์ มีความสอดคล้อง เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน					
๖. ความถูกต้อง ความชัดเจน และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้					
๗. การเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน					

แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๘. สามารถนำความรู้จากเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์ นำไปใช้การปฏิบัติได้จริง					
๙. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหาในแต่ละตอนมี ความเหมาะสม					
๑๐. การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลัง เรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียนและหลังเรียน)

เรื่อง นาฏยศัพท์ วิชานาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง: แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิดปรนัย ๔ ตัวเลือกจำนวน ๓๐ ข้อ

คำสั่ง : ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย x หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว

๑. ศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกท่าทางที่ปฏิบัติในการรำนาฏศิลป์ไทยคือข้อใด
 - ก. นาฏลักษณ์
 - ข. นาฏกรรม
 - ค. นาฏยศัพท์
 - ง. นาฏศาสตร์
๒. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับนาฏยศัพท์
 - ก. นาฏศิลป์ไทย
 - ข. นาฏศิลป์สากล
 - ค. นาฏศิลป์ท้องถิ่น
 - ง. นาฏศิลป์พื้นบ้าน
๓. ในสมัยรัตนโกสินทร์ได้กำหนดเรียกชื่อนาฏยศัพท์ สันนิษฐานว่ามีมาในรัชสมัยใด
 - ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - ข. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ค. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
๔. ใครเป็นผู้รวบรวมเขียนอธิบายนาฏยศัพท์เบื้องต้นเมื่อปีพ.ศ. 2497
 - ก. ครูจำเรียง พุทธประดับ
 - ข. ครูลมุล ยมะคุปต์
 - ค. ครูอาคม สายาคม
 - ง. ครูเฉลย ศุขะวณิช
๕. ประเภทของนาฏยศัพท์แบ่งตามลักษณะการใช้มีทั้งหมดกี่หมวด
 - ก. ๒ หมวด
 - ข. ๓ หมวด
 - ค. ๔ หมวด
 - ง. ๕ หมวด
๖. ข้อใดหมายถึงศัพท์ที่เรียกชื่อท่ารำหรือชื่อท่าที่บอกอาการกระทำของผู้นั้น
 - ก. กิริยาศัพท์
 - ข. นามศัพท์
 - ค. ศัพท์เสริม
 - ง. นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด
๗. การฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์จะแบ่งผู้เรียนออกเป็น๒กลุ่มคือข้อใด
 - ก. ตัวพระ และตัวนาง
 - ข. ตัวยักษ์ และตัวพระ
 - ค. ครูอาคม สายาคม
 - ง. ครูเฉลย ศุขะวณิช

๘. ข้อใดคือนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนศีรษะและลำตัว

ก. จีบหงาย	ข. วงล่าง
ค. กระทุ้ง	ง. เอียง

๙. ข้อใดคือนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนมือ

ก. เอียง	ข. วงบน
ค. กระดก	ง. ก้าวหน้า

๑๐. ข้อใดคือนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับส่วนของขาและเท้า

ก. กระดก	ข. เอียง
ค. จีบคว่ำ	ง. กดไหล่

๑๑. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับนาฏยศัพท์

- ก. เป็นศัพท์ที่ใช้ในการปฏิบัติท่าทางนาฏศิลป์
- ข. เป็นศัพท์ที่ใช้ในการแสดงอารมณ์และเรื่องราว
- ค. เป็นศัพท์ที่ใช้ในการฝึกหัดนาฏศิลป์เบื้องต้น
- ง. เป็นศัพท์ที่ใช้เรียกในการปฏิบัติบอการกิริยา

๑๒. ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์ตรงกับข้อใด

- ก. เพื่อเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง
- ข. เพื่อสื่อความหมายในการรับรู้ได้ตรงกัน
- ค. เพื่อนำไปประกอบในการใช้ท่ารำของการแสดงนาฏศิลป์ไทย
- ง. เพื่อนำเสนอวัฒนธรรมที่ดงามของประเทศแก่นักท่องเที่ยว

๑๓. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์

- ก. ทำให้รู้จักดนตรีและเพลงรำต่างๆ
- ข. เป็นการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี
- ค. ฝึกให้เป็นผู้มีสมาธิแน่วแน่
- ง. เป็นการเสริมสร้างท่ารำให้มีลีลาที่งดงาม

๑๔. การลักคอง ต่างจาก การเอียงศีรษะอย่างไร

- ก. การลักคองจะเอียงคนละข้างกับไหล่ที่กดลง
- ข. การลักคองจะเอียงข้างเดียวกันกับไหล่ที่กดลง
- ค. การลักคองศีรษะต้องกลมกลืนกับไหล่และลำตัวให้เป็นเส้นโค้ง
- ง. การลักคองจะไม่ก้มหน้าและเปิดปลายคาง

๑๕. ชนิดของการจับมีกี่ลักษณะ

- ก. ๖ ลักษณะ ข. ๔ ลักษณะ
ค. ๕ ลักษณะ ง. ๓ ลักษณะ

๑๖. ลักษณะของการ “จับ” ที่ถูกต้องควรใช้นิ้วใด

- ก. นิ้วโป้ง กับ นิ้วชี้
ข. นิ้วโป้ง กับ นิ้วกลาง
ค. นิ้วโป้ง กับ นิ้วก้อย
ง. นิ้วโป้ง กับ นิ้วนาง

๑๗. ข้อใดคือการจับโดยหักข้อมือลงให้ปลายนิ้วที่จับชี้ลงด้านล่าง

- ก. จับส่งหลัง ข. จับหงาย
ค. จับคว่ำ ง. จับปรกหน้า

๑๘. การตั้งวงมีกี่ชนิด

- ก. 2 ชนิด ข. 4 ชนิด
ค. 3 ชนิด ง. 6 ชนิด

๑๙. ภาปฏิบัตินาฏยศัพท์ท่า “ตั้งวง” ต้องปฏิบัติมือและแขนอย่างไร

- ก. ตั้งฉาก ข. เหยียดตรง
ค. โค้ง, ครึ่งวงกลม ง. ชูขึ้นเหนือศีรษะ

๒๐. ภาพใดมีความหมายตรงกับ วงกลาง

ก.

ข.

ค.

ง.

๒๑. การตั้งวงโดยทอดส่วนโค้งของลำแขนไปด้านล่าง ปลายนิ้วมืออยู่ระดับหน้าท้องหรือระดับสะเอวหมายถึงนาฏยศัพท์ในข้อใด

- ก. วงล่าง
- ข. วงบน
- ค. วงกลาง
- ง. วงบัวบาน

๒๒. ลักษณะวงบนของ“ตัวพระ”จะอยู่ในระดับใด

- ก. ระดับหางคิ้ว
- ข. ระดับแก้มศีรษะ
- ค. ระดับใบหู
- ง. ระดับสายตา

๒๓. ลักษณะวงบนของ“ตัวนาง”จะอยู่ในระดับใด

- ก. ระดับใบหู
- ข. ระดับสายตา
- ค. ระดับหางคิ้ว
- ง. ระดับแก้มศีรษะ

๒๔. การก้าวเท้าโดยน้ำหนักตัวจะต้องโน้มหนักไปข้างหน้า มักจะทำหลังจากข้อใด

- ก. กระดกเท้า
- ข. จรดเท้า
- ค. ยกเท้า
- ง. ประเท้า

๒๕. ข้อใดคืออาการสืบเนื่องมาจากการกระทุ้งเท้า

- ก. กระดกเท้า
- ข. ประเท้า
- ค. จรดเท้า
- ง. ยกเท้า

๒๖. การจรดเท้าที่ถูกต้องใช้ส่วนใดของเท้าจรดกับพื้น

- ก. นิ้วเท้า
- ข. จมูกเท้า
- ค. ลิ้นเท้า
- ง. หลังเท้า

๒๗.

จากภาพเป็นการแสดงนาฏยศัพท์ข้อใด

- ก. กระดกเท้า
- ข. แตะเท้า
- ค. ถัดเท้า
- ง. ก้าวเท้า

๒๘.

จากภาพเป็นการแสดงนาฏยศัพท์ข้อใด

- ก. จรดเท้า
- ข. ประเท้า
- ค. ตบเท้า
- ง. ยกเท้า

๒๙. เพราะเหตุใดผู้แสดงจึงมีลีลาท่าร่าที่อ่อนช้อยสวยงาม

- ก. ความอดทนอดกลั้น
- ข. หมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ
- ค. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย
- ง. ฉากและเวทีประกอบการแสดง

๓๐. ผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกนาฏยศัพท์เบื้องต้นคือข้อใด

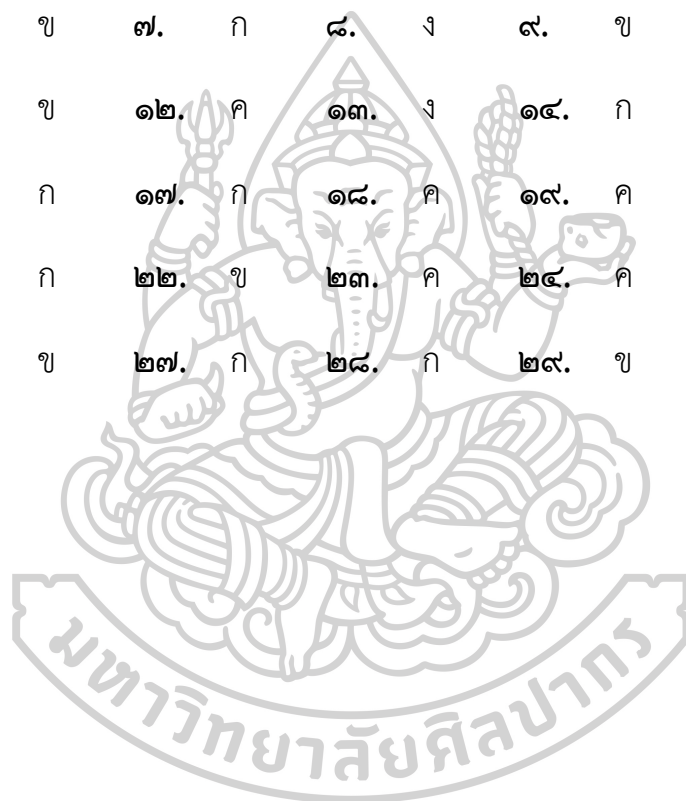
- ก. มีชื่อเสียงโด่งดังผู้คนนิยมชมชอบ
- ข. ได้คะแนนเต็มในรายวิชานาฏศิลป์
- ค. ได้เล่นละครเป็นตัวเอก
- ง. ทำให้ร่าได้สวยงามถูกต้องตามแบบแผน

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

เรื่อง นาฏยศัพท์ วิชานาฏศิลป์ไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

๑.	ค	๒.	ข	๓.	ข	๔.	ค	๕.	ข
๖.	ข	๗.	ก	๘.	ง	๙.	ข	๑๐.	ก
๑๑.	ข	๑๒.	ค	๑๓.	ง	๑๔.	ก	๑๕.	ง
๑๖.	ก	๑๗.	ก	๑๘.	ค	๑๙.	ค	๒๐.	ข
๒๑.	ก	๒๒.	ข	๒๓.	ค	๒๔.	ค	๒๕.	ก
๒๖.	ข	๒๗.	ก	๒๘.	ก	๒๙.	ข	๓๐.	ง

แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ (ตัวอย่าง)

หัวข้อการประเมิน : ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง

ชิ้นงาน / ภาระงาน : การปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ของนักเรียนรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน : การให้คะแนนมี 3 ระดับ ได้แก่ 3 ดีมาก / 2 ดี / 1 พอใช้

วิธีการวัด : ประเมินความสามารถการปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ โดยครูผู้สอนรายวิชาานาฏยศิลป์ไทย จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ให้คะแนน

คำชี้แจง : ให้ประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ จากองค์ประกอบของการประเมิน

3 ด้าน ได้แก่ (1) ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง (2) ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างคล่องแคล่ว

(3) ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างสวยงาม รวมด้านละ 9 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 27 คะแนน

เลขที่	รายการประเมิน												รวม 9 คะแนน
	1. ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง												
	ส่วนศีรษะและลำตัว				ส่วนมือ			ส่วนขาและเท้า					
	ผู้ประเมินคนที่			รวม เฉลี่ย (3)	ผู้ประเมินคนที่			รวม เฉลี่ย (3)	ผู้ประเมินคนที่			รวม เฉลี่ย (3)	
	1	2	3		1	2	3		1	2	3		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินผลความสามารถการรำนานฎยศัพพ์ (ตัวอย่าง)

หัวข้อการประเมิน : ปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ได้อย่างคล่องแคล่ว

หัวข้อการประเมิน : ปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ได้อย่างถูกต้อง

ชิ้นงาน / ภาระงาน: การปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ของนักเรียนรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน : การให้คะแนนมี 3 ระดับ ได้แก่ 3 ดีมาก / 2 ดี / 1 พอใช้

วิธีการวัด : ประเมินผลความสามารถการปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์

เรื่อง การรำนานฎยศัพพ์ โดยครูผู้สอนรายวิชาานฎยศัพพ์ไทย จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ให้คะแนน

คำชี้แจง : ให้ประเมินผลความสามารถการรำนานฎยศัพพ์ จากองค์ประกอบของการประเมิน

3 ด้าน ได้แก่ (1) ปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ได้อย่างถูกต้อง (2) ปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ได้อย่างคล่องแคล่ว

(3) ปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ได้อย่างสวยงาม รวมด้านละ 9 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 27 คะแนน

เลขที่	รายการประเมิน											รวม 9 คะแนน	
	2. ปฏิบัติทำานานฎยศัพพ์ได้อย่างคล่องแคล่ว												
	ส่วนศีรษะและลำตัว				ส่วนมือ			ส่วนขาและเท้า					
	ผู้ประเมินคนที่			รวม เฉลี่ย (3)	ผู้ประเมินคนที่			รวม เฉลี่ย (3)	ผู้ประเมินคนที่				รวม เฉลี่ย (3)
	1	2	3		1	2	3		1	2	3		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ (ตัวอย่าง)

หัวข้อการประเมิน : ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างสวยงาม

หัวข้อการประเมิน : ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง

ชิ้นงาน / ภาระงาน: การปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ของนักเรียนรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน : การให้คะแนนมี 3 ระดับ ได้แก่ 3 ดีมาก / 2 ดี / 1 พอใช้

วิธีการวัด : ประเมินความสามารถการปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์

เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ โดยครูผู้สอนรายวิชานาฏยศิลป์ไทย จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ให้คะแนน

คำชี้แจง : ให้ประเมินผลความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ จากองค์ประกอบของการประเมิน

3 ด้าน ได้แก่ (1) ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง (2) ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างคล่องแคล่ว

(3) ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างสวยงาม รวมด้านละ 9 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 27 คะแนน

เลขที่	รายการประเมิน											รวม 9 คะแนน	
	3. ปฏิบัติทำานาฏยศัพท์ได้อย่างสวยงาม												
	ส่วนศีรษะและลำตัว				ส่วนมือ			ส่วนขาและเท้า					
	ผู้ประเมินคนที่			รวม เฉลี่ย (3)	ผู้ประเมินคนที่			รวม เฉลี่ย (3)	ผู้ประเมินคนที่				รวม เฉลี่ย (3)
	1	2	3		1	2	3		1	2	3		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์
เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง: ให้นักเรียนพิจารณาข้อความหรือข้อความคำถามของแบบสอบถามฉบับนี้ แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุด โดยมีระดับและความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
	ด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์					
1.	การนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าเรียน น่าสนใจ					
2.	รูปแบบตัวอักษร ขนาด มีสีเส้นสวยงาม อ่านง่าย ชัดเจน					
3.	เสียงบรรยายและเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าสนใจ					
4.	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความชัดเจน เหมาะสม น่าสนใจ					
	ด้านเนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนวีดิทัศน์					
5.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสมน่าเรียน					
6.	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหาที่มีความเหมาะสม					
7.	เนื้อหามีความเข้าใจง่าย สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน					
8.	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน					
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์					
9.	หลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนได้รับความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ เพิ่มมากขึ้น					
10.	นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ตามบทเรียนวีดิทัศน์นี้ได้					
11.	บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์เป็นสิ่งที่มีความประโยชน์					
12.	หลังจากเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แล้ว นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์
เรื่อง การรำนากุยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4(ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
13.	ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์					
14.	หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนชอบเรียนวิชานาฏศิลป์มากขึ้น					
15.	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

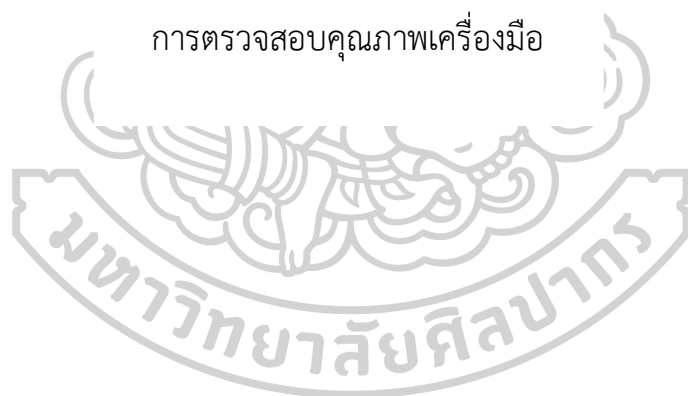
.....

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

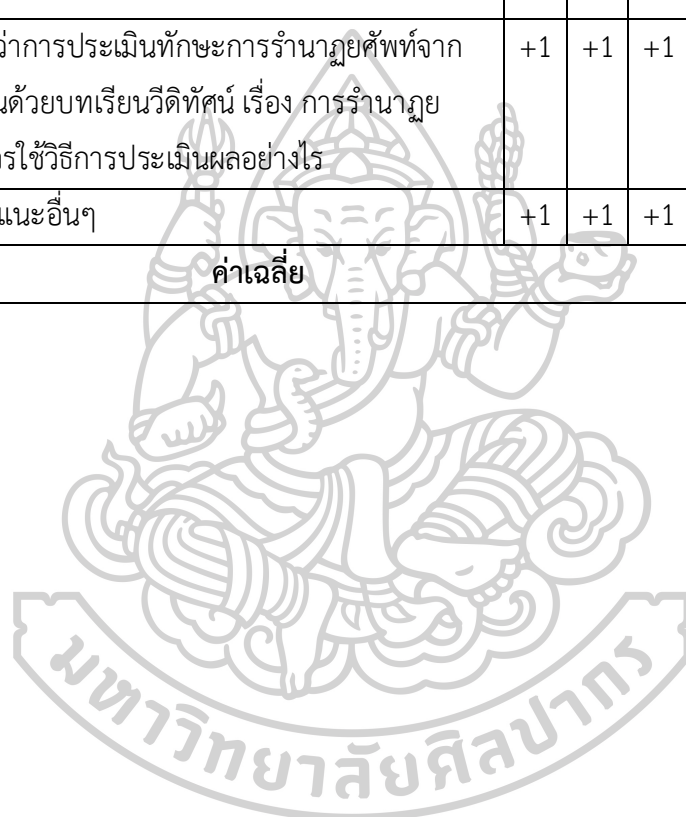

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล						
1.	เพศ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.	วุฒิการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.	อาชีพ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4.	ประสบการณ์/ความรู้ความสามารถ/ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5.	สถานที่ทำงาน/หน่วยงานที่สังกัด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ส่วนที่ 2 ด้านเนื้อหา						
6.	ท่านคิดว่าการนำเสนอเนื้อหาด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
7.	ท่านคิดว่ารูปแบบของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ เพื่อฝึกทักษะในการรำนานาฏยศัพท์ ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
8.	ท่านคิดว่าเสียงบรรยายและเสียงประกอบบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการรำนานาฏยศัพท์ ควรมีลักษณะอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
๙.	ท่านคิดว่าการใช้ตัวอักษร, ภาพประกอบ, กราฟิกประกอบบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรมีลักษณะอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
10.	ท่านคิดว่าระยะเวลาในการนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ในแต่ละตอนควรมีระยะเวลาเท่าไรจึงจะเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
11.	ท่านคิดว่าการประเมินทักษะการรำนานาฏยศัพท์จาก การเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏย ศัพท์ ควรใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
12.	ข้อเสนอแนะอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ย					1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียนวิดีโอ เรื่อง การรำนานาญศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล						
1.	เพศ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.	วุฒิการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.	อาชีพ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4.	ประสบการณ์/ความรู้ความสามารถ/ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5.	สถานที่ทำงาน/หน่วยงานที่สังกัด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ส่วนที่ 2 ด้านเนื้อหา						
6.	ท่านคิดว่าการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหา เรื่อง การรำนานาญศัพท์ควรมีลักษณะอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
7.	ท่านคิดว่าเนื้อหาจำนวนทั้ง 4 ตอนมีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
8.	ท่านคิดว่าความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาญศัพท์ ควรมี อะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
9.	ท่านคิดว่าการฝึกทักษะนาญศัพท์ส่วนศัพทมูลวิทยาและคำตัว ควรมีนาญศัพท์อะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
10.	ท่านคิดว่าการฝึกทักษะนาญศัพท์ส่วนมือควรมีนาญ ศัพท์อะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ ๔	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
11.	ท่านคิดว่าการฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า ควร มีนาฏยศัพท์อะไรบ้างที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
12	ท่านคิดว่าการจัดลำดับเนื้อหา เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ในแต่ละตอนมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
13	ท่านคิดว่ากิจกรรมการฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อนำเสนอด้วย สื่อวีดิทัศน์ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
14	ท่านคิดว่าการวัดผลและประเมินผลด้านความรู้ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
15	ท่านคิดว่าการวัดผลและประเมินผลด้านทักษะ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ควรมีลักษณะอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
16.	ข้อเสนอแนะอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ย					1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากฎศัพท ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
ด้านมาตรฐานการเรียนรู้						
1.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในแผนการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอดในแผนการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของผลการ เรียนรู้ที่คาดหวังในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสาระ การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
6.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในแผนการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
7.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแผนการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้						
8.	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนมีความเหมาะสมและความ สอดคล้องเป็นลำดับขั้นตอนชัดเจนและมีความ ต่อเนื่องสัมพันธ์กันในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(IOC) (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
9.	ชั้นสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสมและความสอดคล้องตามกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
10.	ชั้นสรุปบทเรียนมีความเหมาะสมและความสอดคล้องเป็นลำดับขั้นตอนชัดเจนและมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
11.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกระบวนการจัดการเรียนรู้กับบทเรียนวีดิทัศน์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล						
12.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
13.	แบบทดสอบความรู้ระหว่างเรียนมีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
14.	แบบประเมินผลทักษะความสามารถการรำนานาฏยศัพท์ของนักเรียนรายบุคคลมีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
15.	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน) มีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานกฤษศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(IOC) (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
		1	2	3		
16.	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน) มีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
17.	เกณฑ์การให้คะแนนมีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแบบประเมินต่างๆในแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ด้านสื่อ/แหล่งการเรียนรู้						
18.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
19.	ความเหมาะสมและความสอดคล้องของแหล่งการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแผนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ย					1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์
โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากฎศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
1.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละตอนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	การจัดลำดับเนื้อหา มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	การนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์มีความต่อเนื่อง เหมาะสม น่าเรียน น่าสนใจ และช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.	กราฟิกและเทคนิคการนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.	รูปแบบตัวอักษร ขนาด มีสี สีสวยงาม อ่านง่าย ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.	ภาพสื่อความหมายได้เข้าใจและมีความชัดเจน คมชัด มองง่าย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.	ภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความชัดเจน คมชัด น่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.	ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9.	ความสัมพันธ์ของภาพและเสียงบรรยาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10.	เสียงดนตรีที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความคุณภาพ เหมาะสม น่าสนใจ เข้ากับบรรยากาศบทเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11.	ระยะเวลาที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12.	ภาพโดยรวมของบทเรียนวีดิทัศน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13.	ข้อเสนอแนะอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	เฉลี่ย				1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 16 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์
โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่เรื่อง การรำนานวฤศัพท ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(IOC)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคน ที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล การ ประเมิน
		1	2	3		
1.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ตรงกับวัตถุประสงค์และมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	เนื้อหา มีความถูกต้องตามหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	การจัดลำดับเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์มีความถูกต้องเหมาะสมกับการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.	เนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละตอนมีความง่าย เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.	เนื้อหา มีประโยชน์ มีความสอดคล้อง เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.	ความถูกต้อง ความชัดเจน และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.	การเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.	สามารถนำความรู้จากเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์นำไปใช้การปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9.	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหาในแต่ละตอนมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10.	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11.	ข้อเสนอแนะอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	เฉลี่ย				1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์
โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์

ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	S.D.	แปลผล
		คนที่					
		1	2	3			
1.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละตอนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	การจัดลำดับเนื้อหามีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	การนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์มีความต่อเนื่องเหมาะสม น่าเรียน น่าสนใจ และช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
4.	กราฟิกและเทคนิคการนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์	4	4	5	4.33	0.58	มาก
5.	รูปแบบตัวอักษร ขนาด มีสี สั้นสวยงามอ่านง่าย ชัดเจน	4	5	4	4.33	0.58	มาก
6.	ภาพสื่อความหมายได้เข้าใจและมีความชัดเจนคมชัด มองง่าย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7.	ภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความชัดเจน คมชัด น่าสนใจ	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
8.	ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9.	ความสัมพันธ์ของภาพและเสียงบรรยาย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10.	เสียงดนตรีที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความคุณภาพ เหมาะสม น่าสนใจ เข้ากับบรรยากาศบทเรียน	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
11.	ระยะเวลาที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
12.	ภาพโดยรวมของบทเรียนวีดิทัศน์	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย					4.78	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D = 0.30)

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์
โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	S.D.	แปลผล
		คนที่					
		1	2	3			
1.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ตรงกับวัตถุประสงค์ และมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
2.	เนื้อหามีความถูกต้องตามหลักสูตร	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
3.	การจัดลำดับเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์มีความ ถูกต้องเหมาะสมกับการเรียนการสอน	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
4.	เนื้อหาที่น่าสนใจในแต่ละตอนมีความยาก ง่าย เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	5	4	4	4.33	0.58	มาก
5.	เนื้อหาที่มีประโยชน์ มีความสอดคล้อง เข้าใจง่าย สื่อ ความหมายได้อย่างชัดเจน	4	5	4	4.33	0.58	มาก
6.	ความถูกต้อง ความชัดเจน และความเหมาะสมของ ภาษาที่ใช้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7.	การเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ช่วยกระตุ้นความ สนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
8.	สามารถนำความรู้จากเนื้อหาในบทเรียนวีดิทัศน์ นำไปใช้การปฏิบัติได้จริง	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9.	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหาในแต่ละตอนมี ความเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10.	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลัง เรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนวีดิ ทัศน์	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย					4.73	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.73, S.D = 0.30)

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาญศัพท์
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการทดลองรายบุคคล
 (One to one tryout) นักเรียนจำนวน 3 คน

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน				รวม คะแนน (40)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %	คะแนน หลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %	คะแนน ภาคปฏิบัติ (75)
	แบบทดสอบ ที่ 1 (10)	แบบทดสอบ ที่ 2 (10)	แบบทดสอบ ที่ 3 (10)	แบบทดสอบ ที่ 4 (10)					
1.	8	9	8	9	34	85.00	27	90.00	65
2.	8	8	8	9	32	80.00	25	83.33	63
3.	8	7	7	8	30	75.00	21	70.00	59
เฉลี่ย	8	8	7.33	8.67	32.00	80.83	24.33	81.11	62.33

จากสูตรหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533)

$$\frac{E_1}{A} = \frac{\sum X}{N} \times 100 = \frac{97}{40} \times 100 = 80.83$$

$$\frac{E_2}{B} = \frac{\sum X}{N} \times 100 = \frac{73}{30} \times 100 = 81.11$$

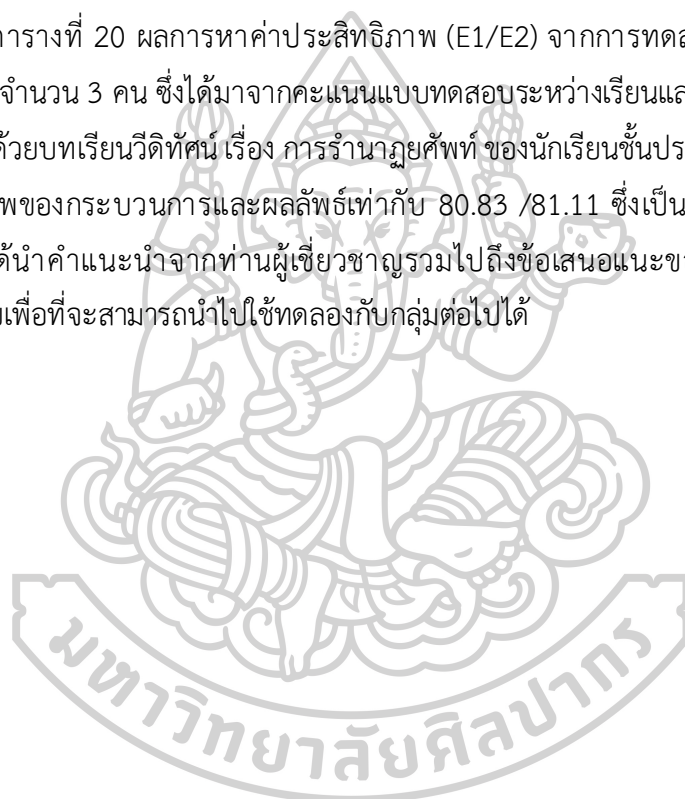
$$\text{ค่าประสิทธิภาพ } E_1/E_2 = 80.83/81.11$$

ตารางที่ 20 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองแบบรายบุคคล

ของการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุญศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อนวัตกรรม	ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	80.83 /81.11

จากตารางที่ 20 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองรายบุคคล (One to one tryout) จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาจากคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุญศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ 80.83 /81.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 และได้้นำคำแนะนำจากท่านผู้เชี่ยวชาญรวมไปถึงข้อเสนอแนะของนักเรียนทั้ง 3 คนไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มต่อไปได้

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฎยศัพท
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการทดลองแบบกลุ่มย่อย
 (Small Group Tryout) นักเรียนจำนวน 9 คน

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน				รวม คะแนน (40)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %	คะแนน หลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %	คะแนน ภาคปฏิบัติ (75)
	แบบทดสอบที่ 1 (10)	แบบทดสอบที่ 2 (10)	แบบทดสอบที่ 3 (10)	แบบทดสอบที่ 4 (10)					
1.	9	8	9	10	36	90.00	28	93.33	67
2.	9	8	9	9	35	87.50	26	86.67	63
3.	8	9	8	9	34	85.00	24	80.00	57
4.	9	9	9	9	36	90.00	21	70.00	58
5.	8	9	9	9	35	87.50	25	83.33	65
6.	7	6	8	8	29	72.50	28	93.33	66
7.	7	7	8	6	28	70.00	18	60.00	55
8.	8	9	7	8	32	80.00	26	86.67	62
9.	7	7	6	7	27	67.50	25	83.33	58
เฉลี่ย	8	8	8.11	8.33	32.44	81.11	24.56	81.85	61.22

จากสูตรหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100 = \frac{292}{9} \times 100 = 81.11$$

$$E_2 = \frac{\sum X}{N} \times 100 = \frac{221}{30} \times 100 = 81.85$$

ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.11 / 81.85$

ตารางที่ 22 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย
จำนวน 9 คนของการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อนวัตกรรม	ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	81.11 /81.85

จากตารางที่ 22 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) จำนวน 9 คนซึ่งได้มาจากคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ 81.11 /81.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 และได้้นำคำแนะนำจากครั้งการทดลองรายบุคคลมาปรับปรุงและใช้ทดลองกับกลุ่มย่อยจึงได้บทเรียนวีดิทัศน์ที่ดีขึ้นแต่มีข้อเสนอแนะของนักเรียนทั้ง 9 คนเล็กน้อยและจะนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้นำไปใช้ทดลอง

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุศัพท์

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นทดลองกลุ่มตัวอย่างจริงนักเรียนจำนวน 30 คน

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (30)	คะแนนระหว่างเรียน				รวม คะแนน (40)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %	คะแนน หลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %
		แบบ ทดสอบ ที่ 1 (10)	แบบ ทดสอบ ที่ 2 (10)	แบบ ทดสอบ ที่ 3 (10)	แบบ ทดสอบ ที่ 4 (10)				
1.	14	9	9	9	8	35	87.50	27	90.00
2.	13	8	7	8	9	32	80.00	24	80.00
3.	13	9	8	9	8	34	85.00	25	83.33
4.	14	7	9	8	8	32	80.00	27	90.00
5.	11	8	7	7	7	29	72.50	22	73.33
6.	12	7	8	8	9	32	80.00	27	90.00
7.	14	7	8	9	8	32	80.00	23	76.67
8.	21	9	9	8	9	35	87.50	29	96.67
9.	18	9	8	7	8	32	80.00	25	83.33
10.	16	8	7	7	8	30	75.00	20	66.67
11.	22	9	8	8	9	34	85.00	27	90.00
12.	21	7	8	7	7	29	72.50	28	93.33
13.	14	8	8	8	9	33	82.50	23	76.67
14.	14	7	8	7	8	30	75.00	24	80.00
15.	11	8	9	7	8	32	80.00	21	70.00
16.	18	7	8	7	8	30	75.00	23	76.67
17.	13	8	9	8	8	33	82.50	21	70.00
18.	21	8	9	8	8	33	82.50	27	90.00
19.	19	9	9	9	8	35	87.50	28	93.33
20.	20	8	9	7	9	33	82.50	26	86.67
21.	21	8	8	9	8	33	82.50	27	90.00
22.	15	7	8	9	8	32	80.00	24	80.00
23.	19	8	8	9	8	33	82.50	25	83.33

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานุยศัพท
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นทดลองกลุ่มตัวอย่างจริงนักเรียนจำนวน
30 คน (ต่อ)

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (30)	คะแนนระหว่างเรียน				รวม คะแนน (40)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %	คะแนน หลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย คิดเป็น %
		แบบ ทดสอบ ที่ 1 (10)	แบบ ทดสอบ ที่ 2 (10)	แบบ ทดสอบ ที่ 3 (10)	แบบ ทดสอบที่ 4 (10)				
24.	15	9	8	8	8	33	82.50	27	86.67
25.	13	9	8	8	9	34	85.00	24	90.00
26.	16	7	8	8	8	31	77.50	25	76.67
27.	14	9	9	8	8	34	85.00	27	83.33
28.	19	9	9	9	8	35	87.50	22	73.33
29.	17	9	9	9	8	35	87.50	27	86.67
30.	16	7	8	8	9	32	80.00	23	80.00
เฉลี่ย	16.13	8.07	8.27	8.03	8.20	32.57	81.42	24.87	82.89

จากสูตรหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100 = \frac{977}{30} \times 100 = 81.42$$

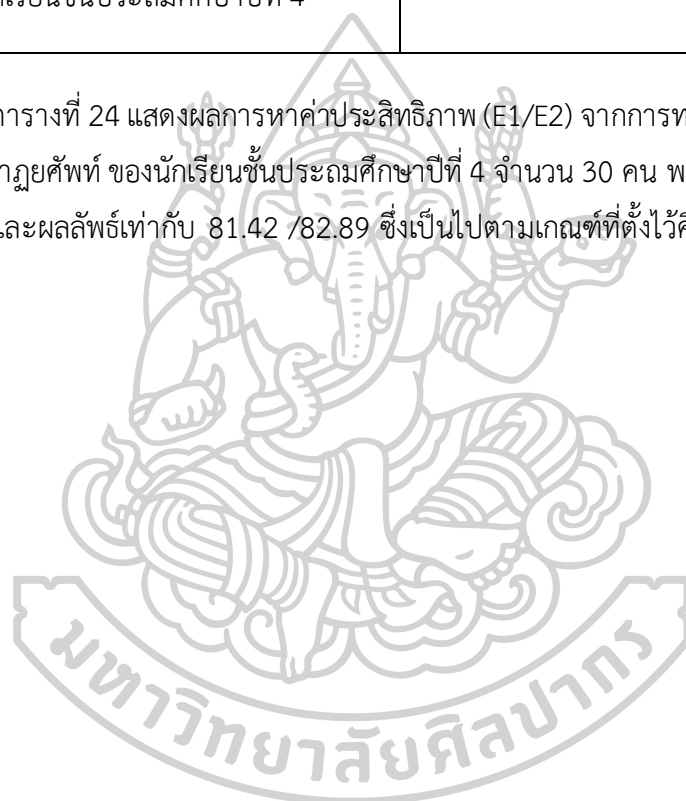
$$E_2 = \frac{\sum X}{N} \times 100 = \frac{746}{30} \times 100 = 82.89$$

$$\text{ค่าประสิทธิภาพ } E_1/E_2 = 81.42 / 82.89$$

ตารางที่ 24 ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คนของการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อนวัตกรรม	ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	81.42 /82.89

จากตารางที่ 24 แสดงผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการทดลองใช้บทเรียนวีดิทัศน์
เรื่อง การรำนากุยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน พบว่า มีประสิทธิภาพของ
กระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ 81.42 /82.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 และผ่านตาม
เกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 25 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การรำนากุยคัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	1	2	3			
1.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2.	+1	0	+1	2	0.66	สอดคล้อง
3.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5.	+1	0	+1	2	0.66	สอดคล้อง
6.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
7.	+1	+1	0	2	0.66	สอดคล้อง
8.	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
9.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
10.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
11.	0	0	-1	-1	- 0.33	ไม่สอดคล้อง
12.	+1	0	0	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
13.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
14.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
15.	0	-1	0	-1	- 0.33	ไม่สอดคล้อง
16.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
17.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
18.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
19.	0	0	-1	-1	- 0.33	ไม่สอดคล้อง
20.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
21.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
22.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
23.	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
24.	+1	0	+1	2	0.66	สอดคล้อง
25.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
26.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
27.	0	-1	0	-1	0.66	ไม่สอดคล้อง
28.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 25 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC) (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	1	2	3			
29.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
30.	+1	+1	+1	3	0.66	สอดคล้อง
31.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
32.	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
33.	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
34.	-1	0	0	-1	1.00	ไม่สอดคล้อง
35.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
36.	+1	+1	+1	3	- 0.33	สอดคล้อง
37.	+1	0	+1	2	0.33	สอดคล้อง
38.	+1	0	+1	2	1.00	สอดคล้อง
39.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
40.	+1	+1	+1	3	- 0.33	สอดคล้อง
41.	0	-1	0	-1	1.00	ไม่สอดคล้อง
42.	+1	+1	0	2	1.00	สอดคล้อง
43.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
44.	0	+1	+1	2	- 0.33	สอดคล้อง
45.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
46.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
47.	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
48.	+1	+1	+1	3	0.66	สอดคล้อง
49.	-1	0	0	-1	0.66	ไม่สอดคล้อง
50.	+1	0	0	1	1.00	ไม่สอดคล้อง
เฉลี่ย					0.73	สอดคล้อง

จากตารางที่ 25 ผลประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ พบว่ามีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่จำนวน 9 ข้อที่ไม่สอดคล้องโดยผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขโจทย์คำถามและตัวเลือกให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 26 แสดงผลหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การรำนานาญศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อที่	(H)	(L)	(P)	การวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย	(r)	การวิเคราะห์ค่าอำนาจ จำแนก	ผลการ คัดเลือก
1.	14	8	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.40	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
2.	4	2	0.20	ค่อนข้างยาก	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
3.	15	5	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.67	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
4.	12	4	0.53	ยากง่ายปานกลาง	0.53	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
5.	13	3	0.53	ยากง่ายปานกลาง	0.67	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
6.	14	9	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
7.	10	5	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
8.	11	9	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
9.	6	4	0.33	ค่อนข้างยาก	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
10.	13	10	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.20	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
11.	15	13	0.93	ง่ายมาก	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
12.	15	15	1.00	ง่ายมาก	0.00	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
13.	11	6	0.57	ยากง่ายปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
14.	14	9	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
15.	13	7	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.40	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
16.	9	5	0.47	ยากง่ายปานกลาง	0.27	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
17.	11	4	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.47	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
18.	14	9	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
19.	7	2	0.30	ค่อนข้างยาก	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
20.	7	5	0.40	ยากง่ายปานกลาง	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
21.	13	8	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
22.	11	8	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.20	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
23.	14	13	0.90	ง่ายมาก	0.07	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
24.	13	3	0.53	ยากง่ายปานกลาง	0.67	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
25.	4	2	0.20	ค่อนข้างยาก	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ 26 แสดงผลหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การรำนานัญศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	(H)	(L)	(P)	การวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย	(r)	การวิเคราะห์ค่าอำนาจ จำแนก	ผลการ คัดเลือก
26.	14	9	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
27.	7	5	0.40	ยากง่ายปานกลาง	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
28.	7	3	0.33	ค่อนข้างยาก	0.27	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
29.	15	14	0.97	ง่ายมาก	0.07	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
30.	15	5	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.67	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
31.	11	10	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.07	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ไม่ได้
32.	11	6	0.57	ยากง่ายปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
33.	14	13	0.90	ง่ายมาก	0.07	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
34.	8	2	0.33	ค่อนข้างยาก	0.40	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
35.	12	9	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.20	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
36.	12	7	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
37.	11	4	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.47	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
38.	9	6	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.20	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
39.	5	3	0.27	ค่อนข้างยาก	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
40.	11	5	0.53	ยากง่ายปานกลาง	0.40	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
41.	13	9	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.27	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
42.	10	5	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
43.	4	3	0.23	ค่อนข้างยาก	0.07	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
44.	12	11	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.07	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
45.	12	10	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
46.	14	13	0.90	ง่ายมาก	0.07	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
47.	13	11	0.80	ง่ายมาก	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้
48.	10	6	0.53	ยากง่ายปานกลาง	0.27	อำนาจจำแนกได้พอใช้	ใช้ได้
49.	9	3	0.40	ยากง่ายปานกลาง	0.40	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
50.	7	5	0.40	ยากง่ายปานกลาง	0.13	อำนาจจำแนกไม่ดี	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนและการหาค่าความเชื่อมั่น

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การรำนากุญศัพท์

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

(n = 30)

ข้อที่	ค่าความแปรปรวน		ค่าความเชื่อมั่น		
	คะแนนสอบ(x)	(x^2)	(p)	(q)	(pq)
1.	24	576	0.67	0.33	0.22
2.	21	441	0.27	0.73	0.20
3.	19	361	0.63	0.37	0.23
4.	15	225	0.63	0.37	0.23
5.	13	169	0.57	0.43	0.25
6.	23	529	0.83	0.17	0.14
7.	18	324	0.60	0.40	0.24
8.	26	676	0.73	0.27	0.20
9.	23	529	0.47	0.53	0.25
10.	17	289	0.90	0.10	0.09
11.	19	362	0.80	0.20	0.16
12.	11	121	0.83	0.17	0.14
13.	21	441	0.67	0.33	0.22
14.	13	169	0.83	0.17	0.14
15.	22	484	0.67	0.33	0.22
16.	17	289	0.50	0.50	0.25
17.	22	484	0.67	0.33	0.22
18.	14	196	0.70	0.30	0.21
19.	24	576	0.53	0.47	0.25
20.	25	625	0.53	0.47	0.25
21.	17	289	0.67	0.33	0.22
22.	13	169	0.70	0.30	0.21
23.	22	484	0.83	0.17	0.14
24.	23	529	0.57	0.43	0.25
25.	24	576	0.50	0.50	0.25
26.	14	196	0.90	0.10	0.09
27.	26	676	0.60	0.40	0.24
28.	28	784	0.60	0.40	0.24
29.	24	576	0.87	0.13	0.12

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนและการหาค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความแปรปรวน		ค่าความเชื่อมั่น		
	คะแนนสอบ(x)	(x^2)	(p)	(q)	(pq)
30.	19	361	0.63	0.37	0.23
รวม	$\sum x = 597$	$\sum x^2 = 12506$	$\sum pq = 6.09$		

การหาค่าความแปรปรวน

$$\begin{aligned}
 S^2 &= \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2} \\
 &= \frac{30 (12506) - (597)^2}{900} \\
 &= 20.86
 \end{aligned}$$

การหาค่าความเชื่อมั่น KR – 20 อีร์คักดี อุ่นอารมณ์เลิศ (2549: 62)

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\} \\
 &= \frac{30}{29} \left\{ 1 - \frac{6.09}{21.50} \right\} \\
 &= 0.73
 \end{aligned}$$

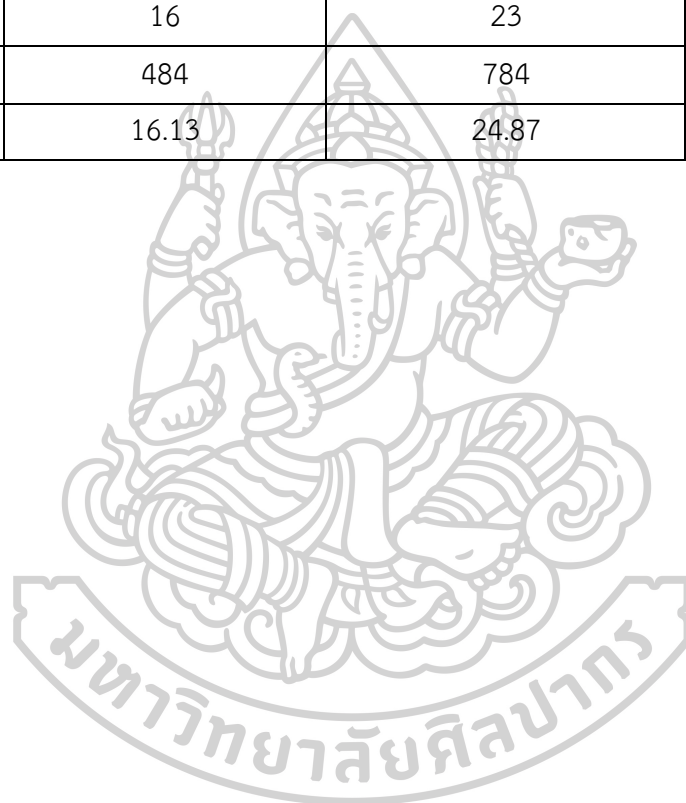
จากตารางที่ 26 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนและการหาค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
จำนวนกระดาษคำตอบ 30 ฉบับ มีค่าความแปรปรวนเท่ากับ 20.86 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
0.73 ซึ่งเกณฑ์การแปลผลอยู่ในช่วงระดับ 0.71 – 1.00 คือ ความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 28 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)	ผลต่าง
1.	14	27	13
2.	13	24	11
3.	13	25	12
4.	14	27	13
5.	11	22	11
6.	12	27	15
7.	14	23	9
8.	21	29	8
9.	18	25	7
10.	16	20	4
11.	22	27	5
12.	21	28	7
13.	14	23	9
14.	14	24	10
15.	11	21	10
16.	18	23	5
17.	13	21	8
18.	21	27	6
19.	19	28	9
20.	20	26	6
21.	21	27	6
22.	15	24	9
23.	19	25	6
24.	15	27	12
25.	13	24	11
26.	16	25	9

ตารางที่ 28 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 ของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์ (ต่อ)

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)	ผลต่าง
27.	14	27	13
28.	19	22	3
29.	17	27	10
30	16	23	7
รวม	484	784	264
เฉลี่ย	16.13	24.87	8.80

ตารางที่ 29 แสดงการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 posttest	24.87	30	2.345	.428
pretest	16.13	30	3.298	.602

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 posttest & pretest	30	.475	.008

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 posttest - pretest	8.733	3.005	.549	7.611	9.855	15.918	29	.000

จากตารางที่ 29 พบว่าในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาฏยศัพท์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 15.91 มีระดับนัยสำคัญที่ .01

ตารางที่ 30 แสดงผลประเมินความสอดคล้องแบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3		
แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์						
ตอนที่ 2 : การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนศีระและลำตัว						
1.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนศีระและ ลำตัว มีความสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนวิท ทัศน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนศีระและ ลำตัว มีความสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนศีระและ ลำตัว มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์						
ตอนที่ 3 : การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนมือ						
4.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนมือ มีความ สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนวิททัศน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนมือมีความ สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนากุศัพท์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนากุศัพท์ส่วนมือมีความ เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 30 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3		
แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์						
ตอนที่ 4 : การฝึกทักษะนาญศัพท์ส่วนขาและเท้า						
7.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาญศัพท์ส่วนขาและเท้า มีความสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนวีดิทัศน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาญศัพท์ส่วนขาและเท้า มีความสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9.	แบบประเมินผลความสามารถการรำนานาญศัพท์ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาญศัพท์ส่วนขาและเท้า มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	รวม				1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 31 แสดงผลคะแนนการประเมินความสามารถการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ที่	1. ปฏิบัติทำแบบทดสอบที่ได้อีกต้อง										2. ปฏิบัติทำแบบทดสอบที่ได้อีกต้องแล้ว										3. ปฏิบัติทำแบบทดสอบที่ได้อีกขอยาง										รวมคะแนน (27)	ผลการประเมิน									
	ส่วนที่ประเมินและสำคัญ			ส่วนชามและทำ			รวม (9)	ส่วนที่ประเมินและสำคัญ			ส่วนชามและทำ			รวม (9)	ส่วนที่ประเมินและสำคัญ			ส่วนชามและทำ			รวม (9)																				
	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่		รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่		รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่		รวมเฉลี่ย																			
																							1	2	3	1	2	3	1	2			3	1	2	3	1	2	3		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3																				
1.	3	3	2	2.67	3	2	2	2.33	2	2	2	2.00	7	2	3	3	2.67	2	2	2	2.00	2	3	2	2.33	7	2	3	3	2.67	2	2	2	2.00	2	3	2	2.33	7.67	21.67	ดีมาก
2.	3	2	2	2.33	3	3	2	2.67	2	3	3	2.33	7.67	2	3	3	2.33	3	2	3	2.67	2	3	2	2.33	7	2	3	2	2.33	2	2	3	2.33	7.33	22	ดีมาก				
3.	3	2	3	2.67	3	3	3	3.00	2	2	3	2.33	8	2	2	3	2.33	3	3	3	2.67	2	3	3	2.67	7.67	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.67	22.34	ดีมาก				
4.	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.33	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.33	18.66	ดี				
5.	3	2	3	2.67	3	3	2	2.67	2	2	2	2.00	7.34	3	3	3	3.00	3	3	3	2.67	2	2	2	2.00	7.33	3	2	2	2.33	3	2	2	2.33	7.33	22	ดีมาก				
6.	3	3	2	2.67	2	3	2	2.33	2	3	2	2.33	7.33	2	2	2	2.33	2	2	2	2.00	2	3	2	2.33	7	2	2	3	2.33	2	2	3	2.33	7.33	21.66	ดีมาก				
7.	2	2	3	2.33	3	2	3	2.67	3	2	3	2.67	7.67	3	2	3	2.67	3	3	3	2.67	2	3	3	2.67	8.01	2	2	3	2.33	2	3	3	2.67	7.33	23.01	ดีมาก				
8.	2	2	2	2.00	2	3	2	2.33	2	2	2	2.00	6.33	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.33	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.33	18.99	ดี				
9.	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	3	2	2.33	6.33	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	18.33	ดี				
10.	3	2	3	2.67	3	3	2	2.67	2	3	2	2.33	8.01	2	2	3	2.33	3	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.66	2	3	2	2.33	3	2	3	2.67	7.33	22	ดีมาก				
11.	2	2	3	2.33	3	2	2	2.33	3	2	3	2.67	7.33	3	3	3	3.00	2	3	3	2.67	2	3	2	2.33	8	2	2	3	2.33	3	2	3	2.67	7.33	22.66	ดีมาก				
12.	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	3	2.33	2	2	2	2.00	6.66	18.66	ดี				
13.	3	2	3	2.67	3	3	3	3.00	2	3	3	2.67	8.34	2	3	3	2.67	3	2	3	2.33	2	3	2	2.33	7.67	3	2	2	2.33	2	2	2	2.00	7	23.01	ดีมาก				
14.	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.33	2	2	2	2.00	2	2	3	2.33	6.33	18.66	ดี				
15.	2	3	3	2.67	3	2	3	2.67	3	2	3	2.67	8.01	2	3	3	2.67	3	2	3	2.33	2	3	2	2.33	7.67	2	2	3	2.67	3	3	3	3.00	7.67	23.35	ดีมาก				
16.	2	2	2	2.00	3	2	2	2.33	2	2	3	2.00	6.33	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	3	2.33	3	2	3	2.67	7.34	19.67	ดีมาก				
17.	3	3	3	3.00	3	2	3	2.67	2	3	3	2.67	8.34	3	3	3	3.00	3	3	3	2.67	2	3	3	2.67	8.34	2	2	3	2.67	2	2	2	2.00	7	23.68	ดีมาก				
18.	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	18.00	ดี				

ตารางที่ 31 แสดงผลคะแนนการประเมินความสามารถการวิจัยด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ต่อ)

ที่	1. ปฏิบัติทำบทเรียนที่ได้ถูกต้อง						2. ปฏิบัติทำบทเรียนที่ได้คล่องแคล่ว						3. ปฏิบัติทำบทเรียนที่ได้สวยงาม						รวมคะแนน (27)	ผลการประเมิน						
	ส่วนศีรษะและลำตัว		ส่วนมือ		ส่วนขาและเท้า		รวม (9)		ส่วนศีรษะและลำตัว		ส่วนมือ		ส่วนขาและเท้า		รวม (9)											
	ผู้ประเมินคนที่ 1	ผู้ประเมินคนที่ 2	ผู้ประเมินคนที่ 3	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่ 1	ผู้ประเมินคนที่ 2	ผู้ประเมินคนที่ 3	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่ 1	ผู้ประเมินคนที่ 2	ผู้ประเมินคนที่ 3	รวมเฉลี่ย	ผู้ประเมินคนที่ 1	ผู้ประเมินคนที่ 2	ผู้ประเมินคนที่ 3	รวมเฉลี่ย										
19.	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	3	2	2	2.33	2	2	2	2.00	6.33	2	2	2	2.33	6.33	18.66	ดี	
20.	3	2	3	2.67	3	3	3	3.00	8	3	2	3	2.33	2	2	3	2.33	7.33	3	2	3	3.00	8.67	24	ดีมาก	
21.	3	3	2	2.67	3	2	2	2.33	7.67	3	2	3	2.67	3	2	2	2.33	7.67	3	2	3	2.67	8.34	23.68	ดีมาก	
22.	3	3	3	3.00	2	3	2	2.67	8	3	2	3	2.33	2	3	3	2.67	7.67	3	3	3	3.00	8.67	24.34	ดีมาก	
23.	3	3	3	3.00	3	2	2	2.67	8	3	2	3	2.33	3	3	2	2.67	7.67	3	3	3	3.00	8.34	24.01	ดีมาก	
24.	2	3	2	2.33	2	2	2	2.00	6.66	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	6.00	18.66	ดี	
25.	3	3	3	3.00	3	2	2	2.67	8	3	3	3	3.00	2	2	3	2.67	7.67	3	2	3	2.67	8.01	23.68	ดีมาก	
26.	3	2	2	2.33	2	2	2	2.00	6.33	2	2	2	2.00	2	2	2	2.00	6.00	3	2	2	2.33	6.33	18.33	ดี	
27.	3	2	3	2.67	2	3	2	2.33	7.67	3	2	3	2.33	3	3	3	3.00	8	3	3	3	3.00	8	23.67	ดีมาก	
28.	2	2	3	2.33	3	2	2	2.67	7.33	2	2	3	2.33	2	2	2	2.00	6.00	2	2	2	2.00	6.00	19.66	ดีมาก	
29.	3	2	3	2.67	3	2	2	2.33	7.67	3	2	3	2.67	2	3	3	3.00	8.01	3	2	2	2.33	7.67	23.35	ดีมาก	
30.	3	3	3	3.00	3	3	3	3.00	8.33	3	3	3	3.00	3	3	3	3.00	8.67	2	2	3	2.33	7.33	24.33	ดีมาก	
	รวมเฉลี่ย	2.48	รวมเฉลี่ย	2.48	รวมเฉลี่ย	2.30	รวมเฉลี่ย	2.30	7.26	รวมเฉลี่ย	2.45	รวมเฉลี่ย	2.34	รวมเฉลี่ย	2.29	รวมเฉลี่ย	2.29	7.08	รวมเฉลี่ย	2.46	รวมเฉลี่ย	2.36	รวมเฉลี่ย	7.16	21.49	ดีมาก

จากตารางที่ 31 พบว่า ผลคะแนนการประเมินความสามารถการวิจัยด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานูญ

ศัพท์ โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 21.49 อยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 32 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์						
1.	การนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าเรียน น่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	รูปแบบตัวอักษร ขนาด มีสีเส้นสวยงาม อ่านง่าย ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	เสียงบรรยายและเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความชัดเจน เหมาะสม น่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านเนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนวีดิทัศน์						
5.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสมน่าเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหา มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.	เนื้อหา มีความเข้าใจง่าย สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์						
9.	หลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนได้รับความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ เพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10.	นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ตามบทเรียนวีดิทัศน์นี้ได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11.	บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์เป็นสิ่งที่มีความประโยชน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 32 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC= $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3		
12.	หลังจากเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แล้ว นักเรียนมีความ เข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์						
13.	นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเรียนด้วย บทเรียนวีดิทัศน์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14.	หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนชอบ เรียนวิชานาฏศิลป์มากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15.	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การ รำนานาฏยศัพท์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	เฉลี่ย				1.00	สอดคล้อง

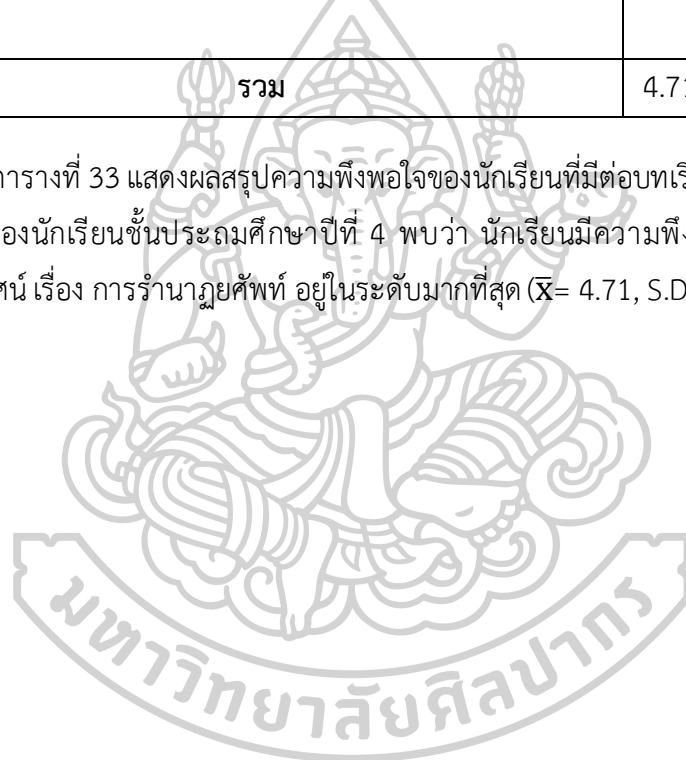
ตารางที่ 33 แสดงผลการวิเคราะห์และสรุปความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากุญศัพท
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการออกแบบบทเรียนวีดิทัศน์				
1.	การนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าเรียนน่าสนใจ	4.63	0.49	มากที่สุด
2.	รูปแบบตัวอักษร ขนาด มีสีสันทสวยงาม อ่านง่าย ชัดเจน	4.60	0.50	มากที่สุด
3.	เสียงบรรยายและเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสม น่าสนใจ	4.73	0.45	มากที่สุด
4.	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบบทเรียนวีดิทัศน์มีความชัดเจน เหมาะสม น่าสนใจ	4.73	0.45	มากที่สุด
ด้านเนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนวีดิทัศน์				
5.	เนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์มีความเหมาะสมน่าเรียน	4.60	0.50	มากที่สุด
6.	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	4.43	0.50	มาก
7.	เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่าย สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน	4.70	0.47	มากที่สุด
8.	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน	4.73	0.45	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนวีดิทัศน์				
9.	หลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนได้รับความรู้เรื่อง นากุญศัพท เพิ่มมากขึ้น	4.87	0.43	มากที่สุด
10.	นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนากุญศัพทตามบทเรียนวีดิทัศน์นี้ได้	4.80	0.48	มากที่สุด
11.	บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง การรำนากุญศัพทเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์	4.70	0.47	มากที่สุด
12.	หลังจากเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์แล้ว นักเรียนมีความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.70	0.47	มากที่สุด
ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์				
13.	นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์	4.73	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 33 แสดงผลการวิเคราะห์และสรุปความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฎยศัพท
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
14.	หลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์นักเรียนชอบเรียนวิชานาฏศิลป์มากขึ้น	4.80	0.48	มากที่สุด
15.	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฎยศัพท	4.83	0.46	มากที่สุด
	รวม	4.71	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 33 แสดงผลสรุปความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฎยศัพท ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฎยศัพท อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.71, S.D = 0.46)

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

ตัวอย่างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนากฎศัพท ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพที่ 10 โลโก้ นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากฎศัพท

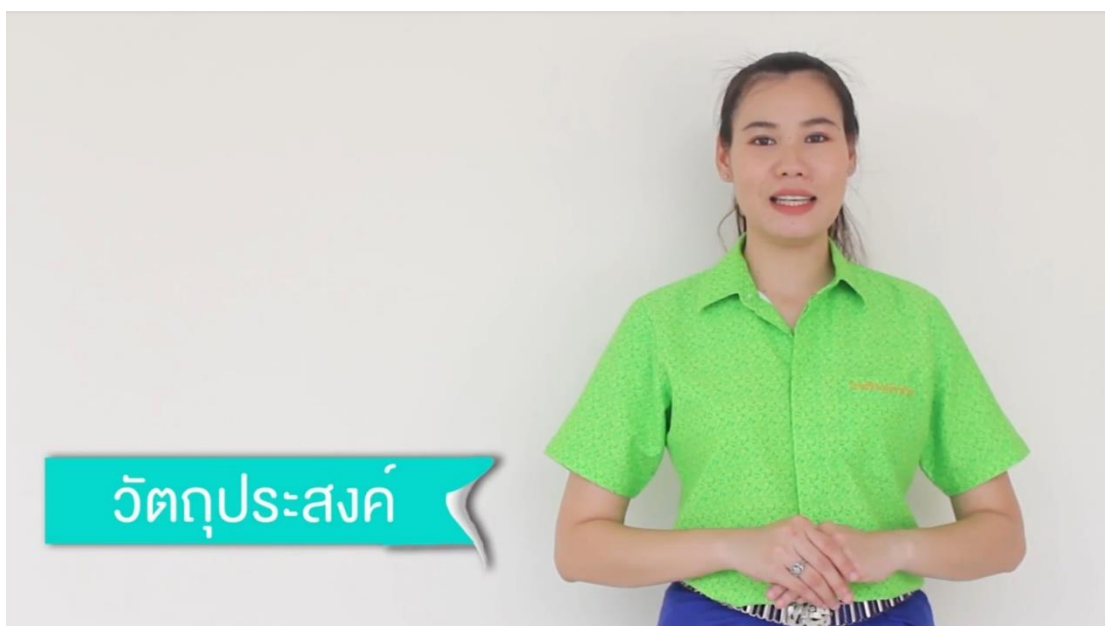
ภาพที่ 11 นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นากฎศัพท

ภาพที่ 12 นำเข้าสู่บทเรียนวิถีทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์

ภาพที่ 13 วิทยากรบทเรียนวิถีทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์

ภาพที่ 14 วิทยากรกล่าววัตถุประสงค์บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์

ภาพที่ 15 วิทยากรกล่าวรายละเอียดวัตถุประสงค์บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์

ภาพที่ 16 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏยศัพท์”

ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว

ภาพที่ 17 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนศีรษะและลำตัว”

ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ

ภาพที่ 18 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ”

ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

ภาพที่ 19 ชื่อตอนบทเรียนวีดิทัศน์ “ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า”

ภาพที่ 20 การอธิบาย “ความหมายของนาฏยศัพท์”

ภาพที่ 21 การอธิบาย “ประเภทของนาฏยศัพท์”

ภาพที่ 22 การอธิบาย “ที่มาของนาฏยศัพท์”

ภาพที่ 23 อธิบาย “ประเภทของนาฏยศัพท์”

ลักษณะของนาฏยศัพท์

ภาพที่ 24 อธิบาย “ลักษณะของนาฏยศัพท์”

ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์

ภาพที่ 25 อธิบาย “ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏยศัพท์”

ภาพที่ 26 นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนศีรษะและลำตัว

ภาพที่ 27 อธิบายตัวพระ ตัวนาง ตอนที่ 2 การฝึกทักษะนาฏศิลป์ส่วนศีรษะและลำตัว

ภาพที่ 28 อธิบายลักษณะของท่านาฏยศัพท์ “ลักคอ”

ภาพที่ 29 นำเข้าสู่บทเรียนวีดิทัศน์ ตอนที่ 3 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนมือ

ภาพที่ 30 อธิบายลักษณะของท่านาฏยศัพท์ “จิบหงาย”

ภาพที่ 31 อธิบายลักษณะของท่านาฏยศัพท์ “วงกลาง”

ภาพที่ 32 นำเข้าสู่บทเรียนวิดีโอทัศน์ ตอนที่ 4 การฝึกทักษะนาฏยศัพท์ส่วนขาและเท้า

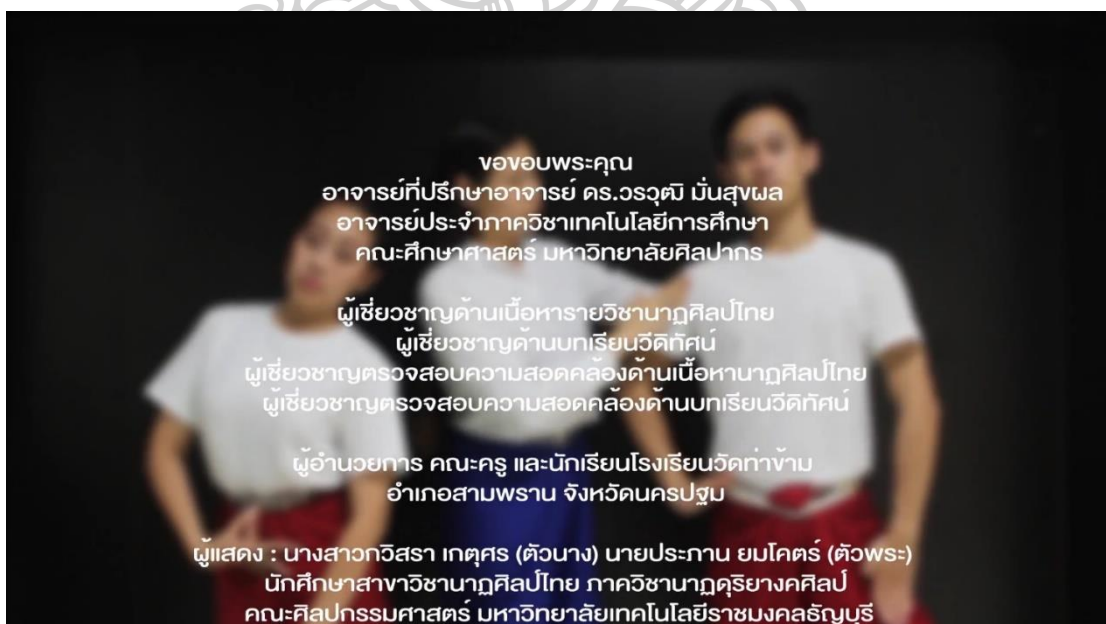

ภาพที่ 33 อธิบายลักษณะของทำนานาฏยศัพท์ “กระดกเท้า”

ภาพจาก # <https://www.facebook.com/ช่างภาพดีดี PhotographerDD>

ภาพที่ 34 บรรยายสรุปบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฎยศัพพ์

ภาพที่ 35 เครดิตจบบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานฎยศัพพ์

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอน

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์
เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ภาพที่ 36 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาพที่ 37 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาพที่ 38 นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

ภาพที่ 39 กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนาถยศัพท

ภาพที่ 40 กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

ภาพที่ 41 กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

ภาพที่ 42 กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

ภาพที่ 43 กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

ภาพที่ 44 กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

ภาพที่ 45 กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง การรำนานาฏยศัพท์

ภาพที่ 46 การประเมินผลความสามารถในการรำนากุญศัพท์ของนักเรียน

ภาพที่ 47 การประเมินผลความสามารถในการรำนากุญศัพท์ของนักเรียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาววรลักษณ์ เรืองจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	6 กุมภาพันธ์ 2533
สถานที่เกิด	เชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	ปี พ.ศ. 2550 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2556 การศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปี พ.ศ. 2561 การศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	177 หมู่ที่ 2 ตำบลยุหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 50120

